

Conceptnotulen Statenvergadering van 13 december 2019

INHOUDSOPGAVE

Notulen 13 december 2019

	Presentielijst	Pagina 5
10	Heropening en mededelingen voorzitter	Pagina 7
11	Hamerstukken	Pagina 26
11.1	Bekrachtiging geheimhouding opgelegd aan Provinciale Staten	Pagina 26
11.1.1	G-19-046 Ontwerpbesluit Bekrachtiging geheimhouding businesscase Center Court Kerkrade (GS 2019-89102)	Pagina 26
11.1.2	G-19-054 Ontwerpbesluit Bekrachtiging geheimhouding Ontwikkeling Railterminal Greenport Venlo (GS 2019-88925)	Pagina 26
11.2	P-19-020 Statenvoorstel Aanwijzing waarnemend Griffier Provinciale Staten Limburg (PS 2019-89618)	Pagina 27
11.3	P-19-021 Statenvoorstel Actualisering regelingen en verordeningen Provinciale Staten van Limburg 2019 (PS 2019-89620)	Pagina 27
11.4	G-19-033 Statenvoorstel Evaluatie en aanvraag tweede tranche (2020-2025) subsidie Kennis-As project Aachen Maastricht Institute for Biobased Materials (AMIBM), brief Gedeputeerde Staten van 5 november 2019 (GS 2019-80627)	Pagina 27
11.5	G-19-032 Statenvoorstel Evaluatie en Aanvraag tweede tranche subsidie Kennis-As project ITEM (Institute for Transnational and Euregional cross border cooperation and Mobility-ITEM), brief Gedeputeerde Staten van 29 oktober 2019 (GS 2019-78307)	Pagina 27
12	Behandelstukken	Pagina 7
12.1	G-19-040 Statenvoorstel Actieplan 1 miljoen bomen brief Gedeputeerde Staten van 5 november 2019 (GS 2019-80184)	Pagina 7
12.2	G-19-035 Statenvoorstel Beleidsprogramma Cultuur 2020-2021 'Ruimte voor Cultuur', brief Gedeputeerde Staten van 29 oktober 2019 (GS 2019-78070)	Pagina 28

12.3	G-19-034 Gewijzigd Statenvoorstel Monumenten behouden, benutten én beleven, beleidsprogramma monumenten 2020-2023, brief gedeputeerde Mackus van 2 december 2019 (GS 2019-88120)	Pagina 50
12.4	G-19-039 Gewijzigd Statenvoorstel Center Court voor Gezondheid en Vitaliteit en herontwikkeling Atriumterrein Kerkrade, brief Gedeputeerde Staten van 5 december 2019 (GS 2019-89062)	Pagina 54
12.5	G-19-031 Statenvoorstel Vaststellen van het meerjarenonderhoudsplan, de voorziening grootonderhoud en het exploitatiebudget van de provinciale gebouwen over de periode 2019-2033, brief Gedeputeerde Staten van 22 oktober 2019 (GS 2019-76644)	Pagina 86
12.6	G-19-044 Statenvoorstel Financiële Eindejaarsbijstelling 2019, brief Gedeputeerde Staten van 19 november 2019 (GS 2019-84249)	Pagina 91
13	Voorraadagenda	Pagina 101
14	Moties vreemd aan de orde van de dag	Pagina 101
14.1	I-19-006 Initiatiefvoorstel geen MKBA MAA	Pagina 106
15	Sluiting	Pagina 112

**Presentielijst van de leden van Provinciale Staten van Limburg voor de vergadering van
13 december 2019**

Voorzitter

Bovens, drs. Th.J.F.M.

Frische, drs. G.H.C. agendapunt 12.4 t/m 14

Statengriffier

Pregled, mr. A.O.J.

Leden

Partij

Aanwezig

Absil, mevrouw drs. M.G.J.A.C.

Baneke, P.D.

Bastiaans, L.H.

Berghorst, mevrouw mr. A.

Bijnen, H.M. van

Bosch, M.Th.

Caldenberg, M. van

Claassen, drs. R.A.B.

Claessens-Schepers, mevrouw Y.M.

Depondt-Olivers, mevrouw M.L.H.

Driessen, R.B.

Ernst, R.A.M.M.

Fischer-Otten, mevrouw A.M.J.N.

Franssen, R.J.H.

Frische, drs. G.H.C.

Geraats, J.M.L.

Heldens, ing. T.M.

Hermans, L.J.

Ijpelaar, W.A.J.

Jenneskens, MA, mevrouw M.T.P.

Jetten, mevrouw T.G.M.

Jiménez Hastenrath, mevrouw C.L.

Kerseboom, mevrouw dr. S.

Kuntzelaers, J.J.M.

Linden, H.M.V. van der,

Lodewijks drs. A.J.V.C

Loomans, ir. P.J.M.

Megens, B.J.M.H.

Mertens, mevrouw mr. K.G.M.

Nijskens, H.L.M.

CDA

GroenLinks

VVD

PvdA

PVV

PVV

SP

PVV

SP

CDA

Forum voor Democratie

PVV

50PLUS

LOKAAL-LIMBURG

CDA

CDA

VVD

PVV

CDA

D66

GroenLinks

PVV

Forum voor Democratie

PvdA

LOKAAL-LIMBURG

VVD

Partij voor de Dieren

PVV

GroenLinks

VVD

Palmen, BBA, mevrouw E.E.C.	CDA
Plusquin, mevrouw P.S.M.L.	Partij voor de Dieren
Reuser, J.A.A.M.	Forum voor Democratie
Schuuring, mevrouw E.A.	PvdA
Smeets, B.B.P.M.	Forum voor Democratie
Straus, mevrouw drs. K.C.J.	VVD
Tegels, ir. ing. R.J.J.	CDA
Thewissen, drs. M.W.	Forum voor Democratie
Vaessen, L.A.P.	D66
Valk, MCDM, ing. R.E. van der	SP
Vincken, drs. N.J.H.M.	Forum voor Democratie
Voncken-Janssen, mevrouw ing. I.D.A.M.	CDA
Wageningen, ir. J. van,	D66
Werrij-Wetzels, LLM, mevrouw M.	CDA
Westhoff, ir. R.J.H.	Forum voor Democratie
Wolters Gregório, J.	SP

Afwezig

Rossel, A.	GroenLinks
------------	------------

Het college van Gedeputeerde Staten

Akker, LLM, dr. J.P. van den
Bovens, drs. Th.J.F.M.
Brugman-Rustenburg, mevrouw C.
Burlet, MBA, R.J.H.
Dritty, A.
Housmans. R.W.P.E.
Koopmans, G.P.J.
Mackus, H.J.H.

Notulist

DemiSec

PROVINCIALE STATEN VAN LIMBURG VERGADERING VAN 13 december 2019

10. Opening en mededelingen voorzitter

De voorzitter: Ik heropen de vergadering. Van harte welkom weer opnieuw hier voor de 2^e dag van deze Statenvergadering. Ik heet u allen weer van harte welkom. De tunnel is nog even dicht geweest, dus er zal nog een aantal collega's komen en om die reden stel ik de stemmingen over de zaken van gisteren uit tot na de behandeling van het bomenplan. Dus we beginnen zodadelijk eerst met het bomenplan en dan komen de stemmingen van 8.1, 8.2, 8.3 in 1 keer. Er wordt overigens doorgenummerd, dus de nummers 8 en zo tellen straks niet meer, maar dat leg ik u wel uit.

Vervolgens heet ik van harte welkom de vader van Liam Wolters Gregório die wij gisteren reeds hebben gefeliciteerd en hij zit hier en hij ziet er nog fris uit, dus hij zal de hele nacht hebben doorgewerkt aan zijn bijdrage neem ik aan die vandaag aan de orde is. Proficiat nogmaals. Fijn dat u ook uw bijdrage aan het terugdringen van de bevolkingskrimp heeft geleverd en dat is zeker zo het geval en gisteren gefeliciteerd en vandaag is er al een traktatie van de kleine Liam en die zult u vanzelf aantreffen tijdens de lunch. Daarvoor hartelijk dank aan de kleine en aan zijn ouders natuurlijk ook, dank u wel.

12. Behandelstukken

12.1 G-19-040 Statenvoorstel Actieplan 1 miljoen bomen brief Gedeputeerde Staten van 5 november 2019 (GS 2019-80184)

De voorzitter: Dat gezegd hebbende, willen wij starten met het agendapunt 12.1, dan zult u zeggen, wat is dat? Dat is het oude 8.3, G-19-040 het Statenvoorstel Actieplan 1 miljoen bomen, de brief van Gedeputeerde Staten van 5 november 2019.

En ik zit heel even te kijken want ik heb ook nog geen gedeputeerde in huis, is die er ook nog niet? Ik schors even 2 seconden, even achteruitkijken wat er aan de hand is, ogenblikje.

[SCHORSING]

De voorzitter: Ja, ik heropen de vergadering. Aan de orde is dus 12.1, G-19-040, Statenvoorstel Actieplan 1 miljoen bomen. Het Statenvoorstel is behandeld in de Statencommissie RLN van 29 november jl. en de Commissie heeft besloten om het voorstel als behandelstuk door te geleiden naar deze vergadering.

Voorgesteld besluit zal zijn dat Provinciale Staten wordt gevraagd om in te stemmen met:

1. het 1 miljoen bomenplan en de inzet van € 2 miljoen uit de in het collegeprogramma genoemde intensiveringsmiddelen voor Natuur, Landschap en Water voor de uitvoering van het 1 miljoen bomenplan;
2. met bijgevoegde begrotingswijziging.

Het debat zal in 2 termijnen kunnen plaatsvinden. Er zijn ook spreektijden aangevraagd en op de spreeklijst staat nu nog eerst mevrouw Plusquin, maar wij weten dat die ook vlak in de buurt is, dus wij zetten mevrouw Plusquin als laatste spreker in 1^e termijn. Dat betekent dat de volgorde verder hetzelfde blijft en dat mevrouw Mertens tot grote schrik nu zal moeten beginnen want D66 heeft haar spreektijd ingetrokken bij dit plan. Dat hadden ze niet verwacht. Dus ik geef graag het woord aan

mevrouw Mertens om het debat te openen voor de bijdrage namens GroenLinks en aansluitend zal de heer Geraats van het CDA aan de beurt zijn.

Mevrouw Mertens (GroenLinks): Ja dank u wel voorzitter. Ik was het stuk opnieuw aan het zoeken in de agenda.

De voorzitter: Dit gaat niet van uw tijd af.

Mevrouw Mertens (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter. Ik ga het kort en krachtig houden, ik had wel 5 minuten spreektijd aangevraagd, maar dat is niet nodig. Ja, wij hebben het al eerder gezegd in de Commissievergadering, wij vinden het een fantastisch plan want bomen zijn de toekomst en wij vinden het ook heel fijn dat de gedeputeerde zo daadkrachtig aan de gang wil met die bomen planten, maar we hebben toch nog wel een paar vragen want we hebben de subsidieregeling gisteren bekeken, die gisteren nog voor de vergadering is binnengekomen, en daar hebben we nog een paar vragen over en met name dan over punt 2, de kosten van overhead mogen niet meer bedragen dan 20% van de aangevraagde subsidie. Wij wilden graag weten of dat binnen die 50% valt die wij als Provincie willen subsidiëren. Dan wordt er in punt 3 gezegd: kosten van afwaardering van de grond en het beheer worden niet meegesubsidieerd. Daar willen we eigenlijk toch nog even een punt van maken want daar gaan nu natuurlijk de grote kosten in zitten en dan komen die kosten weer vooral bij degenen die het project aanvragen en dat vinden we dan eigenlijk toch wel jammer want we willen natuurlijk iedereen aanmoedigen om die bomen te gaan planten en dan ook nog punt 8, het in stand houden en ook daar zitten natuurlijk weer heel veel kosten aan en ook daar, dat heb ik ook in de Commissievergadering gezegd, ja dat vinden we ook jammer dat daar niet meer geld voor uitgetrokken wordt. Dus ook daar graag weer even op terugkomen en kijken wat daar toch nog in mogelijk is. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Mertens. Het woord is aan de heer Geraats van het CDA. Aansluitend de heer Franssen van LOKAAL-LIMBURG.

De heer Geraats (CDA): Ja, dank u wel voorzitter. Het CDA is verheugd en blij met het 1 miljoen bomenplan dat door de Staten ook zo goed is ontvangen. Vanuit het verkiezingsprogramma van het CDA heeft het plan een plek gekregen in het extraparlamenteair collegeprogramma. Daar zijn we trots op. In het nationale nieuws werd trouwens deze week ook nog aangekondigd dat we wereldwijd miljarden bomen zullen moeten planten om een deel van onze klimaatdoelen te halen. We zijn dus in de tijd vooruit en op de goede weg met dit plan.

Bomen planten is om meerdere redenen een belangrijke zaak, om een aantal doelstellingen te bereiken, zoals een gezonde lucht, het vastleggen van CO₂, het afvangen van fijnstof en in steden zorgen bomen voor de nodige verkoeling. In het collegevoorstel zien we dat in deze periode wordt beoogd om 500.000 bomen te planten en daarvoor € 2 miljoen beschikbaar te stellen, een prima plan. Het CDA heeft bij dit plan een paar kanttekeningen en een paar aanbevelingen. Als 1^e lezen we in de media dat bij diverse Terreinbeherende Organisaties (TBO's), zoals Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten, hout wordt gekapt. Als het om onderhoud gaat, snappen we dat, voor de kwaliteit van het bos belangrijk, maar het blijkt vaak te gaan om financieel gewin. De CDA-fractie vindt dat dweilen met de kraan open en niet acceptabel. We vragen het college om in gesprek te gaan met de TBO's om na te gaan of dit klopt en zo ja, dat geldelijk gewin op deze manier niet de drijfveer kan zijn van de TBO's om bomen te kappen. We vragen het college een reactie daarop en hoe dit verder te voorkomen in de toekomst.

Punt 2, we zien graag dat de Provincie zelf ook actief deelneemt door restgronden aan te planten. Een prima zaak, graag daarbij de motie Bijen moeten zoemen en de motie Stadsnatuur betrekken om tot een win-winsituatie te komen en meerdere doelen te bereiken, door ook samen met gemeenten hierin op te trekken. Is het college daartoe bereid? Graag uw reactie.

In de bijlage, als punt 3, zit al een enthousiaste lijst van aangemelde projecten voor het bomenplan, zoals gemeenten, particulieren, bedrijven en TBO's. Dit kenmerkt het succes, we zien daarbij ook een voornemen staan van de gemeente Weert om 10 hectare reguliere landbouwgrond af te waarderen voor het bomenplan. De CDA-fractie is van mening dat dit een incident moet blijven; landbouwgrond is schaars en het bomenplan is daar eigenlijk niet voor bedoeld. Er is voldoende plek en er zijn genoeg mogelijkheden om 1 miljoen bomen te planten, verspreid over de provincie, zeker gezien het animo dat nu al blijkt. In de Commissie hebben meerdere fracties daar ook al opmerkingen over gemaakt. Is het college het met ons eens dat het bomenplan niet op die manier zijn invulling moet krijgen? Graag uw reactie daarop.

Als laatste, het 4^e punt, maar ook zeker niet onbelangrijk, dat iedereen het afgelopen jaar in deze zomer heeft kunnen merken dat we veel last hebben gehad van de eikenprocessierups. Het lijkt ons in ieder geval niet slim om dan eiken te gebruiken in het bomenplan en zeker niet als laanbeplanting. We moeten onze recreanten, burgers, en buitenlui die willen genieten en/of moeten werken in de natuur zo min mogelijk overlast bezorgen van deze rups. College, wilt u daarop toezien in de verdere uitvoering van het bomenplan? Dat zover voorzitter in de 1^e termijn.

De voorzitter: Hartelijk dank mijnheer Geraats. Het woord is aan de heer Franssen van LOKAAL-LIMBURG. Aansluitend mevrouw Fischer van 50PLUS.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Ja, dank u wel voorzitter. Voorzitter, LOKAAL-LIMBURG heeft geconstateerd dat de 1^e bomen zijn geplant in Roerdalen, dus aan voortvarendheid ontbreekt het niet. In de Commissiebespreking hebben we aandacht gevraagd voor een heleboel zaken, onder meer de particuliere grondeigenaren, maar ook de stichtingen als Natuurlijk Limburg, waarin agrariërs actief zijn op natuurgebied als participanten, maar ook voor de historische buitenplaatsen en landgoederen, met name het revitaliseren van laanstructuren en landschapsparken zijn daarbij belangrijk. De gedeputeerde gaf aan dat er in gelijke mate aandacht was voor alle participanten ten opzichte van de TBO's en dat was voor LOKAAL-LIMBURG mede een argument om het met het plan eens te zijn.

Kijken we nu nog eens kritisch naar het Statenvoorstel, dan zien we deze eerdere bewering terugkomen in het Statenvoorstel, maar in het actieplan onder Subsidieregeling komen we toch weer een zin tegen zoals 'het is belangrijk om zo snel mogelijk met de uitvoering te starten, gemeenten en TBO's hebben het vermogen naar een samenhangend geheel te kijken in een geografisch gebied'. Dat kan zo zijn voorzitter, maar we willen toch de toezegging dat ze daarmee op het gebied van financiële ondersteuning geen voorkeurspositie hebben ten opzichte van alle andere.

Als we lezen bij Subsidieregeling dat pas later criteria als 'kan gedacht worden aan vernieuwende ideeën en creativiteit' aan bod komen, dan komt dat in 1^e instantie over dat de snelheid het belangrijkste is. Dat is voor LOKAAL-LIMBURG echter niet zo, daarom de vraag nogmaals te bevestigen dat er in de aanvraagstructuur voldoende aandacht voor creatieve en vernieuwende elementen zoals bij revitalisering landgoederen, maar ook het realiseren van Tiny Forest. Immers snelheid is oké, maar wat creativiteit en vernieuwing is ook nodig.

Gelet op het tijdelijke karakter van de regeling, kunnen we akkoord gaan met de verantwoording van dit initiatief in de programmaverantwoording en als laatste voorzitter, wij als Limburgs Parlement hebben een goed initiatief genomen, maar verbazingwekkend is dat in andere provincies honderdduizenden bomen worden gerooid. Dus wij zijn hier aan het planten en andere provincies zijn aan het rooien en daar zou ik een oproep namens LOKAAL-LIMBURG, en ik hoop ook via andere fracties, aan u als deputé willen doen dat u eens in Den Haag op die deur gaat kloppen en zegt: wij in Limburg zijn aan het planten, maar u moet niet gaan rooien want anders bereiken we nog niet het effect dat we willen bereiken. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Hartelijk dank mijnheer Franssen. Het woord is aan mevrouw Fischer en zij zal van de plaats spreken. Ja, mevrouw Fischer.

Mevrouw Fischer-Otten (50PLUS): Dank u wel voorzitter. Mijnheer Franssen heeft gelijk, het is anders dweilen met de kraan open en dat is niet onze bedoeling en dat is ook niet de bedoeling van de mensen die de bomen eventueel planten. 50PLUS zou het op prijs stellen als men in overweging kan nemen ook oudere bomen aan te planten. We snappen dat dit een zaak van de gemeenten is, maar misschien kans de Provincie die gemeenten stimuleren eigen regelingen hiervoor in het leven te roepen. Dat was kort maar krachtig, mijn bijdrage.

De voorzitter: Hartelijk dank mevrouw Fischer. De eerstvolgende spreker is de heer Vincken van Forum voor Democratie en aansluitend mevrouw Claessens van de SP.

De heer Vincken (Forum voor Democratie): Voorzitter, wij vinden het een goed initiatief, een goed plan. Wij hebben inmiddels nog maar 2 wensen. In de brief van gisteren, 12 december, is een aantal van onze vragen beantwoord. 2 wensen die we in de vorm van vragen naar voren zullen brengen. Op 12 november werden in Melick 2000 boompjes op een halve hectare geplant, onder andere door vrijwilligers van het Gouvernement. Een goed initiatief om bekendheid te geven en steun te creëren voor het bomenplan. Na 30 jaar is van de bomen in dat bosje echter nog maar ongeveer 10% over, doordat die bomen elkaar verdringen. Onze wens is dat Gedeputeerde Staten naast die aanpak ook andere manieren van planten gaat overwegen. Ik bedoel hiermee de zogenaamde integrale methode waarbij wat grotere jonge bomen op veel grotere afstand van elkaar geplant worden, lagere planten en struiken krijgen hier meer de kans en dit bosje zal sneller veel mooier en de biodiversiteit wordt al snel vergroot.

Onze 2^e wens. Verder willen we graag dat u Provinciale Staten naast de P&C-cyclus die u al noemt regelmatig informeert hoe het plan vordert; waar zijn de boompjes geplant, wie is de eigenaar van de grond en welke subsidie is verleend. Ik heb net een motie binnengekregen over een digitale teller die aangevraagd wordt. Ik heb het nog niet helemaal kunnen lezen, maar dat lijkt me in ieder geval heel goed passen in deze wens. Het is heel kort dag net 3 minuten geleden 2 moties op mijn bureau gekregen. Voor zover ik ze heb kunnen doorkijken, wil ik daar toch even op reageren. De motie Hoogstamfruitbomen enzovoort. Ik ben opgegroeid op een plek waar veel hoogstamfruitbomen waren en als er geplukt moest worden, kwamen de kerseleijers aan bod, Dat zijn hele lange houten ladders en jonge jongens moesten daar de kersen gaan plukken. Die moesten voortdurend fluiten, de boer stond beneden te luisteren of ze wel floten. Als ze niet floten, waren ze kersen aan het eten. 1 van de redenen waarom wij dus die motie niet kunnen steunen, is dat de jongens niet meer kunnen fluiten tegenwoordig. Nou even serieus, de hoogstamfruitbomen zijn niet voor niks verdwenen, het plukken was moeilijk, zoals ik al zei, arbeidsintensief, waarschijnlijk zal dat te zijner tijd nauwelijks gedaan kunnen worden. Die bomen hebben ook meer ruimte nodig, zelfs dan bij de integrale plantmethode. Het snoeien moet heel intensief gebeuren, dus nogmaals ik vind het een vrij onpraktisch voorstel om

die hoogstamfruitbomen een bepaalde prioriteit te geven. Ja en als we dan heggen en graften er nog aan toevoegen, dan is het geld snel op. Dus wij gaan die motie niet steunen. De 2^e motie, het kappen van bomen langs Provinciale wegen. Dat gebeurt niet nodeloos, zoals in die motie gesteld is, daar wordt goed over nagedacht. Verder in die motie wordt voorgesteld om Natuur en Milieufederatie (NMF) en de Stichting Limburgs Landschap te betrekken bij het een en ander. Wij denken dat dat weer extra bureaucratie veroorzaakt en vertraging bij de uitvoering. Wij hebben zelf een deskundige in huis, ik geloof dat het een mevrouw is die de Wageningen Universiteit achter de rug heeft en dat zou een mooi promotieonderzoek zijn eventueel, we krijgen meteen de hele vakgroep Wageningen erbij. Dus die 2^e motie kunnen we dus niet steunen. In het algemeen, afsluitend voorzitter...

De voorzitter: Ja, maar we krijgen ook een interruptievraag van mevrouw Plusquin.

De heer Vincken (Forum voor Democratie): O sorry, ja.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Ja, dank u wel voorzitter. Vanwege een ongeluk onderweg heb ik vertraging opgelopen, ik heb niet het hele betoog gehoord, maar ik kwam dus net op tijd binnen om het stuk te horen over onze moties. Ik wil vragen of de heer Vincken bekend is, via de voorzitter, met het onderzoek van de Universiteit van Keulen dat langs wegen met bomen juist minder hard wordt gereden, dus dan ook minder snelheidsgelateerde onderzoeken komen en of de heer Vincken het met mij eens is dat er dan met de NMF, Limburgs Landschap een soort Limburgs lanenplan opgesteld kan worden om alleen de kap te doen in uiterste noodgevallen want we hoeven niet blindelings die CROW-richtlijnen te volgen, maar die... Ik ken Forum voor Democratie ook als een voorstander van veel bomen, bent u het dan met mij eens, is de heer Vincken het met mij eens dat er wel een plan moet komen om die Limburgse lanen in ere te herstellen omdat dat ook goed is voor de biodiversiteit, goed is voor de CO₂-afvang en een mooie entree vormt voor Limburg.

De heer Vincken (Forum voor Democratie): Ja, u stelt 2 vragen. In de 1^e plaats of ik bekend ben met het onderzoek uit Keulen. Ik ben niet bekend met dat onderzoek, maar ik heb via een andere weg die conclusie ook al een keer gehoord. De 2^e vraag. Het is eigenlijk allemaal heel erg goed wat u voorstelt. In mijn algemeen laatste stukje dat ik wilde voorlezen, geef ik antwoord op uw vraag. Wij vinden in het algemeen dat we dit bomenplan, dit goede efficiënte bomenplan, niet moeten opzadelen met toeters en bellen omdat dat de uitvoering ingewikkelder maakt, waardoor weer extra fte's enzovoort er waarschijnlijk in gestopt moeten worden. Ik heb al gezegd, deze moties bevatten sympathieke elementen, maar ik vind niet dat ze passen bij dit 1 miljoen bomenplan. Misschien moeten we daar een keer een apart voorstel voor maken mevrouw Plusquin. Dat was het wat mij betreft voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Hartelijk dank mijnheer Vincken. Het woord is aan mevrouw Claessens van de SP. Aansluitend mevrouw Schuuring van de PvdA.

De heer Wolters Gregório (SP): Ja goedemorgen voorzitter. Het is helaas niet mevrouw Claessens, u zult het met mij moeten doen.

De voorzitter: Ik zie het. U bent van harte welkom, maakt u zich niet ongerust.

De heer Wolters Gregório (SP): Dank u wel. Geachte Staten, beste Limburgers, misschien bent u er na alle verhitte discussies omtrent ons milieu en klimaat inmiddels aan toe, maar de lekkere koude Lindeboom die u in gedachten heeft, staat niet in het 1 miljoen bomenplan van de gedeputeerde Mackus, helaas.

Een nieuw tijdperk is aangebroken beste mensen, een tijdperk met aandacht voor mens en natuur is waar wij het komende decennium onze energie en middelen in gaan steken. Een verbeterde kwaliteit van leven voor alle Limburgse gezinnen is de stip op onze horizon. De rücksichtslose afbreuk van onze natuur voor landbouw en industrie is 1 van de schepen die wij achter ons verbranden. De Earth Ambassadors, Instituut voor Natuureducatie en duurzaamheid (IVN), Staatsbosbeheer, Stichting Instandhouding Kleine Landschapselementen in Limburg (IKL), Trees for All en vele andere organisaties zijn aan de slag om van ons mooie Limburg een prachtige bosrijke provincie te maken. Het 1 miljoen bomen plan van gedeputeerde Mackus is daarbij een mooi steuntje in de rug voor onze gemeenten en organisaties. Iedereen is enthousiast en gaat voortvarend op weg naar 1 of zelfs 2 miljoen bomen in onze provincie, maar hoe enthousiasmeren wij de nog niet aangesloten of geïnformeerde organisaties en particulieren? Ons volgen via de website of social media gaat dat niet bewerkstelligen en wij als SP wachten liever niet af op wat een eventueel communicatieplan ons zou kunnen brengen. Daarom dienen wij vandaag een motie in om naast onze website middels een groot helder scherm of projectie op de gevel van ons schitterende Gouvernement de bomenteller te laten lopen opdat mensen niet enkel digitaal, maar ook fysiek de stand kunnen bekijken. Afgewerkte projecten worden toegevoegd en er zal uiteraard ook voor elke nieuw geboren Limburger 1 boom bij de score worden opgeteld. Dat wij als volk met een bronsgroen hart aan de slag gaan en blijven voor een gezonde en prettige leefomgeving, voor nu en de toekomst van onze kinderen en kleinkinderen. Alvast hartelijk dank voor jullie inzet namens Liam en een prettige voortzetting van deze dag. Dank u wel.

De voorzitter: Ik begrijp nu dat Liam al een boom krijgt als ik dat zo goed hoor. Dat zou mooi zijn, kijk eens aan. Het woord is aan mevrouw Schuurin van de PvdA. Aansluitend de heer Nijskens van de VVD.

Mevrouw Schuurin (PvdA): Ja, dank u wel voorzitter. Het gebeurt niet vaak dat wij als Staten een plan toegestuurd krijgen dat zo concreet is en waarvan de doelstelling zo SMART geformuleerd is als bij dit plan. In deze collegeperiode 500.000 extra bomen planten voor € 2 miljoen, je merkt direct dat dit tot een hele andere discussie leidt dan bij de plannen van gisteravond om maar wat te noemen en dan durft de gedeputeerde het ook nog aan om te zeggen dat hij misschien nog wel sneller kan dan in dit plan staat en de PvdA is, zoals de meeste mensen net hier ook al gezegd hebben, in principe voor meer bomen en € 2 miljoen vinden wij ook een heel schappelijk bedrag om dit voor elkaar te krijgen en wij kunnen dit plan dan ook zeker steun.

Er is veel enthousiasme in de samenleving voor het planten van extra bomen en wij snappen dan ook wel dat de gedeputeerde eigenlijk al een beetje begonnen is met de uitvoering van dit plan en we zijn blij dat al deze energie de ruimte krijgt, dat er plek is voor creativiteit van initiatiefnemers en dat ieder stukje grond dat beschikbaar is hiervoor kan worden meegenomen. We willen de gedeputeerde vragen om het geld zo breed mogelijk beschikbaar te stellen, zodat zoveel mogelijk initiatieven hier ook echt gebruik van kunnen gaan maken. Ook willen wij vragen om naast het plan erg kritisch te zijn op het kappen van bomen en we begrijpen natuurlijk dat dat soms nodig is voor natuurbeheer, maar zeker buiten de beschermde natuurgebieden hopen we dat daar netto in ieder geval zoveel mogelijk bomen bij zullen komen en wij horen graag van de gedeputeerde hoe hij hierover denkt.

Deze week presenteerde Frans Timmermans zijn plannen voor de Europese Green Deal en in dit plan staat onder andere dat er in Europa 2 miljard extra bomen bij moeten komen en wij hebben even snel gerekend op basis van het aantal vierkante kilometers en als iedere regio net zo ambitieus wordt als Limburg, dan halen we dat precies, dus we zitten op schema hier en als laatste wil ik afsluiten met

voor de verandering een toezegging vanuit onze kant. Mocht het kloppen dat u inderdaad nog sneller kunt dan in dit plan staat, dan zijn wij in ieder geval bereid om het budget hiervoor nog wel uit te breiden. Dank u wel.

De voorzitter: Ik begrijp waar mijnheer Timmermans het idee vandaan heeft. Dank u wel. Wij gaan naar de heer Nijskens van de VVD. Aansluitend mevrouw Plusquin van de Partij voor de Dieren. Eerst de heer Nijskens, dan...

De heer Nijskens (VVD): Ja, dank u wel voorzitter. Er is natuurlijk al een heleboel gezegd als je vrij laat in de rij aansluit en 1 van de zaken waar ik mee wil beginnen, is natuurlijk het budget ten opzichte van de opdracht. € 2 miljoen lijkt heel veel geld, maar € 2 miljoen voor 1 miljoen bomen, of voor 500.000 in deze periode, is natuurlijk op zich nog steeds maar zeer beperkt. In de Commissie hebben we bijvoorbeeld ook al aangegeven dat zaaïen veel beter is voor CO₂-vastlegging dan planten en het is ook veel goedkoper. Misschien kunnen we zelfs eekhoorns daarvoor inzetten, mevrouw Plusquin luistert niet, maar goed.

Dan hebben we al vragen en opmerkingen gehoord over bijvoorbeeld afwaardering. Op het moment dat natuurplannen ingediend worden en in dat plan zit ook een stuk aanplant van bomen, gaan we die bomen meetellen voor het bomenplan? De financiering is dan vanuit een andere pot geregeld, maar met het beperkte budget hebben we natuurlijk ook heel veel andere bronnen nodig. Klopt mijn redenering dat dan bomen die in de natuurplannen terechtkomen wel gaan meetellen?

Dan de instandhoudingsverplichting. Hoe gaat de Provincie dat handhaven, zijn daar sancties op? We hebben net al, ik meen van Forum voor Democratie, gehoord de 2000 bomen in mijn dorp, Melick, op een halve hectare. Uiteindelijk blijven er dan maar een handvol bomen van over op het moment dat ze volwassen zijn. Hoe kun je dan spreken van instandhouding en tellen dan toch alle 2000 bomen mee voor de 1 miljoen of tel je alleen die 10 bomen die daadwerkelijk volwassen worden en maken we ons dan niet iets wijs door een miljoen op te voeren, waarvan 90% al op voorhand ook niet bedoeld is om te blijven staan?

In de bebouwde omgeving zijn we zeer positief over bomen want je kunt natuurlijk heel veel bijdragen aan een koel stadsklimaat. Waar wij huiverig voor zijn, is fruitbomen in stedelijke bebouwing. Het geeft relatief veel afval, zelfs ook eikenbomen in stedelijke bebouwing, in een droog najaar zijn de eikels gewoon hard en ze zijn gewoon gevaarlijk als je er overheen moet lopen. Dus ook daar graag een antwoord op, in hoeverre u daarmee omgaat want ja, we horen natuurlijk ook heel veel geluiden over voedselbossen in de bebouwde omgeving, maar daar zit een keerzijde aan.

Dan, wat ook al is aangehaald door andere partijen, eigenlijk de paradox van kappen voor natuur. Je kunt ook zeggen 'we kappen met kappen voor natuur'. Holland is eigenlijk houtland en op het moment dat wij in de natuur niet ingrijpen, wordt het vanzelf bos en als het bos is, komt er wel meer dan een miljoen bomen.

Dan wat ook bij integraliteit een probleem is. Op het moment dat je op heel veel plaatsen heel veel bomen gaat planten, waar leggen we dan nog de zonnepanelen neer? Zonnepanelen hebben natuurlijk last van de schaduw. Dus het vraagt heel veel zorgvuldigheid bij het toewijzen van plekken waar de bomen komen. Ja, en dan sluiten we ons ook graag aan bij de opmerking van het CDA, we gaan uiteraard geen schaarse landbouwgrond opofferen voor het bomenplan omdat wij denken dat het meeste effect van het bomenplan is in lange rijen. Een bos is vooral de eerste rij bomen, maar een lange rij, daar bereik je denken wij veel meer landschappelijk mee.

Dan bij de moties van de Partij voor de Dieren. Ja, met lanen daar zijn we natuurlijk altijd voor, dat is een beetje onze laatste opmerking, daar bereik je het meeste voor het landschap, maar om nou te zeggen 'we gaan dat actief stimuleren vanuit dit plan', daarmee zijn de € 2 miljoen al op. Dus we moeten nog even discussiëren over de motie want ja, we hebben ze ook pas net uitgereikt gekregen.

Dan het kappen langs Provinciale wegen zoals het er staat. Nodeloos kappen, daar zijn wij ook tegen, maar zoals 1 van de eerdere sprekers ook zei, er wordt niet nodeloos gekapt. Op het moment dat aangetoond wordt dat het nodeloos is, ja dan heeft u een punt.

De voorzitter: Ja, mevrouw Mertens.

Mevrouw Mertens (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter. Ik heb een vraag voor de heer Nijskens. Hij zei net dat de voorkeur uitgaat naar het planten van bomen in lange rijen en lanen, dus een soort parkachtig bos dan moet ik dat begrijpen?

De heer Nijskens (VVD): Nou het ging er meer om... Als je tegen een bos aankijkt, zie je vooral de eerste rij en landschappelijk gezien, ja u vraagt mij en ik geef u antwoord. Maatschappelijk gezien heeft een laanstructuur natuurlijk veel meer uitstraling dan ergens weggestopt een tiental hectare bos. Het gaat er gewoon om hoeveel kun je doen met een miljoen bomen.

Mevrouw Mertens (GroenLinks): Ja voorzitter, maar dan heb ik de vervolgvraag. Planten we die bomen dan alleen maar voor ons als mensen of willen we juist ook, doordat we bomen gaan... Is het niet juist de bedoeling dat we bomen gaan planten, dat we daarmee ook de biodiversiteit meer een kans geven, dat we dan ook meer een thuis creëren voor al die wilde dieren die er nog in Limburg leven, dat die niet bijvoorbeeld allemaal naar de bebouwde kom toe komen want daar hebben dan ook weer heel veel mensen last van, dat die dieren dan niet naar de agrarische plekken gaan, daar hebben dan weer de boeren last van. Is het niet beter om gewoon naar die mooie dichte bossen te gaan, dat we daar naartoe moeten werken, want dat heeft een veel hogere biodiversiteitswaarde.

De heer Nijskens (VVD): Ja, de paradox zit erin dat juist in echt dichte bossen relatief weinig biodiversiteit is. Het zijn juist de open structuren waar veel voedselrijkdom is, waar veel biodiversiteit is. U schudt met uw hoofd. Bomen in een laanstructuur hebben natuurlijk een ander soort biodiversiteit dan in een bos, dat snap ik ook, maar we hebben in deze provincie tienduizenden hectare natuurgebieden. Of nou daar, als je een miljoen bomen deelt door die 4000 dat in het stuk staat, kom je op 250 hectare. Of die 250 hectare toevoegen aan 70.000 hectare natuur onze biodiversiteit gaat raken, geloof ik niet, maar als je een laanstructuur maakt van die miljoen bomen, dan heb je, afhankelijk van hoever je ze uit elkaar zet, een gigantische strook bomen. We konden deze week bijvoorbeeld in de krant lezen hoeveel insecten in een kerstboom wonen. Ook dat is biodiversiteit en die ziet niet iedereen. Ja, ja, ik bedoel maar. Het zijn niet alleen de dieren die tussen de bomen rondhuppelen die biodiversiteit vormen, het is natuurlijk de hele zaak daar rond omheen en in de boom.

Mevrouw Mertens (GroenLinks): Ja voorzitter, ik wil daar toch nog een opmerking over maken. Ik heb namelijk laatst het onderzoek gelezen van de Universiteit Gent waaruit blijkt dat juist in die kleinere bossen een hogere biodiversiteit is. Dus toch wel die dichtere...

De heer Nijskens (VVD): Nee, maar ik wil een interruptie interrompen.

Mevrouw Mertens (GroenLinks): We staan hier om het debat te voeren toch? Dat is prima.

De heer Nijskens (VVD): Wat voegt dan 250 hectare toe aan 70.000 die er zijn. Het is toch zonde om dan je te beperken tot 250 hectare kleinschalig dicht bos, terwijl je met die miljoen bomen zoveel meer kunt doen. Je kunt er zoveel meer mee doen.

De voorzitter: U wordt het waarschijnlijk nog niet eens nu, maar de uitwisseling van ideeën heeft plaatsgevonden.

De heer Nijskens (VVD): We zijn het eigenlijk gewoon eens met wat we willen bereiken, alleen de weg daarnaartoe.

Mevrouw Mertens (GroenLinks): We hebben het er waarschijnlijk nog over.

De voorzitter: Ja, ongetwijfeld. Mevrouw Plusquin hier nog over, een vraag.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Dank u wel. Ja, het was ook een verduidelijkende vraag. Ik ben ook heel blij met die opmerking over die insecten in die kerstboom, daar word ik echt helemaal blij van. Het is een verhelderende vraag. Is de heer Nijskens het met me eens dat die verbinding, u zegt die lanen, zo belangrijk is eigenlijk, dat we alles moeten verbinden met lanen, met landschapselementen, om die biodiversiteit te vergroten?

De heer Nijskens (VVD): Ja, dat ben ik zelfs met u eens, natuurlijk.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Oké, mooi, dat is ook onze intentie met de moties.

De heer Nijskens (VVD): Alleen vind ik dan dat het budget dat ervoor staat in relatie tot uw motie, dan kunne we ook weer te weinig, terwijl we juist met dit plan naar mijn beleving veel meer kunnen bereiken als we het niet zoals het in de motie verwoord staat, aanpakken.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Ik bespeur veel steun.

De voorzitter: Nee, maar u bent zo aan de beurt, dus u kunt de motie nog een keer toelichten en in 2^e termijn kunnen mensen nog....

De heer Nijskens (VVD): Ja voorzitter, ik zie dat ik nog precies 1 seconde heb. Wij steunen de motie van de SP. Dank u wel.

De voorzitter: Die ene seconde staat er al ongeveer 3 minuten op, maar dat is verder geen punt. Het woord is nu aan mevrouw Plusquin voor haar bijdrage.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Dank u wel voorzitter. De Partij voor de Dieren steunt van harte het 1 miljoen bomenplan, inclusief de aangekondigde subsidieregeling als start. We bespeuren veel enthousiasme in Limburg voor dat bomenplan en ook voor de deelname onder verenigingen, burgers en overheden en we zijn ook heel erg blij met de toezegging over het Bosbeleidsplan. Hulde, maar we kunnen meer doen, namelijk ook meer bestaande bomen behouden. Daar kom ik dus nog op terug met die motie. Wat er goed is in het Statenvoorstel is dat er niet alleen sprake is van bos, maar ook bomenaanplant op kleinere schaal, zoals voedselbossen, Tiny Forests en landschapselementen want daardoor ben je ook multifunctioneel bezig voor voedselvoorziening voor

mens en dier, voor biodiversiteit, voor het wegvallen van CO₂, als waterbuffer, verfraaiing van het landschap en mogelijk ook waterveiligheid.

Wij willen daar een element aan toevoegen, het behoud van het natuurlijk erfgoed. Dat behoud van het erfgoed zien wij in Provinciale Staten als een Provinciale verantwoordelijkheid, zie daarvoor ook de Monumentennota, dat is wat de Partij voor de Dieren betreft ook natuurlijk erfgoed. Een voorbeeld van Limburgs natuurlijk erfgoed zijn hoogstambomen, heggen en graften, het Eijdsener Klumpke, de Sjweikeser Rengelaot en Sevenummer Striepke. Zomaar een greep uit het rijke Limburgse fruitverleden en dan noem ik er slechts 3 van de tientallen. Vroeger had ieder dorp en elke streek wel haar eigen lokale fruitsoort. Voorzitter, het mag duidelijk zijn dat de Partij voor de Dieren niet alleen vanwege de klinkende namen aan de hoogwaardige eigenschappen van dit op en top Limburgse fruit vindt dat de hoogstamboom een wederopstanding verdient. Naast echt Limburgs erfgoed is een hoogstamfruitboomgaard een garantie voor de hoge biodiversiteit, de heer Nijskens zei het ook al. Ook produceren hoogstammers heel veel bloesem en dat oogt niet alleen schitterend in de lente, maar de insecten kunnen zich aan dat stuifmeel laven. Dit leidt weer tot een toename van vogels en kleine zoogdieren die deze insecten op hun beurt ook tot hun voedselbron rekenen en tel daarbij ook de ettelijke streekproducten op die voortkomen uit hoogstamfruit als vlaai, stroop en marmelade en iedere Limburger proeft hiermee van de heraanplant van hoogstamboomgaarden. In Welten is daar ook een heel mooi voorbeeld van, dat is een hoogstamfruitboomgaard waar de hele buurt mee plukt. In een ouderwetse bakkes wordt er vlaai gebakken voor de hele buurt. Dus dat is ook heel belangrijk voor de samenhang in die buurten.

Daarnaast is er een ander voorbeeld van Limburgs cultuurlandschap, de oud-Limburgse heg. Heggen maken Limburg niet alleen mooier, maar zijn ook belangrijk voor de biodiversiteit. Ze vormen verbindingswegen voor planten en dieren, ze zorgen voor nestgelegenheid voor vogels, ze vormen een schuilplaats en voedselbron voor kleine dieren en insecten, maar ook de mens is er bij gebaat. De heggen beschermen de gewassen, ze gaan erosie tegen, zeker in Zuid-Limburg zouden heggen op terrashellingen ook de waterschappen van dienst zijn gelet op de waterproblematiek. Bij onze zuiderburen in Wallonië is toegezegd 4000 kilometer aan heggen te planten en daarbij kan de Provincie Limburg in onze ogen niet achterblijven.

Ook graften verdienen herwaardering als karakteristiek Limburgs landschapselement vanwege hun belangrijke functie als bescherming tegen erosie. Ze kunnen evenals hagen en holle wegen een enorme diversiteit aan planten en dieren bieden op een klein oppervlakte door verschillende hoog-laag, droog-nat, schaduw en zon. Het is intens triest dat die graften door ruilverkaveling en monoculturen langzaam maar zeker verdwijnen en met het verdwijnen van de Limburgse landschapselementen verdwijnen ook de bewoners ervan, zoals bijvoorbeeld de kleine marterachtigen. Dit uniek Limburgs erfgoed van graften en heggen draagt bovendien bij aan de beleving van wandelaars en fietsers. Met dat doel stelt de Partij voor de Dieren, gesteund door de fractie van D66 en de PVV voor om een specifiek accent op Limburgs erfgoed te leggen in de subsidieregeling.

De voorzitter: Punt. Eerst de heer Vincken voor een interruptievraag.

De heer Vincken (Forum voor Democratie): Mevrouw Plusquin, ik heb zonet in mijn verhaal geschilderd wat de praktische nadelen van hoogstamfruitbomen zijn. Ik moet dat misschien nog even herhalen, maar het komt er in feite op neer dat die bomen heel intensief gesnoeid moeten worden, anders dragen ze geen fruit, dat het oogsten van dat fruit zo goed als onmogelijk is. U idealiseert die

hoogstamfruitbomen enorm en ik vraag u, waarom houdt u geen rekening met die praktische overwegingen die ik naar voren gebracht heb?

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Voorzitter, omdat de Partij voor de Dieren erg veel waarde hecht aan het Limburgs erfgoed. Ik ben opgegroeid in Eijsden, waar in mijn jeugd allemaal hoogstambomen stonden. Die zijn allemaal gerooid met overheidssubsidie. Ik heb zelf hoogstambomen geplant, het kost misschien een kwartiertje per boom om ze te snoeien en zeker is het niet gemakkelijk om te plukken. Het gaat niet alleen om de oogst, maar ik kan de heer Vincken aanbevelen om de volgende keer een kijkje te nemen in Welten, in die hoogstamfruitboomgaard, dat wordt door de hele buurt gedragen, er wordt samen geplukt, het ziet er echt prachtig uit. Het is niet alleen voor de productie. Natuurlijk is het arbeidsintensief om te plukken, maar het zou enorm zonde zijn om dat Limburgse erfgoed met die unieke Limburgse soorten verloren te laten gaan.

De voorzitter: Oké. Nog een vraag? Ja.

De heer Vincken (Forum voor Democratie): Ik ben het met u eens, maar ik vraag u nog een keer, waarom wilt u prioriteit geven? Ik kan me voorstellen dat zo'n klein burgerinitiatief inderdaad functioneert, daar wil ik me ook zeker niet tegen verzetten, maar u stelt in uw motie dat u daar min of meer voorrang aan wilt geven en dan is het geld gauw op. Dat is alles.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Nou, ik verwacht niet dat er honderden aanvragen komen, maar ik wil met die motie wel bewerkstelligen dat er een stimulering voortkomt, vooral in die gebieden waar er behoefte aan is. Als je kijkt in de gemeente Eijsden-Margraten, dat is een prachtige beleving, ook voor toeristen, voor de wandelaars, voor de fietsers, maar het is ook goed voor de biodiversiteit, het brengt schaduw. De motie gaat niet alleen over hoogstam, maar ook over de Limburgse heggen en graften.

De voorzitter: Helder.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Fijn, dank u.

De voorzitter: De heer Geraats over deze vraag.

De heer Geraats (CDA): Ja voorzitter, we hoorden de Partij voor de Dieren zeggen, vooral over hagen planten en dergelijke. Vindt de Partij voor de Dieren dat niet in eerste instantie ook een opdracht aan gemeenten vooral, vooral in Zuid-Limburg toeristisch gezien, dat zij die rol vooral naar zich toe moeten trekken, ook in het belang daarvan, zij ontvangen natuurlijk ook veel toeristenbelasting en zij zullen juist als 1^e het belang hebben om hagen te planten. Dit is een bomenplan en u heeft het nu vooral over hagen. Hoe kijkt u er tegenaan dat gemeenten daar ook een rol in moeten pakken?

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Ja, dat ben ik deels natuurlijk met u eens en dit plan is ook steeds gebaseerd op cofinanciering. Dus ik kan me voorstellen, als een gemeente, en ik denk dat de heggen ook met name in Zuid-Limburg, dat het typisch Zuid-Limburgs is. Dus ik kan me voorstellen dat die Zuid-Limburgse gemeenten daarvoor ook bij de Provincie aankloppen en dan met cofinanciering want ik vind het ook een verantwoordelijkheid van de Provincie vanwege de hoge natuurwaarden van die heggen, ook vanwege de erosie. Dat is ook een voordeel voor de landbouw, maar inderdaad de gemeenten hebben er ook baat bij. Dus ik hoop ook, als deze motie wordt aangenomen, dat het een stimulering is voor die gemeenten om hiermee aan de slag te gaan.

De voorzitter: We gaan verder.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Goed, even kijken.

De voorzitter: Nog 40 seconden.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): O, nee echt? Nou goed, we vinden het belangrijk om daarbij geen overheidsgeld te verspillen. Dus die instandhoudingsverplichting vinden we ook heel belangrijk. Ik probeer het iets sneller te doen. We vinden het belangrijk dat de bomen en de struiken in stand gehouden worden want we hebben daar echt wel voorbeelden van gezien van eerdere initiatieven, dat zodra de subsidie gegeven is, er grootschalig gekapt wordt. Voor ons hoeft niet iedere boom gecontroleerd te worden, maar de grote projecten, daar moet zeker wel een mogelijkheid zijn om op te handhaven als er gerooid gaat worden. Ik hoorde ook veel steun voor het plan voor een Limburgs lanenplan en ik hoor van partijen dat ze dat graag los willen zien van dat bomenplan. Ik wacht de beantwoording van de gedeputeerde af en ik kom dan terug in mijn 2^e termijn aangezien mijn tijd nu op is. Dank u wel.

De voorzitter: Hartelijk dank mevrouw Plusquin. Daarmee is de 1^e termijn beëindigd van de behandeling van dit Statenvoorstel en is het woord aan de gedeputeerde voor de beantwoording in de 1^e termijn. Het woord is dus aan gedeputeerde Mackus.

Gedeputeerde Mackus: Ja, dank u wel voorzitter. Ja, mevrouw Schuurman begon, ik was ook enthousiast toen de eurocommissaris zelfs 2 miljard bomen wilde planten en ik denk, nou ja goed voorbeeld doet volgen en als Limburg daarin vooroploopt, is dat heel erg goed. Ik denk de vraag van de heer Franssen van LOKAAL-LIMBURG hoe dat in andere provincies exact zit, dat moet ik even nagaan. Als dat betekent dat daar wat achterloopt, dat daadwerkelijk is, doen we dat uiteraard graag, een appel in Interprovinciaal Overleg (IPO)-verband of bij het ministerie, maar dat zoeken we nog wel even precies uit voordat wij anderen de maat gaan nemen.

Ik denk ook, het bomenplan, ik zei het al, het is een impuls geweest dat veel partijen ook mee gaan doen. Het heeft meer losgemaakt dan ik dacht, daarom heb ik ook in de Commissievergadering gezegd: ik denk dat het sneller kan en ik hoorde enkelen al zeggen: is er meer budget voor nodig, dan zien we dat wel, dat zien wij ook, maar we gaan eerst eens gewoon aan de slag. Dat is ook het plan van vandaag, om een impuls te geven. Het is natuurlijk niet het Natuurbeleid de heer Nijskens, het is niet het Bosbeleid de heer Nijskens, het gaat om een impuls om een miljoen bomen te planten en dat is goed voor de vergroening, dat is goed voor de mens, goed voor de lucht, maar dan lossen we de wereldproblemen niet op, maar een betere wereld begint ook bij jezelf.

We hebben daarom ook gekozen voor die drieslag in het stedelijk gebied met burgers, in het buitengebied en bij het natuurgebied gericht om allemaal een impuls te gaan geven. Het is niet zo daar is het beste want we gaan bijna een ecologische discussie voeren, terwijl dit beleid gewoon gericht is om een impuls te geven, daar moeten we gewoon eerlijk in zijn en dat is ook goed en dat heeft zijn effect, gaat dat ook krijgen.

Er is een aantal vragen gesteld over de regels, er wordt gezegd: wat zijn de kaders waarin wij denken? LOKAAL-LIMBURG vroeg: is dat voor iedereen want we willen vooral dat kleine partijen ook aan kunnen haken en de creativiteit gestimuleerd wordt en daar is het nadrukkelijk toe bedoeld en ik heb ook, zal ook aangeven en mijn toezegging is ook, in de voortgang, en daar vroeg de heer Vincken

naar, we willen zien welke planten er komen, wat levert het allemaal op, zullen we dat ook laten zien, maar we stemmen wel af met een aantal partijen, die coördineren we. Met iedere particulier hier bomen gaan weggeven op het Provinciehuis wordt wat ingewikkeld, dus we zijn vooral aan het kijken om het ook praktisch te doen, maar wij zien ook aan de mensen die zich melden, die komen vaak ook met creatieve ideeën. Dus daar is zeker de regeling voor bedoeld, de heer Franssen zeg ik hierbij en in de evaluatie en de tussenstand koppelen we dat ook zeker terug. Dus ik denk dat we daar zeker op 1 lijn zitten met het college. U vroeg ook nog naar historische lanen en buitenplaatsen, ook in de Commissie is daarover gesproken. We hebben dit ook expliciet benoemd in de Monumentennota, in de groene kant van monumenten nemen we dit ook op, dus daar zit dat ook in.

Mevrouw Mertens vroeg nog even: hoe zit het met de overhead? 20% van de kosten. Dat is over het totaal bedoeld. We hebben dus richtcijfer gezien. Ik moet eerlijk stellen, dat is in het kader van dat we nu ook even willen toetsen aan, voorleggen aan uw Staten. Ja, bij een fantastisch plan moeten we altijd kijken, ja dan komt het niet op de komma aan natuurlijk, daar moet ik ook eerlijk in zijn, maar we bedoelen in principe 20% van de totale kosten, niet van ons deel. U vroeg ook nog even, het ging over afwaardering. Ja, daar verschillen de meningen over. De VVD en het CDA zeggen niet afwaarderen, GroenLinks zegt: waarom zit het er niet in? In deze regeling hebben we het er in principe niet in zitten. Daarbij geef ik ook de kanttekening, in Weert is ook een groot plan waarbij de gemeente ook zelf een deel voor haar rekening neemt en zegt: nou dat is zo'n grote impuls dat vinden we goed om daarover mee te denken, maar in principe zit het er niet in omdat vooral dan de kosten snel gaan oplopen en de heer Nijskens zei het ook al, ja wat kun je met € 2 miljoen doen? Ja, als je gaat afwaarderen dan ben je snel door het geld heen. Dus we kijken ook eerst bij particulieren thuis, bij reststroken, bij mensen in het buitengebied waar plek is, dus die gronden dienen zich ook aan en laten we die eerst benutten alvorens wij overal grond gaan afwaarderen want de impact die we hiermee kunnen bereiken voor dit geld is daarmee groter, dat is de reden dat wij het hier zo hebben omschreven.

Instandhouding en beheer, daar vroeg ook GroenLinks en ook meerdere partijen naar. In de regeling, ik kom er zo bij de motie nog eens een keer expliciet op terug, in de regeling willen we instandhouding dat dat opgenomen was bij de subsidiebeschikking. Daar maken we wel een onderscheid als iemand een 2 hectare bos plant en wij geven daar subsidie op, dan gaan we er wel op handhaven en het geld terugvorderen als blijkt dat ze na een aantal jaren gaan kappen, maar we gaan niet bij elke particulier de bomenpolitie langs sturen, daar moeten we ook eerlijk in zijn. Dus het gaat met name over van de initiatieven daar wel even een weging in maken en ik denk ook uw Staten, dat dat ook in die lijn zit.

Dan even over kleine bomen, grote bomen. Mevrouw Fischer vroeg: kan ook een aantal oudere bomen geplant worden? De heer Nijskens wilde liever bomen zaaien en Forum voor Democratie, de heer Vincken vroeg ook: moeten dat niet grotere bomen zijn en wat gebeurt er als een bos groeit? Want ja, moet je ze niet verder van elkaar zetten? In feite bos, en een Tiny Forest laat dat zien, als dat geplant wordt, komen we bij elkaar, dan trekken die bomen zich omhoog, dan moeten die ook werken. Dat je daarna een keer uitdunt, is helemaal geen probleem. Bij oudere bomen is het probleem dat ze ook wortel moeten schieten, dat is wel eens een risico. Waar wij bij oudere bomen kijken is, met name in het stedelijk gebied of specifieke locaties moet je meteen het groen vol laten zien. Daar zit ook een relatie met het kader van collega Drippy. Dat zijn wel overigens de duurdere bomen, dus er is niet meteen de neiging om die als eerste vanuit het bomenplan te doen, maar als we daar een aantal bijzondere exemplaren kunnen planten, is dat natuurlijk wel mooi, maar het is wel een mix en het gaat erom, en dat zeg ik ook tegen de heer Nijskens, we tellen alle bomen daarin mee waar wij een impuls geven vanuit dat bomenplan, als dat het in de natuur ook een impuls is dan tellen we dat ook daarin mee en als het betekent dat er over 10 jaar bomen gerooid worden, ja dat hoort ook bij het leven. Deze regeling is bedoeld om een impuls te geven en er hebben veel partijen ook al gehoor aan

gegeven om aan deze impuls mee te doen, dus we verwachten ook dat er versneld meer bomen komen.

Dan over het type bomen, daar is ook door meerdere partijen over gesproken. In de Commissievergadering is ook gezegd: het moeten vooral inheemse bomen zijn en Limburgse soorten. Daar geven we ook gevolg aan en er kwamen ook nu in de discussie 2 zaken naar voren. De heer Geraats zei: ja, dan moeten we uitkijken met eikenbomen want dan hebben we dadelijk de eikenprocessierups en dat is een terecht punt, maar het gaat vooral om de variatie van bomen en dat moet juist voorkomen dat de eikenprocessierups erin zit. Ik kom daar ook bij de motie van mevrouw Plusquin op terug in het kader van het groen langs de kanten en de lanen. Bij fruitbomen is dat hetzelfde. Ja, we gaan ze niet... In het openbare gebied zal de gemeente niet snel overal fruitbomen gaan planten, maar bij een particulier is daar niks op tegen. Dus in de regeling zullen we daar wel rekening houden dat inheemse soorten, en hoogstam hoort daar zeker in Zuid-Limburg bij. Ik moet zeggen, mijn opa's waren fruittelers, maar dat fluiten, ja we hadden laagstam, dat hoefden wij niet, dat klopt, maar dat is wel, ja nou goed als er wat gefloten wordt in Limburg, is dat altijd goed, maar ik denk dat vooral op particuliere grond daar ook plek voor komt. Ik weet dat de gemeente Eijsden-Margraten is daar wel bezig, maar dat is ook een typische gemeente in het Heuvelland, om die op een aantal plekken terug te laten komen, maar het is denk ik in de regeling krijgen inheemse soorten een plek en we zien gewoon dat de gemeenten in Zuid-Limburg en Heuvelland daar al iets doen en in Noord-Limburg krijg je andere soorten, dus dat past ook bij die streek. Dus we moeten dat niet 'ja' of 'nee' zeggen, ik denk inheemse soorten stimuleren en daar passen die soorten bij.

Dan nog een bijzondere boom, ik moet ook de heer Wolters Gregório feliciteren, ik denk dat we de eerste geboortebom ook persoonlijk bij u komen brengen, voor Liam, en dat wordt, we hebben gekeken, een rode esdoorn.

Dan loop ik langs de moties en daar komt ook nog een aantal dingen expliciet terug. Het gaat over de motie van mevrouw Plusquin over de heggen en graften en hoogstamfruitbomen. Wij nemen die mee in de regeling. Die staan er al in, dus dat zeg ik toe. Prioriteit, we gaan niet onderscheidelijk doen in de subsidie, maar gemeenten zetten daar zelf al op in en de kanttekeningen die daarbij gemaakt zijn door andere partijen zijn ook gehoord. Instandhouding, en ik heb het net ook gezegd, eigenlijk waar daar grote percelen aangeplant worden, zullen we daar ook in de voorwaarden instandhouding bij zetten en mocht dan blijken dat ze gekapt worden, gaan we ook handhaven, dat zeg ik u toe. Ja, wat ik net zei, we gaan niet bij elke particulier controleren of er bomen staan en als we daar op die manier dat ook beiden zo bedoelen dan nemen we die motie over. Dat is motie 2539.

Dan de motie van Nodeloos kappen langs Provinciale wegen. Een aantal zaken daarover. Dit komt eigenlijk, heeft ook met veiligheid te maken en het heeft ook te maken met het afwegingskader Mobiliteit. Dat komt, komende woensdag worden uw Staten geïnformeerd en daarna gaat het naar buiten toe. Dat komt 17 januari in de Commissie en mevrouw Berghorst zei: dan wordt het op mijn verjaardag gepresenteerd. Ja, en op mijn verjaardag behandeld. (Buiten de microfoon: ik hoop op een leuk cadeautje.) Ja, ik ben ook altijd van de leuke cadeaus, dus ik ga mijn best doen. Het gaat om veiligheid, dat staat voorop. Uw oproep wil ik ook even als volgt zetten. We hebben 760 hectare langs de bermen en langs de wegen in Limburg en de heer Geraats duidde erop, de motie Bijen moeten zoemen. Ik zeg u toe dat wij even het biodiversiteitsbeheer van langs de wegen, dat we dat even ook, of even, dat gaan we gewoon bespreken met de NMF, oké, voldoet dat aan de maat en dat we daar een mededeling over doen richting het mobiliteitskader en dat we daarop terugkomen en dat we ook de maximale biodiversiteit eruit gaan halen en ook uw vraag: hoe ziet dan de lanenstructuur eruit en kunnen we wat betekenen. Ik denk dat we die 2 elementen expliciet daar neerleggen en daar kom ik

op terug met een mededeling richting het mobiliteitskader dat op 17 januari behandeld wordt. Dat zeg ik u toe. Dus en de motie Geraats wordt daar ook bij betrokken en de motie zelf kunnen wij niet overnemen omdat wij niet het kapbeleid in het kader van veiligheid bij natuurorganisaties neerleggen. Dat gaat toch echt om een overheidstaak, dat we dat zelf doen, maar met die toezegging hoop ik dat u wel in het licht daarvan bediend wordt. Dat betreft motie 2540.

Dan de motie 2541 van de SP over een ledpaneel op de gevel. Ik vond het prachtig, de gedeputeerde Facilitair vond het niks en het college is het er toch mee eens dat we het niet op een gevel doen, maar we gaan wel de grote paal van de heer Beurskens langs de Brightlands Campus bij Chemelot, daar willen we hem op gaan zetten, dan maken we het toch bekend en de digitale appteller komt er sowieso aan, maar ik... Er wordt achterom al gevraagd: heeft de directeur het geregeld? Maar er stond in de krant dat wij groot vertrouwen in de directie hebben en vooral op dit punt, dus als we op die manier de motie kunnen overnemen, dan komt het goed, niet in de gevel, maar langs de A2. Dank u wel.

De voorzitter: Ja, over de uitvoerbaarheid moeten we het nog maar een keer hebben, maar goed we gaan kijken voor een 2^e termijn in de behandeling van dit Statenvoorstel en ik ga nog even kijken of er nog behoefte is aan een 2^e termijn en dan begin ik bij mevrouw Mertens van GroenLinks. Nog een 2^e termijn nodig? Die is niet nodig. Ik kijk bij de heer Geraats van het CDA, is daar nog een 2e termijn nodig? Nee, er wordt niets gezegd. Dan LOKAAL-LIMBURG, de heer Franssen nog een 2e termijn? Ja.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Ja, dank u wel voorzitter. Je merkt eigenlijk direct ten opzichte van gisteravond dat er fris elan hier zit hè. Ikzelf heb er ook zin in vandaag, dus dat merken jullie wel denk ik en...

De voorzitter: Uw tijd gaat nu in.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Vandaar ook dat ik blij ben met de toezegging van deputé Mackus inzake de gelijkheid, die gelijke verdeling en dergelijke en een ander punt dat we toch even willen aanhalen is, als we de historie nakijken, vroeger waren de hoogstambomen overal in Limburg aanwezig, maar omdat wij alles eigenlijk economisch goedkoop willen produceren, zagen we dat de aanplant van de bomen verminderde. Een jaar geleden heeft LOKAAL-LIMBURG al de waarschuwende vinger opgestoken: allemaal let op, want het landschap in Limburg gaat veranderen. In de sector peren, appels, ze vallen ook met bosjes om en wat gebeurt er? Er komt geen nieuwe aanplant. Dus waar we trots op zijn op het Limburgs Landschap, onze bloesem, waar de toeristen voor komen, dat gaat ook langzaam verdwijnen en het is natuurlijk maar een korte periode dat iemand een hoogstamboom plant want als ze erachter komen dat er geen fruit of weinig fruit op die boom hangt en dat er heel veel onderhoud is, dan is dat een prikkel die we beter door de goot kunnen laten afvloeien. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Franssen. Ik kijk even voor de 2^e termijn bij mevrouw Fischer? Nee, is niet nodig. Bij de heer Vincken een 2^e termijn nodig? Niet. Bij de heer Wolters Gregório een 2^e termijn? Niet. Bij mevrouw Schuurin een 2^e termijn? Ook niet. Bij de heer Nijskens een 2^e termijn? Niet. Bij mevrouw Plusquin wel een 2^e termijn.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Ik zal het heel kort houden voorzitter. De interpretatie van dat Limburgs natuurlijk erfgoed, de hoogstammen, de hagen, de graften, die was juist., dus we zijn blij dat de gedeputeerde die heeft overgenomen, dus die toezegging dat de motie is

overgenomen, daar zijn wij heel blij mee en ik merkte ook nog wat vragen over dat lanenplan langs die N-wegen. Het is inderdaad belangrijk om ook dat bermenbeheer mee te nemen, ook in het kader van de processierups, maar dat is natuurlijk een fantastische highway voor insecten, een fantastische verbinding door Limburg. Dus wij zijn ook blij met die toezegging dat we daar op 17 januari verder over kunnen praten. Ja, dat wilde ik eigenlijk aangeven. Dank u wel.

De voorzitter: Houdt u de motie dan aan?

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Ja, dus ik beschouw de hoogstammotie, zal ik hem maar even...

De voorzitter: Die wordt overgenomen.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Die is overgenomen en de andere motie houd ik dan aan.

De voorzitter: Die houdt u aan.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Dank u.

De voorzitter: Dat betekent dat motie 2540 nog wordt aangehouden. Dat zeg ik er even bij voor de mensen. Dank u wel. Dan kijk ik even of de heer Mackus, mag van zijn plaats.

Gedeputeerde Mackus: Ja heel kort. Ik denk dat de heer Franssen gelijk heeft met dat hoogstamfruit. Het is natuurlijk de economische kant van fruittelers, dat is een ander metier. Misschien wel goed om te melden dat wij woensdag met de fruittelers bij elkaar hebben gezeten ook waar er ook actie op komt. Er is als het goed is ook een mededeling onderweg, maar daarmee is het probleem niet opgelost. Dat blijft lastig, maar we kijken hoe we dat ook, dat die een goed verhaal waar we terecht komen. Dus ik beschouw uw oproep, daar steun daarvoor, maar dank daarvoor. De motie van de SP, als we die conform uitvoeren, lijkt me die ook op die manier.

De voorzitter: Ja, ik kijk even naar de heer Wolters Gregório. Motie 2541 is ook met deze dingen, is die dan overgenomen of wordt die ingetrokken? Overgenomen. Oké, met de interpretatie zoals door de gedeputeerde gegeven is. Ja? Zal dat eraan toevoegen. Goed dames en heren, daarmee beëindigen we de beraadslagingen over agendapunt van de bomen en ik ga...

De heer Wolters Gregório (SP): Misschien dat ik het gemist heb. Die is overgenomen met een interpretatie van..., en dan ben ik het kwijt.

De voorzitter: Van de gedeputeerde in zijn laatste bijdrage net.

Gedeputeerde Mackus: Voor de motie van de SP?

De voorzitter: Van de SP, 2541.

Gedeputeerde Mackus: Er komt geen bord op de gevel...

De heer Wolters Gregório (SP): Oké, dank u wel.

Gedeputeerde Mackus: Maar we doen wel een communicatie via...

De voorzitter: Maar op de paal.

Gedeputeerde Mackus: Oké.

De voorzitter: Oké. Dat allemaal gezegd hebbende dames en heren, dan ga ik u vragen om te gaan zitten want dan gaan wij de besluitvorming doen van de agendapunten van gisteren. Dus we beginnen zodadelijk met de besluitvorming van Maastricht Aachen Airport (MAA), dan de sport en dan de bomen. Dus u moet even bij de les blijven, dus ik vraag u eerst maar eens even om te gaan zitten op uw eigen plek.

Ja, iedereen zit. We hebben het agendapunt Ontwikkelingen MAA en daarvan is aan de orde dat eerst het 2^e gewijzigde amendement 45 in stemming komt. Eerst het 2^e gewijzigde amendement 45, daarna komt het stuk in stemming en daarna komen de moties in stemming. Dus eerst amendement 45, dan het stuk zelf en dan de moties die daarbij horen. Het 2^e gewijzigde amendement. O nee sorry, ik zit met... Ho, ho, ho, sorry eerst het stuk. Ze hebben amendement 45 hier voor mij gelegd, maar dat is sport. Ik doe het opnieuw. Aan de orde is MAA, ik moet nu even het goede voor me leggen, en daar hebben we dus eerst het stuk, sorry, en dan de moties. Het amendement hoort pas bij sport. Dus we hebben amendement niet aan de orde hier, we hebben alleen het stuk MAA en dat is G-19-036, het Statenvoorstel Ontwikkelingen bij MAA, waarin besloten wordt om de NEDAB-bijdrage te dekken voor € 2 komma zoveel miljoen uit intensiveringsmiddelen en daarnaast de dekking te zoeken bij het naar voren halen van restantmiddelen uit de reserve NEDAB en de reserve weer aan te vullen. Dat besluit ligt nu voor ter stemming en daarna komen de moties 2534, 2535 en 2536, maar nogmaals eerst beginnen wij met het stuk zelf. G-19-036. Mevrouw Fischer. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Nee, we doen het rustig aan want ik moet ook nog ergens aan wat knopjes draaien volgens mij want er is nog niks bij mij op het schermje verschenen. Dat komt nu zodadelijk, dus we wachten nog even. Goed, wij zijn weer terug. De moties liggen bij mevrouw Fischer op de tafel? Ja, ze liggen op de tafel, dan kunnen wij gaan stemmen. Dames en heren, we beginnen nogmaals bij G-19-036 en ik open de stemming. O, ja een stemverklaring, dan had u dat even... Ik onderbreek de stemming, dat betekent dat ik hem afbreek. Ja, ik kan er niks aan doen, een stemverklaring van de heer Loomans. Ja, u mag een stemverklaring.

De heer Loomans (Partij voor de Dieren): Ik wil graag mede namens GroenLinks en onszelf verklaren dat wij tegen dit Statenvoorstel stemmen en dat heeft niet zozeer te maken dat we tegen de veiligheidsmaatregelen zijn, maar dat we vinden dat MAA een bodemloze put begint te worden waar het ene grote bedrag na het andere in verdwijnt.

De voorzitter: Dat was de stemverklaring van heer Loomans ook namens GroenLinks en ik open opnieuw de stemming. U kunt stemmen over G-19-036. Ik sluit de stemming. Het voorstel is aangenomen met 5 stemmen tegen, namelijk de stemmen tegen van GroenLinks en van de Partij voor de Dieren en alle andere partijen hebben voor gestemd. Daarmee is het aanvaard. Aldus besloten.

Dan komen we bij de moties, dat is de motie 2534, de motie Onafhankelijk onderzoek naar uitstel renovatie start- en landingsbaan MAA, ingediend door de heer Loomans en anderen, dus motie 2534. De stemming is geopend, 2534, motie Onderzoek MAA.

De stemming is gesloten. Deze motie is verworpen met 31 stemmen tegen, 15 stemmen voor. Voor hebben gestemd de Partij voor de Dieren, de fractie D66, PvdA, GroenLinks en de SP en de overigen hebben allen tegen gestemd. Aldus besloten.

Kom ik met u bij motie 2535, Uitstel parkeervoorzieningen MAA tot afronding MKBA, ingediend door de heer Loomans, mevrouw Mertens, de heer Vaessen en de heer Van der Valk en ik kan de stemming daarvoor nu openen. De stemming is geopend, 2535.

De stemming is gesloten. Ook deze stemming is met dezelfde stemverhouding verworpen. Voor hebben gestemd de Partij voor de Dieren, D66, PvdA, GroenLinks en de SP. Tegen hebben gestemd de overige fracties. Daarmee is de motie verworpen.

Kom ik met u bij motie 2536. Dat is de motie Nachtrust, ingediend door 1^e indiener mevrouw Mertens en anderen, 2536. De stemming is geopend. 2536. Er moeten nog een paar stemmetjes binnenkomen. Nog 4 stemmen, nog 1 stem.

Ja, daarmee is de stemming nu gesloten. Ook deze motie is verworpen met 12 stemmen voor, 34 stemmen tegen. Voor hebben gestemd de fracties 50PLUS, Partij voor de Dieren, LOKAAL-LIMBURG, GroenLinks en de SP en de overige fracties hebben tegen gestemd. Daarmee is de motie verworpen.

Dat waren de moties en de besluitvorming over het agendapunt van het vliegveld. Dan kom ik bij de besluitvorming over het gewijzigde ontwerpbesluit Beleidskader Sport en daar is de volgorde zoals ik hem alvast begin te vertellen, namelijk dat eerst amendement 45 aan de orde is. Dan het stuk 8.2 zelf, dat wil zeggen G-19-038, Limburg Sport! en dan de moties, waarbij overigens een aantal moties zullen zijn overgenomen als het amendement wordt aangenomen, maar daar kom ik straks bij u vanzelf mee terug, maar wij beginnen bij het amendement 45 horende bij G-19-038, amendement 45. De stemming is geopend, amendement 45.

De stemming is gesloten en het amendement is met algemene stemmen aanvaard.

Kom ik met u bij het gewijzigd ontwerpbesluit voor de Staten en dat betekent dat u het beleidskader vaststelt inclusief de wijzigingen zoals voorgesteld zijn in het amendement. Ik open de stemming. De stemming is geopend, beleidskader Sport inclusief het amendement.

De stemming is gesloten. Het beleidskader Sport is met algemene stemmen aanvaard. Aldus besloten.

Dan is ook daarmee, de 2^e gewijzigde motie 2537 moet worden beschouwd als overgenomen en ik kan dan ook zeggen als aangenomen met algemene stemmen en hoeft dus niet in stemming te worden gebracht. Dat geldt voor de 2^e gewijzigde motie 2537, hoeven we niet over te stemmen, die is overgenomen en motie 2538, de motie van het CDA over de Regionale Trainingscentra (RTC's) kan worden beschouwd als ingetrokken omdat de toezegging gisteren als zodanig aan de orde is geweest. Ik kijk even naar de heer Frische of ik het zo goed geformuleerd heb. Dat is zo het geval. Ook daar hoeven we niet over te stemmen

Dan is er gisteren in het debat een motie door de SP, een aangehouden motie van de SP, 2507, in dit debat ingebracht en gezegd dat daar dan graag vandaag stemming over zou moeten plaatsvinden. Het gaat over De Gezonde Basisschool van de Toekomst. Het college heeft daar gisteren van gezegd om dat te betrekken bij de kaderstelling van de Sociale Agenda volgend jaar. Desondanks wil de SP graag de motie nu vandaag in stemming brengen. Dan gaat het dus over 2507, aangehouden motie en de SP wil die vandaag in stemming brengen bij het beleidskader Sport. Ik open daarvoor, wacht even die moet even worden klaargezet. O, er komt eerst een stemverklaring van de VVD.

Mevrouw Straus (VVD): Ja voorzitter, ik wil graag een moment van schorsing want bij ons is niet duidelijk wat nu de bedoeling is want wij vinden deze motie echt passen bij de Sociale Agenda en niet bij het beleidskader Sport, dus wij hebben behoefte aan overleg.

De voorzitter: Ja, dat kan ik me voorstellen. Het is gisteravond wel in het debat door de SP aangekondigd om de motie vandaag dan in stemming te willen brengen, dus dat is wel gebeurd.

Mevrouw Straus (VVD): Zeker.

De voorzitter: Dan schors ik even voor 3 minuten, 4 minuten. Ik vraag u om de zaal niet te gaan verlaten, dat heeft geen enkele zin. Ik schors de vergadering even.

[SCHORSING]

De voorzitter: Dames en heren, ik heropen de vergadering en inmiddels is van de indieners van de motie medegedeeld dat deze motie in stemming komt, maar niet bij dit agendapunt, maar bij het agendapunt Eindejaarsbijstelling en ik mag daarbij toevoegen dat de motie inmiddels extra wordt ondersteund door de fracties 50PLUS en D66 en wij zullen nog de data in de motie aanwijzen, dus u krijgt nog een 3^e gewijzigd exemplaar in de loop van de dag.

Daarmee is de besluitvorming ook van agendapunt 8.2 achter de rug en kom ik bij de besluitvorming over agendapunt 8.3 of 12.1, hoe je het ook wilt noemen. Dat gaat over het erfgoed hoogstam. Nee sorry, dat is de motie. Het gaat over het miljoen bomenplan. Ik moet wel de goede papieren nu in 1 keer voor me hebben. Als het voor mij al zo ingewikkeld is, hoe moet het dan voor u zijn, zou ik bijna zeggen, maar goed. Ik ga u er weer doorheen leiden. Het gaat over G-19-040, Actieplan 1 miljoen bomen, instemmen met het bomenplan en de inzet van de € 2 miljoen en de bijgevoegde begrotingswijziging. Het gaat dus eerst over het stuk, daarna komen de moties aan de orde. Het gaat over G-19-040. Ik open de stemming over het bomenplan.

Ik sluit de stemming en ik constateer dat het met algemene stemming is aanvaard. Aldus besloten.

En dan komen de moties en dan heb ik begrepen dat motie 2539, de gewijzigde motie, moet worden beschouwd als te zijn overgenomen met algemene stemmen, tenzij nu iemand een stemming daarover vraagt. Dan is dat dus het geval, hij wordt beschouwd als overgenomen met algemene stemmen.

Dan motie 2540, die wordt aangehouden, het komt dus niet in stemming en motie 2541 wordt beschouwd overgenomen te zijn met de interpretatie zoals door de gedeputeerde is aangegeven en dat betrof de plek van het led-paneel. De heer Nijskens zal daar nog een stemverklaring over willen afgeven hoewel die is overgenomen, maar eens kijken wat dat oplevert. Ja.

De heer Nijskens (VVD): Het ging even wat snel. Motie 2539, de VVD is geacht tegen gestemd te hebben.

De voorzitter: Ja, dat mag ook gezegd worden. Dus dat betekent 2539 is overgenomen, maar dan niet geacht met algemene stemmen, maar er wordt geacht om met de VVD ertegen te zijn en ik denk ook met de stemmen van Forum tegen als ik de heer Vincken zo zie aan komen lopen.

De heer Vincken (Forum voor Democratie): Forum sluit zich aan bij de vorige spreker.

De voorzitter: Ja. Dat betekent dus overgenomen met uitzondering van de fracties van Forum en van de VVD. Daarmee is ook de besluitvorming van dit agendapunt geweest en dan wil ik nog mededelen naar aanleiding van het vorige agendapunt, nog een mededeling doen dat tijdens de lunch een boom zal worden geplant door de vertegenwoordigers van alle fracties van Provinciale Staten onder de aanvoering van gedeputeerde Mackus en als ik er nog bij kan zijn, zal ik er zeker even bij gaan staan, maar de heer Mackus verdient dat om daar te staan. Wij verzamelen bij de bronzen deuren aan het einde van de lunch en vertrekken naar de richting van de plek waar de boom zal worden geplant en dat is hier achterin bij de tuin, in Eijsden, ja het is grondgebied van de oude gemeente Sint Pieter, maar dat maakt niet uit. Het exacte tijdstip zal ik later mededelen als we een beetje verder in de agenda zijn. U bent van harte welkom om daarbij aanwezig te zijn en ik kan u nog mededelen dat gekozen is voor een fladderiep, ofwel een steeliep omdat die inheems is, goed bestand is tegen hoge waterstanden. Bovendien niet ziek wordt bij de iepenziekte en hij heet fladderiep omdat de takken en de stammen een fladderige uitstraling hebben. De boom weet niet zo goed wat die in de groei aan moet met al die takken. Het is een belangrijke waardplant voor vlinders. De symboliek met een extraparlamenteair systeem moet u hier niet in vinden, dat zou ik er even bij willen zeggen.

11. Hamerstukken

De voorzitter: Dat gezegd hebbende dames en heren kom ik bij de volgende agendapunten, dat zijn de hamerstukken van vandaag.

11.1 Bekrachtiging geheimhouding opgelegd aan Provinciale Staten

De voorzitter: Agendapunt 11, Bekrachtiging geheimhouding opgelegd aan Provinciale Staten. Voor de stukken genoemd in de volgende ontwerpbesluiten hebben Gedeputeerde Staten op grond van artikel 25, lid 2 van de Provinciewet geheimhouding opgelegd aan Provinciale Staten, zodat de bekrachtiging van de geheimhouding op grond van artikel 25 het 3^e lid van de Provinciewet nu aan de orde is.

11.1.1G-19-046 Ontwerpbesluit Bekrachtiging geheimhouding businesscase Center Court Kerkrade (GS 2019-89102)

De voorzitter: En dan beginnen we met agendapunt 11.1.1. G-19-046, ontwerpbesluit Bekrachtiging geheimhouding businesscase Center Court Kerkrade.

Ik constateer dat het ontwerpbesluit G-19-046, Bekrachtiging geheimhouding businesscase Center Court Kerkrade met algemene stemmen kan worden aanvaard. Dat is het geval, aldus besloten.

11.1.2G-19-054 Ontwerpbesluit Bekrachtiging geheimhouding Ontwikkeling Railterminal Greenport Venlo (GS 2019-88925)

De voorzitter: Dan komt 11.1.2, Ontwerpbesluit Bekrachtiging geheimhouding Ontwikkeling Railterminal Greenport Venlo.

Ik constateer ook hier dat het conceptbesluit G-19-054, Bekrachtiging geheimhouding Ontwikkeling Railterminal Greenport Venlo met algemene stemmen kan worden aanvaard. Dat is het geval, aldus besloten.

11.2 P-19-020 Statenvoorstel Aanwijzing waarnemend Griffier Provinciale Staten Limburg (PS 2019-89618)

De voorzitter: Kom ik bij het hamerstuk 11.2. Dat betreft het Statenvoorstel Aanwijzing waarnemend Griffier Provinciale Staten van Limburg.

Ik constateer dat het Statenvoorstel P-19-020, de aanwijzing waarnemend Griffier Provinciale Staten van Limburg met algemene stemmen kan worden aanvaard. Dat is het geval, aldus besloten. Met hartelijke gelukwensen van u allen voor de waarnemend Griffier.

11.3 P-19-021 Statenvoorstel Actualisering regelingen en verordeningen Provinciale Staten van Limburg 2019 (PS 2019-89620)

De voorzitter: Statenvoorstel Actualisering regelingen en verordeningen Provinciale Staten van Limburg 2019, P-19-021.

Ik constateer dat het Statenvoorstel P-19-021, de actualisering regelingen en verordeningen Provinciale Staten Limburg 2019 met algemene stemmen kan worden aanvaard. Dat is het geval, aldus besloten.

11.4 G-19-033 Statenvoorstel Evaluatie en aanvraag tweede tranche (2020-2025) subsidie Kennis-As project Aachen Maastricht Institute for Biobased Materials (AMIBM), brief Gedeputeerde Staten van 5 november 2019 (GS 2019-80627)

De voorzitter: Kom ik bij G-19-033, het Statenvoorstel Evaluatie en aanvraag tweede tranche (2020-2025) subsidie Kennis-As project Aachen Maastricht Institute for Biobased Materials (AMIBM), brief van Gedeputeerde Staten van 5 november jl.

Mag ik constateren dat het Statenvoorstel G-19-033 met die lange titel met algemene stemmen kan worden aanvaard? Dat is het geval, aldus besloten.

11.5 G-19-032 Statenvoorstel Evaluatie en aanvraag tweede tranche subsidie Kennis-As project ITEM (Institute for Transnational and Euregional cross border cooperation and Mobility-ITEM), brief Gedeputeerde Staten van 29 oktober 2019 (GS 2019-78307)

De voorzitter: Ten slotte 11.5, het Statenvoorstel G-19-032, Evaluatie en aanvraag tweede tranche subsidie Kennis-As project ITEM (Institute for Transnational and Euregional cross border cooperation and Mobility-ITEM), brief van Gedeputeerde Staten van 29 oktober 2019 en daar komt een stemverklaring van de fractie van de PVV. Het woord is aan u.

De heer Ernst (PVV): Voorzitter, wij worden geacht voor gestemd te hebben met de toezegging van het college dat er volgend jaar in Q4 een inzicht komt in de plannen van ITEM met betrekking tot toegroeien naar de financiële zelfstandigheid van 2023 zeg ik even en daarna.

De voorzitter: Ja, dank u wel. Dank voor deze stemverklaring. Dan kan ik zeggen dat met inbegrip van de opmerking van de PVV-fractie, kan ik constateren dat het Statenvoorstel G-19-032, Evaluatie en aanvraag 2e tranche subsidie Kennis-As project ITEM met algemene stemmen kan worden aanvaard. Dat is het geval, aldus besloten.

12.2 G-19-035 Statenvoorstel Beleidsprogramma Cultuur 2020-2021 'Ruimte voor Cultuur', brief Gedeputeerde Staten van 29 oktober 2019 (GS 2019-78070)

De voorzitter: Kom ik met u bij de volgende behandelstukken, namelijk agendapunt 12. 12.2, G-19-035, het Statenvoorstel Beleidsprogramma Cultuur 2020-2021, 'Ruimte voor Cultuur' heet het, de brief van Gedeputeerde Staten van 29 oktober jl.

Het Statenvoorstel is behandeld in de Statencommissie CS van 22 november jl. De Commissie heeft besloten om het voorstel als behandelstuk door te geleiden naar Provinciale Staten van vandaag.

Het voorgesteld besluit zal zijn dat Provinciale Staten zal worden gevraagd om het beleidsprogramma Cultuur 2020-2021 'Ruimte voor Cultuur' vast te stellen alsook de inzet van de bijbehorende intensiveringsmiddelen Cultuur en Erfgoed van € 11.095.978,00.

Besloten is om dit in 2 termijnen te behandelen. Er is ook een spreektijdenregeling en spreektijden zijn ook aangevraagd en dat betekent dat ik die ook ga volgen en het 1^e het woord zal geven aan de D66-fractie in de persoon van mevrouw Jenneskens en zij kan het woord nu nemen. Het woord is aan u.

Mevrouw Jenneskens (D66): Voorzitter, laat de cultuursector een actieve rol spelen bij de ingrijpende transities in de samenleving. 'Technologie gaat de wereld niet redden'. Een briljante zin, die heb ik niet zelf bedacht, maar het is een quote van Marleen Stikker. In een provincie waarin de biodiversiteit net zo hard afneemt als de eenzaamheid toe, moeten we over de grenzen van ons eigen denken heen om antwoorden te vinden op de vraagstukken van deze tijd. Wat D66 betreft laten we juist in Limburg de cultuursector daarbij een rol spelen. Limburg heeft haar creativiteit en innovatieve vermogen ontzettend hard nodig. Juist daar waar het gaat om duurzaamheid kan Limburg wel wat frisse ideeën gebruiken die de grenzen van ons eigen denken en ook onze eigen provincie overstijgen. D66 wil graag de creatieve industrie en kunstopleidingen in Limburg en de Euregio uitdagen om samen te werken aan creatieve oplossingen voor het Limburg van morgen, bijvoorbeeld door het organiseren van een jaarlijkse Euregionale ontwerpwedstrijd. Ziet de gedeputeerde hier mogelijkheden voor?

Vanuit Venlo ga je voor een concert eerder naar de Tonhalle in Düsseldorf dan naar Tivoli in Utrecht. Omringd door steden als Hasselt, Luik, Düsseldorf, Brussel en Aken bevindt Limburg zich in een rijke regio met een breed aanbod. Wat D66 betreft zet de Provincie in op dat rijke Euregionale aanbod, waarbij de regionale kracht van Limburg versterkt wordt in verbinding met onze burens. Welke mogelijkheden ziet de gedeputeerde om dit, bijvoorbeeld digitaal, nog beter inzichtelijk te maken of te ontsluiten?

D66 vraagt in brede zin aandacht voor de kansen die digitalisering cultuur biedt. In de Muziekgieterij bijvoorbeeld waar bands niet alleen voor Maastricht spelen, maar digitaal tot helemaal in Noord-Limburg beluisterd kunnen worden of bijvoorbeeld in 1 van onze buurlanden. Welke mogelijkheden ziet de gedeputeerde om de kansen die digitalisering Limburg biedt te verzilveren?

Dan onderwijs, nog zoiets wat we fijn vinden bij D66. We zijn verheugd met het voortzetten van de lijn die is ingezet met Cultuureducatie met Kwaliteit en programma's als DOOR!. Voor de toekomst van Limburg is investeren in de jongste Limburgers ontzettend belangrijk, juist omdat het niet vanzelfsprekend is dat ieder kind opgroeit met muziek of museumbezoek. Tegelijkertijd willen we de scholen niet gek maken met al onze ambities van De Gezonde Basisschool van de Toekomst tot muziek. Welke mogelijkheden ziet de gedeputeerde om op basis van deze succesvolle programma's

te verkennen of deze aan het einde van deze periode misschien tot 1 gezamenlijk programma voor talentontwikkeling kunnen komen voor alle Limburgse scholen. Wat ons betreft neemt hij daar ook sport bij mee.

Dan tot slot de allerbelangrijkste, de Fair Practice Code. De helft van de kunstenaars die als zzp'er werken verdient netto € 28,00 per uur of minder, bijna 33% verdient minder dan € 15,00 per uur. Van alle zzp'ers in Nederland werkt de helft voor netto € 36,00 per uur, 50% voor minder dan € 15,00. Zzp'ers in de kunst zijn dus slechter af dan de gemiddelde freelancer. Loon naar werken, dat verdient de sector. Zij maakten er werk van met een code en kwamen op een lijn. In Limburg streven we ernaar, maar nemen we het niet op. Waarom nou toch? Wat D66 betreft nemen we deze code wel als uitgangspunt, we hebben juist als regionale overheid een rol te spelen om loon naar werken mogelijk te maken. Wij dienen daarvoor dan ook, gesteund door een aantal andere partijen, een motie in. Het voorkomen van kaalslag begrijpen wij niet zo goed in deze context. We begrijpen dat we in Limburg regeldruk willen verminderen, maar onze mede-subsidiënten zoals het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) nemen de Code Fair Practice en de Code Diversiteit wél als uitgangspunt. Niet meedoen zorgt, dat is onze zorg althans, alleen maar voor onrust en onduidelijkheid, waarom gaan wij er niet aan? Dat de middelen niet onbeperkt zijn, begrijpen ook wij bij D66, ondanks onze oneindige ambitie, maar om dan niet in te zetten op loon naar werken gaat er bij ons niet in. Ook in Limburg moeten artiesten fatsoenlijk worden betaald. Voorzitter, volgens mij ben ik door de tijd heen, dus de rest bewaar ik voor de 2^e termijn even.

De voorzitter: Dat is uiteraard toegestaan. Dank u wel mevrouw Jenneskens. De Partij voor de Dieren spreekt vandaag hier niet. Dan de PVV, de heer Claassen en aansluitend de heer Franssen van LOKAAL-LIMBURG.

De heer Claassen (PVV): Voorzitter, onze Provincie investeert groots in cultuur. Daar waar andere Provincies niet investeren in cultuur omdat men dit niet tot de primaire taak van de Provinciale overheid vindt behoren, staan toch de uitgaven aan cultuur in onze Provincie in de top 4 van de meeste uitgaven. Limburg investeert dus wel en doet dit vooral door het uitdelen van subsidies, geld dat door onze inwoners gezamenlijk wordt opgebracht, geld dat dan niet elders kan worden ingezet, zoals voor de veiligheid van onze Provinciale wegen en het onderhoud daarvan. Geld dat niet ingezet wordt in de Sociale Agenda en geld dat niet ingezet wordt om de arbeidsmarkt nog intensiever te stimuleren in te zetten op opleiden in beroepskolommen van niveau 1 tot en met 8. Daarom de vraag aan het college: welk probleem lossen we op en wat is het ons waard om ruim € 10 miljoen daaraan uit te delen? In het Statenvoorstel wordt als onderbouwing voor het uitdelen van deze miljoenen gegeven dat het doel is om kunstenaars vooral aan het denken te zetten en te laten komen tot reflectie. Nee, niet mijnheer Kuntzelaers, maar dat is toch gelukt.

De voorzitter: De heer Kuntzelaers heeft een vraag.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Ja, u zette niet alleen kunstenaars maar ook Kuntzelaers aan het denken inderdaad. Ik hoorde u stellen 'cultuur is geen kerntaak van Provincies', maar wat zijn volgens u dan de 7 kerntaken die Provincies wel hebben?

De heer Claassen (PVV): Mijnheer Kuntzelaers, ik heb gezegd dat die Provincies dat niet tot hun taak vinden behoren. Ik zal er dadelijk op toekomen dat dat in deze Provincie nog wel aan de orde is.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Nee voorzitter, ik stel deze vraag omdat er 7 kerntaken voor de Provincie zijn benoemd, waarvan culturele infrastructuur er 1 is. Dus als u het heeft over infrastructuur

van wegen, zijn wij ook verantwoordelijk voor cultuurinfrastructuur en ik hoop toch dat u de kerntaken van de Provinciale overheden omarmt.

De heer Claassen (PVV): Ja, die omarm ik wel, maar ik geef alleen maar aan dat er andere Provincies zijn die niet op deze manier in de kunsten zoals wij ze hier in het kader hebben staan, dat die worden betaald.

De voorzitter: We gaan verder.

De heer Claassen (PVV): Even kijken, waar was ik gebleven. De reflectie, o ja, dat was waar mijnheer Kuntzelaers naar voren kwam. Als we dan zien hoe de kaders in de Statenvoorstellen zijn uitgewerkt, in tegenstelling tot de andere Statenvoorstellen, strijkt onze fractie over haar warme hart en zien we deze onderbouwing als een glitch in the mainframe, maar noblesse oblige college. De uitwerking van dit cultuurplan is solide en biedt een geldige en duidelijke richtlijn om te komen tot keuzes. Keuzes die in tegenstelling tot vooraangaande periodes een veel breder publiek gaan bedienen en onze eigen volkscultuur omarmt en een steun in de rug wil zijn van de Limburgse jus zullen we maar zeggen. Een jus op het palet van eigen identiteit, invulling te geven aan Limburgs nationalisme, door invulling te geven aan musea die die cultuur willen en moeten uitdragen, aan harmonieën, schutterijen enzovoort en daar is helemaal niks mis mee. Waarbij het doel niet de reflecterende kunstenaars moeten zijn, maar het bevorderen van de Limburgse identiteit door in te zetten op scholing voor onze jeugd om die cultuur te laten ervaren, leert te omarmen en zeker te behouden omdat onze eigen Limburgse identiteit onder druk staat omdat andere culturen of ideologieën te zwaar hun stempel denken te moeten drukken op onze eigen identiteit.

Voorzitter, onze fractie ziet in dit voorstel duidelijke relaties met andere portefeuilles en mits goed aangepakt, niet alleen identiteit, maar ook levensvreugde, gezondheid, welzijn en burgerschap en vitaliteit bevorderd kunnen worden. De vraag is of iedere portefeuille deze overlap of cross-over ook ziet. Het ontstaan van deze cross-overs is goed, nodig zelfs, maar vraagt van ons als Staten, maar ook van het college scherp te houden welke gelden met welke omvang, met welke doelen worden besteed, dat we alert zijn dat er niet cumulatief en ook onbedoeld maar enkele doelgroepen het meeste geld toebedeeld krijgen, bijvoorbeeld van sport en de Sociale Agenda en cultuur ingezet wordt op gezonde scholen en gezonde kinderen. Dit getuigt dan juist niet van een programmatische aanpak die netjes verdeeld zou moeten zijn over Limburg van noord tot zuid. Daarom dan ook de vraag aan het college, wilt u in de komende voortgangsrapportages nog scherper duiden welke doelgroepen uit welke hoek subsidies ontvangen en met welk doel, op zo'n manier gepresenteerd dat het ook als programmatisch te herkennen is in de rapportage en de PVV stapt voor nu over haar eigen schaduw van subsidie verlenen heen, wetende dat het kader nog niet helemaal die breedtekunst voorziet zoals dat volgens onze fractie de breedtekunst zou moeten zijn en ik zal het voorbeeld van de Finse Haiku's maar niet meer noemen voorzitter, maar we zullen als PVV-fractie blijven inzetten om de financiering van nichecultuur in toenemende mate minder te ondersteunen. Netjes zoals het bij vraag en aanbod hoort te werken. Wat goed is komt bovendrijven want daar is dan vraag naar en daar waar men voor wil betalen en daar waar geen voldoende vraag naar is, daar zal het aanbod verdwijnen.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Claassen. Het woord is aan de heer Franssen van de LOKAAL-LIMBURG-fractie. Aansluitend mevrouw Straus van de VVD.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Dank u wel voorzitter. Voorzitter, LOKAAL-LIMBURG onderschrijft het belang van cultuur. Limburg is bij uitstek een zeer culturele provincie. Wij vinden dat cultuur voor iedereen toegankelijk moet zijn, ook voor mensen met een smalle beurs. We vinden het

dan ook positief om te horen dat er ruimte is opgenomen in de Sociale Agenda om voor de minder draagkrachtigen cultuur laagdrempeliger te maken. Het plan heeft echter ook mensen teleurgesteld. LOKAAL-LIMBURG heeft van de 4 bonden die het Huis voor de Kunsten heeft opgericht vernomen dat ze ernstig teleurgesteld zijn en ze geven aan dat ze geenszins betrokken werden bij de kortingsplannen. Daarom staken zij hun ondersteunende acties. Er is 5 december ambtelijk overleg geweest met deze bonden. Gaat de gedeputeerde naar aanleiding van dit overleg nog met hen aan tafel om eventuele aanpassingen ten voordele van hen te bereiken?

Het stemt ons verder positief dat de Provincie gaat lobbyen bij het Rijk voor een eerlijke verdeling van. We vinden deze verdeling in Nederland nu namelijk oneerlijk. Dat de Provincie een evenwichtige spreiding van het culturele aanbod over heel Limburg en regionale samenwerking met en tussen gemeenten en het culturele veld bevordert, klinkt ons als muziek in de oren. In de Commissievergadering vroegen wij om monitoring hiervan, we willen graag een toezegging van de gedeputeerde dat de Staten hierover geïnformeerd worden door middel van een rapportage. Voorzitter, we mochten van de gedeputeerde vernemen dat er ten opzichte van de vorige bestuursperiode meer geld wordt geïnvesteerd in het daadwerkelijke culturele aanbod in plaats van stenen. Dat vinden we dan ook positief. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Franssen. Het woord is aan mevrouw Straus. Aansluitend mevrouw Fischer.

Mevrouw Straus (VVD): Voorzitter, enige jaren geleden ging er de discussie over het opheffen van de Provincies en deze samen te voegen tot landsdelen. Misschien dat u zich dat nog kunt herinneren en nu is dat misschien voor iemand die in Zuid-Holland woont een heel redelijk onderwerp, maar voor de Limburger ligt dat toch een beetje anders want de Provincie vertegenwoordigt voor de Limburger ook een stuk Limburgse identiteit en daarmee ook culturele identiteit. Culturele identiteit heeft te maken met je roots, je manier van denken, voelen en doen, het voedt het zelfbewustzijn dat je nodig hebt om uit te kunnen gaan van eigen kracht en zo ook zelf vanuit jezelf vooruitgang te omarmen. Ik heb daar al vaker iets over gezegd en culturele identiteit bestaat uit kunstuitingen, maar ook uit cultureel erfgoed, gezamenlijke geschiedenis, monumenten en taal en de Limburgse VVD is dan ook blij om te zien dat het Provinciebestuur deze verantwoordelijkheid ook voelt en cultuur zo serieus neemt en ook dat het met dit beleidsprogramma invulling heeft gegeven aan onze eerder ingediende en aanvaarde motie om cultuur die een bijdrage levert aan deze Limburgse identiteit een streepje voor te geven.

De VVD vindt het een pluspunt dat er in deze nota specifiek aandacht is voor grensoverschrijdende projecten op het gebied van cultuur. Grensoverschrijdende samenwerking richt zich vaak op economische onderwerpen, maar grensoverschrijdende culturele ontmoetingen kunnen ook een bijdrage leveren aan culturele identiteit, vooral ook van jonge mensen. Door grensoverschrijdende culturele ontmoetingen, worden zij gesterkt in hun zelfbewustzijn om hun toekomst ook over de landsgrenzen heen te durven zoeken en dat brengt mij bij cultuureducatie, een belangrijk thema in dit beleidsprogramma. Cultuureducatie heeft richt zich hier vooral op muziek en dat vind ik persoonlijk heel erg fijn en ik vind het ook te begrijpen vanuit onze muzikale traditie in Limburg, maar wat nu als kinderen zich willen ontwikkelen in 1 van die andere kunstvormen? Voor de VVD is het belangrijk dat kinderen zich ook als individu kunnen ontwikkelen en het enkel voorsorteren op een keuze voor muziek binnen cultuureducatie lijkt ons niet gewenst. Wij zouden scholen en leerlingen ook de keuze willen geven om met andere kunstvormen aan de slag te gaan en we horen graag een reactie van de gedeputeerde op dit punt.

Voorzitter, gelukkig kent dit beleidsprogramma ook een actieve inzet voor cultuur in Noord- en Midden-Limburg. Dat is positief, het is jammer te moeten constateren dat deze regio's blijkbaar in het verleden minder bedeed werden en we zijn dan ook blij dat het Provinciebestuur dit wil rechtekken en voorzitter, ik ben natuurlijk wel ook lid van de VVD, dus ik wil ook graag even benadrukken dat cultuur een belangrijk onderdeel is van ons vestigingsklimaat en in het licht van dit alles wil ik in ieder geval onze steun voor dit beleidsprogramma Cultuur uitspreken, waarbij ik wel 1 opmerking wil maken, dat 1 van onze fractieleden op 1 onderdeel straks tegen zal stemmen en hij zal daar straks zelf een stemverklaring over afgeven.

De voorzitter: Hartelijk dank mevrouw Straus. Het woord is aan mevrouw Fischer. Nee, ziet af van de bijdrage. Dan gaan wij naar mevrouw Van der Valk, o sorry, de heer Van der Valk, van de SP. Ja, die is aan de beurt en aansluitend de heer Kuntzelaers.

De heer Van der Valk (SP): Dank u wel voorzitter. Ik had graag mijn moeder aan het woord gelaten over cultuur, maar helaas heeft die niet de bevoegdheid, dus ik moet het zelf doen.

De voorzitter: Nee hoor, u gaat het helemaal zelf doen.

De heer Van der Valk (SP): Oké. Voorzitter, met het beleidsprogramma Cultuur 2020-2021 'Ruimte voor cultuur' ligt er een mooi tweejarig kader dat is samengesteld door een brede sondering van de contacten op het uitgebreide cultuurspectrum. Het is een goede zaak om het cultuurbeleid een belangrijke rol te blijven geven. Immers cultuur, in welke uitingsvorm dan ook, is een maatschappelijk cement waarbij voor elk wat wils tussen zit. De SP is het dan ook met het college eens om de cultuursector breed te blijven ondersteunen. De SP stelt daarbij wel dat kunst en cultuur voor iedereen toegankelijk moet zijn. Dit hebben we ook reeds bij de behandeling van de Commissie aangegeven. Het door de portefeuillehouder aangeleverde overzicht over de activiteiten ter bevordering van museumbezoek, draagt daar zeker aan bij, waarvoor dank voorzitter. Echter, voor de SP kan er nog zeker een tandje bij en verzoekt het college om de Limburgse musea gratis voor scholieren en kinderen en leraren toegankelijk te maken. We zullen daarvoor dan ook een motie indienen.

Het college ziet verbanden tussen de goede cultuurinfrastructuur met de Sociale Agenda, Economie, Wonen en Leefomgeving, Stedelijke Ontwikkeling en Duurzaamheid. De SP ziet deze verbinding ook, maar als we deze verbinding zo belangrijk vinden, is het bedrag dat ervoor uitgetrokken wordt, een schamele € 11 miljoen, wel wat magertjes, gedekt uit de intensiveringsmiddelen Cultuur en Erfgoed. Over een periode van 2 jaar zou dat neerkomen op € 5,5 miljoen per jaar, een simpel rekensommetje, en bij een inwoneraantal van 1,12 miljoen is dat nog geen € 5,00 per inwoner. In de optiek van de SP is dat een schijntje als je dat vergelijkt met wat in andere geldverslindende projecten, MAA, Nedcar, Brightlands, Center Court, allemaal wordt gepompt en waar een brede maatschappelijke meerwaarde niet altijd even duidelijk is. Ik zie een interruptie.

De voorzitter: Punt. Mijnheer Claassen.

De heer Claassen (PVV): Hoeveel miljoen heeft u nog nodig en welk problemen gaat u daarmee oplossen?

De heer Van der Valk (SP): Ik heb het niet over problemen, ik heb het over kansen. Als wij het zo belangrijk vinden dat cultuur ook voor toekomstige generaties ingebed en een goede plek krijgt, dan denken wij dat met name de jeugd de kans verdient om in de volle breedte kennis te maken met cultuur en daar is de museumpas een voorbeeld van.

De voorzitter: De heer Claassen.

De heer Claassen (PVV): Mijn 1^e vraag was: hoeveel miljoen heeft u daar dan voor nodig en wat wilt u daar dan voor laten en in uw antwoord op mijn 2^e vraag geeft u aan: dat is een interventie om kinderen et cetera, et cetera. Dat doe je niet, een interventie doe je om iets op te lossen. Dus daarom herhaal ik mijn vraag: wat wilt u daar dan mee oplossen?

De heer Van der Valk (SP): Daar willen wij oplossen dat het museumbezoek, dat nu met name voor scholieren, kinderen, toch wel aan de dure kant is, museumbezoek lijkt een luxemiddel geworden te zijn, dat willen we daarmee oplossen.

De heer Claassen (PVV): Dat is geen antwoord op mijn vraag want u wilt een luxeprobleem oplossen met musea die te duur zijn misschien, wellicht. Ik vind het eigenlijk nogal vaag om daarom nog extra geld te vragen aan Provinciale Staten om iets op te lossen. U kunt mij vind ik geen helder antwoord geven.

De heer Van der Valk (SP): Laat ik dan nog 1 poging wagen. Als wij zien dat cultuur voor eenieder toegankelijk is en moet zijn, maar dat dat niet altijd mogelijk is vanwege smalle beurzen, maar zeker ook vanwege de prioriteiten enzovoort die daar wel of niet aan gegeven worden, dan stellen wij voor om dat probleem op te lossen middels een museumpas voor scholieren.

De voorzitter: Dank u wel.

De heer Claassen (PVV): Ja voorzitter, dit soort dingen bestaat al, museumjaarkaarten et cetera. Er zijn allerlei regelingen, dat is van de rijksoverheid. Bent u het niet met mij eens dat het eigenlijk een taak dan is van de gemeenten of gewoon van de marktwerking, als een museum mensen wil trekken, dat ze met de prijzen moeten zakken en dat wij vooral niet als Provincie daar nog extra geld in zouden moeten steken.

De heer Van der Valk (SP): Ja, die marktwerking, die heeft juist deze ontwikkeling in gang gezet en die willen wij tegengaan. Dus u geeft eigenlijk gewoon aan wat eigenlijk nodig is.

De heer Claassen (PVV): Ja, nee, dat is heel herkenbaar want, met alle respect, wat de SP vaak probeert te doen is marktwerking tegen te gaan.

De voorzitter: Dat is een constatering ja.

De heer Van der Valk (SP): Dat is inderdaad op sommige facetten van toepassing voorzitter.

De voorzitter: Dank u. We gaan verder.

De heer Van der Valk (SP): Het zou het college dan ook sieren als de bijdrage per inwoner verhoogd wordt naar € 10,00 per inwoner, zeker ook als we het vlammeende betoog van de portefeuillehouder in de Commissie nog eens naluisteren. Ten slotte, de informatie die ons is aangereikt over de Limburgse Popprijs geeft ons het gevoel dat de Limburgse popcultuur een belangrijke plek heeft in het Cultuurbeleid. Tot zover in de 1^e termijn voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Van der Valk. De heer Kuntzelaers en aansluitend de heer Frische.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Dank u wel voorzitter. Limburg investeert in cultuur, dat is 1 van onze kerntaken en als wij als Limburgers iets moeten doen, dan doen we dat met verve, met enthousiasme en niet ongebruikelijk enige overdaad en dat enthousiasme dat proeven wij hier vandaag ook, ook dat is Limburgse cultuur en we zien in dit beleidskader een aanbod aan cultuur voor een hele grote brede Limburgse diverse bevolking. Er wordt geïnvesteerd in Limburgse identiteit, maar die identiteit is divers, net zoals het culturaanbod. Dat is niet alleen historisch, maar af en toe hysterisch, zeker als we naar Heerlen, naar die urbancultuur, gaan dan wordt het langzamerhand wel steeds hysterischer, maar daar investeren we ook in het echte lange verre verleden van het Romeinse Limburg en dat vind ik nou, het mooie aan dit kader is dat het ieder deel van de bevolking kan bekoren op een manier en er zijn vast heel veel dingen in te vinden waar je zelf geen enthousiasme voor voelt en waar je zelf van denkt 'nou dat was niet mijn 1^e keuze geweest'. Zo zullen velen zeggen 'de investering in het Limburgs Museum, ja dat is die identiteit', dat is dat Limburgse nationalisme waar ik de heer Claassen zo enthousiast van zie glunderen, maar als ik hem dan vertel dat in 2014 daar de historie van de Marokkaanse migrant en zijn bijdrage aan Limburg ook een belangrijk onderdeel was van het verhaal dat wij als Limburgers met z'n allen vertellen en dat koepels in de mijnen Marokkaanse collega's hadden op dat moment, dat was ook een prachtig verhaal en een echt een toevoeging aan die Limburgse identiteit en zo divers kan dus die bijdrage zijn en zo divers kan Limburgse identiteit en cultuur zijn en als dit u nog niet naar voren lokt, dan weet ik het niet.

De heer Claassen (PVV): Het is u gelukt. Mijnheer Kuntzelaers, laten we vandaag dan toch maar een beetje jus eraan brengen. Bent u het niet met mij eens dan want u geeft een paar voorbeelden en dat vind ik kenmerkend en dat is ook terecht want het kenmerk van toentertijd was, en ik wil het debat niet in principe over dat ontwerp houden, maar ik wil u wel wat meegeven. Bent u het niet met mij eens dat het kenmerk in die tijd was dat de mensen waar u het over heeft....

De heer Kuntzelaers (PvdA): Die van het Limburgs Museum?

De heer Claassen (PVV): Nou, de voorbeelden van mensen van buiten onze landsgrenzen die hier hun steentje hebben bijgedragen en hebben gekeken 'wat kunnen we betekenen voor dit land' en zich daarvoor in te zetten en dat is prima, maar bent u het niet met mij eens dat dat het verschil is waar u naar probeert te refereren, dat dat nu veel minder en minder en minder aan de gang is, dat die integratie en dat ondersteunen niet meer aan de hand is.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Nou ja goed, ik was op diezelfde bijeenkomst in het Limburgs Museum met 2 mannen wiens vader inderdaad in die mijnen gewerkt had en de ene is elektro-installateur en de ander werkt in 1 van de logistieke locaties in Venlo en ik zie niet wat zij minder bijdragen dan hun vader in de mijnen, behalve dan misschien dat de gezondheid van die vader meer is opgeofferd dan de gezondheid van hun zonen. Ik ben hen allen erkentelijk voor de bijdrage die ze doen aan onze samenleving. Maar bijdragen leveren aan Limburg en dus zowel in het heden als in het verleden, die cultuur stimuleren, dat is wat de PvdA betreft een uitstekend uitgangspunt binnen dit kader en ook uitermate goed gelukt, iedereen proberen mee te nemen. Dat betekent echter dat we ook moeten kijken naar hoe dat aanbod verdeeld is binnen onze provincie en daar waar het bedoeld is om alle doelgroepen te bereiken en ook alle diverse kanten van cultuur aan Limburg mee te geven, constateren de gedeputeerde en het college dat de balans tussen Midden- en Noord-Limburg en Zuid-Limburg in het aanbod nog onvoldoende is en dat daar, ook voor dit college, een taak ligt en wij zijn blij dat dat door de gedeputeerde gezien wordt, echter, voor ons zit daar nog een kans, een extra

aanvullende mogelijkheid en die hebben wij gevat in een motie waarin we met name zeggen: die samenwerkingsverbanden die er op dit moment worden gecreëerd om de belangen van die regio's te behartigen, zowel in Limburg als extern, maar ook om cultuur te binden en te verbinden over gemeentegrenzen heen, dat heeft in Noord-Limburg nog substantieel meer bouwstenen nodig dan de sterke Zuid-Limburgse cultuur. Dus wij zeggen niet doe minder in het zuiden, maar voeg wat toe in het midden en het noorden. Daartoe heeft u de motie kunnen zien.

En dan met verheugde blik keek ik naar dit voorstel want het was de inspiratie voor het amendement van gisteren bij het kader Sport, namelijk het aantal cross-overs dat deze gedeputeerde weet te creëren en te benoemen, is ongekend want we stellen niet alleen de intensiveringsmiddelen vast in dit kader, maar we constateren ook dat we een € 500.000,00 voor de Sociale Agenda alvast reserveren of uit middelen van de Sociale Agenda, dat we € 300.000,00 uit sport, uit monumenten, uit stedelijke ontwikkeling, dat die samenwerking is gezocht en ik denk dat dat een kracht is, als je over de beleidsgrenzen heen kijkt en zoekt naar waar de samenwerking gevonden kan worden tussen de verschillende terreinen en dan is het mooi om te zien dat de middelen voor cultuur ook meer losmaken dan alleen cultuur. Er blijft nog een klein beetje over voor erfgoed, dat is wel de constatering want de verhouding cultuur en erfgoed is volgens mij 5:1, maar daar doen wij niet moeilijk over en de heer Koopmans waarschijnlijk ook niet. Dus hij vindt dat een keurige verdeling en daar kunnen wij ons in vinden.

En dan tot slot rijkssubsidies en daar aanpalend eigenlijk de oproep van de SP om musea gratis aan te bieden en mijn eigen partij heeft in de Tweede Kamer nadrukkelijk die oproep gedaan, maak 1 keer per maand een museum, Rijksmuseum, gratis en wij werden getriggerd door de opmerking van de heer Koopmans die stelde 'ja dat is leuk daar in Den Haag, maar rijksmusea in het zuiden die hebben we niet hè' en dat is een probleem want daarmee investeren ze dus alleen in cultuur in de Randstad en ook nog in andere delen van het land, maar in ieder geval niet beneden de rivieren en ik vind dat die verplichting dan ook ligt in Den Haag om ook te zorgen dat cultuur ontsloten wordt voor mensen in het zuiden en wij zullen ons inspannen om bij onze eigen partij dat signaal in ieder geval over te brengen want wij vinden dat die taak in Den Haag hoort te liggen en daar dienen ze te investeren, zodat ook hier mensen met een kleinere portemonnee mee kunnen genieten van het cultuuraanbod dat er is. Tot zover voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Kuntzelaers. Het woord is aan de heer Frische van het CDA.

De heer Frische (CDA): Mijnheer de voorzitter, het CDA is tevreden met het voorliggende stuk. Het feit dat een aantal componenten eerst sonderend in de Commissie is besproken wordt door ons erg gewaardeerd. Het heeft niet alleen gezorgd voor meer draagvlak, maar de opmerkingen en suggesties die vanuit de Commissie zijn gedaan, komen vaak op een herkenbare wijze terug. De suggestie van onze kant zou dan ook zijn om dat vooral vaker te gaan doen. Onze standpunten met betrekking tot de cultuurplaninstellingen zijn in oktober besproken en die zijn prima herkenbaar terug te vinden.

Voorzitter, ik zou kort willen stilstaan bij een paar inhoudelijke punten. De werkplannen moeten weliswaar een duidelijk beeld geven van de doelen en de wijze waarop deze worden gerealiseerd, maar dat moet ook weer geen doel zich zijn en ook de kosten die gepaard gaan met de totstandkoming van de werkplannen moeten wat ons betreft beheersbaar blijven voor de aanvragende partijen. Het CDA verzoekt u de mogelijkheden te onderzoeken om te komen tot een verdere deregulering in het aantal wensen en eisen dat wordt gesteld aan de werkplannen van de aanvragende partijen en die regeldruk mag wat ons betreft verder worden teruggedrongen.

Limburgs geld moet in principe in Limburg blijven, grensoverschrijdende projecten worden gewaardeerd zolang er maar voldoende voor de Limburgers in zit. Daarnaast wordt het college opgeroepen om maximaal te blijven lobbyen bij het Rijk om te komen tot een meer evenwichtige verdeling van de middelen over het hele land en dan met bijzondere aandacht voor Limburg natuurlijk en op dat punt geldt voor ons ook het principe 'practice what you preach'. Dus niet alleen inzetten op een meer evenwichtige verdeling van de middelen tussen de Randstad en de provincies in de periferie, maar ook een evenwichtige verdeling over de provincie zelf. De motie van de PvdA vinden we dan ook dusdanig sympathiek dat we deze graag mee indienen.

Voorzitter, de philharmonie zuidnederland ontvangt een aanzienlijke subsidie vanuit Limburg, maar ook vanuit Brabant. We roepen het college op om in overleg met de Brabantse collegae te komen tot een gelijke verdeling van de kosten over deze 2 Provincies en tot slot waarderen wij en ondersteunen we het voorstel om te komen tot een beëindiging van een mogelijke stapeling van subsidies. Er wordt niet meer vanuit het beleidskader geïnvesteerd in gebouwen, an sich positief want dan komen er meer middelen bij de cultuur terecht, echter, het zou jammer zijn als een paar belangrijke gebouwelijke ontwikkelingen niet zou kunnen doorgaan omdat er geen Provinciale cofinanciering is. We hebben daar ook in de Commissie over gesproken en we zijn op dat punt gerustgesteld omdat er in ieder geval vanuit een aantal andere kaders voldoende mogelijkheden zijn om toch te komen tot cofinanciering.

Tot slot voorzitter. Enkele weken geleden hebben het CDA, D66, GroenLinks, de SP en PvdA in de Tweede Kamer een voorstel gedaan om te komen tot een betere en structurele ondersteuning van amateurkunstverenigingen zoals muziekverenigingen en koren. U zult begrijpen dat dat als muziek in de oren klonk. Vanwege de brede steun voor deze vraag is het kabinet verzocht om te komen met een concreet voorstel. De vraag aan de gedeputeerde: bent u hiermee bekend en wat mogen we van u verwachten om een passend deel van deze financiële middelen uit Den Haag in Limburg te laten landen? Tot zover in 1^e termijn, dank u wel.

De voorzitter: Hartelijk dank mijnheer Frische en daarmee is de 1^e termijn van Provinciale Staten en dit debat ook achter de rug en geef ik voor de beantwoording van de door u gestelde vragen graag het woord aan gedeputeerde Koopmans.

Gedeputeerde Koopmans: Voorzitter, dank u wel leden van Provinciale Staten voor uw bijdrage in 1^e termijn en ik kan meteen al de conclusie trekken dat er brede steun is voor het beleid en ik vind het zelf ook wel een mooie constatering omdat onvoorstelbaar veel mensen in de afgelopen jaren eigenlijk hebben meegewerkt aan de voorbereiding van dit beleidskader. Dan geldt dit voor vele makers die hebben meegedaan aan het plan dat we ingeleverd hebben ten behoeve van de Stedelijke cultuurregio Zuid, waar overigens ook de rest van Limburg geweldig van kan profiteren, filmmakers hebben daaraan meegedaan, gemeentebesturen hebben eraan meegedaan, we hebben allerlei uitvragen gedaan, ook via social media, daar is van alles en nog wat uitgekomen, met onze eigen mensen hier in huis die geweldig gepassioneerd zijn hebben we daar veel over kunnen spreken en dat dat een vertaling krijgt die, zoals een aantal Statenleden zeiden, die ook zeg maar vele verbindings maakt met andere beleidsterreinen, daarvoor dank ik ook mijn collega's want dat vergt van meer kanten de bereidheid om dat te doen en of het nou gedeputeerde Housmans is of gedeputeerde Mackus en ik kan hen allemaal noemen, de heer Drippy die op het punt van het beleidskader met betrekking tot de kwaliteit in kernen ook heeft toegezegd dat het natuurlijk aan de orde is. Het zit ook toegevoegd, niet het gebouw zelf, maar wel als het over culturele voorzieningen gaat, dat daar indien er goede plannen overkomen, dat dat een antwoord kan krijgen. Dat is alleen maar toe te juichen. Dat geldt ook voor gedeputeerde Van den Akker die met betrekking tot het

beleidskader Economie en Toerisme ook mee nadenkt over hoe je bijvoorbeeld een Stimuleringsregeling Bovenlokale Evenementen, een regeling die in de vorige periode, heb ik toen nog eens helemaal in het begin want je maakt soms fouten, willen afschaffen. Uw Staten zeiden toen unaniem 'niks daarvan, dat gaat gewoon door'. Dat is een uiterst succesvolle regeling, maar het is gewoon heel goed omdat er evenementen plaatsvinden op het gebied van sport, op het gebied van cultuur, op het gebied van erfgoed, van alles en nog wat, dat we daar een regeling hebben die echt niemand verslaafd maakt aan subsidies, maar wel in Limburg heel erg veel in de breedte mogelijk maakt.

Voorzitter, er zijn een aantal concrete punten aan de orde gesteld. Mevrouw Jenneskens voorzitter, die vroeg: kunt u als college een bijdrage leveren aan een jaarlijkse Euregionale designwedstrijd? Ik zeg u het volgende toe. Wij hebben al een wat langere samenwerking met de, ik ben even kwijt of het de Provincie Luik is of de stad Luik is, ik meen dat het de Provincie Luik is, de Provincie is het zegt de gouverneur mij al, waarin er door Museumplein samengewerkt wordt met hen en ik ga kijken of wij onze bijdrage daarin, al of niet via Cube, nog wat kunnen versterken en dat kunnen koppelen aan een Euregionale designwedstrijd en wij zullen u daar nader over informeren.

Voorzitter, dan zullen we ook kijken op welke wijze, op digitale wijze, alles op het gebied van Euregionaal cultureel aanbod, hoe dat beter verbonden kan worden. Daar zijn een aantal pogingen toe, dat is nog niet zo heel gemakkelijk omdat er heel veel sites natuurlijk al zijn en om dat beter te doen zonder dat je afbreuk doet aan datgene wat er al is, dat vergt wel nogal wat en heel veel mensen, blijkt ook uit onderzoek, die op zoek zijn naar iets en die willen weg of die weten iets, ja die gaan gewoon googelen, 3 woorden erin en je weet precies waar je moet zijn. Dus er is al heel veel, maar ik wil daar u over een paar maanden nog wel nader over informeren, over die zoektocht. Dat zeg ik dan ook toe en dan wil ik ook het wat meer algemene punt van hoe digitalisering een rol kan spelen in de cultuuruitingen want ik dacht dat u dat bedoelde, er zeker in meenemen. Enerzijds, en dat zal in onze beleidsbrief over erfgoed komen te staan, zijn wij met de Coöperatie Erfgoed Limburg, maar ook met de Veldcommissie zeer sterk bezig om te kijken hoe we alles op het gebied van digitaliseren en vooral ook het toegankelijk maken, want digitaliseren is 1, maar toegankelijk maken met de juiste verhalen, waardoor mensen het graag willen zien, zijn wij heel veel tijd en energie, maar ook centen, aan het investeren om dat mogelijk te maken, maar daar krijgt u later dus ook nog een brief over.

Wat ik u voorstel of een vraag was het, om een soort totaal gezamenlijk talentontwikkelingsplan te maken, dat... Weet u, ik heb liever dat er op heel veel plaatsen iets is dan dat we weer veel tijd gaan besteden aan dat te bundelen. Laat ik u een voorbeeld noemen. De vooropleiding Dans die in Venlo op het Valuascollege op het fantastisch functioneert, daar hebben we in de vorige periode ook nog een kleine bijdrage kunnen doen, waardoor het Bristolgebouw omgebouwd is voor slechts € 90.000,00 tot een mooie faciliteit, waardoor honderden kinderen echt op een goede manier kunnen oefenen, die zaten voorheen in allerlei gebouwtjes daar, wat echt verschrikkelijk was. Dat staat eigenlijk in schril contrast met hoe het loopt met de vooropleiding Dans in Maastricht die bij het Bonnefanten College zit, maar waarbij er, laat ik het maar eerlijk zeggen, meer dan een terugtrekkende houding is. Dat werkt niet echt. Afgelopen week heb ik daarom nog gesproken met Ronald Wintjens van SALLY en we zijn aan het nadenken, hij is ook aan het nadenken of dat misschien een koppeling met de LOOT-school in Sittard misschien niet beter is of met de KTM-opleiding in Heerlen. Er is dus op een heleboel plaatsen van alles en nog wat en ik zou liever onze energie besteden aan het ontwikkelen van die talentontwikkelingsscholen op allerlei plekken dan dat ik heel veel moeite moet doen met onze mensen om dat weer allemaal te gaan ophalen en dan in een beleidsstuk of zoiets naar u toe te brengen. Weet dus, dat zijn maar 2 voorbeelden, dat het onze volle aandacht heeft, absoluut.

Dan, ik kom later nog even op de moties terug. Voorzitter, de heer Claassen, en in de Commissie hebben we daar natuurlijk ook al veel tijd aan besteed, beschouwde nog eens een keer: ja, waarom doen we dit eigenlijk? Laat ik de 3 thema's die u noemde, alhoewel uw eindconclusie al in uw 1^e termijn heel goed en positief zat, maar ik ben ervan overtuigd dat ook op het gebied van veiligheid, het investeren in jonge mensen, zodat ze de goede afslag nemen en niet de verkeerde afslag, ook door middel van sport en cultuur plaatsvindt. Als ik zie hoe bijvoorbeeld in de dansgroepen die er in Heerlen zijn, die gastjes die daar elkaar vinden en daar op een ongelooflijk interessante manier met elkaar, zonder subsidie 'weg subsidie' zeggen die zelfs, met elkaar wereldtop dans aan het doen zijn, zij zijn wel elke keer heel enthousiast als wij onze aandacht komen geven en hen eens een goede duim komen geven, maar dat zijn voorbeelden waarvan ik echt overtuigd ben en dat geldt ook voor mensen die letterlijk en figuurlijk in de rij leren lopen bij fanfares en schutterijen, dat leidt ertoe, dat is preventie als het gaat over veiligheid en dat is goed besteed geld voorzitter. Dat geldt ook voor de Sociale Agenda, die verbindingen zijn er niet voor niks. 1 van uw leden sprak over eenzaamheid. Ja, ik ben ervan overtuigd dat cultuur een geweldige bijdrage kan leveren aan het verminderen van eenzaamheid. Ik kom op zoveel plekken waarin je ziet dat er theatermakers zijn die hele slimme dingen bedenken, waardoor men veel dichterbij mensen terechtkomt en mensen die dus ook door middel van theaterbezoek, of ze nou jong of oud zijn, zeg maar ook mensen en ideeën ontmoeten. Voorzitter, dus ik ben ervan overtuigd dat dat ook voor die terreinen geweldig goed besteed geld is. De zoektocht naar een breder publiek. Ja, dat zit in ons beleid en er zijn veel theatermakers die dat doen. Ik noemde net SALLY al even dat is eigenlijk gericht op dans en jeugd. Nou, ik ben afgelopen week bij een uitvoering geweest waarin het vooral gericht was op oudere mensen, daarom was ik er denk ik ook, maar dat is ook interessant, dat je ook de omgekeerde beweging zien, dat het niet alleen maar een zoektocht is naar jonge mensen, maar ook naar een deels ouder publiek dat eerder minder naar het theater ging.

Voorzitter, over identiteit, mevrouw Straus sprak daar ook al over. Daar kun je natuurlijk van alles over zeggen. De heer Kuntzelaers had daar een beschouwing over en ik deel ze allemaal want Limburg is een provincie waarin 1,1 miljoen mensen wonen en wat u hier ook over zegt of wat ik hier ook over zeg, zij hebben hun eigen identiteit en die kunnen wij niet bepalen. Wij kunnen wel middelen ter beschikking stellen, zodat mensen hun identiteit kunnen verrijken, versterken, kunnen ontwikkelen en dat je daarvoor soms geconfronteerd moet worden met datgene wat je niet bevalt, dat is een waarheid en soms is het je kunnen blijven wentelen in datgene wat je lekker en fijn vindt omdat het altijd al zo is, dat is ook een mooi iets. Dus dat hoort er allemaal bij. Wij als Provinciaal bestuur, altijd gesteund door een grote meerderheid in Provinciale Staten geven daartoe ook letterlijk en figuurlijk de ruimte. Voorzitter en ik kan u mededelen dat, en dat geldt naar mevrouw Straus en naar anderen, die in de Commissie daar ook al aandacht voor vroeg, ik heb met het Limburgs Museum gesproken over de ontwikkeling van noem het maar even een Limburgse lesbrieven en zij gaan dat doen. Ze zijn dat al enthousiast aan het oppakken, die dus aan scholen ter beschikking wordt gesteld.

Voorzitter even kijken, dan denk ik dat ik de belangrijkste punten gehad heb van de heer Claassen. Ja, als het gaat over nichecultuur, ja voorzitter, daar kun je ook heel veel over vertellen. Ik mag daar nooit over praten, maar je kunt ook zeggen dat schutterijen waar maar 10.000 mensen lid van zijn een nichecultuur is, maar dat bedoelde u niet. Ik bedoel, er is natuurlijk heel veel niche, er zijn 14.000 mensen die aan popmuziek doen, ja dat is, als je naar 1,1 miljoen mensen kijkt, een niche, maar het is een geweldige grote ontwikkeling in deze provincie net als de schutterijen trouwens, daar moet de krant niks verkeerd over schrijven naar aanleiding van mijn bijdrage, maar voorzitter het gaat er juist om dat je die volle breedte de ruimte geeft en ondersteunt, ieder op zijn eigen manier.

De voorzitter: De heer Claassen met een vraag.

De heer Claassen (PVV): Het punt is niet dat we tegen een nichecultuur zijn, maar dat we bezwaar hebben dat gelden die onze inwoners opbrengen, ingezet worden om te kijken of die nichecultuur groter kan worden en bent u het dan niet met me eens dat het eigenlijk zou moeten zijn dat, als een nichecultuur, er zijn voorbeelden genoeg van, het rappen is ook begonnen dat er een paar mensen bij een warmtetank in New York stonden om warme handen te krijgen. Daar heeft New York ook geen subsidie in gestopt, maar het is nu wel 1 van de wereldstromingen in de muziek, dat als daar vraag naar is, naar zo'n niche, dat dan het gewoon maar moet ontstaan en dat wij niet met onze gelden op zo'n niche, om te kijken of het groeit, dan zou moeten groeien. Dat is eigenlijk meer het fundamentele bezwaar.

Gedeputeerde Koopmans: Ja, maar wij ondersteunen ook niet altijd alles alom en het zijn elke keer keuzes want ja 2 keer zoveel geld zouden we ook kunnen uitgeven, maar ik weet niet of het daar verstandiger op wordt. Dus ja, je moet daar elke keer goed naar kijken. Weet u wat ik een mooi voorbeeld vind? Dat is alles wat te maken heeft met streetart, dus met... Ja, vroeger zeiden we graffiti en nog vroeger zeiden we 'wat is dat voor een rommel daar', maar dat heeft ook een hele ontwikkeling meegemaakt en die kunst die 40 jaar geleden ontstaan is, 50 jaar geleden ontstaan is in New York was een maand of 3 geleden onderdeel van een grootse tentoonstelling waar echte wereldkunstenaars naartoe kwamen in Heerlen en daar hebben we geloof ik een paar 1000 euro aan bijgedragen, waardoor die tentoonstelling kon plaatsvinden en dat is dan zo'n momentje dat iets wat vanzelf ontstaan is nog even een boost krijgt.

De heer Claassen (PVV): Ja voorzitter, sterker nog als we kijken naar de renaissance en de barok, daar waren een heleboel schilders die zich het leplazarus schilderden op hun doeken en ze probeerden te slijten aan de koningen, prinsen, hertogen en bisschoppen, maar niemand wilde ze hebben en 300 jaar later worden er miljoenen voor op tafel gelegd hè, maar die doeken waren ook niet gesubsidieerd.

Gedeputeerde Koopmans: Nou, de meeste kunst in die tijd werd gewoon betaald door de koningen en de prinsen en de bisschoppen. Die gaven opdracht om die kerken te beschilderen et cetera. Dus dat was toen...

De heer Claassen (PVV): Ik bedoel de doeken die ze maakten uit vrije wil en niet omdat die bisschop daar heel charmant met een druiventrosje op moest staan. Dat zijn toch net wat andere doeken.

De voorzitter: Wij gaan verder, nog 3 minuten.

Gedeputeerde Koopmans: Voorzitter, we begrijpen denk ik elkaar heel goed. Voorzitter, dan kom ik bij de heer Franssen. Ja, als het gaat over laagdrempelig, daar zijn we natuurlijk een grote voorstander van in letterlijke en figuurlijke zin en ik zeg tegen de heer Kuntzelaers, wij zijn met de gemeente Venlo in gesprek over de letterlijke bereikbaarheid van het Limburgs Museum en misschien kunt u het daar, als u thuis op het werk komt, nog eens even over hebben want zij willen daar een paar trapjes en wij niet, dus.

Voorzitter, dan de heer Franssen had het over de 4 bonden, dat is een belangrijk punt. We hebben afgelopen week een gesprek gehad met de 4 bonden en hun zorg op 1 punt, die begrijpelijk is, die willen wij wegnemen, daar zijn we het ook met elkaar over eens geworden. Wat is er namelijk aan de hand? De 4 bonden, laat ik bijvoorbeeld Verbindend Netwerk Koorzang noemen, die organiseren jaarlijks een voor hen hele belangrijke wedstrijd die over de hele provincie gaat, maar in Roermond

plaatsvindt. Dat kost enkele tienduizenden euro's. Onze eis met betrekking tot cofinanciering door de gemeente van dat soort evenementen is een ingewikkelde want de gemeente Roermond zal zeggen 'ja, dat wij toevallig De Oranjerie hebben, is geen reden voor ons om zo'n provinciaal evenement te financieren' en dat begrijp ik en daarom hebben wij in overleg met de bonden en voorzitter, technisch weet ik niet eens hoe dat zo gaat, maar wij willen het beleidskader op dat punt aanpassen door er een zin aan toe te voegen en dat is de zin dat de eis dat gemeentelijke cofinanciering niet geldt voor provinciale activiteiten van de 4 bonden.

De voorzitter: U doet nu gewoon een toezegging en die toezegging wordt verwerkt.

Gedeputeerde Koopmans: Ja, maar dan staat dat bij dezen erin want wij laten dat er wel aan toevoegen want...

De voorzitter: Ja.

Gedeputeerde Koopmans: En daarmee zeiden de bonden, zeg ik tegen de heer Franssen: oké, als het zo gaat werken, dan kunnen wij met de bedragen die genoemd zijn vooruit. Voorzitter, dan mevrouw Straus, daar heb ik al een paar punten van gehad, zeker als het gaat over identiteit. Dan een interessant verhaal over de toekomst over de landsgrenzen heen. Voorzitter, laat ik daar even een punt nog bij pakken, ook van mensen aan de andere kant van de grens naar ons toe en komende week is er in de Tweede Kamer een stemming over een wetsvoorstel en dat gaat over alles wat met de Engelse taal en de Nederlandse taal en scholen te maken heeft. Ik raad uw partijen allemaal aan, en zeker de onze, waar ik lid van ben, om nog eens even goed te kijken naar die amendementen die daar voorliggen. Dat leidt ertoe dat je mogelijkwerijs op onze Universiteit Maastricht (UM) en op onze Fontys Hogeschool, waar recent de Koning nog op bezoek is geweest, dat het daardoor veel ingewikkelder wordt voor buitenlandse studenten om daar, zonder dat die scholen daar enorme aanvragen voor moeten doen en ingewikkelde formulieren weer voor moeten invullen, dat zij die studenten in de mate zoals ze die nu krijgen, blijven krijgen en wij vinden dat over en weer, Nederlanders, Limburgers die aan de overkant gaan studeren en Duitsers die hier komen studeren, alleen maar toe te juichen, dat is verrijkend.

Voorzitter, dan cultuur in Noord- en Midden-Limburg, daar kom ik op terug bij de heer Kuntzelaers. Vestigingsklimaat, ja dat is natuurlijk een heel belangrijk onderdeel waarom wij doen wat wij doen naast identiteit, naast verrijking en noem maar op.

Voorzitter, de heer Van der Valk van de SP. Ja, die zei... Zijn belangrijkste punt was, ja we zouden eigenlijk meer geld eraan moeten besteden. Laat ik eerst even de vergelijking die u zelf maakte... U zei: ja, maar we geven zoveel geld uit aan MAA. Als je op jaarbasis kijkt, geven wij voor MAA net geen € 5 miljoen uit en dat doen we ook voor elk van de 3 musea. Dus we hebben 3 musea die ook ongeveer € 5 miljoen per stuk per jaar kosten en we hebben een vliegveld dat ongeveer € 5 miljoen per jaar kost. Dus ik kan het goed uitleggen, dus als je ook die vergelijking naast elkaar maakt, maar uw punt 'weet je wat, maak er 2 keer zoveel van', ja de gedeputeerde van Cultuur denkt 'dat zou misschien wel heel fijn zijn', maar de gedeputeerde van Financiën die overtuigt hem dan en wijst hem er dan ook nog eens op: en wat zou je dan echt allemaal meer willen doen? Want voor je het weet, zit je in een situatie die iets met zich meebrengt als 'geld zoekt project' en ik denk dat we een zekere mate van goed met elkaar kijken met een ontwikkelsysteem, samen met onze cultuurtanks, samen ook met andere partners, dat een zekere mate van schaarste ook de kunst en cultuursector verder kan brengen en voorzitter, dus uw voorstel om de bedragen te verdubbelen, zijn absoluut sympathiek

bedoeld, maar ik denk dat het toch niet echt dienstig is en met alle respect, de tribunes zitten momenteel ook niet vol met organisaties en met borden die zeggen: wij eisen meer.

Voorzitter, dan de heer Kuntzelaers die, o nee ik moet bij mevrouw Straus nog even het punt pakken van de cultuureducatie, excuus. Dat is het punt van, en dat is een misverstand dat uit de brief, of uit het kader dat wij hebben geschreven, daarin zeggen wij dat binnen cultuureducatie wij het belangrijk vinden dat er muziek in zit, letterlijk en figuurlijk, maar dat betekent niet dat wij opleggen dat elke euro besteed moet worden aan muziek, dat zou onwenselijk zijn. Wij vinden wel, omdat we een lange traditie hebben op het gebied van muziek in Limburg en ook in de afgelopen periode met het plan DOOR!, samen met de pedagogische academie voor het basisonderwijs (pabo), samen met alles en iedereen in die muziekwereld, hebben wij wel een impuls gegeven aan dat muziekonderwijs en wij vinden het belangrijk dat dat op een manier doorgaat, maar het is aan scholen zelf en aan de penvoerders die de cultuureducatieplannen maken in de regio om de uiteindelijke keuze te maken. Er is geen Provinciale cultuureducatiepolitie.

De voorzitter: Mevrouw Straus met een vraag.

Mevrouw Straus (VVD): Ik ben blij dat er geen Provinciale cultuureducatiepolitie is, dat kunt u waarschijnlijk wel begrijpen, maar is het wellicht mogelijk dat we de tekst net iets anders opschrijven omdat nu de impressie zou kunnen bestaan dat scholen zich enkel met muziek bezig moeten houden en ik begrijp heel goed uit de beantwoording van de gedeputeerde dat dat niet de bedoeling is, maar ja goed, zo goed als de gedeputeerde deze notitie heeft bestudeerd, verwacht ik dat de meeste schooldirecteuren dat niet zullen doen. Dus als het wat helderder erin kan staan dat eventuele andere kunstvormen niet uitgesloten zijn of dat die ook mee kunnen doen gewoon in de regeling, dat zou ik wel heel fijn vinden.

De voorzitter: Dat is een vraag ja.

Gedeputeerde Koopmans: Voorzitter, ja dat kan. Ik heb daar zelfs ook al een tekst voor want we hadden er natuurlijk al over nagedacht. Ik kan hem even niet voor mij vinden want zoals mijn medewerkers weten, worden meer dan 3 papieren bij mij altijd een chaos, maar ik zeg u toe, ik zal hem dadelijk even opzoeken en hem even voorlezen. We hebben een tekst waardoor dat mogelijke misverstand, dat dus niet bedoeld was, er niet meer hoeft te zijn.

De voorzitter: Oké dank u. We gaan verder.

Mevrouw Straus (VVD): Dat is dan een toezegging voorzitter.

De voorzitter: Ja, eerst voorlezen, dan pas een toezegging.

Mevrouw Straus (VVD): Omdat u dat afconcludeerde, ik zou het toch wel fijn vinden om daar formeel een toezegging van te krijgen.

De voorzitter: Eerst... Ja.

Gedeputeerde Koopmans: Ja, daar wordt het punt op aangepast. Dan voorzitter kom ik bij... Ik was bij de heer Kuntzelaers en dan gaat het over datgene wat te maken heeft met de middelenverdeling over het land en over Limburg. Voorzitter, zijn laatste oproep, de laatste oproep die de heer Kuntzelaers in zijn betoog deed, namelijk dat de motie die in de Kamer is aangenomen met betrekking

tot de gratis, 1 dag gratis bij de rijksmusea, ja, daar heeft hij een heel terecht punt te pakken. Het kan toch eigenlijk niet waar zijn, we hebben ze niet en dan wordt er weer geld gestopt in... Nog fijner voor de rest van het land, maar wij hebben er niks aan en voor onze scholen is dat ook ingewikkeld want als je met school naar Amsterdam moet, nou ja, je bent klauwen geld kwijt. Dus steun voor uw oproep om, en misschien zouden we het volgende kunnen doen, dat wij als Provinciebestuur aan de minister ook nog een brief schrijven op dat punt, waarin wij uitdrukkelijk laten weten dat wij vinden dat een gratis museum dag, als die in de rijksmusea plaatsvindt, ook in die provincies waar geen rijksmuseum is, tot een extra bijdrage zou moeten leiden, waardoor wij, en dan kom ik aan de motie van de SP, ook die gratis museum dag of een aantal gratis museum dagen of bijvoorbeeld gratis museum voor scholieren zouden kunnen introduceren. Dat zou ik eigenlijk aan elkaar willen koppelen, om daar eens voor te gaan knokken en om u daar zo snel mogelijk over te berichten van hoe de minister daar in zit en sowieso zeg ik tegen heer Van der Valk, wij hebben u de brief nog even gestuurd die we 1,5 jaar geleden hebben gestuurd toen dezelfde discussie, of 2 jaar geleden, toen dezelfde discussie in uw Staten plaatsvond met betrekking tot de gratis dag, dat is voor bijvoorbeeld het Museumplein een enorm deel van hun inkomsten en ik zou liever, ook omdat het Museumplein wat in de afgelopen dagen ook in het nieuws is geweest met betrekking tot de extra subsidie die wij hebben gegeven, ik zou liever over een halfjaar daar nog eens een keer met u nader over spreken omdat het Museumplein ook ervoor gekozen heeft met onze hulp om een aantal dingen anders te gaan aanpakken. Ik kan u dan ook meedelen dat, dat is de afgelopen dagen definitief geworden, mevrouw Holtjer, die is zakelijk directeur van het Bonnefantenmuseum, en de beide Raden van Toezicht erin hebben toegestemd, ook beide directies, dat mevrouw Holtjer een halfjaar lang 2 dagen in de week het Museumplein op de zakelijke kant gaat ondersteunen en ik ben er eigenlijk voor om dat proces echt eerst even te laten lopen, dan komen we daar over een halfjaar op terug en we doen de actie die ik net ook aan de heer Kuntzelaers, aan u alle Statenleden, toegezegd naar het Rijk toe en dat we dan nog eens even deze motie van u tot ons pakken en kijken hoe we daar op de meest verstandige manier mee om kunnen gaan. Voorzitter, dan...

De voorzitter: De heer Van der Valk. Deze toezegging hebben wij genoteerd en de vraag is of de motie kan worden aangehouden.

De heer Van der Valk (SP): Ja voorzitter, ik had een heel betoog klaar om de sympathieke gebaren, wat ik niet verwacht had, van de gedeputeerde toch stevig aan te pakken. Dus wat dat betreft, als u die toezegging doet 'ik wil er nog eens goed naar kijken, ik wil met het omveld gaan kijken naar een goede voorziening voor scholieren en leraren', dan is voor ons de motie op dit moment niet nodig en houden we hem even aan.

Gedeputeerde Koopmans: Dank u wel.

De voorzitter: Ja, dank u.

Gedeputeerde Koopmans: Voorzitter, dan de motie die gaat over de verdeling over Noord- en Midden-Limburg. Voorzitter, ik ben blij dat het een motie is, dan geeft het ons ook wel een beetje ruimte om daar op een verstandige manier mee om te gaan want wat is er aan de orde? We hebben natuurlijk al, en dat doen we voor Zuid-Limburg niet, een bijdrage van € 75.000,00 voor de cultuurregio Noord, waar ze een aantal dingen voor moeten doen. In het beleid zit nog een extra bijdrage van € 100.000,00 en wat ik zou willen doen, ik wil best... Er zijn namelijk een aantal gemeenten die daar extra aan mee gaan doen, aan wat er in Noord- en Midden-Limburg gebeurt, en als daar extra gemeenten aan meedoen, gaan we daar extra geld tegenover zetten, zodat die samenwerking nog profijtelijker wordt. We hebben ook... In die zin voorzitter, is het ook wel goed om

te zeggen dat de Noord- en Midden-Limburgse theaters in tegenstelling tot de Zuid-Limburgse theaters een bijdrage van € 200.000,00 hebben gekregen om hun systemen aan elkaar te koppelen en datgene wat we bedoeld hadden met Diep, het festival in Weert, om met hen met een extra bijdrage te komen tot hun ontwikkeling, tot een CPI of tot een subinfra. Ja, zij hebben ons laten weten 'dat doen we toch niet', om hun eigen redenen. Dat mag, maar er zijn wel een paar andere instellingen in die regio die dat wel willen en die zijn we nou ook actief aan het ondersteunen want uiteindelijk gaat het erom, daar gaat het u ook om, niet om vooraf geld te brengen naar iets wat..., naar wat dan? Nee, wij zijn heel actief bezig om te kijken, ook met bestaande instellingen, hoe je dus in Noord- en Midden-Limburg een aantal impulsen kunt geven waardoor die ontwikkeling juist plaatsvindt, waardoor bijvoorbeeld op het gebied van popmuziek, waar Noord- en Midden-Limburg, zeker Noord-Limburg, toch al heel sterk is, om daar weer extra impulsen te geven en de Stichting Popmuziek Limburg (SPL) heeft een plan gemaakt voor Noord- en Midden-Limburg waar zij en gemeenten aan meebetalen en ik geloof ook de poppodia en wij hebben ook de bereidheid, ik geloof dat ze ons € 50.000,00 vragen, om dat bij te dragen, zodat die beweging vol blijft doorgaan.

De voorzitter: Een korte vraag van de heer Kuntzelaers.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Ja, dank u wel voorzitter want in mijn betoog stelde ik al, ik zie dat de gedeputeerde en de Provincie die beweging maken en toch constateert ook de gedeputeerde in zijn eigen analyse dat die disbalans blijft bestaan en als we bijvoorbeeld kijken naar de samenwerkingsverbanden en de ondersteuning die er aan de cultuurregio's wordt gegeven dan zien we natuurlijk een verschil in slagkracht en ook in ontwikkelpotentieel tussen beide en toch zien we dat de bijdragen daar bijna gelijk zijn en vandaar ook de motivering richting de gedeputeerde om niet alleen met de toevoeging van een aantal gemeenten, waardoor het oppervlak en de schaalgrootte inderdaad groter wordt wat sowieso eventueel een extra bijdrage zou legitimeren, maar om juist omdat het een uitgestrekter gebied met een diverser en schraler cultuuraanbod is, om daar juist dan die aanvullende investering op te doen. Is dat niet een logisch uitvloeisel van de constatering die u zelf doet?

Gedeputeerde Koopmans: Ja, maar daarom hebben we ook in onze subsidieregeling staan voor de instellingen dat als men in Noord- en Midden-Limburg wat doet, krijg je wat extra's, dan krijg je extra punten, zo moet ik het zeggen. Als in het systeem... We hebben in de festivals en evenementen ook extra bijdragen zitten, dus we doen het heel veel en ik zeg u bij dezen ook nog toe, ik wil daarin ook nog echt meer doen, ik wil met die gemeenten, want dat denk ik dat het meest verstandig is, om met de gemeenten het overleg te hebben over wat zou dan extra geld, wat zouden we daar voor goede dingen mee kunnen doen. Dat zeg ik u met overtuiging toe, maar om heel precies te zeggen zoals bijvoorbeeld VIA ZUID moet, VIA ZUID is ook een eigen instelling en als we die van hieruit belasten, van u moet talenten daar ontwikkelen, ja dat doen ze al, ik heb met hen daarover gesproken even, ja maar wat betekent dat dan extra, wij snappen uw bedoelingen heel goed, maar als je het formuleert zoals het geformuleerd is, dan komen we met de beste bedoelingen een heel eind, maar letterlijk is het heel ingewikkeld.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Ja voorzitter, nog 1 laatste vraag dan, specifiek op het stimuleren van makers want uiteindelijk faciliteert de sterke Zuid-Limburgse infrastructuur natuurlijk een veel makkelijker afzetgebied voor makers dan Noord- en Midden-Limburg, al is het maar door de geografische ligging, door de spreiding et cetera en juist om die reden zou ik zeggen, is een investering in makers die zich richten op Noord- en Midden-Limburg in ieder geval een extra plus en ik zou de gedeputeerde dan ook echt willen oproepen om in die richting, hoe stimuleren we op een aantal manieren dat er makers worden toegevoegd aan Midden- en Noord-Limburg, hoe kunnen we

dat faciliteren en als u zegt, dat kan via VIA ZUID of een andere manier, dan vind ik dat allemaal prima.

Gedeputeerde Koopmans: Ik zeg u toe dat we dat gaan doen en we gaan uw berichten over een aantal maanden, ook aan de hand van datgene wat er ingeleverd is aan plannen, hoe we dat gaan doen en extra gaan stimuleren. Ik denk echt dat het een goed idee is, alleen ik vind het heel ingewikkeld hoe het geformuleerd is om het letterlijk zo te doen. Ja, we gaan het doen want het is een goed idee. We hebben dat, toen we samen in debat waren in Venlo bij Grenswerk, ook mee kunnen maken wat voor interessante makers daar actief zijn.

Voorzitter, de heer Frische had het nog over de kosten van de werkplannen en dan kom ik ook even terug op de motie van mevrouw Jenneskens. Voorzitter, ik had de afgelopen week een instelling op bezoek en die heeft 3 kwartier met mij gesproken en de inhoud is niet aan de orde geweest. Het ging alleen maar over het gebouw en het ging alleen maar over, laat ik zeggen de codes, en voorzitter, daar ben ik eerlijk gezegd niet zo'n fan van, van die ontwikkeling en Fair Practice Code is een code waarvan minister van Engelshoven, die hecht daar heel erg aan, die zegt dat het van groot belang is dat iedereen zeg maar goed betaald wordt en passend betaald wordt. Voorzitter, in de debatten met de minister heb ik ook gezegd dat op zich de grondgedachte prima is, maar de cultuurwereld en ook in Limburg en bijvoorbeeld ook professionele musea in Limburg barsten van de vrijwilligers en die grens trekken tussen wat is vrijwilligerswerk, wat is professioneel werk en hoe ga je daarmee om, als je dat al te precies uitvoert, dan krijg je echt een kaalslag. Als iedereen die in de cultuurwereld, bij festivals, als vrijwilliger actief is, betaald moet worden, ja dan krijgen... We hebben nog een derde over en dan ben ik optimistisch want het barst van de vrijwilligers. Dus wij hebben er dus voor gekozen om in onze beleidsregels te zeggen: ja, jullie moeten daar rekening mee houden en vertel ook hoe je daarmee omgaat, maar wij zetten het niet neer als een letterlijke verplichting omdat ik het van de minister wel een klein beetje obligaat vind dat ze wel die verplichting oplegt, maar niet een extra bijdrage daarbij doet want dan krijg je dus minder cultuur voor hetzelfde geld en dat vinden wij geen verstandige keuze. Dat staat los van het feit voorzitter, dat ook wij van opvatting zijn en daar waar wij zelf opdrachten geven bijvoorbeeld, wij altijd zeggen: mensen moeten op een fatsoenlijke manier voor hun professionele werk middelen krijgen. Dus voorzitter, ik ontraad dus de letterlijke, zoals de motie nou letterlijk is geformuleerd omdat als je dat gaat doen, de werkplannen echt pagina's langer moeten worden om alleen al te moeten uitleggen waarom de vrijwilligers die actief zijn niet onder die code vallen et cetera. Voor de grote instellingen, misschien is dat, mevrouw Jenneskens, voor u een kleine geruststelling, ja die leveren ook in, de culturele basisinfrastructuur (BIS)-instellingen, die leveren ook in in Den Haag bij de Raad voor Cultuur en bij de minister en zij moeten het op grond van de regels van de minister wel doen, maar ook daar heeft de minister gezegd: pas toe of leg uit.

De voorzitter: Ja, een korte vraag.

Mevrouw Jenneskens (D66): Voorzitter, ik ben even benieuwd of de vraag is eigenlijk, als de minister de code wel toepast, ik begrijp op zich de gedachte om niet overbodige regels te creëren, maar als het ministerie ze wel toepast en wij zijn mede-subsidiënten, dan hebben we toch te maken met die code, dus hoe gaan we daar dan mee om want dan...

Gedeputeerde Koopmans: Ja, dat is een goede vraag. Bij de BIS-instellingen, dan heb je het dus over de philharmonie zuidnederland, bij Opera Zuid en dergelijke, daar geldt die van de zijde van de minister of bij Marres bijvoorbeeld, daar zal men dus aandacht aan moeten schenken, maar we hebben nog tientallen anderen die alleen door de Provincie gesubsidieerd worden en ik vind het nogal wat om die dat ook weer op te leggen. Dus en dat is omdat die de formulering heeft dat het voor die

€ 11,1 miljoen geldt. Dan geldt het dus voor die allemaal en voorzitter, dat zou ik echt u willen ontraden en met respect voor de beste bedoelingen die daarachter zitten.

Mevrouw Jenneskens (D66): En als we er een uitzondering op zouden maken voor vrijwilligers of zoiets, dat...

Gedeputeerde Koopmans: Ja, maar dan mag u mij uitleggen hoe dat dan gaat, hoe je dan een werkplan moet schrijven. Dat is dan heel ingewikkeld om dat te doen en dat wil ik eigenlijk echt voorkomen en zeker bij de subinfra, dat zijn allemaal wat kleinschaligere in wezen initiatieven. Ja, die moeten dan maar weer een aantal pagina's erbij schrijven en voorzitter, wat levert het dan exact op? In elk gesprek dat wij hebben, praten wij hier natuurlijk wel over, maar ik vind het echt ingewikkeld om dat voor elke instelling vast te stellen en, er wordt mij net nog een briefje aangeleverd, een uiterst relevante opmerking die ik nu ook nog moet maken is dat de regeling natuurlijk al is vastgesteld. Dus die hebben wij u eerder al in concept, daar hebben wij met u over gesproken dus de regeling is vastgesteld. Dus het letterlijk in de regeling opnemen dat kan dan niet want iedereen is al aan het schrijven.

Mevrouw Jenneskens (D66): Ja, oké. Dan nog even een vraag, want dat heb ik dus niet terug kunnen lezen in de... Achterin het kader zit 1 pagina verslag van het digitale raadplegingen eigenlijk van het veld. Daar is die vraag niet gesteld, naar die Fair Practice Codes. De bedoeling, de geest van die motie is onderzoeken hoe zorg je ervoor dat we in Limburg samen met de sector, dat is eigenlijk die 2^e bullet, werken aan die Fair Practice Code en streven naar dat loon naar werken want die Fair Practice Code is uiteindelijk een code van de sector zelf.

Gedeputeerde Koopmans: Voorzitter, dan heb ik een andere suggestie en dat wil ik u bij dezen toezeggen. Dit is een vierjaarlijks beleidskader en er zit een tweejaarlijks uitvoeringskader in, dus over 2 jaar komen wij bij u terug en daar zal een aparte paragraaf gewijd worden, dat zullen wij dan voorbereiden, dat wij met iedereen hier wel over spreken van hoe doe je dat. Dus ik zeg u toe, en ik denk dat dat dan is wat u uit dit debat heeft kunnen halen, dat we een paragraaf maken waarin wij met de verschillende organisaties spreken over op welke wijze op een verstandige manier met de Fair Practice Code omgegaan wordt.

Mevrouw Jenneskens (D66): Dank u.

Gedeputeerde Koopmans: Voorzitter.

De voorzitter: Kunnen we langzamerhand afronden want we zijn al zeker 3 kwartier aan het antwoorden.

Gedeputeerde Koopmans: Ja, nou het is toch gezellig?

De voorzitter: Ja. Er liggen nog 7 stukken, dus vandaar.

Gedeputeerde Koopmans: Voorzitter, de sfeer is goed. Voorzitter, dan vroeg de heer Frische nog om met Brabant in gesprek te zijn en te blijven over de financiering van de philharmonie. Daar past het volgende bij voorzitter, om te zeggen dat de minister in de procedure die nou loopt voor de vaststelling van de subsidies, grote waardering hebben wij daarvoor, om een reflectiemoment te kiezen en dat reflectiemoment dat betekent dat tussen het indienen van de werkplannen van alle instellingen, zoals van de philharmonie, dat moet voor 1 februari gebeuren, bij ons moet het voor 4

februari gebeuren, net voor die tijd, dus net na 1 februari, heeft de Kamer bedongen, en daar ben ik ook de Kamer dankbaar voor, dat de lijst van werkplannen wordt gepubliceerd, dus wie allemaal aangevraagd heeft. Dan kunnen wij in die dagen met elkaar, en ik heb gisteren in het IPO-overleg over cultuur, ook afgesproken dat wij dan met collega's ook gaan praten over hoe kunnen wij nog wat extra input geven, wat zijn onze opvattingen en wat is het beleidskader dat we vandaag natuurlijk aan de orde stellen met betrekking tot de verschillende instellingen die ook bij het Rijk hebben aangevraagd, hoe we daar samen mee omgaan en dat leidt dus zeker tot een gesprek met ook de Provincie Brabant omdat we daar natuurlijk veel zaken samen mee delen, zoals ook Opera Zuid. Voorzitter, ik denk, ik hoop, dat ik daarmee alle vragen beantwoord heb.

De voorzitter: Nee, er komt nog een vraag van de heer Frische, dus als u even blijft staan.

De heer Frische (CDA): Ja voorzitter, dan hoeft ik geen 2^e termijn te doen. Ik heb nog gevraagd naar de motie in de Kamer over de amateurkunsten.

Gedeputeerde Koopmans: Voorzitter, die motie is vooral gericht op de landelijke koepels en dat is heel goed dat dat gebeurt want het is wel heel bijzonder dat, en dat zie je op meer terreinen, landelijke koepels niet gefinancierd worden aan de rijkskant, maar de Provinciale koepels, bijna alleen in Limburg, wel. Dus ik heb begrepen dat die motie vooral bedoeld is naar de landelijke koepels, dus in geval van de Limburgse Bond Muziekgezelschappen (LBM) en ook de Limburgse Bond van Tamboerkorpsen (LBT) gaat het over de Koninklijke Nederlandse Muziek Organisatie (KNMO) dan en niet zozeer gericht is op een doorvertaling daarvan, dat er rechtstreeks geld naar de Provinciale koepels gaat. Wat natuurlijk wel kan helpen dat is als de rijkskoepel of de landelijke koepels meer geld hebben, dan kan dat helpen om in hun ondersteuning naar de muziekwereld ook in Limburg en dat is 1 van de belangrijkste gebieden in het werkgebied van de KNMO bijvoorbeeld.

De voorzitter: Ja, dank voor het antwoord. Dank ook voor bijdragen van Gedeputeerde Staten in de 1^e termijn en ik ga na deze uitputtende behandeling kijken of er nog veel behoefte zal zijn voor een 2^e termijn. Ik kan het me bijna niet voorstellen, maar goed je weet het nooit. Ik ga eens even kijken of D66 nog 1 minuutje heeft. Ja, 1 minuut. O geen meer? U zei 'nee'. Wel? Ja, dan is mevrouw Jenneskens nu aan de beurt voor 1 minuut, 1/3 van de spreektijd.

Mevrouw Jenneskens (D66): Voorzitter, dank. Dank aan de gedeputeerde voor de toezeggingen. Ik heb nog 1 aanvullende vraag waar ik in 1^e termijn niet aan was toegekomen. In het kader staat iets over de Code Diversiteit. Die was bij het maken van het kader nog niet, maar die is 1 december gereed. Hoe gaan we daarmee om is eigenlijk de vraag. Dan de opmerking over talentontwikkeling. Wat te prijzen is aan DOOR! en aan Cultuureducatie met Kwaliteit is dat het samen met het onderwijsveld en onder andere de pabo's tot stand is gekomen en de vraag is eigenlijk, wat kunnen we er nou van leren want wij bedenken in deze Statenzaal heel vaak dingen voor het onderwijs, ik ben daar zelf absoluut ook schuldig aan, maar hoe kun je dat netwerk nou gebruiken voor dialoog, zodat je niet voor sport, cultuur, onderwijs en zweetvoeten verschillende dialoogtafels inricht met het onderwijs, maar dat samen gaat doen? Dat was eigenlijk daar de gedachte achter en dan de motie, heb ik eigenlijk even een vraag aan de voorzitter. Kun je een motie 2 jaar aanhouden, tot een volgend beleidskader?

De voorzitter: Theoretisch kan dat, dat moet je wel ieder halfjaar even laten weten via het Presidium, maar dan kan dat.

Mevrouw Jenneskens (D66): Ja, dan zou ik dat graag willen doen onder dank voor de toezegging en dan zien we dat in het volgende beleidsplan met veel belangstelling tegemoet.

De voorzitter: Dan wordt de motie dus bij dezen aangehouden, 2543. Ja, dank u. Ik kijk even of er nog behoefte is aan een 2^e termijn bij de heer Claassen van de PVV. Nee. Bij de heer Franssen van LOKAAL-LIMBURG? Ook niet. Wel.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Ja, dank u wel voorzitter. Ook kort. Blij met de toezegging van de heer Koopmans in dezen. Limburg wordt verder ontzorgd en dat is natuurlijk belangrijk. Dank u wel.

De voorzitter: Hartelijk dank mijnheer Franssen. Ik kijk even of een 2^e termijn bij mevrouw Straus nodig is. Dat is niet het geval. Dan bij de heer Van der Valk, een 2^e termijn? Niet het geval. De heer Kuntzelaers, 2^e termijn? Dat is wel het geval. Ja, het woord is aan de heer Kuntzelaers.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Dank u wel voorzitter. Reagerend op datgene wat de gedeputeerde zei over de motie die de cultuur in Noord- en Midden-Limburg zou moeten verstevigen en versterken. We snappen de duiding van de gedeputeerde waarin hij zegt: het moet niet een pot geld zijn waar de projecten zich komen melden. Ik geloof ook niet dat het bedrag dat hier staat dusdanig is dat er geen projecten zouden zijn die daarbij zouden kunnen horen, maar we kunnen wel meegaan in de gedachte dat de gedeputeerde zegt, als ik hem mag interpreteren op mijn manier, ik zal het maar zo zeggen, dan rapporteer ik aan u terug dat er in ieder geval de ontwikkelingen rondom nieuwe projecten en vernieuwing in Noord- en Midden-Limburg en hoe zich dat dan verhoudt binnen deze provincie, als andere punt dat dan in die rapportage of in die brief, ik weet niet hoe die naar ons toe gaat komen, maar in ieder geval dat daar staat hoe makers worden gestimuleerd om in Noord- en Midden-Limburg aanvullend op het huidige beleid aan de slag te gaan en tot slot hoe de gemeenten in hun samenwerking worden geëquipeerd binnen de cultuurregio aanvullend op de bijdrage van de 3 toegevoegde gemeenten en ik zie dat u knikt, dus dank u wel.

De voorzitter: Dat gaat nog te snel, dus daar wachten we de beantwoording even af. De heer Frische nog een 2^e termijn? Dat is niet. Dan is de gedeputeerde eigenlijk meteen al aan de beurt voor de 2^e termijn beantwoording.

Gedeputeerde Koopmans: Ja voorzitter, misschien even naar de heer Kuntzelaers toe. Hij is al blij met wat ik ga zeggen geloof ik.

De voorzitter: De heer Kuntzelaers, u krijgt net antwoord, u heeft net antwoord gekregen.

Gedeputeerde Koopmans: Ja voorzitter, naar de heer Kuntzelaers toe. Half april nemen wij het besluit naar aanleiding van de aanvragen die er liggen. Dat sturen wij dan naar u toe en in dat besluit, dat is denk ik nog veel interessanter voor u, zullen wij ook zeg maar rapporteren over wat we op het punt van Noord- en Midden-Limburg kunnen doen omdat er aanvragen liggen en gaan doen omdat er misschien te weinig of weet ik wat is want dat is nog veel concreter voor u, kunt u dan ook mede beoordelen, want dan gaat het over de inzet van de centen, van hoe we dat doen en ik hoop dat u, en verwacht ook dat u ons daarin vertrouwt dat we daar vol aan de slag gaan met die gemeenten en met makers en dat komt dan geloof ik 15 mei in de Staten of zoiets. Het voorlopig adviesrapport heet dat, maar dat is een besluit van ons. Dus dat krijgt u dan en daar gaan we dus een vette paragraaf maken over Noord- en Midden Limburg. Voorzitter, dan mevrouw Jenneskens, die vroeg nog even naar...

De voorzitter: Meteen even afconcluderen dat u daarmee de motie aanhoudt tot dat moment?

Gedeputeerde Koopmans: Ik zou hem liever met mijn interpretatie overnemen.

De voorzitter: Dat mag ook. Wilt u hem liever overgenomen hebben met de interpretatie van de gedeputeerde? Ja, daar moet hij goed even over nadenken.

Gedeputeerde Koopmans: Voorzitter, mevrouw Jenneskens vroeg nog even: hoe doen we dat met die scholen? Dat is een terecht punt. Je kunt scholen, en dat hebben we als politiek of het nou in de Kamer is of hier of in de gemeenteraad, we hebben snel de neiging om elke keer maar weer die scholen met iets op te zadelen, met name bij het muziekprogramma DOOR! zijn we erin geslaagd om juist ook aan de kant van de omgeving van die scholen de koppeling te maken met verenigingen bijvoorbeeld, die juist ook bijvoorbeeld bij de pabo's, zeg maar het zich handelingsbekwaam voelen wat echt bij tientallen procenten van de leerkrachten niet meer aan de orde was, om daar te investeren. Ja, dat leidt ertoe op lange termijn dat ontzettend veel kinderen wel in aanraking komen, regulier, met onderwijs en je moet dus heel vaak en ook nadenken over hoe je bestaande systemen kunt gebruiken om dat te brengen in plaats van weer een nieuwe opdracht bij een school neer te leggen.

Voorzitter, dan nog even naar mevrouw Straus, daar zou ik nog even de letterlijke tekst, daar op pagina 48 van het beleidsplan staat: "Het stellen van voorwaarden aan de penvoerders inzake" en dan staat er: "de inzet van de Provinciale bijdrage in relatie tot muziekonderwijs" en wij maken daarvan: "de inzet van de Provinciale bijdrage in relatie tot cultuureducatie, waaronder ook muziekonderwijs" want dat is... Ik zie uw duim.

De voorzitter: Ja, dan moeten we even voor de notulen zeggen, er gaat een duim omhoog.

Gedeputeerde Koopmans: Ja en we passen dus het beleidskader op dat punt bij dezen in gemeen overleg met u aan.

De voorzitter: Ook dat is een toezegging en wordt dan later verwerkt. Ja? Dan ga ik nog even hoopvol kijken naar de heer Kuntzelaers of die kiest voor overnemen of aanhouden.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Ja, dank u wel voorzitter. Omdat wij ook heel nieuwsgierig zijn naar wat de rest van de Staten hiervan vinden, zullen we hem wel in stemming brengen, wetende op welke wijze de gedeputeerde hem gaat interpreteren. Dus tot zover.

De voorzitter: Dus als hij wordt aangenomen, dan geldt de interpretatie van de gedeputeerde. Ja, oké. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Ja, dat risico is, bij afwijzen dan dat... Oké, dit wetende dames en heren, zijn wij aan het einde van de 2e termijn. Dat betekent ook dat wij tot besluitvorming kunnen gaan overgaan. Ik verzoek u allemaal plaats te nemen op uw eigen plek want dat betekent dat aan de orde is de besluitvorming over G-19-0... O sorry, er komt nog een stemverklaring inderdaad, die was aangekondigd. Er komen een paar stemverklaringen. Eerst de stemverklaring van de heer Heldens en dan nog een stemverklaring van mevrouw Jenneskens.

Mevrouw Jenneskens (D66): Geen stemverklaring, mogen we heel even een halve minuut schorsen om de motie van de heer Kuntzelaers nog even te checken, wat we daarmee gaan doen na dit?

De voorzitter: Ja, dan moet mijnheer Heldens dus even weer terug of...

Mevrouw Jenneskens (D66): Ja, sorry,

De voorzitter: Mijnheer Heldens mag zijn stemverklaring... Ja, het moet altijd aan het einde. Wij schorsen de vergadering voor een halve minuut. De tijd gaat nu in.

[SCHORSING]

De voorzitter: Ja, de halve minuut is langzaam voorbij. Is de beraadslaging nog niet beëindigd? Ja, wij zijn klaar. Dames en heren, ik beëindig de schorsing, ik heropen de beraadslaging, dat wil zeggen niet de beraadslaging, wij gaan over zodadelijk tot stemming en daarvoor had de VVD aangekondigd voor een stemverklaring van de heer Heldens zelf. Ja, de heer Heldens.

De heer Heldens (VVD): Dank u wel voorzitter. Voorzitter, voor wat betreft de nota Cultuur sluit ik me aan bij de mooie woorden over de cultuur van onze fractievoorzitter Karin Straus. Deze nota gaat mij ook aan het hart, maar er is 1 element ingefietst waar ik me absoluut niet mee kan verenigen en dat is een subsidie van € 250.000,00 voor The Passion. Als liberaal hecht ik enorm aan de scheiding tussen kerk en staat en heb ik grote moeite met overheidsfinanciering en religieuze evenementen, gebouwen en instellingen. Daar ik me verder wel in de nota kan vinden, zal ik voor de nota stemmen met de aantekening fel tegenstander te zijn van de verstrekte subsidie aan The Passion en het zal u niet verbazen dat ik zo meteen bij de beleidsnota Monumenten weer met een stemverklaring kom. Dank u wel.

De voorzitter: Ja, dank u wel. Dan komt er nog een stemverklaring van de heer Van der Valk.

De heer Van der Valk (SP): Ja voorzitter, de gedeputeerde zei het al, er is brede steun. Ook vanuit de SP kunnen wij de beleidsnota Cultuur omarmen. Als het gaat over de interpretatie van de motie, zien wij daar ook wel mogelijkheden, dus wat dat betreft een akkoord van ons.

De voorzitter: Dan ook een stemverklaring, D66.

Mevrouw Jenneskens (D66): Voorzitter, we hadden even een vraag aan de heer Kuntzelaers want die zegt 'ik dien hem in omdat ik het belangrijk vind dat de Staten ook deze wens uitspreken'. Dus D66 stemt voor de motie van de heer Kuntzelaers, maar dan wel met de interpretatie van de gedeputeerde, dat wilde ik erbij zeggen.

De voorzitter: En dan nog een stemverklaring van de heer Claassen, ja.

De heer Claassen (PVV): Ja, ik wil een stemverklaring afgeven, met wat mijn ambtgenoot zegt, raak ik weer in dubio want is het niet dan of dat we nu stemmen voor de motie of dat we in gaan stemmen, dat is heel sluw gespeeld mijnheer Koopmans, of het dan..., dat er dan een dictum aan toegevoegd wordt dat conform Koopmans is.

De voorzitter: De volgorde is altijd eerst het stuk, dan de moties. Het is geen amendement.

De heer Claassen (PVV): Nee, maar er werd net 'ja' gezegd tegen mijn voorganger dat het dan de motie was met de interpretatie van de heer Koopmans.

De voorzitter: Als de motie daarna in stemming komt, en die komt na de stemming over het stuk, en de motie zal worden aangenomen, dan wordt verondersteld dat de interpretatie die de gedeputeerde aan het dictum geeft, dat dat de interpretatie is die geldt. Ja, mevrouw Straus.

Mevrouw Straus (VVD): Voorzitter, in navolging van collega Jenneskens van D66 willen wij ook voor die motie stemmen, maar wel met de interpretatie zoals de gedeputeerde hem gegeven heeft.

De voorzitter: Ja, dat was ook de opmerking van de indiener van de motie, dus in die zin zijn we het daarover eens, maar daar zijn we nog lang niet want we gaan eerst stemmen over G-19-035 en dat is het stuk Beleidsprogramma Cultuur, 'Ruimte voor cultuur', het beleidsprogramma zelf en het dictum is om dat vast te stellen en ook de inzet van de bijbehorende intensiveringsmiddelen Cultuur en Erfgoed van meer dan € 11 miljoen. Dames en heren, ik open de stemming over het Beleidsprogramma Cultuur 2020-2021. De stemming geopend.

Ik sluit de stemming en constateer dat het met algemene stemmen is aanvaard, aldus besloten. Proficiat.

Dan kom ik bij de moties. Dat is de motie 2542, die is aangehouden. Dat is de motie van de heer Van der Valk. De motie 2543 van mevrouw Jenneskens, die wordt voor 2 jaar aangehouden, maar daar moeten we wel iedere 6 maanden even op letten en dan hebben we wel motie 2544, die komt in stemming en nogmaals, zou die worden aangenomen dan geldt de interpretatie die de gedeputeerde daaraan gegeven heeft, maar natuurlijk moet er eerst worden gestemd. 2544, de stemming is geopend.

De stemming is gesloten en ook deze motie is dan met algemene stemmen aanvaard en daarmee ook de interpretatie van de gedeputeerde.

12.3 G-19-034 Gewijzigd Statenvoorstel Monumenten behouden, benutten én beleven, beleidsprogramma monumenten 2020-2023, brief gedeputeerde Mackus van 2 december 2019 (GS 2019-88120)

De voorzitter: Dat gezegd hebbende, gaan wij naar het volgende agendapunt. Dat is G-19-034, het gewijzigd Statenvoorstel Monumenten behouden, benutten én beleven, beleidsprogramma Monumenten 2020-2023, de brief van gedeputeerde Mackus van 2 december 2019.

Het Statenvoorstel is behandeld in de Statencommissie CS van 12 november jl. De Commissie heeft besloten om het voorstel als behandelstuk door te geleiden naar Provinciale Staten van vandaag.

Voorgesteld besluit zal zijn dat aan Provinciale Staten wordt gevraagd om het beleidsprogramma Monumenten 2020-2023 Monumenten behouden, benutten én beleven en de inzet van de intensiveringsmiddelen Monumenten gewijzigd vast te stellen naar aanleiding van gedane toezeggingen in de vergadering van de Statencommissie CS van 22 november 2019.

In principe kan er in 2 termijnen over vergaderd worden. Er zijn slechts 2 sprekers aangemeld, dus ik ben benieuwd of dat ook 2 volle termijnen nodig heeft, maar goed wij gaan het zien. De 1e spreekster zal zijn mevrouw Jiménez Hastenrath van de PVV-fractie en aansluitend mevrouw... Ja wacht even LOKAAL-LIMBURG is er waarschijnlijk wel. Nou eerst maar eens even mevrouw Jiménez Hastenrath en ik kondig u aan dat dat de maidenspeech van mevrouw Jiménez Hastenrath is.

Mevrouw Jiménez Hastenrath (PVV): Dank u wel voorzitter. Voor de eerste keer spreken in een Statenvergadering is natuurlijk iets heel bijzonders, de maidenspeech. Het is een eer de Limburgse

bevolking te mogen vertegenwoordigen in het mooiste Provinciehuis van Nederland. Ik woon nu ruim 20 jaar in Venlo, een echte Limburger dus, opgegroeid met onze mooie Limburgse cultuur en tradities, uiteraard de mooiste cultuur. Het is daarom dan ook mooi om in het Statenvoorstel te zien dat er zoveel belangstelling is voor het behouden, benutten én beleven van onze historieke monumenten, hier in het prachtige Limburg. Nederland heeft cultureel erfgoed dat al vele generaties lang bewonderd wordt, met elkaar moeten wij ons erfgoed, het tastbare verleden, beschermen voor toekomstige generaties. Onze monumenten tellen niet alleen stenen, zij vertellen een verhaal dat lang terug de tijd in gaat. Erfgoed kan laten zien waar je vandaan komt, het is de Limburgse geschiedenis die wij in ere moeten houden.

Voorzitter, het is onze taak de Limburgse cultuur niet te laten verdoezelen. Onze cultuur is onze identiteit en die willen wij toch niet zomaar wegslijten. De PVV hecht grote waarde aan het behouden van onze cultuur, dus ook onze monumenten die ons verleden in Nederland in kaart brengen. Onze monumenten zijn niet het eindpunt, maar het beginpunt. Erfgoed is een onderwerp waar ik grote affiniteit mee heb, niet alleen ik, maar met mij vele Nederlanders. Limburg is een monumentrijke provincie met meer dan 5000 rijksmonumenten en bijna evenveel gemeentelijke monumenten. Hier mogen wij enorm trots op zijn. Enkele voorbeelden voorzitter. Sint Anna in Venray, prachtig, de bouw van Sint Anna ging in 1905 van start, tot heden heeft het gebouw zoveel moeten doorstaan, in 1944 werd Venray gebombardeerd met zo'n 15.000 granaten, Sint Anna werd daarbij niet gespaard. Het monument ligt midden in het toen beschoten gebied, u kunt zich voorstellen welke schade dat heeft aangericht. Een nieuw tijdperk brak aan toen de Stichting Vincent van Gogh een particuliere ontwikkelaar had gevonden en samen met de Provincie Limburg in 2018 het Sint Annapark een nieuw leven en een nieuwe toekomst wilde geven. Uiteraard met groot succes. Abdij Hotel Rolduc, ook dit is een prachtig voorbeeld van het herbesteden van een historisch monument. Helaas is de spreektijd te kort om over alle monumenten en alle aspecten ervan te spreken.

Monumenten zijn belangrijk voor onze samenleving, niet alleen om naar te kijken, maar in veel gevallen ook om in te wonen. Gedeputeerde Mackus deelde tijdens de CS-Commissievergadering mee dat herbesteding van monumenten mogelijkheden biedt voor de huisvesting van arbeidsmigranten. Dit is echter een doorn in het oog van de PVV. Waarom worden onze monumenten niet eerst voor de Limburgers, voor de Limburgse burgers, ter beschikking gesteld? Bent u het met de PVV eens dat er ongetwijfeld nog andere opties openstaan om arbeidsmigranten een huisvesting te bieden?

Voorzitter, zichtbaarheid van erfgoed is van belang voor draagvlak en brengt economische kansen met zich mee. Neem bijvoorbeeld het toenemend toerisme. Wij moeten duidelijk maken waar die pareltjes in onze provincie zich bevinden. Onze monumenten zijn cultuurdragers die we willen doorgeven aan onze kinderen en kleinkinderen. Bij dezen steunt de PVV dit prachtige voorstel voor het behouden, benutten én beleven van onze monumenten. Tot zover voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Hartelijk dank mevrouw Jiménez Hastenrath ook voor deze bijdrage en gefeliciteerd met de maidenspeech. Dan heb ik erop staan LOKAAL-LIMBURG, maar daar staat geen naam achter. Dat is de heer Van der Linden begrijp ik. Ja.

De heer Van der Linden (LOKAAL-LIMBURG): Dank u voorzitter. Voorzitter, monumenten maken een wezenlijk deel uit van ons Limburgs erfgoed en we moeten ze dan ook goed onderhouden en we zien in dit beleidsprogramma dat er veel zorg en zorgvuldigheid naar voren komt over deze monumenten en dat stemt ons positief en we hebben al meerdere malen aandacht gevraagd voor het in stand houden van landgoederen en historische buitenplaatsen welke ook gevaar lopen door

veranderingen in de vaak landelijke subsidieregelingen en daarom mijn vraag, is het inzichtelijk te maken hoeveel die historische buitenplaatsen en landgoederen de afgelopen tijd in subsidie zijn achteruitgegaan, met name door de landelijke kortingen op die subsidie want dat zou dan heel veel duidelijk maken waar de eigenaren in de toekomst, ja wat ze zelf bij moeten brengen.

We zien ook een enorme ontwikkeling in de religieuze gebouwen. Dat mag voorzitter en vooral de kerken vragen daarin de aandacht, maar we moeten dan wel stevig bewaken dat het ook echt monumenten zijn want anders zouden er wel eens verkeerde conclusies getrokken kunnen worden aan de subsidie die wij aan die gebouwen geven en daarom willen wij ook extra benadrukken dat andere monumentale gebouwen ook goed bediend moeten worden, zij zijn ook onderdeel van ons erfgoed en het is goed dat de gedeputeerde de gemeenten wil aanjagen tot het hebben van Monumentenbeleid, daardoor krijgen we misschien nog meer inzicht in ons cultureel erfgoed.

Voorzitter, maar we zien ook een trend waar we zorgen over hebben. Steeds meer erfgoed komt in handen van Terreinbeherende Organisaties (TBO's) en als het niet anders kan, prima, maar erfgoed in particuliere handen moet ook de overheidsaandacht krijgen die het verdient, zeker op het gebied van subsidies welke volgens ons via eenvoudige en van rompslomp ontdane regels moeten kunnen worden aangevraagd en het begint erop te lijken dat het erfgoed dat vele honderden jaren in privébezit is geweest uitgesloten wordt van bijdragen en om het in handen te spelen van TBO's en dat is iets waar wij behoorlijk op tegen zijn. Het bezit van erfgoed kost de bezitter meestal meer dan het oplevert. Wie heeft niet eens gezegd 'als je iemand arm wil maken, schenk hem of haar een kasteel en hij wordt vanzelf arm'? Volgens mij was dat een ervaringsdeskundige. Dus voorzitter, LOKAAL-LIMBURG vraagt daarom de bevestiging dat de gedeputeerde het particulier erfgoed in ondersteuning en tot instandhouding op dezelfde wijze behandelt als dat van TBO's. We hebben nog wel een vraag over de toezegging van de heer Mackus onder nummer 8526 want daar is toegezegd dat, om de vragende partijen die op zoek zijn naar monumentaal erfgoed, op te nemen in de paragraaf ErfgoedLAB, maar voor ons ontstaat toch de vraag: hoe worden de vraag en aanbod bij elkaar gebracht, hoe is het proces daarop ingericht? Dat vinden we niet in de beschrijving van het ErfgoedLAB. We kunnen wat gemist hebben, maar het is voor ons toch heel belangrijk dat de partijen die vragen naar monumentale panden, heel snel in contact worden gebracht met mensen die ze bezitten. Als dat goed geregeld kan worden voorzitter, zijn wij in 1^e instantie tevreden met de middelen die beschikbaar worden gesteld en met deze nota. Dat was het.

De voorzitter: Dank u wel de heer Van der Linden. De VVD-fractie heeft het woordvoerderschap ingetrokken en er zijn geen andere sprekers aangemeld. Dus ik geef voor het antwoord graag het woord aan gedeputeerde Mackus.

Gedeputeerde Mackus: Dank u wel voorzitter. Ja, allereerst gefeliciteerd mevrouw Jiménez Hastenrath met de maidenspeech en ook mooi denk ik, uit het hart gegrepen dat erfgoed, en de monumenten zijn daar een bijzonder onderdeel van, toch onze dragers zijn van de samenleving en daarom is er ook altijd breed draagvlak in dit huis voor het behoud van cultureel erfgoed en in dit bijzondere geval de monumenten en dat onderstrepen we natuurlijk. Dank daarvoor.

Er zijn een paar vragen gesteld. Mevrouw Jiménez Hastenrath vroeg ook van herbestemming van panden, ja daar moeten niet eerst arbeidsmigranten in, daar moeten andere Limburgers voorrang krijgen. De oproep moet niet gezien van een voorrang of er wordt iets weggenomen. We hebben gewoon een probleem dat we veel leegstaande kloosters hebben in Limburg. We hebben na de Kulturkampf van Duitsland verhoudingsgewijs de allermeeeste kloosters van Nederland en dat is heel fijn, maar die zijn niet gevuld en we zijn met name om dat culturele erfgoed te behouden, de

gebouwen, op zoek naar invulling en we hebben liever dat arbeidsmigranten een leeg pand vullen dan dat we dozen ergens anders gaan bouwen. Zo moet u die opmerking eigenlijk bekijken en we zijn over de afhandeling ook nog een voorbeeld want we hebben eigenlijk in Ulingsheide, zijn schriftelijke vragen gesteld, onder andere door LOKAAL-LIMBURG en door de VVD en daar komen we ook nog even op terug, op dat specifieke geval, maar in algemene zin hebben we liever een gebouw gevuld dan dat het instort en zo moet u het zien, in die portee, maar een goede invulling is altijd van belang in het kader van monumentaal erfgoed te behouden en er zijn nog kloosters genoeg die gevuld moeten worden zeg ik u en daar kunnen we geen nonnen meer voor vinden denk ik zo en paters ook niet.

Dan de vragen van de heer Van der Linden. Historische buitenplaatsen komen in het kader terug. Hoeveel er in het verleden... want u vroeg eigenlijk, is er ergens een onderhoudsachterstand eigenlijk opgebouwd? Dat kan ik u niet een-twee-drie beantwoorden. Ik denk dat wij het volgende voorstellen. Wij maken toch al een evaluatie van het beleid, dat we dit meenemen in het kader van, dat was het ophalen net, dat we het dan ook meenemen van hoe stond het ervoor, hoe staan we ervoor. U gaat nog in op het aanhaken van de gemeenten, daar zijn we het over eens en u vroeg eigenlijk nog, hoe zit het eigenlijk, hebben de TBO's voorrang en worden particulieren niet benadeeld? Dat is absoluut niet de bedoeling in het beleid. Dat onderstrepen we erbij. Ze worden op gelijke wijze behandeld en ik denk dat het goed is dat we dat ook in diezelfde tussentijdse evaluatie van het beleid ook meenemen om te laten zien. Dan vroeg u nog naar de toezegging 8526, het ErfgoedLAB, hoe kunnen we dat verder zien? We hebben eigenlijk op vragen van meerderen uit de Commissie gezegd, er moet vraag en aanbod bij elkaar gebracht worden, maar dit jaar is een pilotjaar, dus ik stel u voor voor de evaluatie van het beleid, zeg maar halverwege de periode dat we specifiek die ErfgoedLABs, wat dat dit jaar heeft opgeleverd, het is een pilotjaar, dus hoe dat exact gaat vormgeven, dat is ook trial and error, dat we dat ook naar uw Staten terugkoppelen. Dat waren de vragen voorzitter.

De voorzitter: Dat waren inderdaad ook de antwoorden. Dan kijk ik even of er nog behoefte is aan een 2e termijn bij mevrouw Jiménez Hastenrath. 2e termijn? Nee, geen 2e termijn. Bij de heer Van der Linden ook geen 2e termijn en dan zouden wij tot stemming kunnen overgaan en dan komt er een stemverklaring ook van de VVD-kant, van de heer Heldens, ja en hij heeft eigenlijk al aangekondigd wat hij gaat zeggen. Even luisteren of het hetzelfde is.

De heer Heldens (VVD): Dank u wel voorzitter. Ja voorzitter, bij het afgeven van een stemverklaring had ik eigenlijk graag daar gestaan omdat ik het vreemd vind om met mijn rug naar de Staten toe te staan als ik een verklaring afgeef, maar goed de reglementen laten dat nu eenmaal niet toe, dus misschien moeten we daar eens naar kijken, maar dan mijn stemverklaring over de beleidsnota Monumenten. Ik heb hem aandachtig doorgelezen, er staat 118 keer het woord 'kerk' in, waarvan 7 keer 'Kerkrade'. Ja goed, voordat ik daar door de factcheckers dadelijk op gepakt wordt. Het bevat elementen waar ik me absoluut niet mee kan verenigen. Er zijn volop mogelijkheden met deze nota om gebouwen van de katholieke kerk, een van de rijkste instituten van de wereld, te subsidiëren met belastinggeld. Met name het betalen van grootonderhoud van kerken die nog in de eredienst zijn en subsidies voor kerkelijk roerend goed stoot mij tegen de borst. Zo worden op een kunstmatige manier te veel kerken met overheidsgeld opengehouden. Ik zeg niet dat dit altijd zo gebeurt, maar het bevat de mogelijkheid en ik vind het persoonlijk heel naar en heel zuur dat kerkverlaters, en u kijkt er naar 1, door middel van de belasting alsnog gedwongen worden kerkbijdragen te betalen en met die gedachte kan ik mij absoluut niet verenigen en daarom zal ik tegen deze nota stemmen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, dank voor deze bijdrage. Dan stel ik voor om tot stemming over te gaan en de stemming is over G-19-034, het gewijzigde ontwerpbesluit. Iedereen zit op zijn of haar eigen plek

en wij openen de stemming. De stemming is geopend. Wij missen er nog, ja, het gaat de goede kant uit. Mevrouw Plusquin is ook de deur uit, ...is terug en daar zijn er 2 weg.

Ik sluit de stemming want het is toch aangenomen met 41 stemmen voor en 2 stemmen tegen. Tegen 1 stem bij de VVD en 1 stem bij Forum voor Democratie. Aldus besloten.

Dames en heren, ik ga u voorstellen om te beginnen met de lunch en aan het einde van de lunch zou de boomplant plaatsvinden, dat gaan we ook doen. Tegen de tijd dat wij dat gaan doen, namelijk dat is om 13.00 uur, dus ik ga u verzoeken om te lunchen van 12.15 tot 13.00 uur en om 13.00 uur zich te verzamelen bij de bronzen deur voor de boomplantfestiviteit. Dus u heeft 3 kwartier om te lunchen, 13.00 uur wordt de boomplantzaak geregeld en dan gaan we rond 13.15-13.20 uur verder met het middagprogramma. Ik schors de vergadering tot 13.20 uur en u wordt om 13.00 uur verzocht voor de boomplantdag. Smakelijk eten.

[SCHORSING]

12.4 G-19-039 Gewijzigd Statenvoorstel Center Court voor Gezondheid en Vitaliteit en herontwikkeling Atriumterrein Kerkrade, brief Gedeputeerde Staten van 5 december 2019 (GS 2019-89062)

De vicevoorzitter: Dames en heren, ik heropen de vergadering en ga met u naar agendapunt 12.4. Dat betreft G-19-039, het gewijzigd Statenvoorstel Center Court voor Gezondheid en Vitaliteit en herontwikkeling Atriumterrein Kerkrade.

Het voorstel is behandeld in de Commissie CS van 22 november jl. De Commissie heeft besloten om het stuk als behandelstuk door te leiden naar de Staten.

Aan Provinciale Staten wordt gevraagd:

1. in te stemmen met een bijdrage van maximaal € 8 miljoen ten behoeve van de realisatie van Center Court voor Gezondheid en Vitaliteit onder de voorwaarden dat:
 - de beoogde fysieke ontwikkeling in totaliteit en met de beoogde kwaliteit tot uitvoering wordt gebracht;
 - de gemeente Kerkrade minimaal € 27,5 miljoen investeert in de fysieke ontwikkeling op het Atriumterrein;
 - de financiering vanuit de gemeente Kerkrade, IBA, Regiodeal en Provincie voor de publieke fysieke ontwikkeling dekkend is;
 - de kwaliteit en instandhouding van de fysieke componenten langjarig en duurzaam is geborgd;
2. in te stemmen met de dekking van de Provinciale bijdrage van maximaal € 8 miljoen uit:
 - de intensiveringsmiddelen Sociale Agenda: € 1 miljoen;
 - de intensiveringsmiddelen Regiodeals, IBA Parkstad, Verstedelijking, Leefbaarheid voor € 4 miljoen;
 - de stelpost Limburgs Aanbod: € 1,5 miljoen;
 - het resultaat voorgaande dienstjaren: € 1 miljoen;
 - de intensiveringsmiddelen Duurzaamheid en Energie voor € 500.000,00;vooruitlopend op de nog vast te stellen uitvoeringskaders Sociale Agenda en de Provinciale Energiestrategie.
3. in te stemmen met de verwerking van de financiële consequenties in de begrotingswijziging behorende bij de Eindejaarsbijstelling 2019.

Voordat ik de 1^e termijn van de Staten open, geef ik kort het woord aan de heer Van Caldenberg voor een mededeling.

De heer Van Caldenberg (SP): Ja voorzitter, omdat ik zelf persoonlijke betrokkenheid heb bij het dossier zal ik niet deelnemen aan de beraadslaging noch aan de stemming en zal dan ook nu even de zaal verlaten.

De vicevoorzitter: Dank u wel, waarvan akte. Wij gaan beginnen met de 1^e termijn van de Staten. Het woord is aan de heer Van Wageningen die 3 minuten heeft. Welkom terug mijnheer Van Wageningen, fijn dat u er weer bent.

De heer Van Wageningen (D66): Dank u wel. Het Center Court in Kerkrade is geen invulling van een eerder door de Staten vastgesteld kader en de voorbereiding van het nu voorliggende besluit om er € 8 miljoen aan te besteden verdient geen schoonheidsprijs en de D66-fractie heeft dit debat dan ook echt nog nodig om haar standpunt te bepalen.

D66 Limburg onderkent het grote belang van gezondheid, D66 onderkent ook dat Parkstad op dit punt een extra inspanning verdient, ook van de Provincie, maar van dat inzicht naar een bijdrage aan een sporthal en een zwembad in Kerkrade is een grote stap en wat ons aanspreekt, is dat de gemeente Kerkrade zelf haar nek ver uitsteekt om deze gebouwen te realiseren. Inzet van de gemeente is een aanwijzing dat ze ook zullen worden gebruikt en dat mensen er gezonder van zullen worden, maar het is geen garantie en wat ons aanspreekt, is ook dat de exploitatielasten van het Center Court lager zullen zijn dan die van de sporthal en het zwembad dat het vervangt en dat het verschil ten goede komt aan een programma waar de mensen beter van worden. Dat de burgemeester van Kerkrade ons dat in een openbare vergadering voorhield, schept vertrouwen, maar het is geen garantie.

De 1^e toezegging die ik namens D66 vraag, is: bent u bereid om op dit punt een rapportage van de gemeente te vragen en die met onze Staten te delen? Dus concreet, hoe hoog zijn de exploitatielasten van de huidige sporthal en het huidige zwembad in het laatste jaar van een normale exploitatie en hoe hoog zijn de exploitatielasten van het nieuwe Center Court in het 1^e jaar van zijn normale exploitatie en hoe wordt het verschil ingezet voor de programmatische invulling? D66 wil graag de gemeente uitdagen om haar eigen voornemen zichtbaar te maken voor ons en we willen daarvan leren.

De 2^e toezegging die ik vraag, en ik kijk nu ook naar gedeputeerde Koopmans, ja die is aanwezig. Kunt u namens het college toezeggen dat, als u geld van de Provincie Limburg wilt uitgeven buiten de door de Staten vastgestelde kaders, dat u de Staten dan wel in stelling brengt om nog aan de inhoud van het besluit bij te dragen? Concreet zien we graag in dat geval gescheiden beeldvormende, meningvormende en besluitvormende fasen want in dit geval werd er nog een presentatie door de burgemeester gegeven op het moment dat eigenlijk de politieke discussie tussen ons aan de orde was, dat was heel erg ongemakkelijk en D66 vraagt ook om een toezegging die te maken heeft met duurzaamheid. U stelt voor om € 500.000,00 van die € 8 miljoen van de Provincie, dat die bijdrage ten laste gaat komen van de intensiveringsmiddelen Duurzaamheid en hoe belangrijk D66 gezondheid ook vindt en verduurzaming en met name verduurzaming van onze energievoorziening, ziet D66 als dé uitdaging en we zien onze middelen voor verduurzaming niet graag zomaar weglopen naar de Sociale Agenda. Cross-overs daarentegen zien we graag. We hebben overwogen om het betreffende besispunt te amenderen, maar misschien kunt u het nog beter voor ons maken door een toezegging te doen dat dit nieuwe gebouw niet op fossiel aardgas zal worden aangesloten. In deze tijd, in deze regio en met dit type gebouw denken we natuurlijk meteen aan de mijnwatermethode, kunt u hier een

toezegging over doen? Dank u wel voorzitter. Zoals gezegd, ik ben echt heel erg benieuwd naar de beantwoording want ons standpunt is nog niet bepaald.

De vicevoorzitter: Dank u wel mijnheer Van Wageningen. Wij gaan verder met de Partij voor de Dieren, mevrouw Plusquin, daarna de PVV, de heer Claassen.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Dank u wel voorzitter. We hebben natuurlijk in de Commissie ook een aantal vragen gesteld, er zijn er enkele nog die we vandaag willen stellen over het Center Court van hoe gaan wij nou die belangrijkste stakeholders betrekken? Er stond een aantal van genoemd in het voorstel, maar we willen dan eigenlijk ook specifiek weten, hoe wordt onderzoeker Maria Jansen, die de spil vormt tussen de universiteiten en de GGD betrokken? Er is ook een rol voor Neimed, worden die betrokken? We hebben hier een onderzoek gefinancierd, of daaraan bijgedragen, over geboorteafwijkingen, en die onderzoeker voert dat op dit moment uit. Worden die resultaten betrokken? Ik heb verder gelezen, het vervoer voor de omliggende gemeenten, kinderen en mensen in armoede, dat zou geregeld kunnen via bijzondere bijstand. Dat vinden wij nogal bureaucratisch, dus ik zou dan toch willen vragen... In Heerlen hebben we bijvoorbeeld vervoersarmoede, dat betekent echt gewoon dat mensen vaak niet de gelegenheid hebben, de middelen, fysieke en financiële middelen, om van A naar B te komen. Hoe kan die doelgroep gebruikmaken van die faciliteit in Kerkrade zonder al te veel bureaucratie? Want je hebt natuurlijk ook werkende armen die niet voor bijzondere bijstand in aanmerking komen, vooral in Heerlen ook. Hoe zit het met de effectmeting? Daar willen we wel een duidelijk antwoord op, maar ook wel, het toont ook van lef want meer van hetzelfde werkt ook niet, we zitten al decennialang in die krimp en armoede in die regio. Dus ik vind het ook wel van lef getuigen om met zo'n enorm voorstel te komen. Ik had wel graag een antwoord gehad op hoe toegankelijk het is voor de mensen en kinderen in armoede in Heerlen en Landgraaf? Dank u wel.

De vicevoorzitter: Dank u wel mevrouw Plusquin. We gaan verder met de heer Claassen. Daarna mevrouw Jetten, GroenLinks.

De heer Claassen (PVV): Voorzitter, ik geef even een korte samenvatting van de wedstrijd die net gespeeld is tijdens de lunch en ga daarna weer over naar de live-wedstrijd want de wedstrijd is begonnen. Er is in 2015 een Center Court-gedachte bottom-up ontstaan, waarbij de bedreigde vitaliteit van de Limburger wordt erkend en daarvoor een programmatische aanpak voorgesteld wordt, met de investeringen in vastgoed van maximaal € 12 miljoen, maar wordt naar de prullenbak verwezen, 15-0. Enkele jaren later, interessant die Center Court-gedachte, die moeten we kapen en daarbij een infrastructuur bedenken waar we als Kerkrade beter van kunnen worden, 15-all. Potverdorie, nu moeten ze niet onze gedachte kapen en dit vertalen naar stenen en centreren in een duur gebouw, we blijven inzetten op lokale perifere initiatieven dichtbij de burger en op vraag van de burger, 30-15. We zetten in op het gebouw en het gebouw moet een majeure uitstraling krijgen en we verkopen het op zo'n manier dat dit een vliegwiel kan zijn voor veranderingen. We worden daarmee de gezondste regio van het hee..., eh van de we..., eh van Euro..., nee laten we het maar houden bij Nederland en de raad van Kerkrade omarmt deze gedachte, 30-all. Laat eens eerst duidelijk worden hoe dit gebouw een vliegwiel kan zijn, er zijn voorbeelden genoeg waaruit blijkt dat het naar de burger toe gaan en op initiatief van burgers en in samenspraak met onderwijs, onderzoek en gemeente heel succesvol is en er gebeurt al heel veel in diverse wijken, bijvoorbeeld initiatieven, het werken in communities zoals in Qeske in Kerkrade, ook in Kerkrade overigens, dat is toevallig, maar ook Gezonde Basisschool, het programma Vitaler Limburg, de social hubs zoals het woonproject en met kookvoedingsonderwijsprogramma's als cocreatie, 40-30. Dan proberen we te operationaliseren welke instanties betrokken willen zijn en welke Kritieke Prestatie Indicatoren (KPI's) we nastreven over 10

jaar en dan gaan we ze monitoren, zo kunnen we inhoud geven aan het Statenvoorstel, deuce en nu voorzitter, live is het begin van de tiebreak. Iedereen zal nu een balletje opgooien en proberen te smashes om zijn punten te halen en te winnen, maar voorzitter, zonder concrete uitgangspunten en afspraken voor samenwerking en hoe er samengewerkt gaat worden in de context van het Center Court-gebouw en de Center Court-gedachte, zijn er alleen maar verliezers.

Als fractie ondersteunen we het Center Court-gedachtegoed en als iedereen het aanvullend stuk goed leest, leest men dat de belangrijke partners in dit voorstel die de KPI's zouden moeten monitoren en rapporteren, zeker het gedachtegoed ondersteunen, maar geven niet aan dat men ook daadwerkelijk in dat gebouw wil gaan zitten. Sterker nog, Zuyd Hogeschool en de universiteit geven expliciet aan geen ruimte af te willen nemen in het Center Court. Ze omarmen de decentrale aanpak, ze zijn voor behoud van regie over de diverse interventies die er reeds zijn en zien een gevaar in het beleggen van een regiefunctie in Kerkrade met kans dat nu kansrijke initiatieven over enkele jaren in de kiem gesmoord worden. Daarom voorzitter, vraag ik aan het college of het kan aangeven welke partijen wel toegezegd hebben te willen landen in het Center Court en zijn daar harde afspraken gemaakt over welk vehikel gebruikt gaat worden om echt samen te werken en zo te komen tot die programmatische aanpak? Het Statenvoorstel en het addendum daarop laten wat de PVV betreft dat effect nog in het midden en zal het college echt met een betere duiding moeten gaan komen en de PVV waarschuwt voor het risico dat Center Court een zogenaamde zorgacademie Parkstad 2 zal gaan worden, waarbij kenmerkend is dat het gedachtegoed strandt bij de exploitatie, mooi gebouw, maar in dat gebouw allemaal silo's waar nauwelijks samengewerkt wordt. Iets wat we bij Limburg MEet (LIME) en Big Data ondertussen ook zien gebeuren. Kan het college toelichten hoe het negatieve effect van de voorgestelde exploitatie denkt voor te zijn. Daarnaast voorzitter, vraag ik aan het college: welke garanties hebben de Limburgers dat, als dit prachtige gebouw er eenmaal staat, de al lopende projecten op langere termijn gecontinueerd blijven worden of zelfs geïntensiveerd? Welke garanties hebben de Limburgers dat er structureel meerjarig een daadwerkelijke programmatische aanpak is waarbij de ultieme interprofessionele samenwerking de normaalste zaak van de wereld is geworden en dat dat dan niet op toeval berust? En als een gemeente noodlijdend wordt en er keuzes gemaakt moeten worden, toont het verleden aan dat investeren in dit soort projecten een halt wordt toegeroepen en dan heeft de Provincie het nakijken en dan zit er € 8 miljoen in stenen, hoe wil het college deze ellende gaan voorkomen?

Ik ga afronden voorzitter. De vraag die wij aan het college stellen, is dan ook of het de handschoen wil oppakken en dat de Provincie het eigenlijke vehikel voor samenwerking is en de regie gaat voeren over de voorgestelde programmatische aanpak, een aanpak die belegd wordt buiten de gemeente Kerkrade, ondanks haar investering, maar binnen het gebouw van Center Court en erop toeziet dat Center Court een duiventil wordt voor innovaties in zorg en welzijn, een echte laagdrempelige ontmoetingsplek wordt voor burgers en voor allen die zich inzetten voor vitaliteit van onze inwoners, waar het echte werk dichtbij de burger gebeurt en daadwerkelijk dan zorgt voor die trendbreuk. Daar heeft de gezonder wordende burger het meeste aan en dan heeft Kerkrade ook haar gedroomde zwembad en prachtige sporthal. Als onze fractie de juiste inhoudelijk antwoorden krijgt, is het voor ons game, set en match.

De vicevoorzitter: Maar op dit moment pas uw 1^e zet. Wij gaan verder met GroenLinks, mevrouw Jetten. Daarna het CDA, mevrouw Absil.

Mevrouw Jetten (GroenLinks): Dank u wel voor. Voorzitter, ik begin kort met de kern van onze bijdrage in de Commissie van de vorige keer. GroenLinks gaf toen aan Center Court betreft slechts een fysieke investering, een Kerkraadse voorziening. Waar zit de synergie en waar zit de verbinding?

Waar zit de regioaanpak? Het college heeft toen toezeggingen gedaan deze punten in beeld te brengen. GroenLinks vindt dat het college en ambtenaren hard gewerkt hebben om deze toezeggingen gestand doen en ook de presentatie van burgemeester Dassen was zeer verhelderend. Zijn daarmee de vragen van GroenLinks voldoende beantwoord? Helaas is het antwoord 'nee' of 'nog niet' en eigenlijk stelt het college dat zelf ook want op pagina 8 van de brief stelt het college dat er geen beweging op gang komt als er geen sociale programma's van start gaan die de fysieke infrastructuur vulling moeten geven. Ik citeer: "Zonder visie, tactiek en inhoudelijk programma, is een fysieke ontwikkeling geen goede investering. Center Court slaagt dan ook alleen als er een inhoudelijk programma komt en/of als er een inhoudelijke omslag in het Sociaal Domein gaat plaatsvinden". Voorzitter, en die visie en dat programma ontbreken tot op heden, tenminste GroenLinks ziet in de brief van het college geen regiobrede coalitie die een langjarig convenant met betrekking tot een programma heeft opgesteld. Dat is toekomstmuziek, stelt het college. In de ogen van GroenLinks is het precies omgekeerd. De inhoudelijke visie en het daaraan gekoppelde programma zijn randvoorwaarden voor investeringen in het fysieke domein want tegelijkertijd zien we dat een succesvol gezondheidsproject rondom Afferden, hetgeen leidt tot minder ziekenhuisbezoek, nu niet wordt uitgerold om het ziekenhuis in Boxmeer niet te laten omvallen. Laat dat nu net ook 1 van de doelstellingen van het Center Court-project zijn, meer preventie, minder zware zorg door succesvolle programma's. Betekent dit dat er voor het ziekenhuis dan een krimpscenario moet komen? Dit bericht laat zien dat een brede maatschappelijke coalitie voorafgaat aan die forse fysieke investeringen en tevens dat alle mogelijke ontwikkelingen niet in een meerjarig scenario zijn uitgewerkt. Voorzitter, GroenLinks is op zich dus niet principieel tegen deze investering. Integendeel, maar GroenLinks wil een stevigere programmatische onderbouwing met concreet commitment van alle maatschappelijke en overheidspartners, neergelegd in meerjarige scenario's. Ondanks de mooie lijst van het college over de kansen en goede intenties, is GroenLinks van mening dat dit het verkeerde moment is voor deze investeringen en wij pleiten dan ook voor uitstel van dit besluit om daarmee eerst de programmatische randvoorwaarden te kunnen realiseren. Dank u wel, tot zover voorzitter.

De vicevoorzitter: Dank u wel mevrouw Jetten. Dan gaan we verder met mevrouw Absil namens het CDA en daarna LOKAAL-LIMBURG, de heer Franssen.

Mevrouw Absil (CDA): Dank u wel voorzitter. Als je doet wat je deed, krijg je wat je had en er is zonder twijfel iets anders nodig, er is een omslag nodig in Parkstad ten aanzien van gezondheid en vitaliteit. Uit diverse onderzoeken blijkt dat de regio Parkstad en dus de inwoners op diverse domeinen achterblijven op Nederland, op Limburg en op heel Nederland. Dat vinden wij als CDA niet acceptabel. Wij vinden dat ieder kind een zo gezond en kansrijk mogelijke start in het leven verdient. Het roer moet dus echt om en als het roer om gaat, dan ga je dus een andere richting uit. Die andere richting blijkt uit de plannen om het Sociaal Domein anders in te gaan richten. Aandacht voor gezonde voeding, leefstijlinterventies, De Gezonde Basisschool van de Toekomst, schoolzwemmen, maar ook innovaties en andere manieren om met preventie en zorg om te gaan. Dat komt de inwoners van Kerkrade, Parkstad en de regio ten goede. De vraag is natuurlijk of het gerechtvaardigd is of dit ook zonder verandering in de fysieke omgeving en dus met die investering ook kan, maar Center Court is gelukkig heel veel meer dan een nieuw zwembad en een nieuwe sporthal en ik ben het eens met de vorige sprekers die al aangaven dat dat niet heel duidelijk was en ik ben blij met de aanvullingen die gegeven zijn, maar ook wij zoeken naar borging van die inhoudelijke verandering.

Er komen verschillende andere functies in die een echte andere richting voor die inwoners van de regio moeten waarmaken. Wij zien die fysieke omgeving als een jas voor de inhoud. We ondersteunen de gedachte dat een fysieke verbetering van je leefomgeving en dus een flinke investering positieve effecten hebben op het gedrag van mensen en dat het een boost geeft. Het

expertisecentrum voor gezondheid en vitaliteit zien wij als belangrijkste aanvulling die duurzame veranderingen en regionale impact mogelijk maakt. Het CDA ziet dit expertisecentrum dan ook als een belangrijke voorwaarde tot succes. Nu wordt het slechts als ambitie geformuleerd, daar is net ook al voldoende over gezegd, wij willen een toezegging dat ook dit onderdeel van het Center Court voor 1 april helder is en randvoorwaardelijk voor de Provinciale investering. Het expertisecentrum is namelijk wat ons betreft dé manier om regionale impact te realiseren.

In het nieuwe Statenvoorstel is wat ons betreft voldoende gebleken dat het Center Court wel degelijk een regionale impact heeft. Hierdoor zullen ook de inwoners van de regio in de toekomst kunnen profiteren, maar die toekomst is niet morgen, we realiseren ons dat dit zijn tijd nodig heeft. De genoemde KPI's geven ons het vertrouwen dat er een stevige ambitie ligt die ervoor moet zorgen dat over 10 jaar de bevolking, de inwoners van de regio Parkstad, net zo gezond en vitaal zijn als in de rest van Nederland. Die andere belangrijke voorwaarde is voor ons dat er een duurzame verankering is van die andere koers in het Sociaal Domein. Daarbij willen wij een toezegging dat een meerjarige verankering minimaal 10 jaar behelst en wij horen graag van de gedeputeerde hoe dat met de gemeente Kerkrade en de regio vastgelegd wordt.

Belangrijk voor ons is dat er behalve op jeugd ook op ouderen wordt ingezet. Duurzame veranderingen horen ook bij en tussen de verschillende generaties en ik wil graag de visie van het college op het advies dat onlangs is uitgebracht van de Raad van Ouderen. Daar wordt heel erg over zingeving en eenzaamheid gesproken en wij zouden het heel gezond vinden, gezondheidsbevorderend, als ook die zingevingsvraagstukken mee worden genomen. Deze koers die gezamenlijk met inwoners, wijken, onderwijs, maatschappelijke organisaties, zorg en partners en de regiogemeenten moet worden bepaald en uitgevoerd, daar gaan wij voor. Wij vragen aandacht voor de complexe publiek-private samenwerking die dit Center Court gaat vullen. Alleen samen met de markt zien we namelijk uiteindelijk een duurzaam succes en alleen dan zullen de inwoners van Kerkrade en omgeving echt langdurig en dus duurzamer, gezonder en vitaler worden. Dat het niet meer uitmaakt waar je wieg staat, daar doen we het voor. Dank u wel.

De vicevoorzitter: Dank u wel mevrouw Absil, mooi binnen de tijd gebleven. We gaan verder met de heer Franssen, LOKAAL-LIMBURG. Daarna de heer Lodewijks van de VVD.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Dank u wel voorzitter. Voorzitter, het Center Court, voor ons een moeilijk dossier, daar zijn we eerlijk in. Er wordt gevraagd om een bijdrage van in totaal € 8 miljoen. Dat is een hoop belastinggeld dat we zullen moeten verantwoorden aan onze burgers. We worstelen nog steeds met het plan. Niet omdat we de gestelde ambitie niet goed vinden, maar meer de vraag of we moeten investeren in een gebouw. Een fysiek gebouw is belangrijk, maar gaat niets veranderen in de opgave die er ligt. LOKAAL-LIMBURG vindt daarom de investering in de inhoudelijke programma's vele malen belangrijker. We willen vragen wat er met die € 8 miljoen naar inhoudelijke programma's gebeurt. De vraag aan de gedeputeerde is dan ook waar de Provincie nu precies in investeert.

Voorzitter, inmiddels ligt het voorstel voor het regionale gezondheidsbeleid voor in iedere gemeenteraad van de 16 Zuid-Limburgse gemeenten. Ze hebben gezamenlijk een ambitie uitgesproken om een trendbreuk te realiseren. We zijn er degelijk van bewust dat een trendbreuk generatie-overstijgend is. Het is daarbij moeilijk om garanties te krijgen, een trendbreuk vraagt moed, durf en initiatief. De gemeente Kerkrade probeert daarin haar beste beentje voor te zetten. Echter, is het een opgave voor heel Zuid-Limburg en daarom willen wij aandringen op het feit dat het Center Court een regiofunctie moet hebben, dan is het voor ons elke euro waard. We willen graag weten in

hoeverre de omliggende gemeenten hun commitment hebben uitgesproken over dit project en of zij beleidsinhoudelijk willen aanhaken. Dank u wel voorzitter.

De vicevoorzitter: Dank u wel mijnheer Franssen. We gaan verder met de heer Lodewijks. Daarna mevrouw Fischer.

De heer Lodewijks (VVD): Mijnheer de voorzitter, het verbeteren van de gezondheid en de vitaliteit van onze inwoners in Zuid-Limburg en de Parkstadregio is noodzakelijk, kent een behoorlijke urgentie en wordt onderkend door de politiek, de overheid, de zorg- en kennisinstellingen. Op dit punt hebben we allen een stevige ambitie in Limburg. Belangrijke vraag, wat zijn onze fysieke ambities en wat zijn onze ambities als het gaat om de niet-fysieke infrastructuur en moeten we niet iets meer investeren in de mensen en iets minder in de stenen?

In de Commissievergadering over het Center Court werd door een groot aantal partijen aangegeven dat men de urgentie en de noodzaak van het realiseren van een trendbreuk begrijpt en onderschrijft. Toch riep het collegevoorstel ook wel de nodige vragen op. Ook voor de VVD waren een aantal zaken nog niet duidelijk en overtuigend. Het college heeft blijkbaar goed geluisterd naar de Commissieleden en heeft in een extra notitie een groot aantal vragen op een goede en heldere wijze verwoord. Toch blijft de VVD na het lezen van dit stuk en het sonderen van een groot aantal partijen een aantal zaken nog onduidelijk en deze hebben met name betrekking op hoe wordt de organisatie van de niet-fysieke infrastructuur georganiseerd, wat is de koppeling met het Center Court en wat is de wijze van financiering. Vindt deze plaats via Kerkrade of regionaal? Laten we vooropstellen dat met een investering van € 27,5 miljoen en een jaarlijkse bijdrage van € 1,2 miljoen van Kerkrade in gezondheids- en vitaliteitsprogramma's Kerkrade de nek behoorlijk uitsteekt, maar dat is niet de totale vraag. De andere vraag is: voor wie steekt Kerkrade de nek uit? In het huidige voorstel stelt het college voor om de Regiodealmiddelen die beschikbaar zijn voor sociaal-economische structuurversterking in Parkstad, te investeren in de stenen in Kerkrade. Dit zijn middelen voor onder meer de Gezonde School, Kansrijk van Start en de sectorale aanpak onderwijs en arbeidsmarktbeleid. Dus € 3 miljoen uit deze Regiodealmiddelen, bestemd voor de sociale structuurversterking van de hele regio Parkstad, wordt toegewezen aan de bouw in Kerkrade en Kerkrade belooft € 1,2 miljoen te investeren in programma's, maar ik verwacht niet dat Kerkrade projecten in Brunssum of Landgraaf gaat financieren. Dus dit zet ook de trendbreuk voor de ontwikkeling van de projecten op het gebied van gezondheid en vitaliteit in de rest van Parkstad op slot.

Daarnaast geloven wij stellig dat het koppelen van programma's van de fysieke infrastructuur leidt tot een wenselijke gedragsverandering en de trendbreuk en niet alleen de investering in gebouwen sec. Daarom hebben wij een amendement opgesteld dat ligt in deze lijn. We vragen om een programma op regionaal niveau, onder regionale regie, en we vragen om de juiste middelen beschikbaar te stellen voor de juiste doelen. Dit amendement wil ik na het horen van de reactie in de 1^e termijn van het college, wil ik graag een schorsing aanvragen om dit amendement met mijn collega's te bespreken.

We hebben een aantal vragen op dit moment. Bent u ervan overtuigd dat enkel het investeren in stenen bijdraagt aan de verbetering van de gezondheid en de vitaliteit van onze inwoners in Zuid-Limburg en Parkstad? Graag uitleg hierover. Want als dat zo zou zijn, dan zou iedereen in deze regio al gezond zijn, gelet op het aantal zwembaden en sporthallen. Bent u bereid een programma gericht op gezondheid en vitaliteit voor Zuid-Limburg en de subregio's regionaal aan te pakken onder regionale regie en hiervoor voldoende middelen uit de Sociale Agenda beschikbaar te stellen? Waar denkt u aan? Bent u bereid om binnen de middelen van de Regiodeal naar andere middelen te zoeken dan de middelen beschikbaar voor sociaal-economische structuurversterking, voor de dekking

en de financiering van het Center Court, zodat projecten op het gebied van sectorale aanpak onderwijs en arbeidsmarkt, de Gezonde Basisschool van de Toekomst en Kansrijk van Start ook voor de gemeenten Voerendaal, Heerlen, Brunssum, Landgraaf, Beekdaelen en Simpelveld kunnen doorgaan en waaruit kan ik afleiden dat de bestuurders uit Heerlen en de andere genoemde plaatsen, zoals Brunssum, Beekdaelen, Simpelveld enzovoort, akkoord hebben gegeven om de Regiodealmiddelen voor de sociaal-economische structuurversterking in te zetten voor de stenen in Kerkrade en daarmee dus bewust de eigenlijke, de eigen plannen en de mogelijke cofinanciering ervan blokkeren? Dat was mijn bijdrage in 1^e termijn. Dank u wel.

De vicevoorzitter: Daarmee bent u perfect op de seconde binnen de tijd gebleven. Het woord is aan mevrouw Fischer en ik heb begrepen dat u dat vanaf het spreekgestoelte doet. Na mevrouw Fischer spreekt de heer Thewissen namens Forum voor Democratie.

Mevrouw Fischer-Otten (50PLUS): Dank u wel voorzitter. Center Court, een heel moeilijk dossier, het heeft ook heel veel vergaderuren gekost en we hebben op heel veel plekken duidelijke informatie gevraagd en gekregen. Daarom nu het volgende. De Provincie is gevraagd € 8 miljoen bij te dragen in de kosten van de gebouwen en toen we de 1^e keer de foto's en de tekeningen zagen van die gebouwen, dachten we: woh, moet dat nou zo luxueus? Maar we hebben navraag gedaan bij de gemeente Kerkrade, het waarom van deze grootsheid leverde een verrassend antwoord op. Wilde men überhaupt een bedrag uit de IBA-pot krijgen, dan was dit een van de voorwaarden waar Kerkrade aan moest voldoen. Het oorspronkelijke plan werd aangepast in die zin dat alles kwalitatief hoger moest. Beste collega's, al dat kwalitatief hoogwaardige is Kerkrade dus niet aan te rekenen, ook niet te verwijten. Integendeel zelfs, dit wisten wij in ieder geval nog niet tijdens de Commissievergadering.

Een van onze andere vragen was natuurlijk hoe men de bevolking vitaler en gezonder krijgt, allicht niet alleen door een prachtige sporthal en dito zwembad, de gemeente Kerkrade gaat samen met stakeholders zoals huisartsen, Zuyderland, Meander, fysiotherapeuten, de Zuyd Hogeschool en Stichting Voortgezet Onderwijs Parkstad Limburg (SVOPL), die laatste met betrekking tot onderwijs, 3 programmalijnen ontwikkelen die ervoor moeten zorgen dat er bij de Kerkraadse burgers sprake zal zijn van een gedragsverandering. Daarna kan deze programmalijn uitgerold worden over de rest van onze provincie en wie weet zelfs over de grenzen heen. Om het ontwikkelen van de programmalijnen tot een succes te maken, heeft Kerkrade structureel € 1,2 miljoen in de begroting vrijgemaakt om het gedachtegoed van de programmalijnen over de wijken uit te rollen. Dus niet alleen in de omgeving van het zwembad en niet alleen voor de gezonde mensen. Nee, ook voor de mensen die ziek zijn, voor de mensen die een functiebeperking hebben.

Binnen onze fractie hebben we ons afgevraagd of de geschetste aanpak het doel, een vitalere bevolking, wel gehaald zal kunnen worden. Tja, een en ander zal echt in de praktijk moeten blijken, de realisatie van een gezonde bevolking zal een proces van jaren zijn, maar 1 ding staat als een paal boven water, dat roer moet om. In de stukken hebben we kunnen lezen dat de gezondheid van de Kerkraadse burgers, overigens ook van de andere inwoners van Limburg, achterblijft bij die van de rest van Nederland. Voorzitter, dat gegeven vraagt actie van de politiek en als we dit weten, ligt het ook bij aan ons om daar iets aan te doen. Dan behoort het ook tot onze verantwoordelijkheid. Kerkrade zet een eerste stap en steekt haar nek uit en wat je ook van het Center Court vindt, iemand zal de 1^e aanzet moeten geven om onze bevolking vitaler en gezonder te maken. 50PLUS hoopt dat het niet enkel bij dit initiatief blijft, maar dat we op Provinciale schaal onze schouders eronder kunnen zetten. Kerkrade samen met de Provincie en IBA gaan het voortouw nemen, is onze wens. Investeren we hier, dan investeren we in de toekomst van de Kerkradenaren en zeer zeker ook van alle inwoners

van onze mooie provincie Limburg. Zij zullen namelijk ook de vruchten plukken van datgene wat in Kerkrade gebeurt. Dank u wel.

De vicevoorzitter: Dank u wel mevrouw Fischer. We gaan verder met de heer Thewissen namens Forum voor Democratie. Daarna de heer Van der Valk namens de SP.

De heer Thewissen (Forum voor Democratie): Center Court, een vastgoedproject met een sausje Sociaal Domein eroverheen en in de onderbouwing het Sociaal Domein er met de haren bij gesleept en voorzitter, wie kan er nou tegen zijn, tegen verbetering van gezondheid en vitaliteit? Kun je alleen maar positief tegenover staan. Echter, er worden in het voorstel nogal wat hoogdravende woorden gebruikt, er wordt gesproken over een iconisch project, Europese ambities, een kristallisatiepunt voor de trendbreuk, op Europees niveau nog wel. Met zulke verwachtingen mag je ook zeer kritische vragen verwachten en die hebben we ook en er zijn de Commissie ook wel zeer veel vragen gesteld. Je zou denken dat een aangepast voorstel meer soelaas biedt, echter, het 2^e voorstel riep bij ons nog meer vragen op dan het 1^e voorstel en in onze relatief korte tijd in dit huis kunnen we ons ook niet aan de indruk onttrekken dat de Provincie als pinautomaat wordt gebruikt, een pinautomaat met gratis geld en dat de Provincie zich ook als zodanig laat gebruiken, maar hier hebben wij zoals u weet grote bezwaren tegen en een heel groot bezwaar is het aanwenden van € 1 miljoen van de Sociale Agenda voor stenen en dan dat als bijdrage aan een cheque van € 8 miljoen die aan Kerkrade wordt overgemaakt voor stenen en zwembadwater en waar Kerkrade iets leuks mee mag doen zonder dat de Provincie er direct invloed en sturing op heeft, dat kan toch niet waar zijn?

We hebben dan ook een aantal vragen. Wij willen graag de garantie dat de bijdrage van € 8 miljoen vanuit de Provincie, zowel direct als indirect, gemaximaliseerd wordt op ook daadwerkelijk die € 8 miljoen en binnen die € 8 miljoen die een € 1 miljoen uit het Sociaal Domein ook maximaliseren op € 1 miljoen. Zoals vorige sprekers ook al hebben aangehaald, leiden stenen en water alleen niet tot de benodigde trendbreuk en Gedeputeerde Staten schrijven dat investeren in het vastgoed geen zin heeft zonder een gedegen en goed onderbouwd plan om dat gedrag van mensen te veranderen. Hoe dit daadwerkelijk tot resultaat gaat leiden, ontbreekt in zijn totaliteit en dat is ook de grootste omissie wat ons betreft in dit voorstel. De vraag is dan ook: hoe gaan Gedeputeerde Staten ons keihard garanderen dat de € 1 miljoen aan initiatieven en projecten wordt besteed, de zogeheten niet-fysieke programmatische aanpak. Je zou er bijna je tong over struikelen. Er ligt een grote nadruk op het aanbod van faciliteiten, vergader-, kantoorfaciliteiten, een vraag die wij ook hebben is: hoe zorgen Gedeputeerde Staten en de gemeente Kerkrade en betrokkenen dat de doelgroep ook daadwerkelijk van het aanbod gebruik wil, kan en gaat maken? Een andere vraag is: hoe en waarop Gedeputeerde Staten gaan monitoren en welke mogelijkheden Gedeputeerde Staten hebben om in te grijpen en waar nodig bij te sturen? Een andere vraag is: wanneer is de genoemde grote impact daadwerkelijk gerealiseerd? Hoe weten we of die behaald is, welke criteria worden hiervoor gebruikt? Zowel tussentijds, gedurende de rit, als aan het eind.

En iets anders is, en dat is ook al meerdere keren gelukkig aangehaald, uitgangspunt is een breed gedragen commitment over meerdere bestuursperiodes heen. In hoeverre is dit uitgangspunt realistisch te noemen, hoe broos is het breed gedragen commitment? Politici staan nou niet echt bekend om hun vergezichten en kijken vaak niet verder dan hun verkiezingsperiode. Dus wij zijn dan ook heel benieuwd hoe Gedeputeerde Staten kunnen garanderen dat het initiatief over meerdere bestuursperiodes heen zijn doorgang vindt want, zoals Gedeputeerde Staten zelf schetsen, is het een proces van lange adem en dan moet die ook gegund zijn.

Iets anders is dat we lezen dat de gemeente Kerkrade besloten heeft jaarlijks € 1,2 miljoen te investeren in de programmatische aanpak. Wij begrijpen dat dat voor een periode van 10 jaar is en ook daar willen wij de garanties voor krijgen en daarnaast is € 1,2 miljoen uitgeven niet zo moeilijk, wij willen de garantie dat dat over die periode van 10 jaar ook uitgegeven wordt aan de juiste projecten die daadwerkelijk effect resulteren en we willen ook absoluut voorkomen en de garantie krijgen dat die € 1,2 miljoen niet aan een eventueel gat in de lopende exploitatie wordt besteed. Er wordt heel veel gesproken over preventie, we weten allemaal dat, als het economisch even tegenzit, het 1^e waarop bezuinigd wordt preventie is. Hoe gaat dat voorkomen worden? Als laatste, dan ga ik afsluiten voorzitter. We hebben allemaal gelezen en we krijgen allerlei mooie woorden te lezen om ons te overtuigen van het slagen van dit project. Ik zou de vraag anders willen stellen aan de verantwoordelijke gedeputeerde, ik hoor van het college graag 3 redenen waarom dit absoluut gaat mislukken en daar wil ik het voor de 1^e termijn even bij laten.

De vicevoorzitter: Dat was inderdaad ook de bedoeling want uw tijd was net om. Wij gaan verder met de heer Van der Valk namens de SP en daarna tot slot mevrouw Schuurman namens de PvdA.

De heer Van der Valk (SP): Ja voorzitter, ik zal niet als een soort John McEnroe proberen mijn gelijk te halen, maar ik heb toch als een soort Jimmy Connors moeten kreunen en steunen bij dit voorstel. Voorzitter, de bij dit Statenvoorstel gevoegde rapportages zijn klip-en-klaar. Limburgers zijn ongezonder dan andere Nederlanders, ze wegen zwaarder, bewegen minder, roken en drinken meer en zijn vaker en langer ziek en gaan uiteindelijk eerder dood met als, vergeef mij de woordkeuze, koplopers de inwoners van de grote stedelijke gebieden in Limburg en dan de Parkstedelingen in het bijzonder. Het trieste inzicht is niet iets van de afgelopen jaren, al decennialang worden ongezondheidslijstjes aangevoerd door gemeenten als Heerlen, Kerkrade en Brunssum. Daarnaast is onomstotelijk bewezen dat ongezondheid en armoede met elkaar correleren, verband houden en laten nu net in deze gemeente heel veel mensen in armoede leven.

Dat er nu tal van initiatieven worden ontplooid om gezondheidsachterstanden in met name deze gebieden eindelijk eens aan te pakken, is lovenswaardig, Kansrijk van Start, de Gezonde Basisschool, Jongeren Op Gezond Gewicht en nog tal van andere projecten zijn helaas bittere noodzaak en de SP vindt dat er heel hard en langdurig geïnvesteerd moet worden in deze gezondheidsactiviteiten, projecten en initiatieven.

Maar voorzitter, als we het Statenvoorstel nog eens goed lezen, al kreunend en steunend, zien we van dergelijke investeringen maar weinig tot niets terug. Wel wordt er samen met IBA en de gemeente Kerkrade geïnvesteerd in een vastgoedprojecten met de naam Center Court, een vastgoedproject dat in eerdere varianten sneuvelde omdat het financieel niet haalbaar leek, maar nu in totaal € 42,5 miljoen moet gaan kosten. Voor de financieel toch al kwetsbare gemeente Kerkrade een immens bedrag dat nu met geschraap, gebedel en op de pof bij elkaar moet worden geharkt. Denk daarbij aan de verhoging van de ozb, de bijdrage vanuit de Regiodeal en IBA en leningen en als klap op de vuurpijl de Provincie wordt nog gevraagd om € 8 miljoen bij te lappen. Het is de SP volledig onduidelijk waarom en dat komt ook niet uit de diverse wetenschappelijke rapportages naar voren en er is ook geen logische verbinding te leggen waarom er zoveel geld nodig is in een vastgoedproject, te investeren in vastgoed, en dan de verwachting hebben dat het dan allemaal goedkomt met de gezondheid en de vitaliteit van de Kerkradenaren en de inwoners van de omliggende gemeenten want voorzitter, er wordt gesteld 'het Center Court gaat een regionale functie vervullen', alsof de inwoners uit Hoensbroek, de Langenberg of Meezenbroek gezonder en vitaler gaan worden van een megalomaan vastgoedproject in het centrum van Kerkrade.

De SP zou dan ook graag zien dat dat geld rechtstreeks in echte gezondheidsprojecten wordt gestoken en niet in het mogelijk maken van de vastgoedontwikkeling in Kerkrade. Tevens willen we inzicht in de gemaakte afspraken met betrekking tot structurele programma's die daaraan gekoppeld gaan worden en hoe deze van financiering gaat worden voorzien. Afhankelijk van de beantwoording van deze vragen van de portefeuillehouder zullen wij ook een amendement indienen.

En dan de zogenaamde regiofunctie voorzitter. De gemeente Kerkrade stelt dat andere gemeenten zullen aanhaken bij de initiatieven die gerelateerd aan Center Court de gezondheid en vitaliteit bevorderen. Samen sta je sterker en kom je verder is het adagium en dat is op zich een heel goed uitgangspunt. Echter, als het gaat om de vastgoedontwikkeling gerelateerd aan het Center Court zijn de omliggende gemeenten opeens wat minder enthousiast en zelfs sceptisch staan ze tegenover de oude Atriumterreinontwikkeling. We roepen dan ook de portefeuillehouder op om harde voorwaarden te stellen om de gezondheid en de vitaliteit voor alle Limburgers en in het bijzonder de Parkstedelingen op te nemen in gezondheidsprogramma's, om die door te ontwikkelen en uit te rollen, langdurig en fundamenteel en daar de € 8 miljoen die nu in stenen wordt gestopt voor ter beschikking te stellen. Dat in 1^e termijn voorzitter.

De vicevoorzitter: Dank u wel mijnheer Van der Valk. Mevrouw Schuurin tot slot.

Mevrouw Schuurin (PvdA): Ja, dank u wel voorzitter. We willen vooropstellen dat er een absolute noodzaak en urgentie is om een omslag en trendbreuk te forceren in het sociaal-maatschappelijk beleid in de regio Parkstad, een citaat uit het stuk van vandaag dat volgens ons de kern is. Limburgers en met name de stedelijke Parkstadgemeenten trekken te vaak aan het kortste eind als het gaat om zaken als levensverwachting, zelfredzaamheid, inkomen, opleiding en gezondheid. We zien dat de gemeente Kerkrade dat ook inziet en bereid is een forse investering te doen in het plan dat nu voorligt. Wij vinden ook dat wij als Provincie mee moeten werken aan die trendbreuk en de PvdA deelt de mening van het college dat deze investering gecombineerd met andere, fysieke maar zeker ook niet-fysieke, investeringen in de Parkstadregio de gewenste trendbreuk moet gaan forceren.

Het is al veel gezegd vandaag en ook voor ons is het bouwplan geen doel op zich. Veel andere investeringen van de afgelopen 10 jaar laten zien dat extra geld voor stenen niet direct tot een betere situatie leidt voor onze inwoners op dit vlak. Het Center Court moet een plek worden dat een innovatief inhoudelijk programma mogelijk maakt dat de omslag in het Sociaal Domein vorm kan geven en op dit punt had ik precies hetzelfde citaat opgeschreven als GroenLinks, investeringen in het fysieke domein zijn nodig om investering in het Sociaal Domein te laten renderen, maar andersom geldt ook zonder visie en inhoudelijk programma is een fysieke ontwikkeling alleen geen goede investering.

Er wordt in het stuk verwezen naar het Nationaal Programma in Rotterdam-Zuid, ook daar wordt in fysieke projecten geïnvesteerd, maar het is volgens ons ook belangrijk om te benoemen dat daar 1/3 van het volledige budget, en dat is daar zo'n € 90 miljoen, besteed wordt om kinderen 10 uur per week langer op school te laten zitten, een niet-fysieke investering. Zoals het stuk ook aangeeft, zijn we niet alleen aan zet als het gaat om investeringen in het Sociaal Domein, maar moeten we daar samenwerken met gemeenten en andere partners. We kunnen extra investeringen hierin natuurlijk niet afdwingen, maar we willen het college oproepen om waar mogelijk hierop te blijven hameren dat deze investeringen noodzakelijk zijn. Misschien als voorloper van het kader op de Sociale Agenda kan er vanuit het college al enige toelichting komen over hoe wij verder de komende jaren mee willen werken aan de trendbreuk via niet-fysieke investeringen? Ook zouden wij graag zien dat de bijdrage uit de Regiodeal niet van het budget van doel 1, de sociaal-economische structuurversterking, af gaat.

Slechts € 6 miljoen van de 80 of 3 van de 40, als je het over de rijksmiddelen hebt, is voor deze doelstelling gereserveerd en wij vinden het onwenselijk dit budget te besteden aan het Center Court. Dit geld zou juist zo min mogelijk in fysieke projecten geïnvesteerd moeten worden en hier zou ik graag een reactie op krijgen van de gedeputeerde, deelt hij deze mening? Er werd al iets over gezegd in de brief die gisteravond laat nog is toegevoegd aan dit agendapunt, maar misschien kan er ook nog iets meer toelichting komen op wat hier nou op dit moment over afgesproken is.

Ten slotte is het voor de PvdA belangrijk dat er voorzieningen in de wijken die het hard nodig hebben dichtbij de mensen zijn. Het doel van al het geld dat hierin gestoken wordt, is uiteindelijk een verandering bij mensen achter de voordeur. Dit staat in het stuk genoemd, maar vrij compact, dus ook hier zouden wij graag nog wat meer toelichting op krijgen. Wij zien het voorbeeld van de hub in Kerkrade als doel voor het Center Court, een nieuw gebouw dat kan bijdragen aan het bereiken van meer mensen. Als allerlaatste vinden we dat er goed geluisterd is naar de discussie die in de Commissie heeft plaatsgevonden en wij zijn ook erg tevreden met de aanpassingen die gedaan zijn, die het besluit specificeren en zorgen voor betere monitoring. Tot zover.

De vicevoorzitter: Dank u wel mevrouw Schuurin. Wij zijn daarmee aan het einde gekomen van de 1^e termijn voor de Staten en ik geef graag het woord aan het college, 3 gedeputeerden zullen reageren. We beginnen met de heer Drippy, daarna de heer Housmans en daarna de heer Koopmans kort.

Gedeputeerde Drippy: Dank u wel voorzitter. Ja, een aantal vragen die zeker nog openstaan vandaag, dat is duidelijk. We hebben in de tussentijd u nog van aanvullende informatie voorzien waarover diverse sprekers ook hebben aangegeven dat zeer te waarderen en ik denk dat dat ook de manier is waarop we het beste met elkaar de dialoog en het debat in dit huis kunnen voeren. Waarvoor dank dat eigenlijk vanuit iedere partij ook die insteek op deze manier wordt gekozen. De heer Van Wageningen... Nee, laat ik eerst vooraf dit nog zeggen. Ik zal wat meer ingaan op de afspraken die gemaakt zijn in de regio in relatie tot de Regiodeal en de specifieke vragen rondom financiering, exploitatie van het project en collega Housmans zal dadelijk vragen die in relatie staan tot de sociale effecten, vitaliteit, gezondheid voor zijn rekening nemen. Dus mocht u in mijn beantwoording dadelijk nog iets missen, heb dan alstublieft nog even geduld totdat collega Housmans een en ander ook nog heeft toegevoegd daaraan.

De heer Van Wageningen maakt heel duidelijk een opmerking: ja het nieuwe gebouwenensemble zal straks in de exploitatie goedkoper zijn dan de huidige gebouwen. U hebt daarover ter inzage ook wat stukken kunnen inzien bij de Griffie waaruit dat blijkt. De vraag daarbij heel concreet: kunnen we nou ook rapportages krijgen over hoe die middelen dan worden ingezet en of dat ook daadwerkelijk zo zal blijken in de toekomst. Wat daarin heel belangrijk is, is dat de besparing van de middelen die nu gegenereerd worden, of de besparing in de nieuwe exploitatie ten opzichte van de oude exploitatie, die vrijval van middelen zal de gemeente Kerkrade ook zelf gaan inzetten in de nieuwe businesscase, in de investering van het gebouw dat er, als u akkoord gaat met het voorstel, ook gerealiseerd zal worden, waardoor de gemeente Kerkrade zich feitelijk al zelf dwingt om ook die besparingen die nu eigenlijk al aan het papier zijn toevertrouwd ook te realiseren. Mochten daar, en dat is ook meteen een antwoord naar diverse sprekers die daarover vragen stelden, in die zin tekorten optreden, dan is ook in de Commissie, en ik zeg dat vandaag nogmaals heel duidelijk, aangegeven vanuit dit huis dat het blijft bij een incidentele investering van deze kant van € 8 miljoen plus de middelen die via de IBA-lijn komen, die ook een oorsprong hebben met de budgetten in dit huis, maar daartoe kan ik u nogmaals de toezegging doen dat dit ook het maximale is dat vanuit het college van Gedeputeerde Staten wordt voorgesteld in uw richting om bij te dragen aan dit project. Verder kan ik u ook de toezegging doen dat

rondom de aardgasaansluiting waar u naar vroeg, dat die niet in het project is voorzien. Dus er wordt gebruikgemaakt van andere energiebronnen dan aardgas.

De vicevoorzitter: Een interruptie van de heer Van Wageningen.

De heer Van Wageningen (D66): Dank voor deze toezegging, dat is interessant, maar mijn interruptie gaat over het vorige punt. Wij vroegen eigenlijk om monitoring daarvan, wij willen de gemeente Kerkrade eigenlijk wel blijvend uitdagen om dat voordeel dat ze in de exploitatie hebben ook blijvend in te zetten. Dus we willen dat in de gaten houden en we willen er ook van leren zoals ik in mijn 1^e termijn zei. Ik vraag dus om monitoring, niet om een uitspraak nu.

Gedeputeerde Drippy: Ja, wat daarin ook heel belangrijk is, is dat juist ook in de exploitatie van het gebouw, want daar zit ook een stuk monitoring in, waar nu u in de stukken heeft kunnen lezen dat er € 1,2 miljoen aan het programma ook wordt gehangen en, verschillende sprekers vroegen daar ook naar, dat we met de gemeente Kerkrade afspraken gaan maken dat we dat ook minimaal voor 10 jaar geborgd willen zien. Dat gaan we vastleggen in de subsidiebeschikking en anders in een bestuursovereenkomst nog, maar daardoor blijven we ook de druk erop houden richting gemeente om datgene te doen wat we met elkaar afspreken en verder zal de monitoring rondom de effecten van het programma in relatie tot het gebouw ook dadelijk nog mee worden genomen in de beantwoording van de heer Housmans.

De heer Van Wageningen (D66): Mag ik nog 1 keer want het...

De vicevoorzitter: Laatste keer op dit punt.

De heer Van Wageningen (D66): Jazeker, want wij willen graag weten of het geld dat de burgemeester beloofd heeft en wat wij ook mogelijk maken omdat wij een goedkopere exploitatie mede mogelijk maken door onze investering, dat dat werkelijk naar het programma gaat. Dat willen we inderdaad gemonitord zien. Dus niet een toezegging nu dat u er aandacht aan zal besteden. Nee, in de toekomst willen we dat zien. Kunt u dat toezeggen?

Gedeputeerde Drippy: Dat maakt impliciet onderdeel uit, in die zin kan ik het als u het zo bedoelt dus ook toezeggen want de besparing die Kerkrade realiseert, gaat men zelf inzetten in de bekostiging van het gebouw en als er dus op de een of andere manier de besparing niet wordt gehaald, is Kerkrade aan zet om dat probleem op te lossen, maar ik wil u best de toezegging doen en dan moet u hem voor nu voor pakweg 2 jaar noteren als het gebouw echt helemaal een tijdlang in gebruik is bij wijze van spreken, om dan met elkaar nog eens even te kijken hoe zien die exploitatielasten eruit. Dat zou een vraag kunnen zijn die wij dan aan de gemeente Kerkrade stellen en u daarover een bericht geven.

De vicevoorzitter: De heer Van der Valk.

De heer Van der Valk (SP): Ja voorzitter, dank u wel. Als ik de portefeuillehouder goed begrijp, zegt hij: wij investeren incidenteel € 8 miljoen in stenen onder voorwaarde dat de gemeente Kerkrade € 1,2 miljoen vanuit het Sociaal Domein inzet voor gezondheidsprogramma's. Begrijp ik het zo goed?

Gedeputeerde Drippy: U begrijpt dat goed.

De heer Van der Valk (SP): Dat is een harde voorwaarde?

Gedeputeerde Drippy: Dat is een harde voorwaarde.

De heer Van der Valk (SP): Oké. Hoe zit dat dan met de omliggende gemeenten? Want er is sprake van een regionale functie van Center Court, zijn die afspraken met die gemeenten dan ook te maken inzake investeren in gezondheidsprogramma's?

Gedeputeerde Drippy: Wat ik verder dadelijk in de beantwoording nog zal aangeven, maar ik kan het ook graag nu naar voren trekken, is dat ook blijkt uit het verslag dat u gisteren nog heeft ontvangen dat gemeenten rondom het programma Trendbreuk en in het bijzonder ook de gemeenten in de regio Parkstad met elkaar een langjarig programma aan het ontwikkelen zijn dat men wil inbrengen in de Regiodeal Parkstad, waar € 3 miljoen beschikbaar staat voor middelen. Kerkrade gaat daarin een aantal stappen verder en zegt: wij willen niet alleen iets voor Kerkrade betekenen, maar we willen ook iets op gang brengen in de regio en zijn bereid die € 1,2 miljoen jaarlijks, waarbij dan ook de eis van dat we zeggen dat moet 10 jaar ook geborgd zijn, dan hebben we het over € 12 miljoen in de Sociale Agenda van die regio en in het bijzonder ook van de gemeente. Ja, dat zou een heel mooi vliegwiel kunnen zijn als we dat op die manier ook bij andere gemeenten gaan doorvertalen, maar om nu een harde verplichting, daar waar het een project betreft dat in Kerkrade landt, maar met een uitstraling voor de regio, om nu die harde verplichting op te leggen dat alle gemeenten dat maar moeten gaan doen, dat voert denk ik in deze fase nog wat ver, maar is zeker wel een ambitie die dit college in gesprekken met de regio naar voren zal brengen.

De vicevoorzitter: De laatste keer op dit punt.

De heer Van der Valk (SP): Ja, kan ik dan hieruit destilleren dat de portefeuillehouder een toezegging doet om die andere gemeenten ook over de streep te trekken om een dergelijke investering op de gezondheidsprogramma's vast te leggen?

Gedeputeerde Drippy: U mag ervan uitgaan dat dit college, en dat gaan we bijvoorbeeld volgende week al doen waar collega Housmans en ik te gast zijn in de regio Parkstad bij een bijeenkomst over de Sociale Agenda, om daar met elkaar het gesprek te voeren en ook gemeenten te laten zien: hé deze stap is Kerkrade bereid, deze stap is ook de Provincie bereid daarin te zetten. Goed voorbeeld doet goed volgen, laten we nu dat vliegwiel dat we op die manier kunnen creëren met elkaar verbreden en ook via het instrument Regiodeal bijvoorbeeld ook die gemeenten die nog niet zo ver zijn te gaan triggeren om dat ook te gaan doen.

De vicevoorzitter: De gedeputeerde vervolgt zijn betoog.

Gedeputeerde Drippy: Ja, mevrouw Plusquin raakte nog even het thema Vervoer. Ik hoop dat het stuk dat er ligt, en dat wordt volgens mij op pagina 13, waar ook nog wat, naast de mogelijkheden die gemeenten hebben rondom bijzondere bijstand, dat daar ook nog vanuit dit huis gekeken is hoe de connectie met Arriva op dat vlak gemaakt kan worden. De zekerheid die ik u kan geven is ook dat een aantal basisscholen, een stuk of 5 al alleen in Kerkrade rondom dat centrum, eigenlijk heel dichtbij liggen in relatie tot de locatie Center Court. Dat geeft eigenlijk al een hele prima bodem, een goede basis om die bereikbaarheid voor doelgroepen en ook de kwetsbare doelgroepen te vergroten en de kans van slagen te laten toenemen. Ik hoop u daarin al wat helderheid te hebben gegeven en we zullen dat uiteraard ook straks in de effecten gaan terugzien, hoe het is met de bezoekersaantallen en gebruik van dat soort voorzieningen.

De heer Claassen vraagt nog nadrukkelijk: hoe zit dat nu met degenen die daar ook straks ruimtes gaan benutten? En ik snap zijn zorg als hij zegt: we moeten voorkomen dat er meters gerealiseerd worden en die straks leegstaan. Daarbij wil ik een onderscheid maken tussen enerzijds de gebruikers van het Center Court en de voorzieningen die daar aanwezig zijn en anderzijds de bewoners, huurders, die ook dadelijk op het terrein Center Court, maar buiten de businesscase, in het project van Wyckerveste als projectontwikkelaar, de CDA-fractie verwees ook naar die publiek-private samenwerking, in die businesscase van Wyckerveste zullen de huurcontracten worden gesloten met partijen en in de businesscase Center Court richten we ons met name op die verenigingen, op die gebruikers, op die scholen die ook hier gebruik van gaan maken. Ik kan u in ieder geval zeggen dat wij kennis ervan hebben genomen dat bijvoorbeeld een partij als Zuyderland een jaar of 3 geleden al een contract heeft gesloten voor 15 jaar, ook in het achterhoofd en het vertrouwen hebbende dat die plek, de voormalige ziekenhuislocatie verder herontwikkeld zal worden en u heeft in de stukken kunnen lezen dat er ook commitment vanuit die kant is.

De vicevoorzitter: Een interruptie van de heer Claassen.

De heer Claassen (PVV): Dat kan ik volgen. Mijn punt is dat als je aan de ene kant in dat gebouw... Er wordt onderscheid gemaakt, er komen gebruikers in, daar zijn wat voorbeelden genoemd, ik geloof dat Sevagram erin stond.

Gedeputeerde Drippy: Meander.

De heer Claassen (PVV): Ik maak even reclame voor de andere grote, je moet er meer dan 2 noemen hè, maar Zuyderland Thuis zorg bijvoorbeeld zou ook een optie kunnen zijn. Nee, maar er komen bedrijven, maar aan de andere kant, want ik gaf in mijn betoog aan dat het een ruimte moet zijn waar mensen binnen kunnen vliegen, zoals dat ook gebeurt bij Qeske, dat er mensen binnen kunnen vliegen die met elkaar, omdat ze ineens bij elkaar zijn, iets leuks en iets nieuws en iets goeds gaan bedenken waar wij met elkaar wat aan hebben en op het moment dat je, en ik gaf het voorbeeld van, ik kom zo met de vraag voorzitter, ik zag allerlei... Zoals het bij de Zorgacademie Parkstad is gebeurd, als mensen verplicht worden ruimtes af te nemen, terwijl ze ook nog moeten gaan samenwerken en hun hoofd boven water moeten houden, gaat dat niet lukken. Dus wat is hier nu dan echt wezenlijk anders in hoe de ruimtes verdeeld worden en welke ruimte is er dat mensen daar gewoon in kunnen komen om met elkaar samen te werken en iets te creëren zonder dat ze echt daarvoor moeten gaan dokken?

De vicevoorzitter: De gedeputeerde.

Gedeputeerde Drippy: Ik verwijs graag ook naar datgene wat burgemeester Dassen in haar presentatie ook al aangaf over hoe het op dit moment in de hub, theater-bibliotheekcombinatie, functioneert in Kerkrade, een ruimte die open is voor bezoekers van buitenaf, die elkaar daar ontmoeten, waar ook organisaties elkaar ontmoeten en juist die filosofie wil men ook in het Center Court doortrekken, waar ruimte voor die ontmoeting is zonder dat je daar dure meters per se moet huren om met elkaar innovatieve en leuke dingen te doen.

De heer Claassen (PVV): Helder voorzitter, maar hoe kan ik dan de woorden van het lid van het bestuur van Zuyd Hogeschool interpreteren als er wordt gezegd: maar wij gaan daar niet zitten. Bedoelt zij dan: wij gaan daar geen ruimte huren of bedoelt zij dan: wij gaan daar niet naartoe om ons ding te doen dat we elders willen doen?

Gedeputeerde Drippy: Waar u van uit mag gaan, als Zuyd Hogeschool, en dat blijkt ook uit de stukken, commitment van de voorzitter van het College van Bestuur zelf hier aangegeven is, dat zij zich vanuit haar programma's, onderzoekslijnen, toegepast onderzoek, door de inzet van studenten bij de programmatische aanpak die op dat Center Court gaat plaatsvinden, daar ook betrokkenheid van Zuyd Hogeschool zal zijn. U heeft een terecht punt als u zegt: ja, Zuyd Hogeschool is niet nog een keer van plan naast de meters die ze in Heerlen hebben ook een paar kilometer verderop aanvullende meters te huren in Kerkrade, maar dat hoeft ook niet om die samenwerking op gang te krijgen. We zien namelijk dat ook bij andere hogescholen, of dat nu bij Fontys in Venlo is die op 1 locatie zit, maar wel met de omgeving enorm goed samenwerkt doordat studenten en docenten ook buiten de schoolmuren komen, dat dit een aanpak is die ook kan werken in Kerkrade.

De vicevoorzitter: De allerlaatste keer op dit punt en anders verzoek ik u dit mee te nemen in uw 2^e termijn.

De heer Claassen (PVV): Dan concludeer ik dus en dan moet u mij dan zeggen of dat dan goed of fout is, dan heb ik daarmee ook de vraag gesteld, dat er dus in dat fysieke gebouw waar mensen kunnen zitten en dat huren, er dus ook genoeg ruimte is waarin Zuyd, een ziekenhuis, een ander bedrijf, een innovatiebedrijf, gewoon binnen kunnen komen, met elkaar aan de slag kunnen gaan, een kopje koffie kunnen drinken zonder dat ze daarvoor moeten betalen? Behalve voor de koffie.

Gedeputeerde Drippy: Voorzitter, ja dat is wel het beeld dat ook door de gemeente Kerkrade in de presentatie die u is gegeven, een open plek waar mensen naartoe kunnen komen, waar ze kunnen samenwerken, net als in de hub, dat dat ook het geval zal zijn bij Center Court Kerkrade.

De vicevoorzitter: De heer Van der Valk.

De heer Van der Valk (SP): Ja voorzitter, is er door de portefeuillehouder überhaupt een analyse gemaakt van de mogelijke alternatieve huisvestingsmogelijkheden? Er is een flinke leegstand in Kerkrade, overigens in heel Parkstad, dat weet u ook, en is die analyse gemaakt en is daar een goed vergelijk gemaakt? Want u woont in Landgraaf, ik woon zelf in Kerkrade. Ik vind het niet de meest centrale plek om zo'n centrale functie te gaan huisvesten en wellicht zijn er veel betere alternatieven. Heeft u dat onderzocht, heeft u naar bestaande alternatieven gekeken? Zo ja, wat is daar uitgekomen?

De vicevoorzitter: De heer Drippy.

Gedeputeerde Drippy: Voorzitter, het onderzoek rondom alternatieven voor de businesscase die er nu ligt, is geschetst in de stukken, er is ook onderzoek gedaan door de gemeente Kerkrade en laten we ook gewoon met elkaar constateren dat er in Kerkrade ook gewoon vanuit die vastgoedbril ook een vraagstuk ligt. Er ligt een voormalige ziekenhuislocatie, hartstikke centraal ook voor een groot gedeelte van die regio, die ook om herontwikkeling vraagt en dan kun je dat beter zo dicht mogelijk bij andere voorzieningen in een centrum in een stad doen dan dat ergens aan de rand van een gebied. Dus ja, ik heb, en het college van Gedeputeerde Staten hebben er vertrouwen in dat dit een locatie is die verstandig is voor deze businesscase en die juist ook heel goed past en aansluit bij de andere aanwezige voorzieningen in dat gebied.

De vicevoorzitter: Mag ik u vragen wat versnelling aan te brengen in de beantwoording?

Gedeputeerde Dritty: Dat wil ik graag doen voorzitter. Ik wil ook proberen richting Staten zo volledig mogelijk te zijn daar waar vragen zijn. Dan nog even, ik denk dat ik de vragen ten aanzien van vastgoedborging van een aantal zaken van de PVV gehad heb. Toezeggingen zijn gestand gedaan constateerde GroenLinks op basis van de Commissie. Collega Housmans zal dadelijk nog wat verder ingaan op de trendbreuk. De Regiodeal is ook een aantal keren gevallen. U heeft dat gespreksverslag ontvangen. Afgelopen maandag heeft de vertegenwoordiger vanuit de regio Parkstad in de Stuurgroep Regiodeal met ondergetekende aan tafel gezeten en daarbij is heel nadrukkelijk aangegeven dat het beeld dat op de een of andere manier ontstaan is bij de regio dat de € 4 miljoen Center Court geheel zouden moeten landen op de € 3 miljoen sociaal-economische investeringen uit de Regiodeal, dat dat een misvatting is en dat er meerdere sporen zijn waar die € 4 miljoen gehaald kunnen worden. Als ik nu proef dat uw Staten een politiek signaal ook willen afgeven waarin gezegd wordt dat juist gekeken moet worden naar alle lijnen die gekoppeld kunnen worden aan die € 4 miljoen buiten dat spoor sociaal-economisch, dan wil ik u namens het college die toezegging doen en dan zullen we proberen die € 4 miljoen onder te brengen in de 2 andere sporen die zich daarvoor lenen, het spoor Leefbaarheid en Wonen en het spoor dat toeziet op investeringen in de voorzieningen. Daarmee kunnen we in ieder geval voldoende ruimte ook houden voor de Sociaal-economische Agenda die de gemeenten in de regio Parkstad ook met elkaar opbouwen.

De vicevoorzitter: De heer Lodewijks.

De heer Lodewijks (VVD): Dank u wel. Ik ben heel blij met deze toezegging. Dus ik ga er ook van uit minimaal die € 3 miljoen, dus niet uit de Regiodealmiddelen voor sociaal-economische structuurversterking komen.

Gedeputeerde Dritty: We spreken bij dezen af dat...

De heer Lodewijks (VVD): En dat ze ingezet gaan worden voor de hele regio op het gebied van programmatische aanpak. De 3 sporen hè, de Gezonde School...Ja?

De vicevoorzitter: De heer Housmans zal daar zo nader op ingaan.

Gedeputeerde Dritty: Collega Housmans gaat erop in. U heeft van mij de toezegging dat we die € 4 miljoen bijdrage vanuit de Regiodeal, dat het voorstel vanuit de Provincie, let op de regio is net zo goed partner en zit ook aan tafel om te besluiten samen met het Rijk, maar het voorstel vanuit de Provincie zal zijn om die € 4 miljoen te verdelen over 2 andere lijnen, Leefbaarheid en Wonen en de lijn van de voorzieningen.

De heer Lodewijks (VVD): Gaat het nou om de middelen die binnen de € 8 miljoen zitten of gaat het over die...

Gedeputeerde Dritty: Dat zijn de € 4 miljoen uit de Regiodeal naast de € 8 miljoen die de Provincie...

De heer Lodewijks (VVD): Ja, het gaat om de Regiodealmiddelen, niet om de...

Gedeputeerde Dritty: Het gaat om de Regiodealmiddelen.

De heer Lodewijks (VVD): Middelen die binnen de Provincie zitten want dan gaat het, met name waar de kritiek op staat, over de middelen in het Sociaal Domein of de Sociale Agenda van € 1 miljoen.

De vicevoorzitter: Daar kan de gedeputeerde geen toezegging over doen, dan moet u het stuk amenderen.

De heer Lodewijks (VVD): Ja, dat is goed. Wat zegt u?

De vicevoorzitter: Ik zeg, daar kan de gedeputeerde geen toezegging over doen, dan moet u het stuk amenderen want de financiering...

De heer Lodewijks (VVD): Ja dat klopt.

De vicevoorzitter: ...maakt duidelijk onderdeel uit van de besluitvorming.

De heer Lodewijks (VVD): Ja, maar dat wordt ook geamendeerd.

Gedeputeerde Drippy: Voorzitter, volgens mij ben ik helder geweest ten aanzien van de middelen die uit de Regiodeal beoogd worden te koppelen aan dit project. Ga ik verder naar het CDA. Mevrouw Absil had graag een toezegging gehad over de komst van het expertisecentrum. Ik wil u in ieder geval aangeven dat wij vanuit het Provinciehuis nog een keer een klemmend beroep zullen doen om juist dat expertisecentrum toe te voegen aan de locatie Center Court. Ik zeg u dat ook met enige terughoudendheid op dit moment. Daarvoor is ook de GGD in de regio noodzakelijk en de GGD heeft een eigen bestuur en ik zou het niet passend vinden wanneer ik hier als gedeputeerde zomaar iets over de hoofden zou willen besluiten of willen toezeggen zonder dat daarover met een bestuur overlegd is.

De vicevoorzitter: Mevrouw Absil.

Mevrouw Absil (CDA): Die argumentatie kan ik volgen. Het is echter echt een essentieel onderdeel voor ons omdat daar die samenkomst is van die verschillende partijen, het in- en uitlopen van ondernemers, van zorgvragers, van zorgverleners. Nou wij zien de ambitie van het expertisecentrum juist om dat mogelijk te maken. Ik snap dat u die toezegging nu niet kunt doen, maar wij hebben ook gevraagd om dat randvoorwaardelijk te maken. Randvoorwaardelijk is ook die € 1,2 miljoen van de gemeente Kerkrade. Daar staat de datum 1 april voor en het zou wat ons betreft logisch zijn om ook voor deze voorwaarde de datum van 1 april te nemen, heeft u nog tijd om dat als randvoorwaarde te kunnen invullen en krijgt de regio daarmee zekerheid op die duurzame verankering want zo zien wij dat expertisecentrum en zoals ik het ter plaatse begrepen heb, kan dat expertisecentrum ook al gewoon starten in de omliggende bebouwing die er al is, zonder dat er al gebouwd is. Dus zij kunnen vooruit. Dus mij lijkt 1 april een mooie datum om in ieder geval die intentieovereenkomst met de andere partijen rond te krijgen.

Gedeputeerde Drippy: Voorzitter, ik snap wat mevrouw Absil bedoelt. Ik heb u aangegeven hoe ver ik op dit moment kan en wil gaan en daar zult u het voor nu mee moeten doen. Ik wil u daarbij nog aangeven dat wij wel voorwaardelijk kunnen opnemen dat er hoe dan ook een betrokkenheid van het expertisecentrum in relatie tot het Center Court-project zal moeten zijn. Dat als voorwaarde opnemen, om nu een hypotheek op welk moment, wanneer welk onderdeel ergens gevestigd wordt om dat er als het ware een hypotheek nu bovenop te zetten, dat zou ik niet helemaal fair vinden.

Mevrouw Absil (CDA): Nee, wij willen vooral geen molensteen, maar wij willen die voorwaarde ingevuld zien. Dus als u nu die toezegging doet, wij nemen dat als voorwaarde op, is het voor ons voldoende. Dank u wel.

Gedeputeerde Drippy: Wij zullen als voorwaarde opnemen dat er met klem door Provinciale Staten gevraagd wordt het expertisecentrum op de locatie Center Court onder te brengen.

De vicevoorzitter: Dat noteren we dan als een toezegging. Interruptie nog van mijnheer... Nee, u heeft nog een vraag?

Mevrouw Absil (CDA): Ja, want dan zegt u volgens mij iets anders. Wij willen dat expertisecentrum als voorwaarde, zo staat het ook in de stukken en dat moet voor ons helder zijn. Dat dat niet op 1 april is maar op een ander moment, dat snap ik, maar het expertisecentrum is voor ons echt een heldere voorwaarde.

Gedeputeerde Drippy: Ik snap u mevrouw Absil, ik herhaal nogmaals mijn woorden, ik kan hier niet iets gaan toezeggen over wat in een DB van een GGD nog door de betreffende bestuurders besloten moet worden, waar de Provincie feitelijk geen onderdeel uitmaakt van de Gemeenschappelijke Regeling, waar we wel nadrukkelijk dit verzoek en deze wens van Provinciale Staten neer kunnen leggen, maar om dat nu af te dwingen dat zou mijn competenties te boven gaan.

De vicevoorzitter: Mijnheer Van der Valk. Het zijn wel de laatste interrupties want anders gaan we te ver uit de tijd lopen en wil ik u vragen om dat in 2^e termijn dan mee te nemen.

De heer Van der Valk (SP): Ja, dat is goed. Het Zuyderlandziekenhuis heeft aangegeven niet de move te maken naar het expertisecentrum heb ik zojuist begrepen. De GGD is zich daar nog over aan het beraden. Andere partners, zo kan ik in de tabel ontwaren, twijfelen ook nog of hebben zeker niet aangegeven om zeker naar Center Court, het expertisecentrum, te gaan verhuizen. Zou u dat niet eerst doen, voordat u zich in een vastgoedproject bijt? Zou u niet eerst wat meer zekerheid willen rondom huisvesting van alle partners, wel of niet, voordat u überhaupt stenen gaat stapelen?

Gedeputeerde Drippy: Voorzitter, de heer Van der Valk heeft mij niet helemaal goed begrepen en dat zal aan mij liggen, maar Zuyderland heeft een langjarig huurcontract getekend, er is met Meander een afspraak gemaakt om in het Center Court echt partner, fysiek ook, op die locatie te worden en met een aantal andere partners lopen ook nog de gesprekken en ik zou ook in de richting van de heer Van der Valk een appel willen doen. Het is ook een beetje het kip-eiverhaal dat we met elkaar moeten zien te doorbreken. De ene partij wacht tot de overheid iets doet, de overheid wacht misschien tot een partij een stap zet. Laten we nou juist in deze fase ook het signaal met elkaar afgeven dat onder een aantal zeer stringente voorwaarden die we hier met elkaar gedefinieerd hebben bereid zijn deze stap te zetten en daar ook partijen, en in het bijzonder de gemeente Kerkrade met haar partners toe uit te dagen invulling te geven aan die voorwaarden. Volgens mij is dat de manier waarop we deze businesscase ook vooruit kunnen krijgen.

Voorzitter, ik denk dat ik een aantal vragen die door andere sprekers gesteld zijn snel kan beantwoorden of reeds beantwoord heb. LOKAAL-LIMBURG, de heer Franssen, die heeft het over waar zetten we die € 8 miljoen voor in. Er is een onderverdeling in het stuk aangegeven, in de stukken die bij de Griffie ter inzage liggen wordt die nog nader geduid, maar eens temeer € 27,5 miljoen door de gemeente Kerkrade en als we alleen al het bedrag van het zwembad pakken van € 16 miljoen, dan toont dat aan dat de gemeente Kerkrade veruit meer bereid is te doen dan alleen het zwembad en dat

de Provinciale bijdrage erop gericht is om andere publieke functies in dat project ook van middelen te voorzien en dan moet u denken aan gebouw, openbare ruimte eromheen et cetera.

Volgens mij heb ik in de richting van de heer Lodewijks al alle vragen die mijn portefeuille raken beantwoord. Mevrouw Fischer had een heel mooi positief statement, waarvoor dank. Daar liggen geen vragen nog waarop ik zou moeten ingaan. De garantie, in de richting van de heer Thewissen, over de € 8 miljoen in combinatie met de IBA-middelen heb ik zojuist nog een keer hier uitgesproken. Datzelfde geldt ook voor de garantie op het niet-fysieke programmatische deel, maar zeggen het sociale programma van die € 1,2 miljoen jaarlijks. Dat gaan we dus voor 10 jaar ook vastleggen, dan wel in een subsidiebeschikking of in een aparte overeenkomst. Dan zullen we even kijken waar dat juridisch het beste ondergebracht kan worden. Breed gedragen commitment vanuit de regio, daar heb ik zojuist een aantal dingen over gezegd en ik proef dat ook, dat proeft u in dit verslag. Natuurlijk is er ook met een bepaalde scepsis door de een of ander richting dit project gekeken, maar u proeft uit het verslag van afgelopen maandag en ook uit de gesprekken die ik zelf persoonlijk had met diverse bestuurders in de regio dat men het Center Court als een waardevolle toevoeging in de regio ziet, maar vooral ook vraagt de ruimte te krijgen om programmatisch daarop aan te haken en een programma te ontwikkelen dat daarmee in samenhang staat.

De vicevoorzitter: De heer Lodewijks.

De heer Lodewijks (VVD): Nou ik lees dat in dat verslag niet. Daar zaten 2 partijen om de tafel, ik heb daar niemand gezien van, tenminste volgens het verslag niet of ze moeten niet genoteerd zijn door u, uit Beekdaelen, uit Brunssum, uit Landgraaf. Er zat wel geloof ik Heerlen bij, maar Simpelveld zat er ook niet bij, Voerendaal zat er ook niet bij. Dus waar is dat breed gedragen commitment dan? En dat kan niet alleen via laten we zeggen de Parkstadregio in de persoon van de heer Bertholet.

Gedeputeerde Drippy: Voorzitter, daar zat een bestuurder bij namens de regio Parkstad, de heer Martin de Beer, wethouder in Heerlen, maar ook tevens lid van de Stuurgroep Regiodeal die daar op dat moment ook de regio vertegenwoordigde.

De heer Lodewijks (VVD): Maar het lijkt me sterk dat hij daar heeft toegezegd dat dit de manier is waarop het moet gaan.

Gedeputeerde Drippy: Ik ga niet twijfelen aan de woorden die de heer De Beer daar namens de regio uitspreekt. Ik doe dat niet. Dat is zijn functie.

De heer Lodewijks (VVD): Er staat daar een tekst die ik niet aan hem kan relateren, alleen dat hij erbij is geweest.

Gedeputeerde Drippy: Ja voorzitter, als we op deze manier met elkaar het debat moeten voeren, wordt het wat moeilijker. Het gespreksverslag dat er ligt, is geaccordeerd door alle deelnemers van het gesprek en als er hier iemand aanklopt die ook in de governancestructuur van de Regiodeal is aangewezen als 1 van de vooruitgeschoven posten namens de regio, dan heeft dit college geen reden om te twijfelen dat dit ook iemand is die namens de regio spreekt.

De heer Lodewijks (VVD): Ik zie daar toch geen afspraak in.

Gedeputeerde Dritty: Voorzitter, daar staat een hele duidelijke afspraak in, namelijk dat partijen met elkaar hebben afgesproken dat ze dit inbrengen in de komende ronde van de projecten voor de Regiodeal en meer of minder kan en wil ik er niet van maken.

Voorzitter, dan de programmatische dingen waar de heer Van der Valk nog eens expliciet naar heeft gevraagd. Die staan ook opgesomd in 1 van de bijlagen. U treft daar onder andere een lijst van aan in het raadsvoorstel van Kerkrade, 1 van de bijlagen is opgeteld, die onder andere ook die € 1,2 miljoen aan programmatische zaken, die gaan we dus ook borgen, dat die vastgelegd worden, daar heb ik al eerder iets over gezegd. Ik kom dan tot een afronding en constateer dat ik in de richting van mevrouw Schuur, waar zij het heeft over een aantal zaken rondom Regiodeal eigenlijk ook al volledig ben geweest in mijn beantwoording en hoor het verder als er nog zaken zijn blijven liggen voor de 2^e termijn, waarvoor dank.

De vicevoorzitter: Dank u wel gedeputeerde Dritty. Dan is nu het woord aan de gedeputeerde Housmans. The floor is yours.

Gedeputeerde Housmans: Dank u wel voorzitter. Zoals net aangegeven, zou ik ingaan op de sociale componenten van dit voorstel en u zag, net was er even nog een stukje overleg en dat heeft te maken met de vraag van mevrouw Absil over het kennis- en informatiecentrum en nadat wij nog even contact hebben gehad met de gemeente Kerkrade, kunnen wij u toezeggen dat we dat voorwaardelijk kunnen doen. Het kennis- en informatiecentrum komt in Center Court. De vraag of de GGD daaraan deel gaat nemen, moet de GGD gaan beantwoorden, maar we zullen er in ieder geval wel op inzetten dat dat ook gaat gebeuren. Daar zullen we in ieder geval voor pleiten, maar het is wel aan de GGD. Maar het kennis- en informatiecentrum zoals u dat vraagt komt in Center Court. Dat is de 1^e vrolijke noot.

Als we dan gaan kijken naar de vragen die nog overblijven, dan heeft mevrouw Plusquin met name gevraagd naar de betrokkenheid van Maria Jansen en u bedoelt daar waarschijnlijk mee professor Maria Jansen van de Academische Werkplaats en ik kan u zeggen dat professor Jansen betrokken is als lid van de stuurgroep bij Trendbreuk, dat ze daar aanwezig is, maar dat ze ook betrokken is bij de monitoring die plaatsvindt in Trendbreuk in Zuid-Limburg en daarmee ook dadelijk betrokken wordt en is bij de monitoring over de effecten van de interventies die in Kerkrade plaatsvinden want die gaan dadelijk, en dat is wel een belangrijk thema, onder andere via de effectmeting Sociale Agenda, die gaan onder andere via de monitor van de GGD en daarmee is dat ook geborgd, maar dat borgt dan ook de effectmeting op duidelijke kritische procesindicatoren, sorry, kritische prestatie-indicatoren zelfs van wat we willen bereiken. Ik denk dat dat een heel belangrijk onderdeel is.

Als we kijken wat we hier aan het doen zijn bij Center Court, dan zijn we hier iets revolutionairs aan het doen eigenlijk. We zijn tegen een gemeente aan het zeggen: het is tijd dat u verantwoordelijkheid neemt in het Sociaal Domein daar waar het preventie betreft. Iets wat we eigenlijk tot op heden niet gekend hebben, maar wat wel hartstikke nodig is en ik ben ontzettend blij dat Kerkrade de bestuurlijke moed heeft en daadkracht om dit enerzijds als college uit te spreken, maar anderzijds dit ook langjarig te doen via een verplichting die de raad heeft opgenomen in de begroting voor maar liefst € 1,2 miljoen per jaar en daarmee dat commitment ook bij die raad heeft, langjarig. Want de heer Thewissen vroeg: hoe gaat het fout? Nou heel simpel, het gaat fout als we dat blijven doen wat we altijd gedaan hebben, een potpourri van projecten die aan een infuus liggen van subsidies van de Provinciale of gemeentelijke overheden en die na 1 of 2 jaar, als het infuus opdroogt, het zakje leeg is, doodbloeden. Dan gaat het helemaal fout. Wanneer gaat dit goed? Dat is een wezenlijke vraag. Dit gaat goed op het moment dat we nu afspraken maken in dat Sociaal Domein, waarbij we het Center Court als katalysator gebruiken om ertoe te komen dat er structureel geïnvesteerd wordt op

daadwerkelijk bewezen meetbare en reproduceerbare interventies die we de afgelopen jaren hebben ontwikkeld, waarvan we weten dat ze effect hebben, waarvan we weten dat ze bijdragen aan een betere gezondheid, waarvan de UM heeft onderzocht en bewezen dat ze daadwerkelijk zorgen voor een verbetering van de leefbaarheid, gezondheid en het oplossen van een gedeelte van de achterstanden en om dat te borgen, geven we nu € 8 miljoen en dat is een hele hoop geld en ik snap dat dat heel gevoelig ligt en daar is € 1 miljoen is daaruit uit de Sociale Agenda, maar let wel, we hebben ook al eens vaker gezegd, en ik kan me herinneren dat ik dat zelf hier bepleit heb, dat we multipliers willen hebben. We willen met geld dat we hebben, met de beperkte middelen, meer geld vrijmaken en dat is ook precies wat we hier doen. 10 jaar € 1,2 miljoen, enkel en alleen van de gemeente Kerkrade is € 12 miljoen investering, structureel, in het Sociaal Domein en de preventie en bewezen interventies. Dat is 1,5 keer de investering die de Provincie doet. We moeten die wel borgen en om die te borgen, moeten we een afspraak maken met de gemeente Kerkrade die afdwingbaar is, waarbij we stellen: als u op enig moment niet voldoet aan die verplichting van € 1,2 miljoen in de loop van die 10 jaar, betaalt u het volledige subsidiebedrag gewoon terug. Dat is de stok achter de deur.

De vicevoorzitter: De heer Claassen.

De heer Claassen (PVV): Dank u wel voorzitter. Die € 1,2 miljoen 10 jaar lang, waar gaan die naartoe?

Gedeputeerde Housmans: Dat ga ik u zo vertellen, daar kom ik zo op. Ik heb een heel overzicht.

De vicevoorzitter: U moet nog heel even geduld hebben.

De heer Claassen (PVV): Ja, maar dat geduld heb ik niet en dan ga ik het anders..., dan ga ik een andere vraag stellen. U heeft het over convenanten en afspraken, mogelijke afspraken, de GGD die moet wat gaan doen en mijn ervaring tot nu toe is, prima dat er dat soort convenanten zijn en dat op bestuurlijk niveau wordt gezegd 'wij willen graag gaan samenwerken' en het bestuur zal misschien wel bij elkaar gaan zitten, maar de mensen 3 lagen eronder die moeten het doen. Hoe wordt er dan voor gezorgd dat die mensen die 3 lagen daaronder, die daadwerkelijk echt met elkaar moeten samenwerken en niet op bestuurlijk niveau, dat zij dat gaan doen? Wat is daar het vehikel, wat wordt er gecreëerd door het gebouw dat die mensen op de onderwerpen waar het om gaat, dingen die al lopen of misschien nog nieuwe dingen, andere innovatieve dingen, dat die mensen met elkaar gaan werken.

Gedeputeerde Housmans: Voorzitter, dit is hetzelfde verhaal als wat collega Drippy net ook heeft verteld. Als je de Center Court-ontwikkeling doet en je gaat daar die open ruimte creëren en je ziet dat bijvoorbeeld Zuyderland een contract al heeft waarin ze zich verplichten om daaraan deel te nemen, dat het kennis- en informatiecentrum er komt, dat vanuit de Stuurgroep Trendbreuk die actief bezig is met het programma 'Zuid Springt Eruit' in heel Zuid-Limburg, 16 deelnemende gemeenten, in alle 16 die gemeenteraden dit onderschrijft, in alle 16 die gemeenteraden bezig is en zich ook verplicht heeft om gezamenlijk daar de schouders onder te zetten. Als je ziet dat de gemeente Kerkrade met de partners in het Sociaal Domein afspraken aan het maken is op dezelfde manier zoals wij die nu met Kerkrade maken, om daar, als ze willen blijven participeren in dat Sociaal Domein een onderdeel van uit te maken, dan zie je dat die waarborg er zit en als Provincie zijn we onderdeel van die Stuurgroep. Als Provincie zitten we daarin en kunnen we dat monitoren, maar dat doen we dadelijk nog veel meer en dat ga ik u zo uitleggen want daar waar eerdere sprekers refereerden aan de deal die er is voor Rotterdam, dat is het Nationaal Programma, waarbij Rotterdam miljoenen structureel beschikbaar heeft voor die Trendbreuk te realiseren, kan ik u zeggen dat dit college inzet om ook Parkstad met

name, Zuid-Limburg maar met name Parkstad, aan te melden voor een Nationaal Programma, zodat ook daar langjarig miljoenen geïnvesteerd kunnen worden in die achterstand wegwerken, in die gezondheidszorg en dat betekent ook dat we met elkaar blijven samenwerken daar.

De vicevoorzitter: Laatste keer. Ja mijnheer Van der Valk, u had net de laatste interruptie gehad, u heeft al 3 interruptiemomenten gehad, dus ik zou u willen vragen om het in de 2^e termijn mee te nemen. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Maar kan dat ook in de 2^e termijn? Dan krijgt u ook een antwoord.

De heer Claassen (PVV): En daarop aanvullend, hebben we in de verordening staan dat we maximaal 3 keer kunnen...

De vicevoorzitter: Nee, maar goed ik word wel geacht ook enige vaart in het debat te houden.

De heer Claassen (PVV): Dat begrijp ik, maar we hebben in het Presidium niet met elkaar afgesproken dat we dat tot 3 zouden begrenzen en als we dat nu veranderen, moeten we daar een punt van orde van maken.

De vicevoorzitter: Nee, dat begrijp ik, ik wil ook best wel ruimte geven, het is een belangrijk onderwerp, waar we moeten niet het debat dadelijk in 5, 6, 7 termijnen gaan voeren en een interruptie is een korte vraag en die spelregels kent u ook. Dus heel kort nog, als het mag.

De heer Claassen (PVV): Maar ik leid hem wel in. Wat ik heb gehoord van de gedeputeerde is toch nog steeds op het niveau dat men uitspreekt samen te gaan werken, maar ik geef u op een briefje, de mensen die dat moeten doen, staan met de voeten in de drek en de organisaties die dat moeten doen, moeten ook hun normale dingen kunnen blijven doen. Dus zij moeten capaciteit gaan vrijmaken om daar iets met elkaar te gaan doen. Dat vraagt enorm veel commitment en dat vraagt hele duidelijke afspraken aan de voorkant, echte samenwerkingsafspraken tussen alle partners en volgens mij zijn deze er helemaal nog niet of zijn die er nu wel of zijn die er binnen nu en...?

Gedeputeerde Housmans: Ja voorzitter, ik kan alleen maar herhalen wat ik gezegd heb, dat er afspraken liggen, contracten liggen, en hoe hard wilt u ze hebben, contracten dat er daar samengewerkt wordt, contracten waarin partijen zich uitspreken dat ze daar gebruik van maken. Collega Drippy heeft hier aangegeven dat er een vijftal scholen expliciet heeft aangegeven en dat ze zich ook verbonden hebben aan het feit dat ze in die Center Court-locatie, ook nadat er bijvoorbeeld een zwembad is geweest, daar gebruikmaken voor bijvoorbeeld lessen in gezonde voeding. Dat is een feit, dat zijn afspraken die er liggen. Duidelijker kan ik het niet maken helaas voorzitter, maar er liggen dus daadwerkelijk harde afspraken en ik sluit niet uit, sterker nog ik ga daar echt van uit, dat er nog veel meer afspraken komen want er zijn veel meer partijen waarmee op dit moment gesproken wordt, ook door de gemeente Kerkrade, ook vanuit Trendbreuk, om juist daarbij aan te sluiten en er zijn partijen die bereid zijn op dit moment om die afspraken ook vast te leggen en dat gaat nu en in de komende tijd verder gebeuren.

De vicevoorzitter: De heer Van der Valk, heel kort.

De heer Van der Valk (SP): Inderdaad heel kort. Zit het commitment van al die partijen en van de gemeenten in Zuid-Limburg op de software rondom Center Court of op de hardware van Center Court?

De vicevoorzitter: De gedeputeerde.

Gedeputeerde Housmans: Voorzitter, dat zijn beide zaken en dat hangt ervan af welke partij het is. Als we het hebben over Zuyderland, dan gaan ze op de locatie in de hardware activiteiten ontplooiën. Als we het hebben over de basisscholen, wat ik net zei, gaan ze op de locatie gebruikmaken van de hardware, beide, de activiteiten ontplooiën. Dus daar zit een commitment op de hardware, maar u kunt het niet los zien van de software en dat is ook wat we u proberen duidelijk te maken. Op het moment dat we hier enkel en alleen een investering doen in stenen, investeren we in iets wat niets toevoegt aan ons Sociaal Domein. Op het moment dat we juist die koppeling maken, en het gaat om die koppeling, het gaat over beide zaken, het gaat zowel over de fysieke component als de niet-fysieke component. Dan bereiken we die doelstelling. Dat is een combinatie en voor die partners zijn voor sommigen de niet-fysieke componenten juist leidend en voor anderen de fysieke component.

De vicevoorzitter: Dank u wel. De gedeputeerde vervolgt zijn betoog.

Gedeputeerde Housmans: Ja voorzitter, ik heb daarmee aangegeven welke garanties er zijn in ieder geval, ook naar de gemeente Kerkrade. Nu € 8 miljoen van de Provincie, dat is ook, zoals collega Drippy aangegeven heeft, het maximum. Dat betekent 10 jaar onomkeerbaar investeren in dat Sociaal Domein vanuit die gemeentelijke begroting en doet de gemeente Kerkrade dat op enig moment niet of een euro te weinig, betekent dat dat er in een bestuurlijk convenant, juridisch bindend, de subsidie wordt teruggehaald, de volledige. Zo simpel, zo helder kan dat gaan. Hard en SMART.

Voorzitter en wat gaat die gemeente nou doen structureel? € 1,2 miljoen, dan hebben we het over een financiering uit het programma Trendbreuk dat al die goede onderdelen van de Sociale Agenda uitvoert, dat ook toezicht houdt op een stuk monitoring, dat ook de begeleiding doet. Het gaat over het kennis- en expertisecentrum, het gaat over fit maken van mensen voor arbeidsparticipatie, het gaat over vitale wijken en wijkbudgetten, het gaat over belonen van gezonde sportkantines, het gaat over het programma Kansrijk van Start, het gaat over een beweegdiploma voor basisscholen, het gaat over schoolmaatschappelijk werkers, het gaat over een project tegen eenzaamheid, het gaat over 2 gezonde basisscholen, het gaat over het herinvoeren van het schoolzwemmen en het gaat over een programma Vitaal ouder worden en last but not least het gaat over Cool 2B Fit en voor de mensen die dit niet kennen, dit is een gecombineerde levensstijlinterventie voor mensen op een iets latere leeftijd die extreem risico hebben op bijvoorbeeld diabetes type 2 of die heel veel last hebben van obesitas, waardoor ze in een interventie, die ook nog eens een keer extra gefinancierd wordt vanuit de basisverzekering, hier daadwerkelijk aan kunnen werken. Dus als we het hebben over gezondheid, dan ziet u hier dat alle 3 de levensfasen die wij belangrijk vinden, zowel de jongeren, de kinderen als de adolescenten en de opgroeienden alsook de ouderen bediend worden.

De vicevoorzitter: De heer Thewissen.

De heer Thewissen (Forum voor Democratie): Even een vraag. Als ik het dus goed begrijp, 1 van mijn vragen was hoe gaat u de € 1,2 miljoen per jaar keer 10 borgen, heeft u aangegeven door middel van controle dat als er minder besteed wordt, dat u het volledige bedrag van € 8 miljoen terugvordert. Geld uitgeven is geen probleem heb ik altijd al gezegd, begrijp ik nu ook dat u gaat echt controleren dat die € 1,2 miljoen per jaar aan de juiste dingen wordt uitgegeven en begrijp ik goed dat u de juiste dingen zojuist heeft opgesomd, dat zijn onder andere die projecten, begrijp ik dat goed?

Gedeputeerde Housmans: U begrijpt inderdaad heel goed dat dit onder andere die projecten zijn en het is juist de kern en de essentie dat het gaat over bewezen meetbare interventies en om dat te

monitoren, heb ik zojuist ook in de beantwoording op de vraag van mevrouw Plusquin gezegd, gaan we dat doen via onder andere Trendbreuk en via ook de rapportage Sociale Agenda en daar zit die monitoring in en dus ja, daarmee controleren we ook dat het geld aan de juiste dingen wordt uitgegeven, zodat we niet weer die potpourri krijgen van allemaal projecten, maar juist die inzet met focus die ertoe gaat leiden dat daadwerkelijk die bevolking gezonder wordt en die achterstanden ingelopen worden.

De heer Thewissen (Forum voor Democratie): Mag ik dan nog 1 vervolgvraag stellen? Hebben wij als Provincie dan ook invloed op wijzigingen in die lijst van projecten, worden wij gekend in welke projecten er eventueel afvallen en erbij komen?

Gedeputeerde Housmans: Voorzitter, de Provincie is vertegenwoordigd in de Stuurgroep Trendbreuk, daar hebben wij zitting in, en vanuit die stuurgroep dragen we daar ook, kunnen we projecten aandragen, kunnen we die ook bespreken. Dus daar zitten we in net zoals we dat bij de Gezondste Regio in Noord-Limburg doen, daar zijn we ook mee aan tafel om te kijken welke interventies passen daar. Dus daar blijven we actief aan deelnemen.

De vicevoorzitter: U komt tot een afronding?

Gedeputeerde Housmans: Ja voorzitter. Ik denk dat ik de meeste vragen heb beantwoord. Ik vond er een wel heel apart en heel goed. Mevrouw Jetten van GroenLinks refereert aan de beweging van VGZ ten opzichte van het ziekenhuis van volgens mij is dat Boxtel uit mijn hoofd met de relatie tot Afferden en daar ziet u dat er een heel goed project is, van dokter Jung, dat echt bijdraagt aan het verbeteren van de gezondheid en dat gaat zodanig goed dat het ziekenhuis in Boxtel in de problemen komt. Wij hebben daarvan aangegeven dat we vinden dat er verkeerde keuzes gemaakt worden want dat project van dokter Jung is gewoon een ontzettend goed project en dat wordt ook gelukkig gecontinueerd, maar het verschil wel met die regio en de regio Zuid-Limburg is dat hier sprake is van een hele andere dynamiek. U heeft dat allemaal kunnen lezen en mevrouw Absil is het geloof ik geweest die daar een vraag over heeft gesteld, in Zuid-Limburg komt medio augustus meestal een bericht dat geplande operaties niet meer mogen plaatsvinden omdat de budgetten op zijn omdat er te veel behandelingen zijn gegeven. Dus het risico dat u gezien heeft dat VGZ daar een terugtrekkende beweging maakt, zult u hier niet zo snel zien omdat er hier gewoon echt sprake is van een overaanbod voor de capaciteit en de middelen die hier beschikbaar zijn voor de curekant van de zorg. Laat dat ook gezegd zijn.

De vicevoorzitter: De heer Claassen ook de laatste interruptie in de 1^e termijn dan.

De heer Claassen (PVV): Ja om... In de 2^e termijn was mijn doelstelling om tot conclusies te komen om het debat binnen de tijd af te ronden, dus ik wil toch nog de vraag stellen die ik in mijn 1^e termijn gesteld heb en het antwoord niet op heb gekregen en die vraag was: kunt u mij toezeggen dat er door het in gang zetten van de Center Court-gedachte in deze vorm, want die Center Court-gedachte is niet nieuw, maar in deze vorm, in relatie tot dat gebouw en alles wat we daar gaan doen, dat dat geen negatieve effecten heeft of zelfs misschien een stimulerend effect, dan sluit ik een beetje aan bij het verhaal van mevrouw Absil, dat de projecten die nu lopen, dat die zoals ze nu zijn kunnen blijven bestaan of op een hele natuurlijke manier geïntegreerd worden in de plannen zoals ze er nu zijn of dat die zelfs geïntensiveerd worden want mijn angst is dat we dit doen en naar Trendbreuk gaan, dat dan misschien een heleboel goede initiatieven die nu lopen beëindigd zullen gaan worden omdat de gemeenten daar dan niet meer in willen investeren.

Gedeputeerde Housmans: Voorzitter, juist door wat wij nu doen, worden die goede initiatieven en die goede interventies die er nu zijn, geborgd en duurzaam verankerd. Juist nu met die € 1,2 miljoen, alleen al in Kerkrade, zie je dat die projecten die er echt toe doen, die echt leiden tot een verandering, minimaal 10 jaar worden doorgezet en dan komen we inderdaad tot die trendbreuk en dan krijgen we inderdaad die resultaten. Dus voorzitter, in dat licht, ja dit helpt erbij en die projecten die zitten daarin. Dus er wordt niks verschoven, er wordt niks afgeschaft. Nee, er wordt nu duurzaam verankerd met een financiering die vastligt in de begroting van een gemeente die gemonitord wordt door een Provincie en waar op naleving wordt nagekeken. Hoe mooi wilt u het hebben?

Voorzitter, dan denk ik dat ik echt gewoon alles gehad heb, resumerend kan ik heel simpel zeggen, wij doen dit SMART en hard, wij zorgen voor verduurzaming, wij zorgen voor borging, wij zorgen dat er een trendbreuk komt door op deze manier om te gaan met dit soort ontwikkelingen en als we dit hier blijven doen, dan zullen we zien dat we eindelijk die achterstanden, waarvan we met z'n allen zeggen dat ze opgelost moeten worden, ook daadwerkelijk stuk gaan oplossen. Dank u wel.

De vicevoorzitter: Dank u wel mijnheer Housmans. Tot slot gedeputeerde Koopmans.

Gedeputeerde Koopmans: Voorzitter, dank u wel. Er lag nog 1 vraag voor van de heer Van Wageningen. Het is in principe volgens de regels dat intensiveringsmiddelen pas kunnen worden uitgegeven als er een vastgesteld beleidskader is. Het kan zijn, dat hadden we net ook bij Cultuur, dat in dat beleidskader er al deels beroep wordt gedaan op sommige middelen uit een andere pot, maar ja dan is dat onderdeel van wat met uw Staten is afgesproken. Het kan ook zo zijn dat er, vooruitlopend op een beleidskader zoals in dit geval, al een beroep wordt gedaan op die intensiveringsmiddelen, maar dan maakt dat onderdeel uit van de beraadslagingen hier, dat is publiek en het 3^e dat weleens mogelijk is, afgelopen week hebben we dat in het college nog gedaan, waarin om cofinanciering werd gevraagd voor een project waar we eigenlijk voor 1 januari alvast 'ja' op moeten zeggen, ja dan laten wij die Europese middelen of die rijksmiddelen niet verlopen omdat we toevallig nog geen beleidskader hebben, maar dan wordt u daarvan altijd in kennis gesteld.

De vicevoorzitter: De heer Van Wageningen.

De heer Van Wageningen (D66): Ja, dat is prima, u bevestigt eigenlijk de goede praktijk, maar wat nu gebeurd is, is dat er een besluit in deze categorie eigenlijk aan ons werd voorgelegd op een moment dat er eigenlijk niet veel meer over te praten viel en dat er niet een... Kijk, de meest fatsoenlijke besluitvorming gaat eerst beeldvormend, dan meningsvormend en dan deze besluitvorming in de Staten. Hier liepen beeldvorming en meningsvorming door elkaar, 1 Commissievergadering waarin we gepresenteerd kregen en meteen al de politieke discussie moesten doen. Juist als er nog geen kader is, en dat was hier zo, of nog niet volledig, dan is dat niet de goede manier om dit besluit te vormen en we zien eigenlijk ook aan deze discussie dat het niet goed werkt. De toezegging die ik vraag, doe het in de toekomst niet meer op die manier, doe het in de toekomst, als we geen kader hebben vastgesteld, dan vroegtijdig met de Staten en met een uitgebreide besluitvorming.

Gedeputeerde Koopmans: Ja voorzitter, 2 punten daarover. 1, de presentatie van mevrouw Dassen heeft natuurlijk plaatsgevonden op verzoek van de Staten, dat even terzijde, en 2, ja dat zeg ik u zeker graag toe, maar de werkelijkheid kan soms anders zijn en de gemeente Kerkrade, een belangrijke partner natuurlijk hierin, had op het punt van de aanbesteding en de afspraken die zij met hun volksvertegenwoordiging hadden gemaakt, data na te leven en ja, dat is net niet ideaal, maar goed u kunt hier alles zeggen wat u wilt zeggen, maar in principe doen we dat het liefste zoals u dat voorstelt.

De vicevoorzitter: Wij komen daarmee aan het einde van de 1^e termijn van het college. De heer Lodewijks heeft gevraagd om een korte schorsing. 5 minuten voldoende? 10 minuten? Dan schors ik de vergadering tot 15.10 uur.

[SCHORSING]

De vicevoorzitter: Ik heropen de vergadering en ik geef als eerste het woord aan de heer Lodewijks die een toelichting zal geven op het gesprek dat zojuist tussen de partijen is gevoerd en het amendement dat op dit moment ter tafel ligt. Daarna hanteren we de sprekersvolgorde zoals die ook in de 1^e termijn was. De heer Lodewijks.

De heer Lodewijks (VVD): Ja, dank u wel mijnheer de voorzitter. Allereerst college van Gedeputeerde Staten, dank voor de terugkoppeling. Als ik het moet samenvatten, dan blijven er toch redelijk wat vraagtekens bestaan over de koppeling tussen de fysieke infrastructuur en de niet-fysieke infrastructuur en met name de programmatische uitwerking. Daarvan hebben we eigenlijk met de groep gezegd 'daar komen we nog op terug' en met name in het beleidskader voor de Sociale Agenda. Een aantal toezeggingen zijn door u gedaan, die bij een aantal fracties voldoende vertrouwen hebben gewekt, zij zullen daar in hun bijdrage in 2^e termijn waarschijnlijk ook nog op terugkomen. Voor ons is in ieder geval heel erg belangrijk de toezegging dat de € 4 miljoen die beschikbaar wordt gesteld uit de Regiodeal niet geput wordt uit de middelen voor de sociaal-economische structuurversterking en daarmee dus ook de projecten en programma's die op regioniveau gaan plaatsvinden in Parkstad eigenlijk niet op slot gaan en dat vind ik een hele, hele fijne toezegging. Verder wil ik het hierbij laten. Ik denk dat ik hiermee de 3 contouren wel heb geschetst waarbinnen de andere fracties zich ook bewegen en ik laat graag aan hun de toelichting, hun eigen toelichting geven. Dank u wel.

De vicevoorzitter: Dank u wel en dan gaan we dat ook maar gelijk doen met de heer Van Wageningen, D66.

De heer Van Wageningen (D66): Ja, D66 ziet dat we dit stukje van Limburg wat efficiënter kunnen maken en dat die efficiëntie ten goede komt aan mensen die het echt heel goed kunnen gebruiken. Dus... Er blijven twijfels bij ons en u heeft niet alle garanties geboden, maar u heeft wel wat vertrouwen gegeven, ook onder andere dat u zegt, het programma zal worden uitgevoerd, is gegarandeerd en dat is voorwaardelijk en we gaan het ook monitoren. Wij zullen dat ook doen, wij zullen dit, de uitvoering van het programma, beschouwen als onderdeel van onze Sociale Agenda en ik vraag eigenlijk nogmaals, dat monitoring op geld dat die efficiëntiewinst werkelijk optreedt en werkelijk ten goede komt, dat zien we dan ook graag in de monitoring van onze Sociale Agenda terug en ik vraag nogmaals of u dat ook zo concreet kunt toezeggen als ik het in 1^e termijn heb verwoord. Dank u wel, dat was het.

De vicevoorzitter: Dank u wel mijnheer Van Wageningen. Dan gaan we verder met mevrouw Plusquin, daarna de heer Claassen.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Dank u wel voorzitter. Wij hebben in alle toezeggingen ook voldoende vertrouwen gevonden om gewoon dit plan te ondersteunen. Het is meer een stemverklaring dan een 2^e termijn, maar goed dan hebben we die gehad.

De vicevoorzitter: De heer Claassen. Daarna mevrouw Jetten.

De heer Claassen (PVV): Ja voorzitter, laat ik beginnen met slecht nieuws, dan hebben we dat gehad, dat betekent ook dat ik eindig met goed nieuws, dus blijf ademen. Wat ik betreur, is dat op weg naar zo'n belangrijk dossier, als we vitaliteit van de Limburgers belangrijk vinden, dat we daar mensen voor in beweging moeten zetten, niet de mensen die gezond moeten worden, ook, maar de mensen die het moeten gaan realiseren in beweging moeten zetten, dat de hele weg daar naartoe uiteindelijk maar de laatste week we informatie krijgen waarop we echt misschien een goed besluit kunnen nemen en dat we die informatie nog, met alle respect, gisteravond in de mailbox moeten vinden, vind ik laat en dat helpt de totstandkoming van een gedragen beleid, ook hier in dit huis, niet en ik roep het college op om dit soort dingen tot het minimum te beperken en dat scheelt ons namelijk ook een hoop werk.

Over naar het goede nieuws. We hadden 3 punten en dat ging over exploitatie, continuering intensivering van bestaande trajecten en het vehikel waaronder het moest gebeuren en het 1^e dat gaat dan over het gebouw en we begrijpen dat ondernemerschap heel belangrijk is en ook heel noodzakelijk is bij dit soort trajecten en je weet van tevoren nooit alles en je kunt van tevoren nooit alles dichttimmeren. Ondernemerschap is belangrijk, maar ik heb nog wel 1 vraag daarover, als het gaat over die exploitatie wat ik heb aangehaald. Aan de voorkant worden wel dingen gedaan in hoe de contracten misschien zouden moeten uitzien of de toezegging dat er toch een soort duiventil zou moeten zijn, maar ik zou graag willen weten wat er nu al aan echte concrete maatregelen genomen is in de gesprekken met de partners die er moeten gaan zitten om te voorkomen dat ruimtes niet gebruikt gaan worden, dat mensen toch toegezegd hebben, er wordt gezegd 'er is een x-aantal partners', dat die partners echt toegezegd hebben: wij gaan daar zitten. 2, voor ons was het punt continuering intensivering, dat is duidelijk toegelicht en dat het een blijvend karakter heeft, is ook toegezegd en daar zijn we heel erg blij mee en dan het 3^e, een vehikel en laat ik daar kort over zijn. Het vehikel dat dingen moeten gebeuren, is dat de regie, dat er echte regie ligt door hoe we het nu gaan organiseren, ook op basis van de toezeggingen, dat een groot deel van de regie ligt bij de Provincie en bij het college en dat waarderen we zeer. Dus wat ons betreft heel veel succes met de dingen die in gang gezet zijn en zullen worden.

De vicevoorzitter: Dank u wel mijnheer Claassen. We gaan verder met mevrouw Jetten namens GroenLinks. Daarna mevrouw Absil namens het CDA.

Mevrouw Jetten (GroenLinks): Dank u wel voorzitter en dank u wel voor de beantwoording van de 2 gedeputeerden. Dit is echt, echt een hele moeilijke. Volgens ons heeft Kerkrade het nodig, de regio heeft het nodig. Er zijn veel toezeggingen gedaan en toch blijven we wat twijfels houden. Tegelijkertijd, die programmatische aanpak die zullen we echt zeer kritisch volgen want die koppeling moeten er komen, maar de twijfel, nou ja het wendt zich tot het goede zal ik maar zeggen dus wij zullen voor dit voorstel stemmen. Ik heb nog wel een vraag. De gedeputeerde heeft gezegd: als de gemeente Kerkrade niet € 1,2 miljoen investeert, dan moeten ze elke cent terugbetalen van de subsidie. Tegelijkertijd, ik denk op het moment dat ze dat niet meer investeren, hebben ze dat geld ook niet, dus hoe kunnen ze dat dan terugbetalen? O, u knikt 'ja', nou die beantwoording wil ik graag zien en nogmaals... En nog een opmerking. De verhouding in de hardware en de software die zit ons ook wel dwars. De hardware gaat in verhouding heel veel geld naartoe en in de software € 1,2 miljoen per jaar en ik hoop dat die op termijn echt omslaat en ook dat zullen wij kritisch blijven volgen. Dank u wel voorzitter.

De vicevoorzitter: Dank u wel mevrouw Jetten. Dan is nu het woord aan mevrouw Absil. Daarna de heer Franssen namens LOKAAL-LIMBURG.

Mevrouw Absil (CDA): Voorzitter, wij hadden als CDA 2 belangrijke voorwaarden, dat was regionale impact en duurzame verankering. Die regionale impact die zien wij met name in de praktijk gebeuren in het expertisecentrum. Daarom was dat voor ons ook een belangrijke voorwaarde. Dat is toegezegd, daar zijn wij heel blij mee want wij zijn het met de heer Claassen eens, het moet in de praktijk gebeuren, je moet elkaar tegenkomen. Daar ontstaat die publiek-private samenwerking en heb je ook met commerciële partijen van doen. Dat is waar wij die aandacht voor vroegen. Wij hebben er voldoende vertrouwen in dat, met het komen van het expertisecentrum, dat geregeld gaat worden en de Provincie die in de stuurgroep regie kan blijven voeren, geeft ons voldoende comfort. Over die duurzame verankering is al door andere collega's ook gesproken. Een belangrijk punt, wij gaan ervan uit dat in het kader van de Sociale Agenda die hardware en die software juist gekoppeld worden. Wij denken dat door het investeren nu in de hardware, juist die software zal gaan renderen. Dat is het vertrouwen dat wij hebben, dat zien wij ook in de stukken die er liggen, De Gezonde Basisschool van de Toekomst, schoolzwemmen, leefstijlinterventies. Dat geeft ons voldoende vertrouwen. Het is een kip-en-het-eiverhaal, Kerkrade steekt haar nek uit om voor het ei te gaan en dat is wat ons betreft dan, zeker in de voorwaarden, SMART, hard, maar vooral met aandacht voor de software. Dank u wel.

De vicevoorzitter: Dank u wel mevrouw Absil. Het woord is nu aan de heer Franssen namens LOKAAL-LIMBURG. Daarna mevrouw Fischer namens 50PLUS.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Voorzitter, blij met de toezeggingen van beide deputés. Zoals ik al in 1e termijn aangaf, wij vonden het als LOKAAL-LIMBURG een erg problematisch dossier. Grote twijfels over een aantal zaken. Gelukkig is er veel helderheid gekomen naar aanleiding van de toezeggingen en het overleg dat zojuist eigenlijk tussen alle fracties heeft plaatsgevonden en als we dan nog even inhoudelijk reageren kunnen op het stuk. Er is eigenlijk gezamenlijk een ambitie uitgesproken om een trendbreuk te realiseren. Tevens is het belangrijk om het kip-en-eiverhaal eigenlijk te doorbreken. Dat zien we eigenlijk hier gebeuren en die intentie zie ik ook, niet alleen van onze partij, maar ook van andere partijen. We zien dat er veel problemen zijn in de regio, eigenlijk al tientallen jaren. Er is een achterstand, gezondheidsproblemen, achterstand in, ja in de breedste zin des woords in feite en wij proberen wel gezamenlijk door middel van een aantal gedachtegoeden en financieringen de regio uit het slop te trekken, dat doen we bijvoorbeeld door IBA. We hebben het ook gehad over de Regiodeal en nu zeggen we, oké laten we ook het gezondheidsaspect onder meer meenemen door middel van het Center Court in Kerkrade en natuurlijk vinden wij het ook als LOKAAL-LIMBURG erg belangrijk dat daar een expertisecentrum bij komt en een juiste koppeling. Laten we op het juiste moment beginnen, laten we het faciliteren, die stenen moeten er komen en dan gaan we ervan uit dat er een juiste invulling komt door middel van die 1^e aanzet van de stenen. Dus voorzitter, wij zullen het betreffende stuk na een gegronde afweging in positieve zin ondersteunen.

De vicevoorzitter: Waarvoor dank. Wij gaan verder met mevrouw Fischer, daarna de heer Thewissen. U spreekt vanaf de plek?

Mevrouw Fischer-Otten (50PLUS): Ja, deze keer van hier, want de moeite niet om de reis te ondernemen zal ik maar zeggen. Wij waren voor, wij zijn voor en wij blijven voor en eigenlijk heb ik nog iets gehoord waar ik niet aan gedacht had. Als namelijk minder mensen in het ziekenhuis terecht komen, dan hebben de verpleegkundigen tijd om hun empathisch vermogen werkelijk aan de patiënt te geven en dan hoeven ze niet meer zoveel te tikken op de computer, tenminste dat hoop ik. Wie weet, misschien komt dat ook in het kenniscentrum, dat daar iets mee gedaan wordt. 50PLUS is voor, dank u wel.

De vicevoorzitter: Waarvoor dank. We gaan verder met de heer Thewissen. Daarna de heer Van der Valk.

De heer Thewissen (Forum voor Democratie): Dank u wel voorzitter. Nou wij zijn allereerst blij dat we horen dat gratis geld, de pinautomaat, ook geld inslikt onder bepaalde voorwaarden. Dus daar zijn we heel blij mee. Verder vinden wij het in die zin heel mooi als er € 1 miljoen wordt geïnvesteerd vanuit het Sociaal Domein, dat daar € 12 miljoen terug gaat komen, samen met die garantie. Dat is een fantastisch rendement, daar zou menigeneen voor tekenen, alleen een kanttekening bij het mogelijke succes, is mijn vraag, hoe gaat u voorkomen dat het te succesvol wordt? Want als preventie heel succesvol wordt, dan gaan misschien een aantal ziekenhuizen in de nabije omgeving failliet. Dus hoe voorkomen we dat we ten onder gaan aan het eigen succes? Dus die vraag en wij zullen in die zin het voorstel, met die toezegging, steunen en wij zullen natuurlijk het voorstel zoals het nu voorligt wel toetsen aan de kaders van de Sociale Agenda, zodra wij die tot onze beschikking hebben en misschien nog wel een tip of een verzoek aan de Gedeputeerde Staten is om in het vervolg iets minder hoog van de toren te blazen qua ambities en qua taalgebruik want dat schept torenhoge verwachtingen, aan de andere kant vind ik dat ook een voordeel want u kunt het zich nu niet permitteren om het niet te laten slagen. Tot zover.

De vicevoorzitter: Dank voor deze bemoedigende woorden mijnheer Thewissen. We gaan verder met de heer Van der Valk en tot slot daarna mevrouw Schuurding.

De heer Van der Valk (SP): Voorzitter, een aantal toezeggingen zijn gedaan en daar lijkt het ook enigszins op te schuiven in de goede richting. Voor de SP is dat echter niet genoeg. Center Court moet en zal er komen en de SP is ervan overtuigd dat de software rondom de Center Court-gedachte er zeker moet komen, dat hebben we allemaal gehoord en ik denk dat iedereen in deze zaal het met ons eens is. Als het gaat om het ontwikkelen van vastgoed, decentraal, megalomaan, groots met enorme financiële risico's denken wij dat de verkeerde weg ingeslagen wordt. Als het gaat om de kwetsbare situatie waar de gemeente Kerkrade zich in bevindt, denken wij: dit is te groot, dit is te veel, too much, en als er dan toch een multiplierend effect is op dat softwaregedeelte, waarom investeer je daar niet je hele € 8 miljoen in? Daarom hebben wij gemeend om een amendement voor te bereiden, dat ook in stemming te brengen, zet die € 8 miljoen nou in in die gezondheidsprojecten, doe dat met volle overtuiging, doe dat gefaseerd, stapje voor stapje, dat hoeft echt niet in 1 keer rigoureus over de balk. Zet dat in op initiatieven die hun effect al bewezen hebben, waaronder de Gezonde Basisschool en ga dan evalueren en ga kijken of je echt wel dat vastgoed nodig hebt. We hebben zwembaden, we hebben sporthallen, zorg dat die gewoon goed gevuld worden, in de wijken, dichtbij de mensen en maak er wat moois van, maar vooral investeren in mensen en niet in stenen. Vandaar het amendement en wij zullen dan ook in het oorspronkelijke voorstel niet voor stemmen. Dat was mijn bijdrage voorzitter.

De vicevoorzitter: Dank u wel. Dan zal amendement 47 in stemming worden gebracht zodadelijk. Wij gaan tot slot naar mevrouw Schuurding, PvdA.

Mevrouw Schuurding (PvdA): Ja, dank u wel voorzitter. Ten 1^e dank voor de uitgebreide beantwoording op al onze vragen. Wij zijn blij met de toezegging van de gedeputeerde dat we gaan inbrengen dat het geld uit de Regiodeal in ieder geval niet uit het budget voor sociaal-economische structuurversterking komt en met de toelichting op investering en samenwerking in het Sociaal Domein en ik kan me daarmee ook aansluiten bij een aantal eerdere collega's, regionale verankering, de extra aandacht voor software, die blijven extra aandacht vragen en dat komt dan inderdaad wellicht bij de Sociale Agenda in het kader daarvan weer terug. Ook delen wij de oproep van de PVV dat we

de stukken liever niet de avond van tevoren krijgen als het even zou kunnen. Het amendement van de SP zullen wij niet steunen. Wij willen niet óf gebouwen óf een inhoudelijk programma, maar het gaat juist om de combinatie daarvan en wij geloven, met de toezeggingen die gedaan zijn, dat het Center Court hieraan kan bijdragen en zullen het voorstel daarom ook steunen.

De vicevoorzitter: Daarmee komen we aan het einde van de 2^e termijn van de Staten. Nog kort reactie vanuit het college, de heer Housmans, met het verzoek om ook te reageren op het voorliggende amendement.

Gedeputeerde Housmans: Ja voorzitter, laat me beginnen met voorop te stellen dat ik blij ben met de brede steun die we krijgen in het voorstel, maar vooral ook met die trendbreuk in gedachten want let wel, die bereiken we hier ook mee. Die trendbreuk en de gedachte dat die Provincie niet de pinautomaat meer is, maar dat gemeenten hun eigen verantwoordelijkheid ook dienen te nemen en die wordt cruciaal in de komende tijd. Voorzitter, ik kan toezeggen, in de vraag om in de monitoring van de Sociale Agenda ook de monitoring te doen op het geld. Dat kunnen we als paragraaf daarbij opnemen, dat is geen enkel probleem. Het college houdt zoals gezegd een stuk regie. Als we gaan kijken naar de vraag van mevrouw Jetten over terugbetalen. Het is gelukkig zo dat de begroting van Kerkrade iets groter is dan € 1,2 miljoen. Dan praten we over een bedrag van om en nabij de € 170 miljoen en op het moment dat zij hun verplichtingen die ze met ons aangaan niet nakomen, ben ik er echt van overtuigd dat we in dat bedrag van € 170 miljoen echt wel € 8 miljoen kunnen vrijmaken op welke wijze dan ook. Dus daar maak ik me wat minder druk over.

De vraag die de heer Thewissen oproept, heb ik in de 1^e termijn ook proberen te beantwoorden naar aanleiding van de vraag van mevrouw Jetten met de situatie in Afferden, maar laat me 1 ding heel duidelijk stellen, dit college staat niet toe dat in Limburg ziekenhuizen failliet gaan. Dat hebben we de vorige periode gezegd, dat herhalen we nu ook en gelukkig is het, eigenlijk spijtig is het zo moet ik zeggen, dat in Zuid-Limburg de situatie zo is dat er nog altijd tegen het eind van het jaar door zorgverzekeraars behandelingen worden stopgezet omdat er al te veel behandelingen geweest zijn en de budgetten niet toereikend zijn en als wij met preventie kunnen komen tot een verlaagde instroom in de ziekenhuizen, hebben die nog altijd aanbod genoeg om hun goede businesscase te draaien, maar let wel, 1 van de belangrijkste onderdelen die we hier hebben, is de preventie in met name de jeugdzorg, in met name de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en u zult het met me eens zijn dat vooral daar de nood bij de gemeenten heel hoog is en dat preventie in die zin ertoe gaat bijdragen dat de tekorten bij gemeenten in zowel de jeugdzorg als de Wmo hopelijk zullen teruglopen.

De vicevoorzitter: De heer Van Wageningen.

De heer Van Wageningen (D66): Dat is een beetje een opvallende boude uitspraak. De Provincie zal niet toestaan dat er ziekenhuizen in Limburg failliet gaan. Ja, als de Provincie daar de verantwoordelijkheid voor zou hebben, dan zou die dat kunnen waarmaken, maar nu dat helemaal niet zo is en de Provincie helemaal niet betrokken is bij de financiering van ziekenhuizen en die ook hun eigen dynamiek volgen, wat zit er achter deze uitspraak, hoe komt u hierbij?

De vicevoorzitter: De gedeputeerde.

Gedeputeerde Housmans: Ja voorzitter, dat is eigenlijk heel eenvoudig. In het Sociaal Domein hebben we ook geen verantwoordelijkheid, doen we ook heel veel dingen. Op het moment dat een ziekenhuis failliet dreigt te gaan, we hebben ons gecommitteerd, ook in het collegeprogramma, om de zorg bereikbaar te houden. Dat wil zeggen dat we alle middelen die we ter beschikking hebben, dus

ook met tractoren, bouwmachines en dienstauto's naar Den Haag trekken om dat ziekenhuis open te houden, dat we dat zullen inzetten. Dat wil niet zeggen dat we machteloos zijn omdat we daar niet over gaan mijnheer Van Wageningen, het wil gewoon heel simpel zeggen dat daar waar er een probleem dreigt te ontstaan, wij ons als college maximaal gaan inspannen om, ook bij de rijksoverheid, ook bij partners, ervoor zorg te dragen dat die situatie zich niet gaat voltrekken.

De vicevoorzitter: Goed, laten we geen debat gaan voeren over de toekomst van ziekenhuizen, dat gaat wel erg ver. De heer Lodewijks.

De heer Lodewijks (VVD): Ik had dezelfde vraag min of meer, maar ik zie dat de gedeputeerde hem inmiddels heeft genuanceerd tot: we gaan er alles aan doen om geen ziekenhuizen failliet te laten gaan.

De vicevoorzitter: Nu u toch hier bent, het amendement zelf voor de volledigheid. Met de toezeggingen, wilt u het amendement desondanks in stemming gebracht hebben of mogen we dat als ingetrokken beschouwen?

De heer Lodewijks (VVD): Ik heb in mijn huidige stappenteller al mijn quotum bereikt, dus vandaar dat het goed is dat ik hier even blijf staan. Het amendement wordt inderdaad, zal ik intrekken.

De vicevoorzitter: Intrekken. Ja, waarvan akte. De gedeputeerde.

Gedeputeerde Housmans: Ja voorzitter, er is nog 1 vraag open en dat is de vraag van de heer Claassen, wat we gaan doen om te voorkomen dat het een duiventil wordt. Het belangrijkste onderdeel van de exploitatie en van de invulling van Center Court is, hoe je het ook wendt of keert, vooral een zwembad en een sporthal met heel veel aanpalende omliggende zaken en collega Dritty heeft al aangegeven dat een aantal van die zaken zitten in de ontwikkelingen Wyckerveste die daarnaast ligt, die commercieel wordt ingezet en daarmee is die exploitatie gezekerd. Daarmee is ook, met de contracten die er nu liggen, ervoor gezorgd dat het kennis- en informatiepunt er komt en dat partijen zich contractueel daaraan verplicht hebben om daaraan deel te nemen, dus dat die inloop ook gegarandeerd is en wij gaan monitoren en helpen dat dat nog ververgroot wordt, versterkt wordt, zodat we die duiventilfunctie in positieve zin invullen in plaats van in negatieve zin.

De vicevoorzitter: Dank u wel. Dan nog kort de gedeputeerde Dritty.

Gedeputeerde Dritty: Voorzitter, ik kan mij in 1^e instantie aansluiten bij de woorden van collega-gedeputeerde Housmans. Dank voor het vertrouwen dat een aantal partijen hier vandaag uitsprekt en de wijze waarop wij de dialoog met elkaar hebben gevoerd en in de richting van de personen die daarover spraken om alsjeblieft ook wat eerder nog met informatie te komen in plaats van de avond van tevoren. Ja, u heeft gezien, het is een dossier in ontwikkeling geweest ook de afgelopen weken, maar onze intentie is ook echt om dat niet te doen als dat niet nodig is. Dus ik snap volkomen uw kritische opmerkingen op dat vlak.

Blijft over het amendement 47, waar ik namens het college nog even een advies over wil geven in uw richting. Dat is het amendement ingediend door de SP en... Ja, als je die € 8 miljoen niet inzet voor het gebouw, maar op het programma laat landen, dan is feitelijk ook de grondslag onder de businesscase van het Center Court uit. Dus het college adviseert in uw richting om dit amendement niet over te nemen. Voorzitter, dank en ik kan het hierbij laten.

De vicevoorzitter: Dank u wel mijnheer Drippy. Wij komen daarmee aan het einde van de 2^e termijn van het college en kunnen ons gaan opmaken voor de stemming. Ik verzoek u allemaal uw eigen plek in te nemen voor zover u dat nog niet heeft gedaan en ik kijk even achter mij of wij klaar zijn om te starten met de stemming. Wij gaan zodadelijk eerst stemmen over het amendement numero 47, het amendement van de SP dat zojuist door het college is ontraden. Daarna over het voorstel zelf. Dan open ik bij dezen de stemming.

Ja, 45 stemmen zijn uitgebracht, ik sluit de stemming. Het amendement is verworpen met 41 stemmen tegen, 4 stemmen voor. Voor hebben gestemd de fractie van de SP en 1 lid van het CDA en ik moet u tot mijn schaamte bekennen dat ik hier zelf verkeerd heb gestemd. Goed, dat heeft desondanks geen gevolgen voor de besluitvorming. Amendement is verworpen.

Wij gaan verder met het voorstel zelf. Ik kijk even of die stemming geopend kan worden. De stemming is geopend.

Alle stemmen zijn inmiddels uitgebracht, ik sluit de stemming. Het voorstel is aangenomen met 42 stemmen voor, 3 stemmen tegen. Tegen heeft gestemd de fractie van de SP, voor hebben gestemd alle overige fracties in totaliteit. Het voorstel is aangenomen.

12.5 G-19-031 Statenvoorstel Vaststellen van het meerjarenonderhoudsplan, de voorziening grootonderhoud en het exploitatiebudget van de provinciale gebouwen over de periode 2019-2033, brief Gedeputeerde Staten van 22 oktober 2019 (GS 2019-76644)

De vicevoorzitter: Ik ga met u verder naar het volgende Statenvoorstel. Dat betreft het voorstel G-19-031, het vaststellen van het meerjarenonderhoudsplan (MJOP), de voorziening grootonderhoud en het exploitatiebudget van de provinciale gebouwen over de periode 2019-2033.

Het voorstel werd behandeld in de Statencommissie FEB van 22 november jl. en als besprekingsstuk doorgeleid naar de Staten van 12 en 13 december.

Aan u wordt voorgesteld:

1. het MJOP 2019-2033 vast te stellen;
2. de uitvoering van het MJOP 2019-2033 op te dragen aan Gedeputeerde Staten;
3. de huidige egaliseringsreserve onderhoud provinciale gebouwen ad € 3,51 miljoen wederom terug te zetten in een voorziening provinciale gebouwen;
4. € 900.000,00. extra budget voor het uitvoeren van het onderhoud aan provinciale gebouwen conform MJOP beschikbaar te stellen;
5. dekking plaats te laten vinden uit de intensiveringsmiddelen 2019-2023 post 'onderhoud provinciale gebouwen' en vanaf 2024 ten laste van het begrotingsresultaat;
6. de financiële consequenties te verwerken in de Eindejaarsbijstelling 2019.

Ik open de 1^e termijn voor de Staten en ik geef het woord aan de heer Ernst namens de PVV en het is zijn maidenspeech. Veel succes.

De heer Ernst (PVV): Voorzitter, in geval de agenda een breed scala aan onderwerpen, het ene politiek controversieel, maar het andere technisch-inhoudelijk, maar daarom zeker niet minder belangrijk. Wat alle onderwerpen in ieder geval gemeen hebben, is dat ze onze burgers, de Limburgers, raken, soms zelfs heel diep. Het is een lange Statenvergadering, donderdagavond en vrijdag, de laatste vergadering voor het reces.

Ongeveer 2,5 jaar geleden stond ik al eens op deze plek. Ook toen was het een lange vergadering van donderdagavond en vrijdag, net voor het reces, het zomerreces van 2017. Ik stond hier als inspreker namens het Burgercomité Zelfstandig Landgraaf, een politiek controversieel onderwerp dat ook menig burger diep geraakt heeft en menige emotie heeft losgemaakt. Die dag nam ik ook het besluit om niet langer aan de kant te blijven staan, maar actief bij te gaan dragen aan het bestuur. Die kans werd mij geboden en heeft er uiteindelijk toe geleid dat ik vandaag hier nu aan het werk mag zijn voor de Limburgers. Dat maakt me enerzijds trots, maar ik voel ook de druk van de verantwoordelijkheid die dit met zich meebrengt. Velen gebruikten bij hun maidenspeech wijze spreken van opa of oma, maar daarmee kan ik niet dienen, de mijne waren niet van woorden, maar van grove handen uit de mouwen steken. Koelpiete woaren ut, pungel op dur ruk en op zondig noa de kirk. Ze kalde plat, hollensj alling mit knoebele. Mit de krismes houwe vier knien oet dur ege sjtal in ut zoer (6.40.40). Mooi, je herinneringen delen, maar dan moet er een bruggetje komen naar het heden en dan denk je: hoe dan? Tijden zijn veranderd, dur knien komt van Plus of Jumbo, dur pungel is een laptopas geworden en sjravele is het bespreken van MJOP Provinciale gebouwen.

De PVV had in de Commissie een aantal vragen, waarom die enorme budgetverhogingen ten opzichte van het voorgaande MJOP en het verbruik van bijvoorbeeld 2019. Hoeveel geld gaat quasi voor onderhoud op aan verduurzaming en als we verduurzamen, waarom noemen we het dan niet gewoon zo? Vorige week heeft in een verdiepingssessie met de betreffende ambtenaar veel verduidelijking gebracht. Een zeer behoudend beleid in 2019, in afwachting van het nieuwe plan, heeft dat jaar enigszins vertekend. Er zijn veel meer vierkante meters gebouw in het nieuwe onderhoudsplan, het aantal gebouwen is uitgebreid en verder is sprake van voortschrijdende leeftijd van zowel gebouwen als installaties en hetgeen dus ook een grotere reservering vereist om deze in een goede staat te kunnen onderhouden. Daarnaast maken de nieuwe Klimaatwetten een aantal investeringen de komende 15 jaar noodzakelijk of althans niet meer te vermijden want ze zijn gewoon wettelijk verplicht.

Ook in een technisch verhaal als een MJOP eist de politiek van de klimaatreligie zijn financiële offers. Offers in de vorm van investeringen die in de vergroeningsdiscussie vaak buiten beschouwing worden gelaten als er weer eens niet groen genoeg of de kosten van de klimaathysterie opgeteld worden. De PVV concludeert dat het plan dat er nu ligt technisch en financieel handen en voeten heeft. De verplichte investeringen in duurzaamheid en verbeteringen worden doorberekend aan de huurder en het plan vormt verder een solide basis om onze gebouwen prima te kunnen onderhouden en dus behouden. Het rentmeesterschap dat de Limburgers van ons mogen verwachten. Dank u.

De vicevoorzitter: Dank u wel en proficiat met uw maidenspeech. Wij gaan verder met GroenLinks, de heer Baneke.

De heer Baneke (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Ik twijfelde nog even of ik een rood en een groen kaartje mee zou moeten nemen voor u, maar ik denk dat het wel goed komt. Aangaande het MJOP, met dank aan de portefeuillehouder voor de schriftelijke mededeling waarin de originele € 900.000,00 wordt onderbouwd, kan GroenLinks instemmen met het voorstel over het MJOP. Wat we nog wel onder de aandacht willen brengen en wat ook in het stuk wordt vermeld, is de noodzaak om binnen afzienbare termijn te voldoen aan stringente duurzaamheidseisen. Volgens GroenLinks is het dan ook urgent dat die voortvarend worden opgepakt, maar ook dat is onderbouwd.

Ja, langer kan ik het niet maken. Tot slot nog wel een vraag. De Provincie Limburg is eigenaar van een kasteel, Groot Buggenum, is mij zo gebleken. Beschouwt het college het exploiteren van historisch vastgoed, net als luchthavens, tot een kerntaak van het Provinciaal bestuur, behoort dit

volgens het college ook tot de basisinfrastructuur of is het wellicht verstandiger om dit van de hand te doen? Dat was hem.

De vicevoorzitter: Dank u wel. Leuke vraag, komt ook elke 4 jaar terug trouwens. Goed, we gaan verder met LOKAAL-LIMBURG, de heer Van der Linden.

De heer Van der Linden (LOKAAL-LIMBURG): Ja dank u voorzitter. Voorzitter, onderhoud van gebouwen in eigendom is noodzakelijk en dat zorgt onderhand voor behoud van die gebouwen en de mogelijkheid om er goed en plezierig gebruik van te maken. Dus we zullen onderhoud moeten plegen en daar moet voor betaald worden, dat is logisch, alleen de vraag is hoeveel en ons wordt nu gevraagd om een extra verhoging van onder andere € 900.000,00 goed te keuren. Daar hebben we toch 2 vragen over voorzitter. 1, er wordt geschreven dat de voormalige burgemeesterswoning in Venlo op de nominatie staat om verkocht te worden en ik had geloof ik ook gelezen dat het huurcontract is afgelopen. Dus de vraag is hoe het ermee staat. Dat betekent, zijn wij al goed op dreef om dat pand te verkopen? De markt is nu gunstig daarvoor, dus als het aan ons ligt, gaat het nu niet over het kasteel, maar een burgemeesterswoning, zorg dat je er zo snel mogelijk vanaf bent.

Een 2^e is ook de cargoloods op MAA. Alhoewel gemeld wordt dat de huurprijs zeker kostendekkend is ten opzichte van de onderhoudskosten, toch de vraag: moeten we dit pand wel in bezit houden? We lezen immers ook dat Villa Flora en Innovatoren in bezit zijn nu van Campus Vastgoed Greenport Venlo. Is het dan niet te overwegen om te kijken of die cargoloods in bezit kan komen van MAA Beheer & Infrastructuur en dat zou ook waarschijnlijk in de toekomstvisie van dat vliegveld wel eens verhelderend kunnen zijn, dat dat ook in 1 keer bij hen terechtkomt. Dus onze vraag is: is er al eens ooit aan gerekend, is het doorerekend en beter nog, kan dat overgedragen worden? Want dan ontdekt u de lijn van LOKAAL-LIMBURG, namelijk dat we alleen gebouwen aanhouden die we bitter noodzakelijk nodig hebben en alle andere die we niet nodig hebben, om die te vervreemden, waardoor de lijst van te onderhouden gebouwen krimpt en daarmee ook de kosten naar ons inzien. Dank u.

De vicevoorzitter: Dank u wel mijnheer Van der Linden. Wij gaan verder met de heer Smeets namens Forum voor Democratie.

De heer Smeets (Forum voor Democratie): Dank u wel voorzitter. Wij waren in de veronderstelling dat het als een soort behandelstuk zou worden doorgeleid naar vandaag en dat wij de enige partij waren die nog wat additionele vragen had. Het blijkt dat er meerdere partijen zijn, dat doet deugd. Dat verandert ook iets mijn verhaal moet ik u eerlijk zeggen, maar goed we komen er wel. Voor sommigen kan misschien € 900.000,00, op jaarbasis als we het goed begrijpen, klein bier zijn, voor ons is dat toch wel relevant om daar een aantal vragen over te stellen, een verhoging, althans een extra budget dat nu gevraagd wordt. We hebben die vraag ook gesteld, mijn collega's hebben die vraag gesteld tijdens de Commissie, er werd verwezen naar de pagina's 6 en 7. Daar lezen we inderdaad dat het gebouw van de Zuid-Limburgse Stoomtrein Maatschappij (ZLSM) en Kasteel Groot Buggenum zijn toegevoegd, maar waar wij eigenlijk naar op zoek zijn, is een iets meer financiële specificatie van de € 900.000,00 op jaarbasis, dat is 1.

Ten 2^e lezen wij dat er een rijksdoelstelling is om alle gebouwen tegen 2023 op energielabel C te krijgen en wij vragen naar de status van die doelstelling en gaan met al de motie, onder andere de motie 809 van mevrouw Brugman waar een stuk verduurzaming wordt gerealiseerd, gaan we daar naar energielabel C of moeten er extra dingen gebeuren gezien de huidige status? Dan is er nog zoiets als de energietransitie, de vermaledijde energietransitie mogen we wel zeggen en wij voorzien

dat die meerjarenplanning nog wel eens zou kunnen gaan oplopen als het huidige kabinet de GroenLinksagenda gaat doorvoeren. Dus wij vragen de gedeputeerde om zijn beeld te schetsen met ons hoe hij ziet dat mogelijkerwijs deze kosten nog eens een keer gaan oplopen op het moment dat er een energietransitie gaat plaatsvinden. Ik snap dat dat wat in de toekomst kijken is, maar het zijn dingen die ons bezighouden en wij hebben niet de indruk dat het hierbij blijft en dat uiteindelijk die kosten van onderhoud nog veel hoger gaan uitvallen. Dat was het, dank u wel.

De vicevoorzitter: Dank u wel. Daarmee komen wij aan het einde van de 1^e termijn van de Staten en geef ik graag het woord aan de gedeputeerde Koopmans.

Gedeputeerde Koopmans: Voorzitter, dank uw Staten voor uw bijdragen in 1^e termijn en allereerst wil ik de heer Ernst feliciteren met zijn maidenspeech en dat destijds mijn herindelingsvoorstel Heerlen-Landgraaf heeft bijgedragen aan het intreden van u als volksvertegenwoordiger hier, laat ik het dan om die reden nog een geslaagde actie noemen.

Voorzitter, er zijn een paar vragen gesteld. Eigenlijk is de meest prangende die een beetje vanuit verschillende kanten wordt bekeken: hoe gaat u om met vergroening? En ik kan u zeggen dat wij niet gaan vergroenen om het vergroenen omdat het een hype of een doel of een gekte of weet ik wat iedereen er allemaal van kan vinden. Nee, daarom doen we het niet. Wij doen het omdat het verstandig is, omdat het echt een bijdrage levert aan het verminderen van het gebruik van fossiele energie, maar altijd op een manier dat het ook rendement oplevert en daarom vond ik het een heel goed idee dat, ik geloof dat het de heer Ernst was of de heer Smeets, iemand had de vraag: kunt u ook monitoren wat bijvoorbeeld die investering hier in de verduurzaming van het Gouvernement oplevert aan minder energiekosten. Daar heb ik ook meteen 'ja' op gezegd want ik denk dat het belangrijk is dat we, als we aan dat soort trajecten beginnen, ook weten wat dat uiteindelijk oplevert. Ja, we houden ons natuurlijk aan wettelijke voorschriften en als we voor hogere doelen kiezen, zeg ik tegen de heer Baneke, dan doen we dat omdat dat rendement oplevert of heel verstandig is en dat zullen we altijd met u delen.

De vraag van de heer Smeets: leidt dat niet tot continu oplopen? Noi, ik denk met gezond boerenverstand die vergroening aanpakken en met de investeringen die we tot nou toe gedaan hebben, zie ik niet wat wij nog aan extra maatregelen moeten nemen bovenop datgene wat we nu in dit MJOP hebben zitten. Dan voorzitter, vroeg de heer Baneke nog naar Groot Buggenum. Groot Buggenum is een jaar of... Ten tijde van gouverneur baron Van Voorst tot Voorst met goedkeuring van uw Staten aangekocht voor € 1,00, f 1,00, excuus voor deze kleine leugen, en destijds is daarmee ook de verplichting op ons genomen om dat gesamt-kunstwerk, want dat is het, gebouw, inrichting en tuin, in stand te houden en toen ik net gedeputeerde werd, zei ik ook, wat moeten we daar eigenlijk mee, dat kost € 250.000,00 per jaar. Ik heb me daar goed in verdiept en ik moet zeggen, ondertussen ben ik ook overtuigd van het nut van het hebben van zo'n locatie. De gouverneur noemt het wel eens het Camp David van de provincie. Dat je op een plek, representatief op orde, extern, bijeenkomsten kunt houden, maar zomaar ervan af en het in de markt zetten, kan alleen al niet omdat ik daar niet meteen goede redenen voor heb, maar ook niet omdat destijds een koopcontract gesloten is waarmee de Provincie Limburg verplichtingen op zich genomen heeft.

Voorzitter, dan nog de vraag van de heer Franssen met betrekking tot de burgemeesterswoning in Venlo. De stand van zaken is, o dat was de heer Van der Linden excuus, ik was even aan het denken. De stand van zaken is... Het klopt niet dat het huurcontract opgezegd is, maar wij hebben wel met het Bonnefantenmuseum gewoon een goed gesprek en daarin, als er een goede oplossing is, dan zijn ze

graag bereid om naar een andere plek te gaan, mogelijkwerijs het nieuwe Museum van Bommel Van Dam en wij zijn bezig met de voorbereidingen van het in de verkoop zetten.

Voorzitter, dan de vraag van de cargoloods. Ja, daar speelt heel kort verteld, destijds, dat is een paar jaar geleden, lag de cargoloods, terwijl die bedoeld was luchtvracht, niet aan de landingsbaan. Ja, dat is een moment in een leven van een gedeputeerde dat je denkt 'wat is dit nou eigenlijk'. En daar hebben we toen met uw Staten een besluit over genomen, op welke wijze, toen de verbinding gemaakt is met de landingsbaan en daar hoorde dit als onderdeel van het hele construct bij, dat we daar eigenaar van zijn en qua rendement voorzitter, is het uitstekend voor de Provincie. Dan de heer Smeets. Ja € 900.000,00 is ook voor ons geen klein bier, dat is nooit, dat is bij wijze van spreken € 1,00 per Limburger als je daarnaar kijkt. Dus heel goed dat daar serieus naar gekeken moet worden. Ik heb uw punt met betrekking tot de vergroening en extra kosten voor de energietransitie denk ik afdoende beantwoord. Voorzitter, daarmee hoop ik dat ik alle vragen beantwoord heb.

De vicevoorzitter: Ik kijk even of er nog behoefte is aan een 2^e termijn of is er een vraag niet beantwoord?

De heer Smeets (Forum voor Democratie): Ik had nog de vraag gesteld over de verwijzing van u naar pagina 6, 7 voor de financiële onderbouwing van die € 900.000,00. Als u ons die zou kunnen laten doen toekomen op een later tijdstip, dat we in ieder geval zicht hebben, niet alleen de gebouwen, die zijn benoemd op die pagina's, maar ook wat is de financiële onderbouwing per gebouw. Dat is 1 en ten 2^e nog even kort, zijn nu met al deze maatregelen de doelstellingen voor het energielabel C voor 2023 behaald?

Gedeputeerde Koopmans: Voorzitter, ik dacht, want we hebben een week later nog een mededeling aan u toegestuurd met een overzicht van al die gebouwen, maar dat is goed om even te delen, mocht dat onvoldoende zijn, dan sturen we dat u nog toe, dat overzicht dat u verwacht.

De heer Smeets (Forum voor Democratie): Ja, we hebben een aantal staatjes gezien, maar we konden dat daar nog niet direct uit destilleren, dat zal absoluut aan ons liggen, maar...

Gedeputeerde Koopmans: Dat is deze tabel en die hebben we een week later gestuurd naar aanleiding van het debat. Dus in de mededeling portefeuillehouder en wij begrijpen dat u niet alles in die overvolle mailbox continu in de gaten kunt houden, maar we zullen even na het debat, gelijk maar even checken want als het niet is wat u wilt, dan zorgen we dat u krijgt wat u wilt en dan zal ik u ook even wat preciezer informeren over die C want dat weet ik zo niet uit mijn hoofd. Heren? Ja, u wordt daarover even persoonlijk ingelicht, over hoe we dat gaan doen, maar daar blijft die lijn gelden die ik net zei, niet vergroenen om te vergroenen, maar gewoon met gezond verstand naar kijken.

De vicevoorzitter: Ik kijk of er nog een dringende behoefte is aan een 2^e termijn. De heer Ernst? Niet. De heer Baneke? Geen 2^e termijn. De heer Van der Linden? Ja. Dan is het woord aan de heer Van der Linden. Die had in 1^e termijn 2 minuten spreektijd en nu 1/3 van 2 minuten.

De heer Van der Linden (LOKAAL-LIMBURG): Nou voorzitter, heel kort dan. Over die burgemeesterswoning, wij zullen kritisch kijken of die volgend jaar van de lijst af is want in deze markt moet dat wel lukken. De cargoloods had ik gevraagd of het niet zinvol was om die over te dragen. Ik heb de geschiedenis van de cargoloods gehoord, maar niet het standpunt om die over te dragen, dus daar wil ik dan nog graag even iets over horen.

De vicevoorzitter: De heer Smeets nog behoefte aan een 2^e termijn? Dat is niet het geval. Dan geef ik het woord aan de gedeputeerde.

Gedeputeerde Koopmans: Voorzitter, ik heb ondertussen voor de heer Smeets ook nog even dat van die categorie C uitgezocht. Dat is dus een vereiste voor kantoorgebouwen en daar voldoen we aan, maar het is niet de bedoeling bijvoorbeeld om andere plekken, waar die eis niet stelt, om die versneld of zoiets naar dat label te brengen. Dan de overdracht van de cargoloods. Ik ga daar nog eens even naar kijken, maar even ook weer even nuchter boerenverstand gebruikend hier, ja dat ding is van ons en heeft een goed rendement en als we hem dan naar de bv overdragen, dan zullen we in elk geval alweer overdrachtsbelasting moeten betalen en dat blijft dan niet hier in de schatkist, maar gaat naar Den Haag naar de schatkist en dat vind ik op zich al een argument om daar zeer terughoudend in te zijn en als het gaat over de zeggenschap, is het natuurlijk ook niet nodig, maar ik kijk er wel nog even naar en ik zal u dat persoonlijk nog even laten weten.

De vicevoorzitter: Wij komen daarmee aan het eind van de beraadslaging en gaan over naar de stemming. Ik verzoek u uw plaatsen weer in te nemen. Ik open de stemming. In polonaise 5, 4, 3. Kijk eens, dat is het wachten waard, ik sluit de stemming en constateer dat het voorstel met algemene stemmen is aangenomen.

12.6 G-19-044 Statenvoorstel Financiële Eindejaarsbijstelling 2019, brief Gedeputeerde Staten van 19 november 2019 (GS 2019-84249)

De voorzitter: Wij gaan snel verder mensen met het Statenvoorstel Financiële Eindejaarsbijstelling 2019.

De Controlemcommissie heeft vastgesteld dat er bij elke Afwijkingenrapportage en de Eindejaarsbijstelling een verkorte schriftelijke vragenronde zal plaatsvinden en er heeft geen behandeling plaatsgevonden in een extra Commissie FEB.

Aan u wordt voorgesteld:

1. in te stemmen met de voorstellen uit de Financiële Eindejaarsbijstelling 2019 van de Programmabegroting 2019;
2. de 7^e begrotingswijziging 2019, de 1^e begrotingswijziging 2020 en bijhorende investeringen, zoals opgenomen in de Financiële Eindejaarsbijstelling 2019, vast te stellen.

Wij hebben daarvoor een aantal woordmeldingen doorgekregen. We gaan beginnen met D66, de heer Van Wageningen.

De heer Van Wageningen (D66): Voorzitter, het moet toch wel geweldig zijn om de gedeputeerde van Financiën te zijn van de Provincie Limburg want verschillenden van ons hebben wel ervaring met gemeenten en sommigen zelfs met het Rijk, de heer Koopmans zelf en ook nog wel anderen en moet je je voorstellen dat je dan je begroting met 8% naar beneden moet brengen en Limburg doet dat gewoon, € 50 miljoen, ongeveer 8% van onze begroting en hoe gaat dat dan? Er zijn helemaal geen harde politieke discussies over nodig, over waar dan op bezuinigd moet worden, nee je hoeft alleen maar te wachten tot het vanzelf vrijvalt, tot ambities die we hadden niet kunnen worden uitgevoerd en tot er ambtenaren vragen om iets door te schuiven, maar je zegt dan gewoon 'nee' want er is geen goede reden voor, bezuiniging binnen.

Ja, het komt gemakkelijk binnen maar het gaat ook makkelijk weer eruit en ik heb u zojuist behoed voor een megaklapper want uw collega, de heer Housmans, had u bijna een risicoreservering voor de ziekenhuisgezondheidszorg, dat zijn echt miljarden, de Provincie Limburg zou niet toestaan dat er een ziekenhuis in Limburg..., maar gelukkig was het alleen maar tromgeroffel en tractoren wat hij beloofde en niet zozeer geld voor die ziekenhuizen.

Goed, wat wel opvalt aan deze Eindejaarsbijstelling is dat er vooral wordt afgebouwd en dat is ook wel een nadeel van het extraparlamenteaire college dat we nu hebben. Ze beginnen zonder kader, dus de kaders moeten nog komen. Dus eigenlijk kunnen we nu alleen nog maar geld gaan reserveren en het geld weer ter beschikking stellen van nieuwe ambities. Ja, dat wacht nu eigenlijk al bijna een jaar na de verkiezingen en dat wil niet zeggen dat er helemaal niks gebeurt. Ik mag wel complimenteren met de Regiodeal voor Parkstad, transitie Parkstad, die is binnengekomen, maar mijn haren rezen wel te berge toen ik in deze Eindejaarsbijstelling las dat zeg maar de 1^e tranche van € 12 miljoen nu in een potje zit en ter beschikking van het college staat en dat is de 1^e keer dat de Staten erover horen, althans een besluit over nemen. In totaal gaat het niet om die € 12 miljoen, maar is er met de Regiodeal Parkstad € 80 miljoen gemoeid, waarvan ook miljoenen van de Provincie Limburg en de Staten nemen nu pas voor het eerst een besluit daarover. Ik geef het college in overweging om te heroverwegen om het op lange termijn op deze manier te doen en ook om het met een eventuele nieuwe Regiodeal zoals die in Noord-Limburg op dezelfde manier te doen. Breng de Staten of breng de volksvertegenwoordiging, als die van de gemeente belangrijker is, in stelling om hier besluiten over te nemen en doe je dat niet, dan zijn er ook wel kansen dat je, op het moment dat de Staten wel een besluit moeten nemen, dan weer heel veel dingen moet overnemen, dat je dan voor heel veel verwarring zorgt. Een mooie kans was geweest met de indiening van de aanvraag. Dat was mooi geweest als daar de volksvertegenwoordiging achter had gestaan en zoals het nu gaat, is het geld voor en door bestuurders en ja, dan kunnen de Staten hun controlerende taak niet uitvoeren.

Ik mag nog 1 ander punt noemen uit deze Eindejaarsbijstelling, Edelchemie. Edelchemie ging in mijn beleving van... Het gaat de Provincie € 50 miljoen kosten, dat was een uitspraak van gedeputeerde Prevoo, via een reservering van nog enkele miljoenen naar dit punt waarop we als Staten worden gevraagd om daar een klap op te geven dat het niet meer nodig is. Ondertussen is er ook een locatie eigendom geworden van de Provincie Limburg en dit begint toch wel aan het budgetrecht van de Staten te raken en ik geef ook echt in overweging om het niet, althans niet alleen op deze manier te regelen, maar om de Staten hier een besluit over te laten nemen wat de toekomst is van de locatie Edelchemie met alle financiële gevolgen van dien. Tot zover.

De vicevoorzitter: Waarvoor dank mijnheer Van Wageningen. We gaan verder met heer Claassen, PVV. Ja, het hoeft niet hoor, als het liever niet is dan... Ja, oké en daarna de heer Baneke namens GroenLinks.

De heer Claassen (PVV): Ja, maar ik hou het kort voorzitter. Als 1e wil de PVV opmerken dat het een bijna onmogelijke opgave is om in, daar kom ik weer, zo'n korte termijn al die cijfers te doorgronden die op ons bureau vallen. Ook hier vinden we als fractie dat dat toch wat behoorlijk laat was aangeleverd, nou dan kan ik over naar het positieve, maar als actieve fractie zijn we daar natuurlijk wel ingedoken en we zien geen spectaculaire verschuivingen die tot grote twijfel leiden. Het geprognosticeerd overschot van € 2,6 miljoen wordt met wat plussen hier en wat minnen daar opgelost en opgehaald en wordt gelukkig aan de immunisatiereserve toegevoegd en voorzitter, we zien ook dat de voorgenomen € 50 miljoen die te bezuinigen zijn voortvarend worden doorgevoerd en misschien wel zo voortvarend, en we horen daar eigenlijk misschien ook niet echt iemand over klagen, dat er misschien nog wel meer bezuinigd zou kunnen worden zonder dat we in ons eigen vlees

snijden, zonder dat het pijn doet en dat daarmee de gevraagde indexering op de immunisatiereserve, waar we het een paar keer over hebben gehad, natuurlijk een appeltje en een eitje zal zijn. Tot zover de bijdrage van de PVV.

De vicevoorzitter: Waarvoor dank. Wij gaan verder met de heer Baneke namens GroenLinks. Daarna 50PLUS, mevrouw Fischer-Otten. U heeft geen spreektijd nodig, dan is daarna de heer Driessen, Forum voor Democratie, maar nu het woord aan de heer Baneke.

De heer Baneke (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Voorzitter, de Eindejaarsrapportage 2019 is een document dat een ietwat schizofrene inslag heeft omdat het een uitvloeisel is van de begroting 2019 zoals die door een vorige Staten is opgesteld, terwijl er ook al elementen van het collegeprogramma 2019-2023 in zitten verwerkt, zoals de generieke bezuinigingstaakstelling. Dat maakt het wel wat ingewikkelder om het aan een bepaald kader te relateren. We willen het college bedanken voor de antwoorden op de door de Staten gestelde vragen, waarbij we wel willen opmerken dat het antwoord soms wel een beetje kort door de bocht is. Wanneer wij als GroenLinks bijvoorbeeld vragen wat de oorzaak is van de afname van de opbrengsten van Techruption, dan hopen we niet op een antwoord dat dat ligt aan het achterblijven van het aantal betalende deelnemers. We zijn natuurlijk benieuwd naar de oorzaak van dat achterblijven en of daar actie op wordt ondernomen om dat om te buigen. Al met al zal een groot aantal onderwerpen de komende periode verdieping behoeven en zullen we daarbij als GroenLinks ook zeker de vinger aan de pols houden. Voor dit moment kan GroenLinks instemmen met de Eindejaarsrapportage en de begrotingswijziging, waarna we met de Jaarstukken 2019 de vorige Statenperiode af kunnen sluiten. Ik dank u.

De vicevoorzitter: En ik dank u en ga met u verder naar de heer Driessen namens Forum voor Democratie en het is zijn maidenspeech. Heel veel succes mijnheer Driessen.

De heer Driessen (Forum voor Democratie): Voorzitter, allereerst dank aan de leden van dit huis voor de wijze waarop de leden van mijn fractie en ikzelf ontvangen zijn sinds wij als nieuwe partij zijn geïnstalleerd. Sinds dit jaar heb ik mijn passie voor bestuur en politiek omgezet in een zetel in deze Provinciale Staten. Met mijn achtergrond in organisatiwetenschap heb ik plaatsgenomen in de Commissie FEB. Professionaliteit, rationaliteit en transparantie. Dit zouden kernwaarden moeten zijn voor alle bestuurders of dit nou bestuurders zijn in een organisatie, bestuurders in een Provincie of bestuurders, zoals velen van jullie ergens in zitten, in een vereniging, hetzij in een organisatie die ook als de Provincie geldt. Forum heeft politieke innovatie en professionaliteit hoog in het vaandel. Toen ik dan ook plaatsnam in deze Provinciale Staten, ben ik behoorlijk geschrokken van de hoeveelheid informatie die Statenleden toekomt. Dit staat absoluut niet in verhouding tot de tijd die we daarvoor krijgen. Een recent voorbeeld daarvan betreft de Eindejaarsbijstelling. Toen deze werd toegezonden, waren er slechts 5 dagen te gaan tot de deadline om vragen te stellen. De taak van de Provinciale Staten is het controleren van Gedeputeerde Staten. Op deze manier is het voor Provinciale Staten een zeer lastige opgave om een serieuze controlerende rol te vervullen. De Volkskrant berichtte in april van vorig jaar en ik citeer: "Om het kabinet goed te controleren, moet de Kamer meer inhoudelijke deskundigheid krijgen". In het debat over de dividendbelasting ging het nauwelijks om de inhoud en dan hebben we het hier nog om een Tweede Kamer, die mensen hebben een fulltimebaan aan het controleren van het kabinet. Ik wil deze mogelijkheid aangrijpen om Gedeputeerde Staten op te roepen dergelijke belangrijke stukken tijdig te delen, zodat tijdnoed nooit de oorzaak kan zijn van een halfslachtige controle door de Provinciale Staten.

Door naar de Eindejaarsbijstelling. Sta mij toe van de gelegenheid gebruik te maken in mijn maidenspeech om een korte toelichting te geven op de Forumvisie op financiën. Iedere euro in de kas

van dit orgaan komt, op welke wijze dan ook, van de burger, euro's waar die burger keihard voor gewerkt heeft. Als Forum vinden wij het dan ook uitermate belangrijk dat wij zorgvuldig met deze gelden omgaan. Hierdoor willen we altijd kritisch kijken naar de uitgaven van deze Provincie zelf. Kritische geluiden ten opzichte van het spenderen van het geld of het sturen daarvan naar de Europese Unie (EU) zien we ook terug bij onze westerburen, die gisteren met een landslide een overwinning wonen met de conservatieve partij en een voorbeeld van dit spenderen, zien we ook terug in de afgelopen week besloten Green Deal, die waarschijnlijk astronomisch hoge kosten met zich mee gaat brengen, waarvan we nog niet eens weten hoeveel het is en of we ze kunnen betalen, dat zien we later wel.

Dan verder. Daarnaast zijn we van mening dat innovatie niet louter plaatsvindt door het aanbieden van een zak met geld, maar tevens door het bij elkaar brengen van ondernemers, onderzoekers en andere professionals, hetgeen zeer goed gebeurt in Limburg door middel van bijvoorbeeld de Brightlands Campussen en andere soortgelijke initiatieven. Deze worden door Forum dan ook ten zeerste toegejuicht. Specifieke vragen betreffende de Eindejaarsbijstelling betreffen dan ook 1 van deze initiatieven. In de Eindejaarsbijstelling valt te lezen dat de doelen met betrekking tot Techruption niet worden gehaald, tot Gedeputeerde Staten en onze spijt. We zouden dan ook graag van de gedeputeerde een voorstel zien of en hoe dit alsnog gerealiseerd zou kunnen worden.

Concluderend zal Forum kritisch blijven kijken naar het geld dat gespendeerd wordt door deze Provincie, maar zullen we ook blijven zoeken naar meerderheden, naar gemeenschappelijke ideeën en visies want mede door goede ideeën en samenwerking is dit land en deze Provincie groot geworden en iedereen sluit af met een quote van een filosoof, dus ik zal jullie ook achterlaten met een quote van mijn favoriete filosoof en die luidt als volgt: "The best government is one which governs least", aldus Henry David Thoreau. Dank u wel.

De vicevoorzitter: Proficiat mijnheer Driessen met uw maidenspeech. Wij gaan verder met de een-na-laatste spreker op dit onderwerp, dat is de heer Van Caldenberg namens de SP.

De heer Van Caldenberg (SP): Voorzitter, bijna anderhalve dag in die banken zitten en dan je mond houden, het is toch erg ingewikkeld, maar ja dan mag je eindelijk wat zeggen en ik zal eigenlijk maar kort zijn want deze Eindejaarsbijstelling is een voortborduurstel op eerdere besluiten, met name ook in de Herfstbrief en die Herfstbrief is onze fractie tegen geweest. De Eindejaarsbijstelling is ook een voortborduurstel op besluiten die vandaag eerder in deze zaal zijn genomen en die zijn genomen met een meerderheid, waar we wel of niet mee hebben ingestemd op diverse zaken en of wij daar nou voor of tegen hebben gestemd, voor deze financiële Eindejaarsbijstelling is dat een financiële doorwerking daarvan. Er kan niet worden geacht dat wij op basis van hier inhoudelijk met sommige stukken het wel of niet eens zijn, maar met de financiële doorwerking kunnen we ons wel gewoon in vinden, maar tot slot. Wij hadden u aan het begin van de dag iets beloofd en dat was een motie met betrekking tot de Gezonde Basisschool, die zouden we hier indienen, dus bij dezen hebben we dat gedaan. Dank u.

De vicevoorzitter: Waarvoor dank. De heer Kuntzelaers, PvdA.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Dank u wel voorzitter. Het is altijd een feest zo aan het einde van het jaar. De Eindejaarsbijstelling. Het grootste deel dat we mochten lezen en het meest opvallende uiteraard in deze Eindejaarsbijstelling waren de bezuinigingen, de invulling van de € 50 miljoen zoals die aangegeven stonden in het collegeakkoord en toen ik het collegeakkoord las, dacht ik nog van dat is een fikse uitdaging waar we voor staan dan als Provinciale overheid en in de Herfstbrief zagen we

de 1^e bezuinigingen, toen dacht ik nog, dat wordt flink in beleid snijden, maar in mijn naïviteit was ik natuurlijk vergeten dat wij aan het einde van het jaar altijd de stofkam door dit pand heen halen en dat dat dan vrolijk gepresenteerd wordt in het komende jaar als het extra budget. Ik herinnerde me in 1 keer welke discussie ik had bij de begroting met de heer Koopmans, kunnen we niet indexeren, kunnen we niet zorgen dat die middelen terugvloeien naar onze reserves want dat is toch zo makkelijk, aan het einde van het jaar hou je altijd geld over. Ik had mij natuurlijk niet gerealiseerd dat de heer Koopmans al ingeboekt had als bezuiniging en dat daarmee indexatie een stuk lastiger zou worden. Het brengt in ieder geval wel de vraag naar boven, mijnheer Koopmans wanneer krijgen we dat stuk waarin die indexering zou worden vastgelegd want daar keken we al smachtend naar uit, ik zie de heer Claassen vrolijk knikken aan de overkant en zeker om aan te sluiten bij de maidenspeech van de heer Driessen die, toen nog niet als Statenlid, maar wel al driftig betrokken, was u wel al lid van de Staten? Ja, u was degene die zei 'het mag zelfs nog wat steviger' volgens mij toen qua indexering, als er zelfs harde keuzes gemaakt moeten worden, dan mag dat zelfs van Forum, Nou, wat wij in ieder geval graag zien, dat dat in het uiterste geval in Q1 aan ons wordt voorgelegd, zodat we met z'n allen voor de komende periode kunnen spreken over hoe om te gaan met de reserves in deze Provincie en daarnaast heeft de PvdA uiteraard zoals u weet tegen de begroting gestemd en ook tegen de Herfstbrief, maar omdat die met een democratische meerderheid tot stand zijn gekomen en wij zien dat dit het uitvloeisel daarvan is, zullen wij wel instemmen met de Eindejaarsbijstelling omdat dit een uitvloeisel daarvan is dus. Tot zover.

De vicevoorzitter: Waarvoor dank en ik begreep dat mevrouw Plusquin, Partij voor de Dieren, ook nog het woord zou willen voeren.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Dank u wel voorzitter. Bij het laatste onderwerp van dit jaar, de Eindejaarsbijstelling, missen we eigenlijk nog 2 zaken die wij echt heel erg belangrijk vinden. We hebben vandaag het Sportkader vastgesteld waaronder het kader van de paardensport en de Partij voor de Dieren, wij vinden dat je als Limburg paardensportprovincie in de breedste zin van het woord wil zijn, je dan ook aandacht moet hebben voor de keerzijde. Jaarlijks komen er tientallen paarden en pony's in Limburg in de problemen door verwaarlozing en bij dat soort gevallen zit de Dierenpolitie met de handen in het haar want er is geen plek, geen geld, geen tijd om die paarden te herplaatsen. Recente voorbeelden daarvan zijn 8 pony's in Klimmen waar dierenbeschermingsorganisaties jarenlang mee bezig geweest zijn en uiteindelijk de Dierenpolitie ook en 3 pony's in Sittard waarvan er 1 is overleden aan de gevolgen van verwaarlozing. Ook zorgpaarden komen geregeld in de problemen zoals met de Tara-Mandamanege, maar ook recenter. De maatschappelijke druk op de 2 paardenopvangen die we hebben, is dan echt enorm en uiteraard kunnen die organisaties niet alle paarden redden, maar wat ze wel doen, is hun grote netwerk inzetten en bemiddelen en daarvoor moeten ze huisbezoeken afleggen en ze zitten nu op dit moment zelf in nood en dat is een reden geweest waarom in 2017 een kleine waarderingssubsidie is gegeven, die was eenmalig en mijn verzoek is om als paardensportprovincie die wij zijn die kleine subsidie voor die 2 paardenopvangen als waardering structureel te maken met ingang van dit jaar.

Het 2^e punt waar we het vandaag over willen hebben, dat is het is vandaag Paarse Vrijdag. Dat is LHBTI-jongeren ingesteld. Uit onderzoek blijkt dat de helft van de scholen niet veilig genoeg is om uit de kast te komen. Het aantal zelfmoorden onder homoseksuele jongeren ligt 5 keer hoger dan bij heterojongeren. Ook het transgenderstel uit Heerlen heeft de landelijke pers gehaald en die kunnen nog steeds niet over het Maankwartier lopen. Nou, wij zijn er best trots op dat Limburg regenboogprovincie is en we weten ook dat dat in de Sociale Agenda terugkomt, maar ik wil het... Ja?

De vicevoorzitter: Ja, dat had ik inderdaad niet gezien. De heer Claassen.

De heer Claassen (PVV): Ik ben nog niet zo goed op de hoogte van dat transgenderstel in Heerlen, maar zou u mij kunnen duiden door welk soort groep jongeren die dan precies lastiggevalen worden?

De vicevoorzitter: Nu gaat u wel heel erg de rek opzoeken want we hebben het over een Eindejaarsbijstelling, een heel kort antwoord.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): U kunt het even googelen, het is echt, er zijn filmpjes van, er zijn interviews van, landelijke pers, u kunt het even googelen. Transgender Heerlen, u krijgt het allemaal direct. Ik weet wat u bedoelt en u krijgt daar gelijk in.

De heer Claassen (PVV): Zou u dat hier kunnen benoemen?

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Nou ja, u kunt het zelf... Het zijn jongeren ook.

De vicevoorzitter: Nee, maar dit gaan we nu niet doen. Het gaat over de Eindejaarsbijstelling en het gaat niet...

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Ik wil even zeggen, google het maar, we kunnen het er in de Sociale Agenda nog over hebben, maar waar het om gaat is dat ik vandaag op Paarse Vrijdag een punt wil maken van de onveiligheid voor LHBTI, van de onveiligheid voor het transgenderstel, dat ik trots ben op het feit dat Limburg regenboogprovincie is. Volgens mij zijn we ook de 1^e Provincie die daar een bedrag aan heeft toegekend en ik wil het hebben over het uitdragen, dus ik vind dat het in het beleid moet terugkomen en de Sociale Agenda, maar ik wil wel vandaag praten over het uitdragen van Limburg als regenboogprovincie. De Partij voor de Dieren zou het een mooi statement vinden als Limburg als regenboogprovincie in navolging van enkele andere Provincies samen met bestuurders van de regenboogsteden, deelnemers die via het COC aangedragen kunnen worden, die representatief zijn voor verschillende groepen van de LHBTI-plusgemeenschap. Wij zouden willen dat we dan samen met die bestuurders de regenbooggedachte zouden willen uitdragen op een boot, op de Canal Parade in 2020. Dank u wel.

De vicevoorzitter: Dank u wel mevrouw Plusquin. Dan is het woord aan gedeputeerde Koopmans.

Gedeputeerde Koopmans: Voorzitter, dank u wel voor de bijdragen in 1^e termijn bij deze Eindejaarsbijstelling. Voorzitter, de heer Van Wageningen zei, ja er wordt natuurlijk een aantal dingen afgebouwd. Voor een deel is dat omdat die begroting door de vorige colleges en door de vorige Staten is opgesteld en vastgesteld, is dat waar. Tegelijkertijd hebben we natuurlijk in de afgelopen, de vergadering van vandaag, gisteren en de vorige hebben we ondertussen voor monumenten € 20 miljoen, voor cultuur € 24 miljoen, voor sport € 10 miljoen, voor het kwaliteitscentrum € 25 miljoen, die hebben we alweer opnieuw richting gegeven en ja, veel meer komt natuurlijk in de vergadering van februari en in het 2^e kwartaal. Veel meer hadden we ook niet moeten doen want het is ook, en dat begrijpen wij heel goed, bijna niet te verhapstukken en zeker niet als je als nieuw Statenlid hier zit, komt er heel veel naar je toe, waarbij er heel veel woorden, afkortingen en dergelijke gebruikt worden, waarbij je echt 3 keer moet zoeken en om die reden voorzitter feliciteer ik de heer Driessen dubbel, omdat hij natuurlijk zijn maidenspeech heeft gehouden, maar ook terecht een punt maakte van hoe ingewikkeld dat in wezen ook is. Ik zet hier ook een persoonlijke opvatting tegenover. Ik vind oprecht dat uw Statenleden echt een veel te lage vergoeding krijgen voor het werk dat u moet doen. Wij worden fatsoenlijk betaald, maar wat u als Statenleden krijgen voor..., is echt bizar weinig en het is ook goed dat in IPO-verband daar af en toe aandacht voor gevraagd wordt want dat kan echt

anders. Kleine gemeenten hebben, door de minister van Binnenlandse Zaken recent ook toegestaan, een regeling gekregen waardoor daar ook meer geld naartoe gaat, maar dat terzijde. Als het gaat over die informatievoorziening...

De vicevoorzitter: Op dat punt kunt u geen toezegging doen, neem ik aan.

Gedeputeerde Koopmans: Nou wij zeggen u toe dat we ons daarvoor inzetten want ik bespeur enthousiasme, dus wij zeggen toe dat we daar in IPO-verband ook over zullen spreken.

De vicevoorzitter: De heer Driessen.

De heer Driessen (Forum voor Democratie): Ja, ik wil de heer Koopmans heel erg bedanken dat hij het ermee eens is dat wij te weinig betaald krijgen, maar mijn inzet was eigenlijk dat we te weinig tijd hebben en ik denk, mijnheer Koopmans, dat dat komt omdat u en uw overheid te laat de stukken naar ons toestuur.

Gedeputeerde Koopmans: Ja, maar wij hebben meer nog dan wat afgesproken was tussen uw Staten en het college de informatievoorziening gedaan. We hebben ons precies gehouden aan de data, bij het terugsturen van de antwoorden hebben we u nog meer tijd gegeven, maar het is altijd weer een discussie tussen, en dat moeten we in de Controlemcommissie nog een keer separaat doen, hoeveel tijd we met elkaar nemen. Dit college, heb ik gemerkt, dat vrij makkelijk is om uiteindelijk, en dan wordt er dan een e-mailronde gehouden om mij te mandateren om niet dan elke keer in een collegevergadering al die antwoorden vast te stellen. Dat geeft, als we dat door kunnen zetten, een paar dagen extra ruimte elke keer in elke cyclus, maar het nadeel van 1, 2, 3 weken langer de tijd geven, is dat de accuraatheid van wat wij u leveren aan informatie dan echt afneemt want het werk gaat hier wel door. Er zijn mensen buiten die wachten op besluiten en waarbij het soms niet aan de orde kan zijn dat je die niet neemt en daarom is het een strakke planning elke keer weer, maar ik zeg u toe, we gaan in dat overleg in de Controlemcommissie met uw Staten, Griffie en onze medewerkers Financiën kijken hoe dat we nog per keer elke keer een paar dagen erbij kunnen sprokkelen.

Voorzitter, dan had de heer Van Wageningen nog een opmerking over de Regiodeal. Ik begrijp het punt wel, dat u zegt: ja, eigenlijk hadden we liever vooraf daar ook over gesproken. Ik denk dat het een terecht punt is, laten we het ook maar gewoon zo royaal zeggen. Wij informeren wel altijd u onmiddellijk en als je dan zegt, ja misschien hadden we dat vooraf nog met een soort uitgangspuntennotitie moeten doen, daar gaan we ook over nadenken. Wij hebben vandaag, gedeputeerde Housmans heeft gezegd dat wij aan de slag gaan voor een Nationaal Programma voor Zuid-Limburg om dat aan te dienen en dat is de bedoeling voor de volgende kabinetsperiode en daar zullen we, niet alleen de regio zelf, maar ook uw Staten vooraf in kennen.

Voorzitter, dan Edelchemie. Ja, dat is natuurlijk voor iemand die er al iets langer zit een heel bijzonder moment, als je toch de documenten voor je krijgt en adviezen van de ambtelijke organisatie waaruit blijkt dat destijds door het college aangekondigde misschien wel € 100-150 miljoen, heeft geloof ik een keer op de voorpagina gestaan, wat Edelchemie gaat kosten, dat het goede nieuws van vandaag is dat dat niet meer nodig is omdat blijkt dat, uit nader onderzoek, en dat is deels door dat nadere onderzoek, maar deels ook omdat grondwaterstromen niet altijd exact, tenminste niet in die mate als je onvoldoende gezocht hebt, te voorspellen zijn, echt anders lopen en daardoor de drinkwatervoorziening dus totaal niet in gevaar is, met de huidige wetenschap, moet ik er nu bij zeggen, en daardoor is de dreiging die destijds aan de orde was, nu niet meer aan de orde en is het niet nodig om die reserve in stand te houden. Overigens is er geen sprake van dat wij daar gronden

verworven hebben. Integendeel, ik kreeg recent een voorstel voor me om daar eens over na te denken en dat heb ik toen gedaan en gezegd: dat doen we niet. Dus dat speelt niet meer.

Voorzitter, dan de heer Claassen. Even goed nadenken. Ja, die had het ook over bezuinigen zonder dat het pijn doet. Voor een deel is dat zo, voor een deel hebben we ook in het college er best wel over moeten spreken want wensen leven er in de samenleving natuurlijk op allerlei manieren nog steeds en de discussie over de immunisatiereserve, het debat met de heer Kuntzelaers, ja daar speelde, altijd spelen daar alle aspecten rondom de financiën natuurlijk een rol. Je weet dat er altijd wel wat ruimte is en op het einde van het jaar ook, maar tegelijkertijd heeft die € 50 miljoen echt geholpen om nog eens even goed kritisch in dit huis naar allerlei projecten en processen te kijken. Het is ook om die reden dat we vandaag al, dat hebben we nooit eerder gedaan, bij de Eindejaarsbijstelling al de toevoeging aan de immunisatiereserve gedaan hebben, dus het knutselen met Kuntzelaers wat we toen gedaan hebben, heeft zijn resultaat gehad. Ik heb u destijds toegezegd, zeg ik tegen de heer Kuntzelaers, dat we bij de jaarrekening 2020 dan het debat voeren en dat is niet nu hè, dit is de Eindejaarsbijstelling. Nee, nee, nee, daar hebben we het 10 keer over gehad, de jaarrekening van dit jaar, dus de jaarrekening in het komend jaar, in 2020. Dat is wat we gedaan hebben. Ja, blijft u maar zitten, mevrouw Schuurman heeft gelijk, ja.

Dan zijn er vragen gesteld over Techruption. Er is begin november door gedeputeerde Van den Akker een voortgangsrapportage naar uw Staten toe gestuurd. Die gaat u agenderen, als u wilt, in de vergadering van januari en dan kunt u de antwoorden vinden of na een vraag aan de heer Van den Akker krijgen.

Voorzitter, dan kom ik weer bij de heer Driessen. Iedere euro komt van de burger. Ja, dat bedenkt ik mij echt oprecht, en dat geldt voor het hele college, altijd weer. Innovatie is niet alleen met de portemonnee, is niet de portemonnee trekken, op zich een volstrekt juiste constatering. Voorzitter, dan de heer Kuntzelaers heb ik al gehad. Dan mevrouw Plusquin. Die had 2 vragen. Allereerst, we hebben in het verleden € 5.000,00 per jaar toegezegd voor opvang pony's. We hebben het er even over gehad, ja dat gaan we weer doen en 2, u vroeg of het een idee was, wat recent ook door een aantal andere Provincies opgepakt is, om te kijken of dat er ook vanuit de Provincie Limburg een bijdrage en in menskracht deelgenomen zou kunnen worden aan een boot op de Canal Parade. Ja, ik bedoel als uw Staten daar niks op tegen hebben dan zeg ik dat graag toe. Degenen die graag mee willen, prima. Ik wil ze ook wel uitzoeken.

De vicevoorzitter: De heer Claassen.

De heer Claassen (PVV): Nou, dan wil ik als flexibele hetero u wel helpen hoor, dat is geen probleem. Nee maar voorzitter, ik heb de motie aangehoord van de Partij voor de Dieren, maar misschien loop ik vooruit op de zaken, voordat het college dingen gaat overnemen, maar je kunt vlaggen ophangen, je kunt Canal Parades houden, je kunt stoeptegels met regenboogkleuren hier neerleggen, je kunt ze overal gaan leggen, maar pas als zo'n regenboogvlag op de Al-Masjid al-Haram staat in Mekka dan is het probleem opgelost. Dus het echte probleem moet worden opgelost en dat los je niet op met overal regenboogtegeltjes te leggen.

Gedeputeerde Koopmans: Voorzitter, zonder het heel persoonlijk te maken, zou ik toch tegen de heer Claassen willen zeggen dat het ook helpt in sommige huizen in Limbricht of in Lomm of waar dan... en ik noem die dorpen willekeurig. Ik bestrijd zeker niet de kern van uw betoog dat zeker in sommige religies, mijn eigen en een heleboel andere religies, homoseksualiteit en alles wat daarmee te maken heeft op een manier bejegend wordt die niet de onze is, die niet past in de Verklaring van

Uitgangspunten die unaniem door deze Staten zijn geformuleerd en daarom is het ook goed en niet de enige oplossing want dat zegt niet mevrouw Plusquin en ik ook niet, maar is het ook een goed idee om deel te nemen aan een boot op de Canal Parade vanuit de Provincie Limburg.

De vicevoorzitter: Laatste keer op dit punt.

De heer Claassen (PVV): Eens voorzitter, ook dat zal moeten, maar daar staat ook wat tegenover en dan wordt het tijd dat de deugers hier durven te zeggen, zoals mevrouw-Plusquin, wat bij het geval met de transgenders, wat daar het echte probleem is en mij niet hier weggagen en zeggen: zoek het maar op op Google, dan moeten we dat ook erkennen en niet alleen in Limbricht, maar ook wat hier in de rest van Nederland gebeurt.

De vicevoorzitter: Maar dit gaat nu ontaarden in een heel ander debat. Een hele korte reactie prima, maar het gaat hier over de financiële Eindejaarsbijstelling.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Ja, ik wil de heer Koopmans bedanken voor die toezegging, daar zijn we echt heel erg blij mee, dat is echt heel goed dat we dat uitdragen want het speelt inderdaad in dorpen. Ik ken lesbische stellen in dorpen, ik ken, waar kinderen niet mogen spelen omdat de ouders lesbisch zijn, ik ken homostellen die grote problemen hebben en ik ken ook de problemen die er zijn in asielzoekerscentra en misschien is het een goed idee om het COC daarbij te betrekken en ook een paar mensen van het grootste asielzoekerscentrum LHBTI, azc, ook een paar mensen van mee te nemen en ik heb nog 1 verhelderende vraag. Het mag eigenlijk niet, maar de heer Westen is door...

Gedeputeerde Koopmans: Voor de notulen: de voorzitter van het COC klapte.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Ja. Dat mag eigenlijk niet vanaf de tribune, maar we zijn er toch blij mee en ik bedoel natuurlijk ook dat de bestuurders van die regenboogprovincies ook mee kunnen en met het COC nog wat verschillende doelgroepen en dat inhoudelijke debat kunnen we bij de Sociale Agenda gaan voeren. Wij hebben daar al een paar keer om gevraagd, we hebben daar ook een toezegging op gekregen, dat we dan dat, bij de kaders, debat kunnen voeren. Dus ik wil nogmaals mijn dank uitdrukken voor beide toezeggingen en ik wilde even, dan hoeft ik geen 2e termijn namelijk, het gaat om 2 opvangen, 2 keer € 5.000,00 vanaf dit jaar structureel. Dank u wel.

De vicevoorzitter: Wat u hier nog even binnenharkt in de laatste 5 minuten hè, een mooie kerstgedachte.

Gedeputeerde Koopmans: Ja voorzitter, en tot slot even naar de heer Claassen nog. Ook in de vorige periode op het einde, en ik zal dat ook in deze periode nu ik gedeputeerde verantwoordelijk voor integratie ben, is het bijvoorbeeld als ik een keer naar een iftarmaaltijd of zoiets ga, dan zet ik homoseksualiteit op de agenda. Elke keer weer, ik spreek daarover, ik ben het. Dus elke keer weer zullen wij vanuit die Verklaring van Uitgangspunten als college van Gedeputeerde Staten ons gezamenlijke punt maken.

Voorzitter, daarmee denk ik dat ik alle vragen heb beantwoord. Toch zou ik nog graag een slotopmerking willen maken. Over 2 weken zit dit college er 6 maanden, een halfjaar, en eigenlijk moet ik u zeggen namens het college want het is niet alleen mijn eigen observatie en ik ben benieuwd hoe u daar allen zelf naar kijkt, dat eigenlijk nadat na de verkiezingen er gekozen is voor het extraparlamentaire college, ondanks dat het een aarzelend begin had met vragen van 'hoe werkt dat

nou?', dat ik ook na de afgelopen maanden en de debatten hier meemaak, zie en hoor, de argumentenuitwisseling echt beter is dan in een vorige periode. Dat gaat opener, dat gaat transparanter en natuurlijk wordt er nog een keer achterom gebeld, gepraat, gezocht naar argumenten, overtuiging overgebracht en soms lukt dat en soms lukt dat niet en ja, na die verkiezingen had je natuurlijk een situatie waarbij je de vraag moest stellen: hoe loopt dat, welk nadeel zit daar allemaal aan vast, aan die uitslag en daarom sluit ik ook maar af met een bekende filosoof, de heer Cruijff, die zei: 'elk nadeel heb ook z'n voordeel'.

De vicevoorzitter: Waarvoor dank. Na deze uitgebreide toelichting kijk ik of er nog een dringende behoefte is aan een 2^e termijn. Wellicht niet doordat de heer Van Caldenberg nog een vraag stelt over zijn 1^e termijn.

De heer Van Caldenberg (SP): Ja voorzitter want complimenten uitdelen aan deze zaal, dat is natuurlijk heel erg mooi, maar onderdeel van het extraparlamenteaire is ook dat colleges informatie geven en vragen beantwoorden en gelet op de opmerkingen die er eerder gemaakt werden, kan dat af en toe wel wat beter en we hebben een motie ingediend en we hebben geen reactie gekregen. Dus ik zou het graag weten.

Gedeputeerde Koopmans: Voorzitter, excuus. Dat kwam door dat debatje van net natuurlijk. Voorzitter, collega Housmans heeft net gezegd: als we hem zo mogen interpreteren, dat is dat wij dus, net zo goed als dat we dat gedaan hebben in Kerkrade bij het Center Court, zoals we dat doen in de regio Parkstad, dat wij dat uitrollen van de Gezonde Basisschool, dat wij dat elke keer weer, daar waar dat kan, gedeputeerde Drippy zei dat ook al, als hij zeg maar met het Kwaliteit Limburgse Centra (KLC) bezig is. Dat maken wij bespreekbaar want het onderzoek dat destijds door uw Staten, en ook door ons, als duur en ingewikkeld werd gezien, heeft onmiskenbaar laten zien dat het werkt, De Gezonde Basisschool van de Toekomst. Dus dat wij daar als een soort van ambassadeur mee aan de slag gaan en daarmee dus de uitrol verder faciliteren, zonder dat we zelf de portemonnee trekken want dat kan niet voor alle kinderen, dat gaat helemaal niet, dan kunnen we al zeker niet meer indexeren, dan nemen we hem op die manier over.

De vicevoorzitter: De heer Van Caldenberg.

De heer Van Caldenberg (SP): Ja voorzitter, in die zin ben ik daar blij mee, met die interpretatie, die accepteren we ook, maar we zouden hem wel gewoon, voor het gevoel ook, in stemming willen brengen met dezelfde opmerkingen die daarbij gemaakt zijn.

De vicevoorzitter: Dan gaan we dat aanstonds doen. Ik kijk of er nog behoefte is aan een 2^e termijn. Niet meer, van niemand. Dan sluiten wij de beraadslaging en gaan wij over tot stemming over het Statenvoorstel zelf, de financiële Eindejaarsbijstelling 2019. Ik open de stemming. Alle stemmen zijn uitgebracht, ik sluit de stemming en constateer dat die met algemene stemmen is aangenomen.

Wij komen bij de motie Uitrol concept Gezonde Basisschool van de Toekomst en ook die stemming open ik. Nog niet iedereen heeft zijn stem uitgebracht.

En dat is nu wel het geval. Ik sluit de stemming, ik constateer dat de motie is aangenomen met 31 stemmen voor, 12 stemmen tegen. Voor hebben gestemd de fracties van CDA, 2 leden van de PVV, 4 leden van de VVD, de SP, GroenLinks, PvdA, D66, Partij voor de Dieren en 50PLUS. Tegen hebben gestemd de fractie Forum voor Democratie en 5 leden van de PVV. Daarmee is de motie aangenomen met de toelichting en de interpretatie zoals die zojuist door het college is medegedeeld.

13. Voorraadagenda

De vicevoorzitter: Wij gaan met u verder naar de voorraadagenda. Ik... Mevrouw Straus.

Mevrouw Straus (VVD): Voorzitter, wij hebben een vraag. Er staan 4 leden van de VVD op de voorstem en wij hebben echt net op onze stemcomputers gekeken, maar wij zijn echt met zijn 5'en en alle 5 staan geaccepteerd in het scherm.

De vicevoorzitter: Mogen wij dan voor de notulen vastleggen dat uw volledige fractie van 5 personen geacht wordt te hebben voor gestemd?

Mevrouw Straus (VVD): Zeker, maar ik zou ook wel heel graag de stemcomputer willen kunnen vertrouwen.

De vicevoorzitter: Ja, dat... We zijn bij de voorraadagenda. Ik stel voor de voorraadagenda ongewijzigd vast te stellen. U kunt hiermee instemmen? Conform.

14. Moties vreemd aan de orde van de dag

De vicevoorzitter: Gaan wij naar agendapunt 14, de moties vreemd aan de orde van de dag. Dat is een drietal. De motie Regionale gedragsbeïnvloeding verkeersveiligheid, de motie Radar Limburg en de motie Geen MKBA MAA via de Controlecommissie.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Voorzitter, ik zou graag het Presidium even bij elkaar willen roepen over motie 2546 omdat die grote staatsrechtelijke gevolgen kan hebben. We willen daar eerst een debat over, dat wil ik even kort met het Presidium 10 minuten bespreken.

De vicevoorzitter: Zullen wij dan eerst de andere moties behandelen en dan kort bij elkaar komen?

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Ja, dat is prima.

De vicevoorzitter: Ja. Dan stel ik voor dat wij starten met de 2^e gewijzigde motie 2526, die ingediend is door de heer Baneke, de heer Nijskens en de heer Wolters Gregório. Is er nog behoefte aan toelichting? Een korte toelichting door de heer Baneke.

De heer Baneke (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Ja, inderdaad een hele korte toelichting. De motie heeft een verleden vanaf de begroting zullen we maar zeggen. Wij hebben gevraagd, kunnen we de verkeerseducatie zoals die er lag, de gedragsbeïnvloeding, continueren? De gedeputeerde gaf aan daar een budget voor te zoeken. Dat is in de beantwoording naar onze mening niet goed afgedaan. Vandaar dat we de motie toch weer op de agenda willen brengen want we vinden het zeer belangrijk dat dit voor 1,5 jaar in veiligheid wordt gesteld totdat het nieuwe Strategisch Plan Verkeersveiligheid operationeel wordt.

De vicevoorzitter: Dank u wel. Dan is het woord nu aan gedeputeerde Brugman voor een toelichting en advies vanuit het college.

Gedeputeerde Brugman: Dank u wel voorzitter en dank voor de motie en ook even aanhouden dat ons wat de tijd is gegeven. Even voor de duidelijkheid, het is niet zo dat er niets meer aan

verkeerseducatie werd gedaan. We hebben € 1 miljoen in de begroting opgenomen vanuit het Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Limburg (ROVL), waarvan € 575.000,00 naar verkeerseducatie gaat, maar dit is dan zeg maar een ander onderdeel en dat is die regionale gedragsbeïnvloeding Verkeersveiligheid. Ik heb begrepen dat de Regionale Mobiliteits Overleggen (RMO's) zich zorgen maken over de tussenliggende periode totdat we een nieuw programma hebben ingevuld naar aanleiding van het Strategisch Plan Verkeersveiligheid. Voor die 1,5 jaar gaan wij op zoek en dan zullen wij in de 1^e Afwijkingenrapportage komen met een dekking voor dit verhaal. Dus wij kunnen hem overnemen.

De vicevoorzitter: De motie is overgenomen, dan hoeft hij ook niet meer in stemming gebracht te worden. Waarvoor dank. Ik ga met u naar de volgende motie, dat is de motie 2545 over Radar Limburg, ingediend door de heer Kuntzelaers PvdA, mede ondersteund door 50PLUS, GroenLinks, D66 en de Partij voor de Dieren. Wij krijgen eerst een toelichting van de heer Kuntzelaers of gaat het over een ander punt?

De heer Claassen (PVV): Ja, het gaat over het vorige punt en de PVV-fractie zou de motie wel in stemming willen hebben.

De vicevoorzitter: Dat kan. Ja, dan gaan we die motie toch in stemming brengen. Dan moeten we hem weer even uit de papierbak vissen. Dat betreft dan de 2^e gewijzigde motie 2526.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Punt van orde voorzitter.

De vicevoorzitter: Ja.

De heer Kuntzelaers (PvdA): De vraag, kun je, als de indiener zegt 'overgenomen, dan laat ik het hierbij', ontstaat dan niet de situatie dat de heer Claassen de motie zou moeten indienen om hem wederom in stemming te brengen?

De vicevoorzitter: Nee, dat hoeft niet. Het enige wat zou kunnen gebeuren, is de indiener zou hem kunnen intrekken met die toezegging en dan wordt hij niet meer in stemming gebracht.

De heer Kuntzelaers (PvdA): U kunt hem intrekken, go.

De vicevoorzitter: U kunt hem intrekken met de toezegging die u net gekregen heeft, dat kan.

De heer Baneke (GroenLinks): Dat lijkt mij een wijs besluit voorzitter.

De vicevoorzitter: Dan is de motie ingetrokken, de toezegging desondanks vanuit het college blijft staan. Goed, wij gaan dan toch verder met de motie 2545, Radar Limburg met een toelichting van de heer Kuntzelaers.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Dank u wel voorzitter. Radar Limburg is een journalistiek instituut of in ieder geval een proces in wording dat we in de vorige periodes gefinancierd hebben als een manier om verdiepende onderzoeksjournalistiek in Limburg te faciliteren, enerzijds met een opleidingskant, anderzijds met een informerende kant en, zonder belediging aan Jules of Jean, maar zoals mevrouw Kerseboom zei, dat was de meest diepgaande onderzoeksjournalistiek en de meest uitgebreide artikelen die zo breed mogelijk waren aangevlogen die ze kon vinden hier in Limburg en ja nou dat zijn dan recensies die ertoe doen hè, een van de leiders van een van de grootste fracties hier in de

Staten. De PvdA hoorde dat de financiering zou verdwijnen omdat het mediabudget volledig weggehaald is deze periode en dat is misschien een begrijpelijke keuze, dat neemt niet weg dat wij in ieder geval voor deze periode een overgangsmoment zouden willen maken om ervoor te zorgen dat het kansrijk is voor deze organisatie om in de komende jaren te bouwen aan een zelfvoorzienende positie waarin zij die onafhankelijke onderzoeksjournalistiek op langere termijn zouden kunnen verankeren voor zichzelf in Limburg en dat is onze oproep en daartoe dienen wij een motie in. Ik hoorde nogal wat... Ah, kijk.

De vicevoorzitter: Mevrouw Werrij.

Mevrouw Werrij (CDA): Voorzitter, ik zou graag een vraag willen stellen aan de heer Kuntzelaers. Kan hij ons vertellen om welk bedrag het gaat?

De heer Kuntzelaers (PvdA): U bedoelt... Ja, dat ligt namelijk aan de businesscase die zij voor gaan leggen. Wat wij in ieder geval hebben gedaan in deze motie, is het maximeren. Het mag nooit meer worden dan 50%, wat ons betreft, van de bijdrage die ze in de vorige periode kregen. Dus zij zullen 50% moeten cofinancieren wat ons betreft.

Mevrouw Werrij (CDA): En hoeveel was dat?

De heer Kuntzelaers (PvdA): Ja, dat varieert. Ik heb een plan gezien namelijk waarin ze de opleidingscomponent wel betrokken. Dat was er 1 van € 70.000,00, maar ik heb ook een businesscase gezien waar € 30.000,00-€ 35.000,00, maar dat nam dan de opleidingscomponent weg en laat dat nou juist de toegevoegde waarde zijn voor Limburg. Dus als u het heeft over middelen, dan zijn dat de middelen waar ik over spreek.

De vicevoorzitter: Voldoende denk ik.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Ja, voor mij wel.

De vicevoorzitter: Dan gaan wij het college vragen om te reageren en dat gaat bij monde van de gedeputeerde Burlet.

Gedeputeerde Burlet: Allereerst even de mededeling dat ik blij ben dat ik überhaupt vandaag hier kan zijn, ik heb 2 dagen het land afgereisd en zelfs het buitenland afgereisd, maar fijn dat ik weer thuis mag komen hier vandaag en even nog u mag toespreken. De vraag van de heer Kuntzelaers is heel terecht want de opstelling die de gedeputeerde in dezen had, de portefeuillehouder, was eigenlijk gelijkluidend. We hebben ook gezegd, als Radar zou komen met een goed plan, een goed businessplan, dan zouden wij bereid zijn daar inderdaad een bijdrage aan te leveren. Wat we in juni van dit jaar kregen, en dat zou eigenlijk de afgelopen periode beschrijven hè want daarna zou een nieuwe periode moeten ingaan, was een plan dat helemaal geen echt houtsneed als ik het zo mag zeggen. Daarom heb ik toen gezegd: nou, we hebben nog een klein restant van het budget, we geven dat vrij voor de 2e helft van dit jaar met de voorwaarde dat er dan een goed plan op tafel komt om dat te kunnen beoordelen. Dus wat dat betreft eigenlijk precies in lijn zoals u het beschrijft. Echter, ik heb nog steeds geen plan gezien, dus wat dat betreft wil ik de motie graag overnemen, mits er een plan komt dat inderdaad echt houtsnijdt, dat inderdaad laat zien dat er ook andere financiers zijn behalve de Provincie.

De vicevoorzitter: De heer Kuntzelaers vertrok het 1e, daarna de heer Claassen. Ja, u gunt de eer, dan is het aan u.

De heer Claassen (PVV): Als de motie overgenomen wordt, zou de PVV-fractie deze motie in stemming willen hebben.

De vicevoorzitter: Nu kunt u natuurlijk hetzelfde trucje doen hè.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Ja, ik vind dit wel leuk, maar ik hoor de gedeputeerde zeggen, dit was eigenlijk in lijn met wat wij ook al eerder als college hebben voorgesteld en voorgelegd, en als er een 50% zelfgedekte businesscase komt, en dan maakt het niet uit of dat bedrijfsleven, onderwijs of wie dan ook betaalt, gemeente, als er een bijdrage is, dan is de Provincie daarin bereidwillig.

Gedeputeerde Burlet: En dan kan ik u ongeveer een schatting geven van het bedrag. Het was vorige jaren iedere keer € 40.000,00 op jaarbasis wat ze dus hebben gekregen. De helft daarvan zou € 20.000,00 moeten zijn, exclusief nog wat stagevergoedingen, maar dat zijn kleine bedragen, maar daar komen we wel uit, dat is geen punt.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Zeker. Als de helft van de businesscase wordt gefinancierd, helemaal prima. Dus daar zijn wij tevreden mee en dan trekken wij bij dezen de motie in.

Gedeputeerde Burlet: Bedankt.

De vicevoorzitter: Waarvan akte, met die toezegging. Dan gaan wij nu schorsen voor een bijeenkomst van het Presidium zoals gevraagd. Ik stel voor dat we vooralsnog uitgegaan van 10 minuten. Dan verzoek ik de fractievoorzitters in ieder geval naar hier te komen en wij gaan naar de Koninginnenkamer.

[SCHORSING]

De voorzitter: Dames en heren, ik verzoek u plaats te nemen, ik heropen de vergadering. We zijn bezig met agendapunt 14, Moties vreemd aan de orde van de dag, en we hebben de vergadering geschorst op het moment dat wij begonnen met motie 2546, ingediend door de heer Nijskens en toen is er gevraagd om het Presidium bij elkaar roepen. Dat is ook gebeurd, in de Koningskamer, en dat is op zichzelf al een eervolle plek om te vergaderen want dat is de plek waar Zijne Majesteit zou kunnen overnachten op het moment dat hij hier in huis is. Het Presidium heeft vergaderd en ook gekeken hoe met de motie verdergegaan zou moeten worden en ik heb begrepen dat de heer Nijskens een ordevoorstel heeft.

De heer Nijskens (VVD): Ja voorzitter, ik wil namens de VVD een ordevoorstel doen om een initiatiefvoorstel aan de agenda te mogen toevoegen waarmee de motie wordt omgeschreven naar een initiatiefvoorstel. Zou u die in stemming willen brengen?

De voorzitter: Zou u even kunnen toelichten wat het verschil is tussen het initiatiefvoorstel en de motie? Voordat we daarover stemmen.

De heer Nijskens (VVD): Ja voorzitter, er is discussie ontstaan of de Provinciale Staten de Controlemcommissie mogen of kunnen overrulen. Het was uiteraard niet de bedoeling om de Controlemcommissie te overrulen. De bedoeling was om neer te zetten dat Provinciale Staten niet

bereid zijn om een budget beschikbaar te stellen voor een onderzoek waarvoor een voorstel wordt opgesteld. In de discussie over de fases die voorafgingen aan het onderzoek, kwam het woord 'Europese aanbesteding' naar voren. Europese aanbesteding betekent dus dat er een budget voor onderzoek gevraagd wordt nog los van de eigen ambtelijke inzet van meer dan € 200.000,00. Daarvoor is uiteraard een kredietvoorstel van de Staten nodig, waarop ik in de Commissie heb gevraagd: moet ik dan een motie indienen dat wij dat budget op voorhand niet beschikbaar stellen? Daarop is door de voorzitter geantwoord: ik kan daar geen politiek antwoord op geven en toen heb ik mijn conclusie getrokken en de motie ingediend. Nu is daar discussie ontstaan over de juridische kant daarvan. Vandaar dat het wijselijk is gebleken om het om te schrijven naar een initiatiefvoorstel.

De voorzitter: En dat betekent dan met ongeveer gelijklopende inhoud, maar dat wil ik dan straks wel even zien natuurlijk, dat u voorstelt om aan de vergaderorde een agendapunt toe te voegen, namelijk het initiatiefvoorstel met ongeveer dezelfde titel neem ik aan. Ja. Oké, het gaat eerst even over de agenda. Dus het gaat eerst erover of wij inderdaad in plaats van de motie, want dat betekent dat ik het agendapunt Behandeling moties daarmee zou kunnen beëindigen, maar dat er een nieuw agendapunt wordt toegevoegd, namelijk Behandeling van een initiatiefvoorstel. Dat breng ik in 1^e instantie in stemming want als we dat niet doen dan houdt het sowieso op. Ik kijk even naar achteren of... Dus eerst gaat het over of wij een initiatiefvoorstel aan de agenda toevoegen ja dan nee, daar stemmen we over. Het gaat niet over inhoud van het initiatiefvoorstel voordat u dat denkt. Dus voegen wij agendapunt toe aan de agenda, namelijk Behandeling initiatiefvoorstel? Daar gaan we over... Kan ik daar een stemming voor doen? De stemcomputer wordt even omgeturnd, er komt een stemverklaring van mevrouw Plusquin over dit ordevoorstel.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Nou ja goed, het ordevoorstel eigenlijk want ik heb het nu niet zo snel kunnen nakijken met deze overvaltechniek, maar volgens mij moet een initiatiefvoorstel een week van tevoren worden ingediend toch? Aangekondigd. Staat dat in het Reglement van Orde?

De voorzitter: Daarvoor is er ook eerst een ordevoorstel nodig omdat in een ander geval het aan de agenda automatisch wordt toegevoegd als het aan een aantal criteria voldoet. Is dat niet het geval, dan moet er een ordevoorstel worden ingediend, dat is wat de heer Nijskens net doet.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Ja, oké. Wij willen dat goed kunnen voorbereiden, dus wij zullen dan tegen stemmen.

De voorzitter: Ik ga kijken of er een stemming in te voeren is, ik heb nog geen beeld. Ja, het beeld is er. Het gaat over het ordevoorstel of er aan de agenda wordt toegevoegd, en ik zeg dan maar meteen dat dat agendapunt 14.1 wordt, een initiatiefvoorstel van de heer Nijskens, of dat kan worden ingediend. Ik open de stemming. De stemming is geopend.
De stemming is gesloten. Dat betekent dat er een ordevoorstel is aangenomen met 34 stemmen voor, 5 stemmen tegen. Tegen hebben gestemd de Partij voor de Dieren en de fractie van GroenLinks.
Aldus besloten.

14.1 I-19-006 Initiatiefvoorstel Geen MKBA MAA

De voorzitter: Dan is het dus mogelijk om een initiatiefvoorstel in te dienen. Dan heb ik aan de heer Nijskens de vraag of ik een initiatiefvoorstel van de heer Nijskens kan ontvangen want anders zijn we ook snel weer langs agendapunt 14.1 heet dat geloof ik. O, dat komt eraan begrijp ik. De heer Nijskens kan wellicht wel alvast de toelichting geven, terwijl de tekst wordt geprint en dat kan vanaf

het spreekgestoelte. Toelichting op het initiatiefvoorstel dat rondgaat of via iBabs komt of, ik weet niet hoe dat precies zit, maar er komt een tekst, ja daar komt de tekst. Sorry nog een vraag? Ja.

De heer Van Caldenberg (SP): Ja, een punt van orde want ik zou me kunnen voorstellen dat er behoefte is, voordat de heer Nijskens eraan begint, dat iedereen het tot zich kan nemen.

De voorzitter: Daar heeft de heer Nijskens geen bezwaar tegen. Dan delen we het snel uit. Is het ook al digitaal beschikbaar? Hij staat al digitaal, dus u kunt ook al digitaal lezen. Dan schors ik de vergadering weer 2 minuten, Het zijn 2 A4'tjes, nou 3 minuten dan. Wordt toch gelezen, hij staat al op iBabs. Ik schors de vergadering 3 minuten.

[SCHORSING]

De voorzitter: Dat was het belletje dat de 3 minuten om zijn. Ik heropen de vergadering en dan vraag ik de heer Nijskens voor een toelichting op het door hem ingediende initiatiefvoorstel. Eerst mevrouw Jenneskens.

Mevrouw Jenneskens (D66): Ja voorzitter, ik heb nog een punt van orde want collega Fischer-Otten van 50PLUS moest om 18.00 uur weg en ik hecht eraan, ik denk dat het de verantwoordelijkheid is van ons gezamenlijk in Provinciale Staten dat iedereen deel kan nemen aan beraadslagingen en een... (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Nee, we gaan er niet over stemmen, maar ik zou het in ieder geval zelf bijzonder op prijs stellen als we daar in het vervolg rekening mee zouden kunnen houden en ik zou het ook op prijs stellen als we iets van een tijdsindicatie van een schorsing krijgen weer de volgende keer.

De voorzitter: Ja ik ben het, zeker wat het laatste betreft, 100 tot 200% met u eens. Ik word nu op dit moment verwacht bij een kerstviering, dus daar gaat het niet om. Dus het is echt vervelend dat het gebeurt. Ik denk ook dat niemand dit vooraf zo had willen hebben, maar zo loopt de vergadering, daar kan ik ook weinig aan doen, dus ik stel toch voor dat de heer Nijskens... Met excuses voor iedereen die het niet meer kan bijwonen.

De heer Nijskens (VVD): Ja voorzitter, iedereen kent mij als iemand die eigenlijk heel pragmatisch is. Ik heb de motie aangekondigd in de Controlemissie, hij is door de krant breed uitgemeten, hij is bij u allen vooraf ingediend en het mocht niet van iemand van u die daar een ordevoorstel voor heeft gedaan. Wat wij vooral gedaan hebben, is het woord 'motie' doorgestreept en vervangen door 'initiatiefvoorstel' en we hebben in het besluit laten opnemen dat sluiting van MAA niet aan de orde is, daar is overigens gisteren ook uitgebreid over gediscussieerd, ook dat is niks nieuws, en dat wij als Provinciale Staten noch rechtstreeks, noch middellijk een MKBA naar MAA zullen uitvoeren. Voorzitter, daar wou ik het bij laten. Het is in feite een herhaling van zetten van een eerdere motie die ook al een dergelijke uitspraak heeft gedaan, maar juist omdat de Controlemissie gebruik heeft gemaakt van een bevoegdheid waarvan wij denken dat die niet helemaal terecht is. Collega's dachten al dat ik de verordening ook even gauw wilde gaan aanpassen, dat is uiteraard niet mijn bedoeling want wij kennen nut en noodzaak van de 25%-regeling, maar wij moeten daar dan ook naar handelen waarom dat die regel is zoals die is. Voorzitter, het besluit staat alleen ter discussie vandaag. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dat lijkt mij een helder betoog, de vraag is of nog mensen het woord willen over het initiatiefvoorstel of dat ik tot stemming kan overgaan over het initiatiefvoorstel. Ja, ik inventariseer even wie het woord nog wenst. Dat is de heer Van der Valk in ieder geval van de SP, dat

is de enige spreker? Dan is de heer Van der Valk...en eventueel de heer Kuntzelaers en eventueel de heer Loomans, dat is 3. O, mijnheer Vaessen 4. O, nou komen er meer, Vaessen 4, Jetten is 5 en even aan die kant, daar niemand. Niet? Dan is eerst het woord aan de heer Van der Valk en dan de heer Loomans en dan de heer Kuntzelaers en dan mevrouw Jetten en dan de heer Vaessen.

De heer Van der Valk (SP): Voorzitter, met veel passie ben ik begonnen als Statenlid, met nog meer passie ben ik begonnen als lid van de Controlegeschiedenis om de controlerende taak van ons allen te vertegenwoordigen. 2 weken geleden hebben wij een mooie vergadering in die Controlegeschiedenis om een MKBA enzovoort te kunnen mogelijk te maken. Vervolgens wordt daar gezegd, de Controlegeschiedenis treedt buiten haar boekje en zal tot de orde worden geroepen. Dat is nogal wat als Statenlid om dat te horen en je controlerende taak te willen uitvoeren. Met deze manoeuvre voorzitter wordt het Limburgs Parlement cruciale informatie, feiten, cijfers, onthouden op basis waarvan beslist moet worden over de toekomst van het vliegveld. Dit omdat de gedeputeerde misschien angst heeft voor de uitkomst van een volledige MKBA. Geen transparantie, afbrokkelend draagvlak in deze zaal, polarisatie, we hebben de publieke tribune gezien, en nog meer onzekerheid bij investeerders. Precies wat wij en waarschijnlijk ook de gedeputeerden en alle fracties niet willen en als we deze cruciale informatie, feiten en cijfers, vanuit de controlerende taak van de volksvertegenwoordiging willen onderzoeken, dan komt een rechtse coalitie met een totalitaire noodrem. Tot de orde geroepen. De totalitaire noodrem omdat de gedeputeerde de regie kwijt is geraakt en zijn toch al wankelende positie koste wat het kost beschermd moet worden. Democratische middelen en systemen voorzitter, die door de Staten zelf bewust zijn ingesteld, worden de nek omgedraaid. Dat is in een rechtsstaat misschien vernieuwend, maar zeker niet verbindend. Een parlement dat buitenspel wordt gezet over het coalitieprogramma, gedeputeerden die voor de volksvertegenwoordigers van de eigen partij bepalen dat ze niet mogen stemmen en nu wordt ook nog de controle door het parlement geblokkeerd, een gevaarlijk patroon voorzitter dat niet past in onze rechtsstaat en daarvoor zullen wij ons te allen tijde blijven verzetten en daarom zullen wij tegen dit initiatiefvoorstel gaan stemmen. Tot zover in de 1^e termijn voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Van der Valk. Dan de heer Loomans.

De heer Loomans (Partij voor de Dieren): Ja, dank u wel voorzitter. Wat de Partij voor de Dieren betreft gaat dit niet alleen over MAA, dit gaat ook over het recht op democratische controle over partijen die niet in het college zitten. We zien nu dat, zodra er iets besloten wordt dat de grote partijen niet bevalt, wordt geprobeerd die zaken uit de wereld te halen en in dit geval door de Controlegeschiedenis monddood te maken. Als ik naar deze situatie rondom MAA kijk, dan hebben we een groot probleem. Wij worden dadelijk geacht om in dit huis een beslissing te nemen over de toekomst van MAA en of dat nou in 2022, 2023 of 2024 is, maakt niet zo heel veel uit. We worden daarin al gehinderd door het feit dat een hele hoop relevante informatie hier het label 'vertrouwelijk' gekregen heeft, zodat we er niet over kunnen praten en we het dus dadelijk ook in de besluitvorming niet mee kunnen nemen. Daarnaast zien we dan dat, als er dan een onderzoek wordt aangezet om meer informatie op tafel te krijgen, daar een soort selectie plaatsvindt tussen bepaalde dingen die we wel mogen zien en waar we wel over mogen praten en daarnaast een aantal dingen die ook bij dit onderwerp passen, niet beschouwd, niet bekeken en dus ook niet op tafel mogen komen en desalniettemin wordt dadelijk ons gevraagd om een objectief oordeel te vellen over hoe wij verder willen. Ja, in onze ogen wordt er dus dadelijk nooit mogelijk en zullen, ondanks wat dadelijk dan door, ja het is mij dan ook niet meer duidelijk of er nou wel of niet nog een MKBA uitgevoerd wordt omdat in het initiatiefvoorstel wordt gezegd dat Provinciale Staten noch rechtstreeks, noch middellijk een MKBA naar MAA zal uitvoeren. Zijn dan zelfs de al toegezegde 3 opties die uitgezocht zouden worden dan ook van tafel of hebben we het hier alleen maar over een extra optie? Dat is ons in ieder geval ook

niet duidelijk, maar ook als dadelijk 3 opties wel uitgezocht zouden worden, ja dan mogen we kiezen willen we linksaf, een klein beetje linksaf of nog iets verder linksaf. Dus wij gaan dadelijk tegen dit voorstel stemmen.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Loomans. Het woord is aan de heer Kuntzelaers. Aansluitend mevrouw Jetten.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Dank u wel voorzitter. Ik had van de voorzitter begrepen dat hij om 19.00 uur nog ergens moet zijn, dus ach het was al 18.00 uur helaas, sorry daarvoor. Aan het begin van deze collegeperiode is de verordening vastgesteld die het mogelijk maakt voor een Controlecommissie om onderzoek te doen, ook als je met een minderheid bent. Dat hebben deze Staten democratisch besloten met in gedachten het feit dat, als je beslissingen neemt in de politiek, een minderheid de kans moet hebben om na te gaan of die beslissing of die gedachten de juiste zijn en daarmee een basis voor een gezonde democratie en de afgelopen weken ontstond er een spel rondom het recht of de wil om te onderzoeken en ontmoeten politieke redenen zich met grondrechtelijke democratische waarden en er is een motie ingediend om een MKBA in de volle breedte hier in de Staten te onderzoeken en die is afgewezen door een meerderheid, waarop Gedeputeerde Staten besloten om toch een MKBA in te stellen en waarna de Controlecommissie gebruikmaakte van haar rechten die wij als democratie hier in dit huis hebben vastgesteld en op dit moment zijn we aangekomen op het moment dat de meerderheid die mogelijkheid weer uitsluit. Ook dat hoort erbij. Ik zou willen bepleiten dat we helder met elkaar maken welke onderzoeken we in dit huis wel of niet willen laten doen door een Controlecommissie, ook als dat onderzoeken zijn bijvoorbeeld die zich richten op de toekomst, als het besluit van deze Staten is dat dat niet de intentie is van een Controlecommissie, maak dat duidelijk, zet dat in een verordening zoals we die hier met zijn allen kunnen bediscussiëren want uiteindelijk is het kunnen onderzoeken door een minderheid van de beslissingen van de meerderheid 1 van de essenties waarmee we hier samenwerken en dat was een pleidooi van fractievoorzitter van de VVD, Joost van den Akker, aan het begin van de vorige periode namelijk toen hij zei: zorg dat dat recht geborgd is als ondersteuning van Jos van Rey die zei: dat onderzoeksrecht hier dat moet geborgd blijven. Ik zou willen bepleiten om die verordening in ieder geval met elkaar nog een keer goed te bespreken. Vandaag beslist de meerderheid dat het onderzoek niet kan en daar zullen wij ons als minderheid denk ik bij neer moeten leggen, maar de positie waarin wij hier als Staten zijn en de rechten die wij hebben en de plichten, die zullen we met elkaar nog een keer goed moeten bespreken. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Kuntzelaers. Het woord is aan mevrouw Jetten.

Mevrouw Jetten (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Voorzitter, ja wat moet je nou zeggen, de hele gang van zaken vind ik echt eigenlijk te triest voor woorden, de pers zit hier ook en ik vind dit het huis niet waardig. In het Limburgs Parlement hebben 7 partijen in de Controlecommissie een voorstel goedgekeurd om alsnog een MKBA te laten uitvoeren over de toekomst van het vliegveld MAA. Daarin worden dan ook de voor- en nadelen van een sluitingsvariant onderzocht. Op grond van de verordening kan een Statenminderheid van 25% onderzoeksvoorstellen doen. 7 partijen stemden voor een breed MKBA-onderzoek en 4 tegen. Dus ruim voldaan aan de voorwaarden in die verordening. De dag erna twittert de fractievoorzitter van de Limburgse PVV dat ze de volgende week de onderzoeksopdracht zullen wegbonjouren. Ja, wegbonjouren. Ja, dat was u ja, (Er wordt buiten de microfoon gesproken.). Nou, dat vond ik ook heel respectloos ja. Samen met de extraparlamentaire collega's van VVD, CDA en Forum voor Democratie zullen ze geen krediet beschikbaar stellen voor MKBA-onderzoek naar de toekomst van de luchthaven. De rechten, neergelegd in een eigen verordening, worden hierbij aan de laars gelapt en dan vraag ik me af, is het lafheid of is het pure

angst dat een volledige MKBA zal aantonen dat de economische meerwaarde van het vliegveld nihil of zelfs negatief is en als blijkt dat het positief is, dan zou ik zeggen, dan heeft u een ijzersterk middel in handen want dan kunt u in de toekomst altijd de oren wassen en kunnen wij niks meer zeggen. Voorzitter, ik vind het echt triest dat dit gebeurt, daar wilde ik het bij laten. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Jetten. De heer Vaessen.

De heer Vaessen (D66): Dank u wel voorzitter. Voorzitter, ik zal de inbreng van gisteren niet helemaal herhalen, maar ik wil wel de insteek nog een keer samenvatten. Nu niet alleen het eigendom, maar ook de exploitatie van de luchthaven bij de Provincie is terechtgekomen, vinden we het maken van een nieuwe fundamentele keuze met betrekking tot de toekomst van die luchthaven gerechtvaardigd en die keuze willen wij ook voorleggen aan de Limburgers. Dat kan natuurlijk alleen als alle informatie op tafel komt door een tijdig en volledig MKBA-onderzoek. In reactie op het initiatiefvoorstel. U heeft D66 niet horen zeggen dat de sluiting van de luchthaven nu aan de orde is, wij kunnen daar immers pas een oordeel over vormen als we voldoende gegevens hebben, dus wat D66 betreft is een volledig en tijdig onderzoek aan de orde. De Controlecommissie is door de Staten ingericht zoals opgenomen in de verordening met eigenstandige bevoegdheid en met eigen budget. Dat heeft ook een reden, zo kan er namelijk ook onderzoek worden gedaan zonder dat daar een Statenmeerderheid achter moet staan. Dan maak je van democratie meer dan alleen maar de dictatuur van de meerderheid. Jammer, het college wil zelf niet tijdig tot een volledig MKBA zonder vooringenomenheden komen en D66 begrijpt oprecht niet waarom niet alle scenario's mogen worden onderzocht. Waar is het college bang voor? En zie hier, de partijen waar 5 van de 7 gedeputeerden lid van zijn, willen dit ook per se niet. Ook dat snap ik niet, partijen overtuigd van de meerwaarde van de luchthaven grijpen niet de kans aan om dat dan voor eens en altijd ook gewoon aan te tonen. Ze gaan nu zover dat ze de eigenstandige bevoegdheid van de Controlecommissie inperken middels het initiatiefvoorstel. Ik vraag mij af waar bij 3 van de 4 partijen de D in de afkorting van de partijnaam voor staat en wij kunnen dit initiatief onmogelijk steunen.

De voorzitter: Dank u wel. Daarmee zijn de sprekers volgens mij, tenminste ik zie geen andere vingers meer... Misschien nog even een reactie mijnerzijds ook richting de heer Kuntzelaers want ik denk dat de heer Kuntzelaers een aantal dingen gezegd heeft die zeker het overwegen waard zijn en dat zou ik ook heel graag de Staten willen meegeven in de toekomstige debatten die hier ongetwijfeld nog wel vaker zullen zijn, of dat nou over dit onderwerp vliegveld gaat of het gaat over andere zaken en uw eigen verordeningen en zeker de Controlecommissie aangaande. De Controlecommissie is met een bepaald doel natuurlijk in het leven geroepen en inderdaad zegt de heer Kuntzelaers terecht om ook de stem van de minderheid de gelegenheid te geven om te kunnen werken en te kunnen arbeiden zoals iedereen dat in deze Staten kan gaan, om gelijkheid te krijgen en deze Staten. Als je naar de verordening kijkt en naar het doel van de verordening, kun je daar hele bomen over opzetten en er is een boom mogelijk op te zetten die zegt: de Controlecommissie is er om het gevoerde beleid van het college te kunnen controleren en te kunnen voorkomen dat die controlefunctie van uw Staten niet kan worden uitgevoerd of kan worden gefrustreerd door de meerderheid, eventueel een coalitie. Wat we overigens nu niet meer hebben een coalitie, maar zo zou je naar deze verordening kunnen kijken. Aan de andere kant kun je ook zeggen: naar de onderzoeksfunctie die later aan de Controlecommissie is toegevoegd, want we hebben in de vorige periode die 2 commissies aan het einde samengevoegd, geeft de mogelijkheid om onderzoeken naar alles te doen in deze Staten, naar alle soorten beleid en dus ook toekomstgerichte onderzoeken te doen of niet. De vraag is of dat de bedoeling is geweest van het samenvoegen van de beide Commissies, of je inderdaad het onderzoek ook kunt uitstrekken naar zaken in de toekomst en of je daar dan als minderheid een andere positie in hebt dan de meerderheid die dat onderzoek wel of niet wil, of daar dan gelijkheid in komt.

Dat kunt u alleen maar oplossen door inderdaad de verordening nog een keer ter hand te nemen en met elkaar af te spreken: wat is nou de bedoeling van het woordje 'onderzoek' daarin, waar is dat nou voor bedoeld? En dat debat zou je moeten voeren zonder meerderheden of minderheden, maar gewoon even met gezond verstand moeten kijken: ja, waarvoor hebben we dat instrument? Gericht op gelijkheid van alle Statenleden hier aanwezig of in ieder geval alle 25% hier aanwezig. Zeker in een situatie waarin we geen coalitie en oppositie meer hebben, is het van belang dat de rechten van iedereen hier tot uitdrukking komen. Ik heb dat ook gezegd bij de start van het extraparlamenteaire college. Dus los van wat u dadelijk ook besluit over hier, ik denk dat het goed is dat wij een trajectje in gang zetten dat ook de reglementen van de Controlemissie breed worden besproken en daar een aanpassing voor plaatsvindt, in ieder geval een verheldering in plaatsvindt omdat over het bestaan van de Controlemissie en de doelstelling van de Controlemissie geen enkel verschil van mening zou moeten bestaan hier in deze Staten, en verschil van mening proef ik op dit moment wel in deze Staten en dat is de Controlemissie, mag dat niet onderwerp zijn van een dergelijk debat. Dat gezegd hebbende, stel ik voor om tot stemming over te gaan over dit initiatiefvoorstel, waarbij ik ambtshalve koppel dat het woord 'middellijk' met dubbel l... O, de heer Van der Valk heeft nog een... Ja mag. Ja, toch even graag bij de microfoon als het kan.

De heer Van der Valk (SP): Voorzitter, als we overgaan tot stemming, wil ik voorstellen om dan een hoofdelijke stemming uit te voeren.

De voorzitter: Dat is uiteraard mogelijk, dat mag. We hebben ook zelfs al gisteren een nummertje getrokken, dus dat gaan we dan zeker doen. Ik wil alleen ambtshalve zeggen dat ik de dictie van het ontwerpbesluit, het woord 'middellijk' met dubbel l zal maken in plaats van met een 1 l en dat ik 'uit te spreken dat' schrap want u besluit iets en niet besluit om iets uit te spreken, maar u besluit de 2 beslispunten die daar onder staan. Dat gezegd hebbende, gaan wij over tot hoofdelijke stemming over het initiatiefvoorstel I-19-006 en wij zouden beginnen bij de heer Megens. Die zou de 1^e zijn, daar hadden we het loetje voor getrokken, dus die weet dat. Iedereen zit op zijn plaats. U zegt alleen 'voor' het voorstel, het ontwerpbesluit, of 'tegen' het ontwerpbesluit. Dat is wat aan de orde is. De stemming gaat beginnen, de Griffier leest de namen op.

Griffier Pregled:

De heer Megens (PVV): Voor.

Mevrouw Mertens (GroenLinks): Tegen.

De heer Nijskens (VVD): Voor.

Mevrouw Palmen (CDA): Voor.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Tegen.

De heer Reuser (Forum voor Democratie): Voor.

De heer Rossel niet aanwezig.

De heer van der Sande niet aanwezig.

De heer Smeets (Forum voor Democratie): Voor.

Mevrouw Straus (VVD): Voor.

De heer Tegels (CDA): Voor.

De heer Teunissen.

De voorzitter: Volgens mij heb je de oude lijst.

Griffier Pregled: Sorry.

De voorzitter: We halen dat in. Komt goed, komt goed, komt goed, daar is niks mis mee. U was bij Teunissen, maar dat is dan geen punt. Oké. Dan beslis ik op dit moment dat u weer kunt wijzigen van stemmen want we gaan opnieuw beginnen met de goede lijst zoals dat heet, maar we beginnen nog steeds bij dezelfde naam. We beginnen van voren af aan met de stemming.

Griffier Pregled: Mijnheer Mertens.

De voorzitter: Megens.

Griffier Pregled: Ik heb nou 29, 29 is Megens.

De voorzitter: O nee, nee, nee. De Griffier heeft 100% gelijk, het nummer 29 is door gisteren een aantal nieuwe Statenleden met andere afkortingen en andere voorletters opgeschoven. Dus we beginnen bij 29, is inderdaad nu bij mevrouw Mertens, ik kan er niets anders van maken. Dus we gaan weer gewoon beginnen bij 29.

Griffier Pregled:

Mevrouw Mertens (GroenLinks): Tegen.

De heer Nijskens (VVD): Voor.

Mevrouw Palmen (CDA): Voor.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Tegen.

De heer Reuser (Forum voor Democratie): Voor.

De heer Rossel niet aanwezig.

Mevrouw Schuurring (PvdA): Tegen.

De heer Smeets (Forum voor Democratie): Voor.

Mevrouw Straus (VVD): Voor.

De heer Tegels (CDA): Voor.

De heer Thewissen (Forum voor Democratie): Voor.

De heer Vaessen (D66): Tegen.

De heer Van der Valk (SP): Tegen.

De heer Vincken (Forum voor Democratie): Voor.

Mevrouw Voncken-Janssen (CDA): Voor.

De heer Van Wageningen (D66): Tegen.

Mevrouw Werrij-Wetzels (CDA): Voor.

De heer Westhoff (Forum voor Democratie): Voor.

De heer Wolters Gregório niet aanwezig.

Mevrouw Absil (CDA): Voor.

De heer Baneke (GroenLinks): Tegen.

De heer Bastiaans (VVD): Voor.

Mevrouw Berghorst (PvdA): Tegen.

De heer Van Bijnen (PVV): Voor.

De heer Bosch (PVV): Voor.

De heer Van Caldenberg (SP): Tegen.

De heer Claassen (PVV): Voor.

Mevrouw Claessens-Schepers (SP): Tegen.

Mevrouw Depondt-Olivers (CDA): Voor.

De heer Driessen (Forum voor Democratie): Voor.

De heer Ernst (PVV): Voor.

Mevrouw Fischer niet aanwezig.

De heer Franssen niet aanwezig.
De heer Frische (CDA): Voor.
De heer Geraats (CDA): Voor.
De heer Heldens (VVD): Voor.
De heer Hermans (PVV): Voor.
De heer Ijpelaar (CDA): Voor.
Mevrouw Jenneskens (D66): Tegen.
Mevrouw Jetten (GroenLinks): Tegen.
Mevrouw Jiménez Hastenrath (PVV): Voor.
Mevrouw Kerseboom (Forum voor Democratie): Voor.
De heer Kuntzelaers (PvdA): Tegen.
De heer Van der Linden niet aanwezig.
De heer Lodewijks (VVD): Voor.
De heer Loomans (Partij voor de Dieren): Tegen.
De heer Megens (PVV): Voor.

De voorzitter: 28-14. Daarmee is het initiatiefvoorstel aangenomen met 28 stemmen voor, 14 stemmen tegen en ik hoef niet op te zeggen wie-wie want dat heeft u zelf gehoord. Dus 28 stemmen voor, 14 stemmen tegen en daarmee is dit initiatiefvoorstel aangenomen. Dat was agendapunt 14.1.

15. Sluiting

De voorzitter: Kom ik bij agendapunt 15.1. Nog meer dan ik ooit van tevoren had kunnen denken, ga ik u allen een vredige kerst toewensen, maar u weet, u kent mij, ik zeg nooit 'vredige kerst', ik zeg altijd Zaoleg Keersemes. Dat ga ik u bij dezen ook wensen en een goed uiteinde van het jaar. Op 2 januari a.s. is de nieuwjaarsreceptie hier beneden in de feestzaal, waarvoor u uiteraard van harte bent uitgenodigd en ik wens u dan ook een goed uiteinde en een goed begin van het volgende jaar. Er is nog een kleine nazit in de Grote Staat voor de mensen die nog niet genoeg ervan hebben en dat gezegd hebbende, sluit ik deze vergadering met dank.

(Einde van de vergadering om 15.28 uur)

De notulen van de vergadering van 13 december 2019 zijn door Provinciale Staten goedgekeurd in hun vergadering van 14 februari 2020.

Dhr. mr. A.O.J. Pregled, waarnemend griffier

Dhr. drs. Th.J.F.M. Bovens, voorzitter